

מבחר עלונים

בשלה
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:29	06:07	05:50	04:35	ירושלים
06:25	06:03	05:51	04:49	בני ברק
06:26	06:04	05:49	04:39	חיפה
06:26	06:04	05:52	04:50	אשדוד
06:28	06:06	05:51	04:34	בית שמש
06:28	06:06	05:52	04:52	קרית גת
06:26	06:04	05:48	04:42	נוף הגליל

מבחר שבת קודש

מספרים ושירותי נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטרופו
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

רגישות לזכות

הממשלה אישרה את הארכת הסגר עד שהמשיח יבוא

בעלי הפריע לי במטבח, אז שפכתי מים ליד מכונת הכביסה, כבר שעתיים הוא מנסה להבין מאיפה הנזילה.

06:00 : אדוני אנחנו חייבים לתת שם למועצה דחוף עכשיו!
רגע תן לצחצח שיניים אין זמן! תגיד לי תוך כדי הצחצוח

באמצע שיעורו השבועי של רבי איסר זלמן פנה אליו ואמר מיד: "אם ה'שפת אמת' מסביר את הגמרא בצורה אחרת, הרי שלמעשה היה עלי להפסיק את השיעור מיד, אבל אגא ממך, עבדתי קשה מאד על מנת להכין את השיעור הזה, עשה נא עמדי חסד, ותן לי להכין את השיעור אשר הכינתי בעמל כה רב..." התלמידים היו בהלם מוחלט... ממתי רבם מגיב בצורה שכזו? מיד לאחר השיעור ניגש אחד מטובי הלומדים עיין ב"שפת אמת" ונכח לדעת שהרב צדק. הוא פנה לראש הישיבה ושאל: "מדוע הרב צידד בדעתו של התלמיד שטעה?!" "אכן הצדק עמך" - הגיב הרב - "מכיר אני את הסברו ואין כל סתירה בין הדברים..." הרב הסביר לו: "תראה תוך כדי מסירת השיעור הבחנתי שאחד מסוחרי ירושלים, אשר אינו נוהג לבוא בקביעות ולהאזין לשיעורי, יושב בבית המדרש. הסקתי, כי ככל הנראה הוא הגיע לכאן כדי לברר על אחד הבחורים בעניין שידוך כלשהו. כשקם אותו בחור ושאל, שלא כמנהגו, שאלה, הבנתי, כי כנראה מדובר בשידוך בינו לבין ביתו של אותו עשיר, וחשוב לו ביותר להרשימו בשאלה זו, ולהראות שהוא יודע ללמוד... אמנם, איני יודע בוודאות שאכן, יש לאותו עשיר בת, אולם סביר להניח שכן הוא. ענית את מה שענית, אפוא, כדי להגדיל את ערכו של אותו בחור בפני הסוחר..."

שבועות ספורים חלפו, ובחור זה התארס עם ביתו של אותו סוחר... רק אברך אחד ידע להעריך, באותה שעה, את חכמתו של רבו, ואת מידת רגישותו לכבוד זולתו...

העורך

רק מזכיר לכם שראש חודש היום לא לשכוח, לשלוח את הילדים עם מסיכה לבנה

מרב שאני הולך הרבה לסופר, הקופאית הזמינה אותי לבר מצווה של הבן שלה.

משבר הקורונה מאחורינו. כיתות א-ד הורשו לחזור ללימודים

הכישרון הסודי שלי

להתעייף מבלי לעשות כלום.

ערב טוב חברים אני מחפש מוביל אמין וזול

חברים יקרים, ההורף הגיע ואיתו הקלמנטינה. חל איסור מוחלט לפתוח/להכניס קלמנטינה לבית המדרש.

למידה מרחוק

כאן הכל התחיל

ישר ביטחון תקווה תל"ם

אחדות יציבות ממלכתיות גדעון סער

תקווה חדשה

פסח. מצה. מרור.

רבן גמליאל

החידוש שיצא אותנו ידי חובה

תמונה מהשפעת הספרדית 1918

יש דברים לא משתנים

תימני נכנס לחנות נעליים ושואל את המוכר כמה עולות הזוג נעליים האלה? מוכר: 900 שקל איזו מידה אתה צריך? תימני: מידת הרחמים

תעודה מעל 10 שנות פעילות

גם בפסגר! נתן לרכש את "שבת טיש" ו"מדות טיש" ב"אשר עד" ובחנות הספרים "עין יעקב" מאה שערים

גיליון מס' 436

פרשת בשלח, י"ז בשבט תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

כי קרוב הוא (ג, יז) - מפרש רש"י, ונוח לשוב באותה דרך. ורמזו, כי קרוב בגימטריה לשוב.

והמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים (ג, יח) - אם תפחית ותעלה את בני ישראל שהם בגימטריה 603, מתוך התבות ארץ מצרים שהן בגימטריה 671, תקבל במנון זון לרמז שבני ישראל יצאו חמשים בכל יום ממצרים.

ויסעו מספת ויחגו בהתם בקצה המדבר (ג, כ) - האותיות השניות בתבות בגימטריה עניים, לרמז לדברי תרגום יונתן שעניים היו מסוככים עליהם, ולכן נקרא המקום סבות.

לא ימיש עמוד הענן (ג, כב) - מפרש רש"י, שעד שלא ישקע זה עולה זה, לא ימיש עמוד הענן בגימטריה עוד זה שקע זה עולה.

ויגד למלך מצרים (יד, ה) - כל אות שלושית בתבות אלו, מרכיבות את השורש רגל, לרמז לדברי רש"י ששלא עמם אקטוריו - מרגלים.

כי ברח העם (שם) - בגימטריה ביום הרביעי, כדברי רש"י שברביעי באו המרגלים לפרעה.

ויבקעו המים (יד, כא) - בגימטריה הים נבקע י"ב, כדברי רש"י שהים נבקע ל"ב חלקים.

סוס ורכבו רמה בים (טו, א) - בגימטריה קשורים, כרש"י שניהם קשורים זה בזה.

עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלקי אבי וארממנהו (טו, ב) - בגימטריה פי ראתה שפחה בים, מה שלא ראו הנביאים.

ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת (טו, כג) - במקרה שהו יום אחד כדברי אגרון, פראשי התבות ויבאו מרתה, וכן מרתה ולא יכלו.

למען אנסנו הילך בתורת (טו, ד) - בגימטריה פי לא נתנה תורה, אלא לאוכלים המן.

שבת לא יהיה בו (טו, כו) - מפרש רש"י, לרבות יום הכפורים וימים טובים שלא היה מן. יהיה נוטריקון ימי המועדים, יום הכפורים.

שבו איש תחמו (טו, כט) - בגימטריה השעור בשבת ב' אלה אמה, כפי שמפרש רש"י אלו אלפים אמה של תחום שבת מדברי סופרים.

ספורים בפרשה

בהערכה גדולה, היה רבי מאיר מדויקוב בעל האמרי נעם, משוחח אודות קדושתו ורום מעלתו של רבי צבי הירש הכהן מרימינוב. פעם, התבטא ואמר כך: "מוכן אני לתת את כל הוני ורכושי, המקנה לך מאה וחמשים אלף פתרים אוסטריים, ובלבד שאזופה לומר את שירת הים, ולו פעם אחת בימי חיי, כפי שאמרה רבי הירש מרימינוב". ופעם אחרת אמר: "על כל הגביעים המיוקסים שבדי מירשות הצדיקים הקדמונים, מוכן אני לותר, כדי לזכות לשמע מפיו של רבי הירש את הפסוק 'נשית ימינה תבלעמו ארץ' שבשירה". וכאשר בקש להעביר לשומעיו את מדת התלבוות של רבי הירש מרימינוב בשעת אמירת השירה, ספר: "שנה אחת, שהייתי בשבת שירה ברימינוב, והיא חלה פידוע בחודש שבט, בעצומו של החורף הפולני המקפא עצמות. באותה עת, לא היו בידי גבאיו של הרבי די אמצעים כדי לרכש עצים להסקה, ולכן שרר בבית המדרש קפאון עז, אלא שהרבי התפלל בהתלבוות כדרכו, עד שבאשר הגיע לאמירת השירה, התלהט כל כך עד שנאלץ להנפש מעט. הוא רמז בידו לפתח בעבורו את חלון בית המדרש, ושאף מלוא האויר הקר כדי להשיב את נפשו ושב לעבודתו". "ואלו אצלנו", סים האמרי נעם באנחה, "מסק בית המדרש כראוי, ולמרות זאת שולט הקר בשעת אמירת השירה"...

הרב מטשביין, התמסר באופן נפלא לתלמידי ישיבתו, ודאג לכל אחד מהם כבנו יחידו. ספר פעם אחד מתלמידיו, ר' שלמה גרינשטיין, כי בהיותו צעיר לימים כבן חמש עשרה שנה, החל ללמד בישיבתו של הרב מטשביין. בשבתות סעד על שלחנו של אחד מתושבי העיר, והנה הגיעה פרשת בשלח, שבת שירה, ומארחו נסע לשבות את השבת בעיר אחרת. הנער לא ידע מכה, אולם הרב שדאג לכל תלמיד שם לבו לדבר. "בשבת זו, תהיה אורח שלנו", אמר לו הרב, והנער זכה ליהנות באותה שבת מזיו השכינה. לקראת סיום הסעודה, באו נכבדי הקהלה וקהל רב לשלחנו שלי הרב לרגל שבת שירה, שוררו בצותא והאזינו לדבריו. באשר הגיעו לברכת המזון, כבד הרב מטשביין את הנער הצעיר לזמן בצבור, על-אף שהיה הצעיר שבחבורה, כדי להראות לו את חבתו הגדולה ואת הערכתו אליו כבן תורה.

הגני ממטיר לכם לחם מן השמים (טו, ד)

בחרף שנת תרצ"ד, הגיע ה"חקל יצחק" מספינקא לבקר בהנגריה, ורבים באו לשחר את פניו ולהתברך מפיו. אחד הבאים, היה יהודי פשוט בשם ר' שלום ישעיה גרוס שהתגורר בעיר רצפרט, והוא תנה בפני הרבי את מצוקתו הפלפלית ואת מחסורו הגדול. "השתדל נא לשבות עמנו בשבת שירה", יעץ לו הרבי, והאיש עשה כן ונסע לעיר סליש הרחוקה בה התגורר הרבי, למרות שחסרו לו האמצעים להוצאות הדרך. בשבת קדש, בעת קריאת התורה, כבדו הרבי לעלות לתורה בפרשת המן, והדגיש בפניו את הפסוק: "הגני ממטיר לכם לחם מן השמים". גמוצאי שבת, נכנס ר' שלום ישעיה להתברך מפי הרבי, והוא יעץ לו לרכש פרטים הגדלה. עשה האיש פעוץ, וכרטיסו זכה בפרס הגבוה ביותר בסך עצום, והתעשר כבת אחת. ומאז ועד סוף ימיו, לא ידע האיש מחסור בקל מצב שהוא, וגם בתקופת השואה נסתבבו הדברים באופן פלאי, שהיה לו תמיד די ספוקו.

היה היה

וחם השמש ונמס

אחד מגדולי הפוסקים שעמדו לישראל, היה רבי דוד הלוי סג"ל המפרסם בכינויו 'הט"ז', על-שם חברו הגדול "טורי זהב" על השלחון ערוך. חיי סג"ל ותלאות היו ימיו של הט"ז, ביחוד בערב ימיו בעת שנדד בין קהלות ישראל לאחר פרועות ת"ח ות"ט, ושנים מספר לפני פטירתו, אף נהרגו שני בניו הצדיקים על קדושת השם, אוכלם הוא קבל את יסוריו באהבה והצדיק עליו דיו שמים.

אחת הערים שבהן בקר בשנות נדודיו, הייתה העיר לבוב, ובה התקבל לרבנות לאחר מעשה נפלא שארע עמו. לבוב, היא למברג, הייתה עיר ואם בישראל, ואלפי יהודים התגוררו בה. ביום בו הגיע הט"ז, התקיימה בעיר חתונה גדולה ומפארת, לבתו של אחד מעשירי העיר ומגדולי פרנסי הקהלה. כל בני העיר הזמנו אל החתונה הגדולה, ואף הט"ז שהיה עיף ויגע מדרכו הארוכה, הצטרף אל האורחים הרבים שפקדו את שערי הבית הגדול. האולם היה אמנם רחבי-ידים ושלחנות רבים עמדו בו, אולם הצביר היה כה גדול עד שהט"ז נאלץ להדחק בפנת הדיכל. נחמה אחת הייתה לו, שכן המקום היה סמוך לתנור החם והמסך שעמד שם, וכך התחמם מהקפאון שאחו בו בהליכה המפרכת. אף אחד לא עמד על-כף, כי האורח הפורח, אינו אלא אחד מגאוני הדור, שכן בגדיו התבלו בדרך ופניו השחירו כשולי הקדרה. בינתיים הסתיימה החפה למזל-טוב, וההמלה גברה והתחזקה. הפלה פנתה לצאת, ובינתיים הניחה מבלי משים את טבעת הקדושין יחד עם הרדיד שעליה, על-גבי התנור החם, מתוך פונה לטל אותם לאחר רגעים מספר, אלא שמרב התרגשות ושאון, נשכח הדבר מלבה. זמן רב עבר עד שהפלה הרגישה כי טבעת הקדושין נעלמה מקנה, ובהלה אָחזה אותה. היא ידעה היטב את ערכה הרב של הטבעת, שנרכשה בדמים מרבים, והחלה לחפש בקדחתנות אחריה. אחרי רגעים מספר של מבוכה, נזכרה הפלה כי הניחה את הטבעת על-גבי התנור המסך שבצדי האולם, ופנתה לשם כדי לחפש אותה, אך למרבה הצער גלתה כי הטבעת נעלמה מהמקום. את הרדיד אמנם מצאה, אך הטבעת היקרה נעלמה ונלקחה באי-רואים.

השמחה הגדולה הופרה באחת, והמחתן העשיר התמלא עברה וזעם. "הצפה שפזו", סגן מבין שניו, "אני עורך חתונה גדולה ומזמין את כל עניי העיר לסעודה מפארת על-חשבוננו, וכך הם גומלים עמדי ומחזירים לי רעה תחת טובה?! ומיך החל לנגד בפוכבים אותו להתחקות אחר עקבותיו של הגנב, ולהשיב את הטבעת היקרה לידיי. "אדוני הפרנס", פנה אליו לפתע שמש הקהל, כשהוא עוטה על-פניו ארשת חסודה, "ראה נא את הקבצן הבלתי מפר היושב בסמוך לתנור המסך. דומני כי הוא הנו הגנב השפל אשר העז לטל את טבעת הקדושין היקרה, שכן מאז הגיעו הנה, יושב הוא ליד התנור, ובנדאי ראה כיצד הפלה הניחה שם את הטבעת וקמדה אותה לעצמו". מרב פעם ותסכול, פלל לא טרח הפרנס לבדק אם יש אמת בדבר, וקבל את השערתו של השמש כנבואה ודאית. בפנים סמוקות נגש אל הקבצן שישב בסמוך לתנור, ודרש ממנו במפגיע לקבל לידי את הטבעת, אולם הלה טען בתקף כי ידיו נקיות מכל-פשע, ואין ידו במעל. "השליכוהו אל 'הקוננו'", צוה הפרנס בקול רם, "שם בודאי יתחרט על-מעשהו וישיב מהר מאד את-הגנבה". בימים ההם, היה נהוג בקהלות רבות בארצות אשכנז, להשליך לתוך חדרון קטן בסמוך לבית-המדרש הגדול שבקעיר, את אלו שסרחו ועשו מעשים שלא יעשו, וכל העוברים ושבים היו לו עגים להם ויורקים בפניהם כדי לבזותם. ובאותו עמוד קלון הושיבו את-הט"ז, בתקנה שישב את-הגנבה.

כל אותו הלילה, נאנק הט"ז בכלאו כשהוא מקבל את-צערו בדומיה, כובש את רעבונו ובזיונו, ומנצל את-הזמן לשגן את-משנתו בעליפה. הבקר אור, והנה הוא רואה נער אחד נכנס עם תרנגול שחוט בידי, אל בית-המדרש הגדול, כדי לשאל את פי רב העיר שישב שם, על פשרותו של העוף. רגעים מספר לאחר מכן יצא הנער בארשת עגומה, והט"ז מהר לקרא לו מתוך עמוד הקלון. "הרא נא לי את העוף שבידיך" בקש, והנער עושה כמצותו, למרות שחשב שהאיש הפלוא אינו אלא גנב. "שוב נא אל הרב", אמר לו הט"ז לאחר שבידק את העוף, "ואמר לו שהבשר פשר לאכילה, שכן כך דעתם של פוסק פלוני ופלוני, וימחל נא לעיני שוב בשאלה זו". זמן קצר לאחר מכן, שב הנער ובעקבותיו הרב המפתע, שבקש לדעת מי הוא הגאון הנפלא שחנה את-דעתו על העוף. כשגלה את הט"ז בתוך 'הקוננו', מהר לצוות לשחררו משם, ולאחר שבקש ממנו את-סליחתו, אמר: "רואה אני שאיש חכם אתה, ובנדאי שאין ידך במעל, אולם שמא תוכל לגלות במי הקולר תלוי?" אותו יום, בשבוע של פרושת בשלח היה, ובמקום תשובה השיב הט"ז ואמר בצחות: "הרי פסוק מפרש הוא בפרשת השבוע, שנקרא 'וחם השמש ונמס', אל תקרי 'וחם השמש' אלא 'וחם השמש', ואז 'נמס' - 'ונגעים עם' - קח זאת, בלשון אשכנז, שכן ראיתי את השמש מתחמם בסמוך לתנור וכנראה נטל את הטבעת שהייתה שם... חידו גדול השתפך על-פני הרב, והוא מהר לזמן לפניו את שמש הקהל, אותו איש שהטיל את-האשמה על הט"ז. על-נימלה עלה בידי לגלות, כי הגנב השפל אינו אלא השמש בעצמו, ושמו של הט"ז שהבליג על-חרפתו נשא לתהלה כפי-כח. רבה של לבוב הייתה רבי מאיר ז"ק, וכאשר ראה את גדלתו של הט"ז, צוה למנותו קרב העיר לבוב מחזיר-לעיר, כמנהג הנהיג שם למנות בעיר שני רבנים, וברבנותו בהן הט"ז עד עת פטירתו בכ"ו בשבט תכ"ז. ♦

מאורות

רבי רפאל שלמה לניאדו
ליום ההולולא ט"ז בשבט תרפ"ה

ראש ישיבת פרת יוסף בירושלים, ומגדולי חכמי ארם-צובא. נולד שם למשפחה מיוחסת, דור ארבעה עשר במשפחת לניאדו המעטייה, מצאצאי רבי שמואל לניאדו בעל 'הפלים'. מצעירותו נודע בהתמדתו הגדולה, כפי שהעיד עליו רבו רבי יוסף ידיד הלוי ראב"ד בירושלים, שבהיותו כגן ארבע עשרה למד אצלו לילות שלמים בהתמדה נפלאה. הצטיין בחדושי הנפלאים ובדרישותיו הנמלצות, והיה בקי גם בנספח. יחד עם זאת, עסק גם בגמילות חסדים ויסד את חברת צדקה ומרפא למען חולים ועניים. בשנת תר"ס עלה לירושלים, ומיד עם הגיעו החל להרביץ תורה ברבים. תחלה לצעירי הצאן בתלמוד-תורה של עדת הבורחים, ובשנת תרס"ז התמנה לראש ישיבת "ההל מועד" לחכמי ארץ. בשנת תרפ"ב, בעת שנוסדה ישיבת 'פרת יוסף' הידועה בעצת ה"בר איש חי", התמנה לראשות הישיבה, הראשונה בקרב הספרדים בארץ ישראל שקבלה כל תלמיד שבקש להתקבל בשעריה. רבי עזרא עטיה, שהיה יד ימינו בהנהגת הישיבה, ולאחר פטירתו התמנה על-מקומו, אמר עליו בהקדמו, שבמקום גדלתו שם אהה מוצא ענותנותו, והיה מתנהג עם תלמידיו בענוה גדולה ובאהבה. בשבת-קדש י"ד בשבט תרפ"ה, חלם המקבל רבי אברהם עדס כי רבי שלמה נפל למשכב, וחשב שהוא חלום שווא. אולם למחרת פכה הנר אצל רבי אברהם, וידע שמהרש"ל נפטר במבחר ימיו, בטרם מלאו לו חמשים שנה. נשתמרו ממנו חדושים שונים.

יוסיף דעת

את הפסוק שבפרשה "שם שלם לו חק ומשפט ושם נהו", מבאר רבנו בחיי, שהקב"ה לימד את משה רבנו "חכמת הצמיחים וכוחות שבהם בסגולתם וטבעם, לפי שיש מהם שעבים מחיים וממיתים ויש מהם מרפאים ויש מהם מחלילים, ושם נהו - הצמח הזה", אולם אין לסמוך עליהם אלא "כי איני ה' רופאך", ולכן גנו חזקיהו את ספר הרפואות מפני שהיו מתיאשים מהתורה והמצוות, אך התשבץ"י כתב, שכאשר היה נח בתיבה, היו עמו שדין ורוחץ שהיו לו, עד שבא מלאך אחד ולקח אחד מבני נח והביאו לגן-עדן, ושם לימדו את כל הרפואות שבעולם, ואותם כתבו בספר, והוא ספר הרפואות שנגנו. גם הרמב"ן נוקט בשיטה זו שאין לדרוש ברפואים, "וכן היו הצדיקים עושים בזמן הגבוהה, גם כי יקרה עוון שיחלו לא ידרשו ברפואים, ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון ה'?! אחר שהבטיח 'וברך את-לחמך ואת-מימך והסרתני מחלה מקרבך', אולם הרופא הגדול הרמב"ם, חולק על-כך בחריפות, ולדעתו אין שום מניעה לאדם להביט בספר ולשאלו ברפואים כדי להתרפא, 'ומלבד אפסות דבר זה ומה שיש בו מן החזיות, הנה ייחסו לחזקיהו ולסיעתו שהודו לו, סכלות שאין ליחס דוגמתה אלא לגרועים שבהמוך. ולפי דמיונם המשובש והמטושטש, אם רעב אדם ופנה אל הלחם ואכלו, שמתרפא מאותו הצער הגדול בלי ספק, האם נאמר שחסידי בטחוננו מה? והיו שונים יאמר להם, כמו שאני מודה לה' בעת האוכל שהמציא לי דבר להסיר רעבוני ולהחיותני ולקיימני, כן נודה לו על שהמציא רפואה המרפאה את מחלתי כשאתמשת בה. וזאת הייתי צריך לטנור פירושו לולי פרסומו". במקום זאת הוא מבאר, שחששו של חזקיהו היה שמה ישתמש אנשים בסמי הרפואה בסכספי הרפואות ויהרגו אנשים בהם, ולכן נגזר. ועוד מבאר, שעיקר ספר הרפואות היה בדברים שלא היתה התורה להתרפא בהן, ובמורה נבוכים כתב השופר היה מעבודה זרה, ללא ספק, והשתמר "ספר רפואות" של הרמב"ם שנדפס בתרס"ז.

קח צניצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן

אחד מגדולי צדיקי החסידות בפולין, היה רבי שמואל מקארוב, שזכה עוד להסתופף בצל הרבי ר' אלימלך מליזנסק, והיה מתלמידיו הקרובים של 'החזוה' מלבלין. בימי נעוריו, חי רבי שמואל חי דחק ועני, ובביתו שרר מחסור בדרך קבע. אלא שהוא לא שות לבו לכך, ועבד את ה' באהבה ויראה, ולמד תורה מתוך הדחק. עברו ימים ושנים, והנה הגיעו כמה מבנותיו לפרקן. הצעות שדוד רבות הציעו לפניו, אלא שלצדן נדרשה נדוניה מכבדת. למענה לא היתה אפילו פרוטה אחת בכיסו. חזיר אמונה ובטחון היה רבי שמואל, והוא המשיך בעבודתו התמימה בלי דאגה וטרדה, אלא שבני ביתו התקשו לראותו בשלנותו. יום אחד, פאשר פלו פליהקצין וסבלנותה של הרבנית פמעט ופקעה, פנתה אליו ואמרה: "שמע נא לדברי הצעתי. הרי אח יש לך בעיר ורשה הגדולה, והוא עשיר מכל ועל נכסים רבים. מדוע שלא תפנה אליו לבקש את עזרתו? הרי בודאי לא ישיב את פניו ריקם, שכן אחיו פשוט אהה, וכך לא נאלץ להמשיך לראות את בנותינו בעליבותך". רבי שמואל התקשה לקבל את ההצעה לפנות לבשר ודם, ונסה להשתמש מכה, אולם חזקו אליו דברי הרבנית, עד שבסוף נאלץ להסכים להצעתה. באין פרוטה בכיסו, הכרח רבי שמואל למכר כמה מחפצי ביתו כדי לצבור את דמי הנסיעה עד ורשה הרחוקה, והנה הגיע היום המקנה, פאשר עגלה ותומה לסוסים עמדה הכן בסמוך לביתו, והעגלון המתין שהרב יצטרף אליו אל הדרך הרחוקה.

עומד רבי שמואל בסמוך לפתח ביתו, מניח את ידו על המזוזה, ומתעמק בשרעפיו. זמן מה הוא עומד כך, פשראשו מרפן והוא שקוע במחשבותיו, ולפתע נגער ממקומו, שב עליעקבותיו והתישב על פסא פדי להמשיך להגות בתורה. "מה ארע לך?" שאלה הרבנית בחרדה, "הרי העגלון עומד וממתין לך, ומדוע התנתמת ואינה רוצה לצאת לדרך אל אחיך בורשה?" ורבי שמואל החל להשיב בדברים רכים המשיבים את הלב: "הבה ואסביר לך את פשר הנהגתי. ראשית, נהגתי כמצות חז"ל שאמר, שהיציא לדרך צריך להמלך בקונו ולצאת, דהינו להתבונן במחשבתו פשואל את הקב"ה אם להפליג בדרך או לא. כך באמת עשיתי, ועמדת ליד המזוזה הקבועה בפתח ביתנו, כדי להפך בדעתי ולחשב אם עלי לצאת לדרך או לא. והנה חשבת לעצמי כך, אל מי אני הולך לנסע? לאחי אשר בעיר ורשה. ומי יודע אם חי הוא או מת? הרי לא שמעתי ממנו זה שנים ארבות. ואף אם חי הוא, מי אומר שהוא עדין עשיר כפי שהיה לפני. ואולי ירד חלילה ממכסו? ואף אם הוא חי והוא עשיר, מי יערב לי שלא יפנה אלי ערף ויתגבר לי, ונמצאתי טורח לשווא? אבל הקב"ה הוא בודאי חי לעולם, והוא עשיר גדול שאמר לי הכסף ולי הזהב, ולא נותר אלא ספק אחד מתוך שלשת הספקות, אם יתן לי או לא. ומה העצה לכך? לבטח בו ולהתפלל אליו, וזה מה שאעשה אפוא וממילא תהיה לי ישועה מפורם". שמעה הרבנית את דברי הבטחון של בעלה, שאמר ופאמונה ויקדת ונלהבת, עד שרוחה נרגעה, ואף היא הצטרפה לתפלותיו המשתפכות וקנתה לטוב.

עברו ימים מספר, ואל הכפר קארוב הסמוך לבלין, הגיע פריץ פולני עשיר. הוא פנה הישר אל ביתו של רבי שמואל, ובקש להפנס לדבר עמו. "שמעתי עליך כי איש ישר אהה, ולכן פאתי אליך כדי לבקש ממך את עזרתך", אמר לרבי שמואל המפתע, ומהה לשטח את דבריו: "זה מכבר חשקה נפשי לרכש את האחזה הגדולה שנמצאת בבעלותו של הפריץ המקומי, אשר הכפר קארוב נמצא במחוזו, וזמן רב אני לוטש עליה עין. אלא שאליה וקוץ בה, שכן סוחר ממלח אני, ויודע אני בודאות, כי פאשר אבוא אל הפריץ בהצעה לרכש את אחזתו, ידרש ממני סכום מפלפל וגבוה לאין ערוך משויה האמתי של האחזה, שכן דרשם של סוחרים להעלות את מחיר הסחורה, פאשר הם מגלים כי הצד השני מענין מאד בדרך. רבות יגעתי וחשבת, פיצד אוכל לרכש את האחזה במחיר האמתי שלה, בלי שהפריץ יגלה את תקנותי הפמוסה לרכש אותה, ולבסוף העליתי עצה טובה. אני אשליש בידך מעות די הצורך לרכישת האחזה, ואתה תפנה אל הפריץ בשיחת רעים, ובמלה הצדקה תתענין אצלו על דבר רכישת האחזה, וכך לא יגלה הפריץ כי ידי בדרך". "ומן המותר לצייר", סים הפריץ את דבריו, "כי חלקה לא יקפח בעסקה, ואשלם לך סכום הגון פדמי תודה".

ובעוד רבי שמואל יושב במבוכה, ולא מבין מדוע נטפל אליו הפריץ ומאימתי נעשה מתוך אחזות בין פריצים נכריים, והלה כבר שקל לידו צור גדול של מעות, ויצא מהבית בחפזו. עברו ימים אחרים, וטרם הספיק רבי שמואל לחלות את פני הפריץ שבמחוזו כדי לשוחח עמו בענין רכישת האחזה. בטוח היה, כי הפריץ האורח יבוא באחד הימים כדי להתענין בדבר רכישת האחזה, אולם להתפתעתו לא הופיע הפריץ ימים רבים בביתו. הוא נסה להתקוות אחר עקבותיו, חקר אחריו רבות, אולם אף אחד לא ידע דבר וחצי דבר על פריץ שמבקש לרכש את האחזה המקומית, והדרך נותר בגדר חידה ותעלומה. "אין זה אלא מתנה מן השמים", אמר רבי שמואל לעצמו, אולם הוא סרב עדין לשלח יד בצור הגדול, והחליט להנעץ עם רבו 'החזוה' מלבלין. הדרך מקארוב לבלין אינה רחוקה, ומיד פאשר עמדו ורגלו של רבי שמואל מקארוב בבית מדרשו של 'החזוה', ועוד בטרם הספיק לספר לו את הדרך ולשאל בעצתו, נענה הרבי מלבלין ואמר לו בבת שחוק: "החשבון שאמרת טוב ונכון, שהרי הקב"ה הוא חי וקיים ולו הכסף והזהב, ולא נותר אלא להתפלל ולבקש הימנו. ואכן שמע הקב"ה את תפלתך ושלח לך את האוצר הבלום הזה לנשואי בנותיך..."

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

לאיתנו (ד, כז) - עוד ראני, כי ליחדי סגלה היה נקדע בעליהרה, כמעשה הובא בחזון רבי פנחס פריאיר וכו', ואם לא התנה עמו אלא ליוצאי מצרים לבד, מה כחו של רבי פנחס פריאיר עליו השלום להתגבר על מעשה בראשית? אכן תנאי זה הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על-כך מעשה בראשית, להיות כפופים לתורה ועמליה, ולעשות כל אשר יגרו עליהם, ומשלתם עליהם כממשלת הבורא ברוח-הוא. ולזה תמצא פמורכו בשמים ובארץ ובכוכבים ובשמש וירח, שלטו עליהם הצדיקים יחידים, ואין צורך למור מרבים, פאשר חקק ה' להם בעת הבראה, והוא סוד אומרו בראך יעקב וגו', ואמרו ז"ל שאמר הקדוש ברוח-הוא לעולמו, מי בראה מי יצרה - שראל, והכל בכח התורה, והנה ביציאת ישראל מצרים עדין לא קבלו התורה, ואין גזרתו על הנבראים גורה, ולזה לא הסכים הם לחלק להם, וטען למשה אתה נבראת בשמי ואני בשלישי, זה רמז כי אינו ברתורה, שאם היה ברתורה הנה הוא קודם לו, כי התורה קדמה לעולם כלו. ולזה נתחכם ה' והוליד ימינו לימין משה, פרוש ה' אהו כי הוא ברתורה המתחכם לה ימין דכתוב מימינו וגו', ובשראהו תקף ומיד נקדע בתנאי הראשון. ולזה, כל צדיק וצדיק שייעמד אחר קבלת התורה, יביא בידו שטר-חוב אחד לכופו לחלק לפניו. ותמצא שקשלא רצה לחלק לרבי פנחס פריאיר ולהתמלכה עמו רצה לקנותו, ופחד הים ממנו: אשר הכיית בו וגו' (י, ה) - וזה היה לנס עצום, כי זה אשר הכיית המים הנמצאים ועשאם דם, יפעל בכח עליון פעלה נגדית שימציא מים לשתות העם. ויש בזה הבחשות מפלאות מנגדות למתחכמים להכחיש כי הם פלאות אלמי ישראל, במשה זה תבקע כרקפתו החושבת רזות:

דברי הימים

בט"ו בשבט תרצ"א, הסתיים המחזור הראשון של הדר היומי, אותו החלו ללמוד בראש השנה תרפ"ד, לאחר הצעת הרעיון בידי רבי מאיר שפירא יראל ישיבת יח"ל, כבנטייה הגדולה של אנודת ישראל בט"ו באלול תרפ"ג. הרעיון התקבל תחילה בספקנות בידי חברי הוועדה המכינה, אולם בשעה שהציגו לציבור הנאספים, כמה התרגשות באולם וכולם מחאו כף והביעו את הסכמתם לרעיון כביר זה. רבי מאיר שפירא עצמו תכנן תחילה להציע את הרעיון על צעירים בלבד, והפתעתו היתה גדולה כאשר עם ישראל כולו קיבל את הרעיון, ומאו ועד היום מתגבר קול התורה ורבים הונים בדר היומי. המחזור השני הסתיים בכ"ח בסיון תרצ"ח, על סיפה של השואה האימה, והורגש חסרונם של היוזם הגדול.

ביל"ב בשבט תקע"א, רכשה משפחת עולים שהגיעה מווילנא שנה לפני כן, בית בעיר העתיקה צפת. על משפחה זו נמנו שלושה דורות, רבי שלמה פ"ח רוזנטל ואשתו, הוריו רבי ישראל ואשתו, וכן בנם חסין יצחק שהיה כבן שבע בעלילית. נעשרה חודשים לאחר מכן, מכרו בני המשפחה את נכסיה ועברה להשתקע בירושלים עיר הקודש, ובכך היתה כנראה המשפחה האשכנזית הראשונה שהשתקעה בעיר, והניחו בה את היסוד להתחדשות היישוב. שם המשפחה פ"ח הוא נוטריקון של 'פיתוח' חותם, על-שם אמונתו של רבי שלמה שהיה אומני-יד בחריטה על כלים, עם תבנית הכותל המערבי והמקומות הקדושים בארץ ישראל. מלבד זאת היה אחד מהעסקנים הגדולים של ירושלים ואף שימש כשד"ר למענה. בנו רבי יצחק, היה נציגו של השר ר' משה מונטיפיורי בחקמת סנות 'משכנות שאננים', השכונה הראשונה מחוץ לחומות העיר העתיקה, ואף ניהל את תחנת-הקמח המפורסמת שבשכונה.

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בשלח

במכילתא (ריש פר' בשלח): להודיע חכמתו וחסידותו של משה, שכל ישראל עוסקין בביזה, ומשה עוסק במצות 'עצמות יוסף', עליו הכתוב אומר (משלי י, ח) 'חכם לב יקח מצוות'.

מפרש בעל הכלי יקר, חז"ל דרשו שמשה רבינו עסק בעצמות יוסף ולא בביזת מצרים, מהמילה 'עמו' שלכאורה נראית מיותרת, אלא שבא הפסוק לומר לך, שלא כביזת מצרים, שאותה אין האדם לוקח עמו כשעוזב את העולם, הרי שמעשים טובים של האדם נשארים עמו בשני העולמות - העולם הזה והעולם הבא. ואת מעשה החסד של נשיאת עצמות יוסף, לקח משה עמו גם לעולם הבא.

רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל רבה של לודז', הרבה להתעסק בצורכי הצדקה של עירו הגדולה. פעם ביקש מאחד מנכבדי העיר לערוך מגבית לדבר חשוב, והלה התחמק וטען "וכי מי אנכי שאעמוד בראש מפעל חשוב כזה?" ענה לו רבי אליהו חיים, "במקום מצוה אסור לאדם לנהוג בענוה".

כן מצינו 'ויקח משה את עצמות

יוסף עמו', ואמרו חז"ל (סוטה יג, ב) שבני ישראל מסרו למשה את המצוה הזאת, משום שהם חשבו שכבודו של יוסף הוא, שגדולים יתעסקו בו.

ולכאורה איך הסכים משה לכך, הרי הוא היה עניו מכל האדם, ואיך חשב את עצמו לגדול? אלא ללמדנו שבמקום מצוה אין נוהגים בענוה.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ופרעה הקריב וישאו

בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם ויראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה'

(יד, י)

רבינו האור החיים הק' מביא בשם המדרש, שהכוונה שעם ישראל ראו את ה'שר של מצרים' שבא לעזור למצריים.

מבאר רבינו הקדוש שהטעם שעשה ה' כך, כדי שעם ישראל יראו את השר של מצרים, וינסו להם פחד ומורא.

וזה לשון קודשו: 'אלוקים חשבה לטובה, כדי שיפחדו ויחזרו בתשובה שלימה ויקרבו לבם לשמים, כדי שבאמצעות זה יעשה ה' להם הנס העצום של קריעת ים סוף, ודבר זה לא הובטחו בו קודם. עד כאן לשון קודשו.

ומוסיף רבינו הקדוש את דברי חכמינו ז"ל שפירשו את המילים 'ופרעה הקריב', שפרעה הקריב את לבם של ישראל לאביהם שבשמים.

"וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים"

(יג, יח)

פירש"י וחמושים מזוינים. ויש להבין מה בא הפסוק ללמדנו בזה, מאי איכפת לן אם עלו מצויידים בכלי נשק או לא.

עוד יש להבין, למה אכן לא השתמשו בכלי החימוש שלהם בעמדם על הים, בכדי להילחם במצרים, והרי ידעינן שאין הקב"ה עושה ניסים בחינם, ולשם מה קרע את הים וניער את פרעה, בעוד שיכלו ישראל להרגם בדרך מלחמה?

אומר בעל החתם סופר, מוסר גדול לימדנו הכתוב בזה, שאף שלכאורה יכלו לנצחם בכלים שבידיהם, אינו מדרך המוסר שהם יהרגו את המצרים בעצמם, שכן "בירא דשתית מיא מיניה לא תישדי ביה קלא", - בור ששתית ממנו מים אל תשליך לשם אבן, ואחרי שהתגוררו במצרים כ"כ הרבה שנים, מצד הכרת הטוב, עדיף לשנות הטבע, ולקרוע את הים בשביל שלא ילחמו ישראל בעצמם במצרים.

כדי להשמיענו נקודת מוסר זה הדגיש הכתוב "וחמושים עלו ישראל", שתדע שאע"פ שעלו חמושים בכלי מלחמה, עדיף לשנות הטבע ושלא לפגוע במיטיב לך.

"ויקח משה את

עצמות יוסף עמו כי

השבע השביע את בני

ישראל לאמר פקוד

יפקוד אלוקים אתכם

והעליתם את עצמותי מזה אתכם" (יג, יט)

רבינו האור החיים הקדוש מפרש, שיוסף הצדיק אמר לאחיו, שאם יעשו איתו חסד וישאו את עצמותיו לאחר פטירתו, המלמד על אהבה וריעות ביניהם, בזה הם יתקנו את העוון שהם שנאו אותו, ומוסיף שלכן השתמש יוסף בלשון 'והעליתם את עצמותי מזה אתכם' שנתכוון לומר להם, שעל ידי שישאו את עצמותיו 'מזה', יתוקן החטא של נסעו 'מזה', (נסעו מזה כי שמעתי אמרים נלכה דתינה' - בראשית לז) ועל ידי כן יהיה 'אתכם' שיהא נעקר עוון זה של מכירתכם אותי למצרים, והרי הם כאחד באחזה ורעות, וכלשונו הקדוש 'ויהיו לאחדים'.

"ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע

השביע את בני ישראל לאמר

פקד יפקד אלוקים אתכם

והעליתם את עצמותי מזה

אתכם" (יג, יט)

מה עושים בסוף יום שחור?

האיש הזה, שכולם מקנאים בו, שאין דבר בעולם שלא יכול להשיג, יש לו הכל, בנים אחד אחד, בריא ולעולם לא חולה, נקרא יום אחד בדחיפות לרופא שעורך לו בדיקות מקיפות עקב כאב קל שחש, והרופא מודיע לו בצער שהוא לא ישרוד את החודש, שיום מותו קרב ובא.

מובן שהאיש המושלם נחרד עד מאוד.

.....

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש

רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בשלח

"ופרעה הקריב... ויראו מאוד" (יד, י)

מה הקריב פרעה?

הקריב את נפשו שלא לחוס על כבודו, ואסר את רכבו בעצמו. הקריב את נפשו, והסתכן לנסוע ראשון בראש מחנהו. הקריב את ממונו, פרעה הבטיח להתחלק עמו בשלל, ולא ליטול לעצמו את הכל, כדי לעודדם להלחם בישראל. כשראו ישראל כל זאת, התייראו מאוד, שמא בזכות מסירות נפשו של פרעה, יגבר עליהם, ולכן בקשו שגם להם תהיה מסירות נפש שכזו. מכיון שכך, אמר הקדוש ברוך הוא למשה: "דבר אל בני ישראל וייסעו". בזה שיסעו ויכנסו לתוך הים, יוכיחו את מסירות נפשם, ותעמוד להם הדבר כנגד מסירות נפשו של פרעה.

(קדושת לוי)

"ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם ויראו מאוד ויצעקו בני ישראל אל ה'" (יד, י)

בלב אחד כאיש אחד. (רש"י)
מובא בשם משמואל, בשם אביו בעל האבני נזר אמר: יראת בני ישראל לא היתה מכוחו הגופני של צבא מצרים, שהרי כבר ראו בעיניהם ניסים מופלאים, ובמכת בכורות חוו את כח ה' שבהרף עין מתו רבים משונאיהם, ובודאי ידעו שה' יתברך יכול לעשות כך גם עם המצרים הרודפים אחריהם. אלא, שפחדם היה מפני שראו את 'מצרים נוסע אחריהם' - בלב אחד כאיש אחד - וכאשר ראו אותם מאוחדים חשבו שיש בידיהם עתה את כח הקדושה, ומזה נתייראו והתעוררו לתשובה - 'ויצעקו בני ישראל אל ה'.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בוקר לאיתנו" (יד, כז)

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דברי המדרש, שה' עשה תנאי עם הים שהוא יבקע לפני משה, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה 'לאיתנו' כאילו

כתוב 'לתנאי', שהסיבה שהים נבקע לפני משה, הוא מחמת התנאי שה' עשה איתו.

האורה"ח מביא את הסיפור המופיע בגמרא, על התנאי רבי פנחס בן יאיר, שהלך בדרך למצוות פדיון שבויים, והיה צריך לעבור נהר ששמו 'גינאי', וגזר על הנהר שיבקע.

הנהר לא רצה, ואמר לו רבי פנחס בן יאיר 'אם לא תיחלק, גוזרני שתתייבש ולא יעברו בך מים לעולם', מיד נבקע הנהר לפניו, ושוב נבקע פעם נוספת עבור השמש שלו.

וקשה שתי קושיות, מדוע אכן נבקע הנהר לפני רבי פנחס בן יאיר, הרי אנחנו רואים שבקריעת ים סוף היה צריך הקדוש ברוך הוא לעשות תנאי מיוחד, וזה היה לכאורה תנאי זמני רק למקרה של קריעת ים סוף, ואם כן באיזה כוח גזר רבי פנחס על הנהר שיבקע?

רבי פנחס על הנהר שיבקע?

ועוד, מה החידוש והפלא בנס של קריעת ים סוף, שהיה לצורך כל ישראל, שעושים עסק שלם מזה, ואומרים כל יום 'שירת הים', והלא רואים שבא אדם אחד שהוא רבי פנחס בן יאיר ובקע את הנהר? ומתרץ תירוץ נורא, שהתנאי שעשה הקב"ה עם הים, לא היה בשעת קריעת ים סוף, אלא כבר בשעת בריאת העולם, ולא היה תנאי רק עם הים אלא תנאי כללי עם כל הבריאה כולה, שכל הבריאה תהיה כפופה לחכמי התורה וצדיקי הדורות, והיו נתונים תחת שליטתם ויעשו איתם חכמי התורה והצדיקים מה שרוצים.

ולכן הים נבקע לרבי פנחס בן יאיר, ויהושע עצר את הלוח החמה, ואין זה בגדר 'נס', אלא שהוא חלק טבעי מיסודות ותנאי הבריאה.

רק בשעת קריעת ים סוף שעדיין לא ניתנה התורה, היו צריכים כוח של 'נס'.

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים" (יד, ל)

רבינו האור החיים הקדוש מביא את דברי הגמרא (פסחים קיח, ב) 'אמר לו הקב"ה לשר של ים פלוט אותן ליבשה אמר לפניו רבש"ע כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה וחוזר ונוטל ממנו... באותה שעה פתחו דגים של ים ואמרו ואתה ה' לעולם!'

לעי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בשלח

"זה אלי ואנוהו" (טו, ב)

מובא בילקוט שמעוני (בשלח רמז) "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי..."

נשאלת השאלה, מדוע השפחות יכלו לראות ואילו אנחנו כיום לא זוכים לראות כלום?

זאת ועוד, מדוע לעיתים קרובות אנו נשמעים כאילו יש לנו טענות כלפי ריבונו של עולם...?

משל למה הדבר דומה: כשהגיע יום ההולדת של בעל היקב בעיירה החליט ברוב טובו ובנדיבות לבו להיטיב עם כל התושבים והודיע: "ביום הולדתי כל אחד מתבקש להגיע עם כלי ואמלא לו יין חנם אין כסף!"

כמובן, ביום המיוחל השתרך תור ארוך בפתח היקב, חלקם הביאו דליים וחלקם לא רצו "לנצל" יותר מדי והגיעו עם בקבוק צנוע, בעל היקב חילק באדיבות תוך שהם מאחלים לו מזל טוב. לפתע הגיח אחד התושבים ללא כלי וביקש יין כמו כולם, בעל היקב שאל באדיבות: "היכן הכלי?" אמר לו הלה "שים לי בכיס" הסביר לו בעל השמחה כי חבל על יין כה יקר וחבל שמכנסיו יתלכלכו...

אך הלה לא שת ליבו והחל מגדף את בעל היקב: "קמצן, אתה לא רוצה לתת... לשם מה קראת לנו?!" לא הועילו כל השכנועים ובלית ברירה שפך את היין לכיסו של המסכן.

לאחר שהרחיק מספר צעדים הבחין המקבל שכולו רטוב, מכנסיו מלוכלכים ויין אין...

הסתובב והחל להתריס כנגד בעל הבית: "בכוונה עשית זאת! שלא נבקש ממך יותר.

אם אינך רוצה לתת למה קראת לנו?!... הנמשל ברור מאליו: הקב"ה רוצה מאד לתת לנו אך אנחנו מבקשים דברים שאינם טובים לנו בכלל, ולא זו בלבד אלא מתעקשים עליהם ובוכים לפניו ומתלוננים....

וכשכבר אין ברירה ותפילותינו התקבלו ואנחנו "מתלכלכים"... שוב מתחילות התלוננות...

איך אם כן נראה את השגחת ה'?! לעומתנו, דור המדבר, ידעו מה הם רוצים, הם ידעו מה טוב להם, אנחנו לא! לכן, הם זכו למחזות אלוקים על ים סוף, ואילו אנו מתאוננים ומתלוננים...

הקב"ה רוצה לתת לנו יותר ממה שאנחנו צריכים כמאמר חז"ל: "יותר ממה שהעגל רוצה לינק, פרה רוצה להניק", הבעיה מתחילה כאשר העגל רוצה דברים אחרים, דברים שמזיקים לה.

הקדוש ברוך הוא ציוה לים לפלוט את המצריים לפני שהם מתים, כדי שעם ישראל יראו בעיניהם איך המצריים מתים.

הדגים לא רצו, ובאו בטענה 'כלום יש עבד שהאדון נותן לו מתנה ואחר כך חוזר ומבקש בחזרה', והשיב להם הקדוש ברוך הוא, שהוא יחזיר להם מספר גודל יותר של אנשים רשעים שיטבעו בים במלחמת סיסרא, ואז השתתקו.

עוד מביא האוה"ח הק' את המדרש שלאחר שפלט הים את המצריים ומתו על שפת הים, רצה הקדוש ברוך הוא להחזיר אותם לים, והים לא הסכים לקבלם.

שואל האוה"ח שתי קושיות, מדוע היו הים והדגים צריכים את המצריים ולא רצו לפלוט אותם, ובפרט שכך הוא טבע הבריאה שהים פולט את הנטבעים בתוכו, ומהו ה'מתנה' הגדולה שיש להם בזה, שאמרו כלום יש עבד שנותן לו רבו מתנה...?

עוד קשה, אם הים כל כך רצה את הרשעים האלו בתוכו, מדוע אחר כך כאשר הקדוש ברוך הוא ביקש להחזירם, לא הסכים, מתחילה מה היתה מחשבתו?

מתרץ האוה"ח יסוד עצום, וזה לשון קודשו: 'כי חפץ הוא לגמור המצוה במכעיס אל', הים רצה ליכות במצווה רוחנית, לגמור את המיתה במצריים הרשעים ולהיות שותף ב'חיסול הסופי' שלהם, וממשיך ואומר 'ותמצא כי כל שרי מעלה וכל ברואי מעלה ומטה, חפצים וחשקים לעשות מצות ה', כי הם האביונים בדבר, לצד שאין להם מצוות... וכמו כן היה חפץ הים שתגמור יציאת נפשם בים ולא ביבשה, ולזה צעק לבו, אם כן, לאחר שמתו, אין לו שום רצון בגופות שלהם, וכמו שמסיים ואומר 'ולזה אחר שפלטם ויצתה נפשם על שפת הים וזרקתם האדמה לים, לא רצה לקבלם'.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

.....
ביציאתו מביתו, מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח. וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.
.....

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה" (טו, א)

"בקשו מלאכי השרת לומר שירה אמר להם הקב"ה מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?! (מגילה י) יש לשאול מדוע למלאכי השרת לא ניתנה רשות לומר שירה ואילו לבני ישראל ניתנה רשות?

מתרץ בעל ה"כלי חמדה": בני ישראל לא אמרו שירה על האסון של המצרים, אלא על תשועת עצמם. כמו שנאמר "ויהי לי לישועה", אבל המלאכים הרי לא נשתעבדו במצרים, ונמצא שכל השירה שלהם היתה על אחרים, ואין אומרים שירה כשיש גם אסון של אחרים.

(זה השלחן)

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

מכתב בדואר הוא השליח הבא, בכתב שאינו משתמש לשתי פנים, מופיע ברורות שעליו לפנות את דירתו וכל רכושו, עקב חוב גדול שיש לו, אוייייייי, כמה שהוא גונח.

וכך יוצא הוא מביתו לשעבר, אב שכול, ללא רכוש, כאשר ברור לו כיצד תכנית סוף חייו קורמת עור וגידים.

לעי"נ האשה החשובה מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בשלח

"קפאו תהומות בלב ים" (טו, ח)

לכאורה, אם נבקע הים ובני ישראל עברו בו, הרי שכל המים נבקעו, משפת הים ועד מקום סיום הבקיעה. מדוע אפוא נוקט הפסוק לשון "קפאו תהומות בלב ים".
מבארים בעלי התוספות בספר 'דעת זקנים', שהכתוב אינו מתכוון באומרו 'לב' על 'אמצע' הים, אלא שהים כולו נחלק לשלושה חלקים בגובהו, שני השלישים התחתונים קפאו, ועליהם מוסבת הלשון 'קפאו תהומות'. שכן אם היו נבקעים המים עד תהום - לא היו ישראל יכולים לצאת מתוך הים, וביאור "קפאו תהומות בלב ים", היינו שכפי שהלב נמצא בשליש גוף האדם, כך קפאו התהומות מלמטה עד גובה הלב, מקום השליש העליון, ו'לב ים' זה עברו ישראל.

(במחשבה תחילה)

ובזה מתפרש מה שאמר משה רבינו 'היום לא תמצאוהו בשדה', שדווקא בשדה לא ימצאו את המן, אבל למעלה, אדרבה, דוקא בשבת נמצא המזון לכל ששת הימים.

"ויקראו בית ישראל את שמו מן והוא כזרע גד לבן וטעמו כצפיחית בדבש" (טז, לא)

התורה הק' מספרת, שטעם המן היה כ"צפיחית בדבש", עוגת דבש. נשאלת השאלה, בחז"ל מבואר (ברכות נו) שמתיקות הדבש היא אחד משישים שבמון, דהיינו, שמתיקות המן היתה פי שישים יותר מהדבש, ומהפסוק משמע שהמן הוא רק כצפיחית בדבש?

שמעתי בשם הגאון מוילנא זצ"ל שאדרבה, הן הן דברי הכתוב "וטעמו כצפיחית בדבש" - ה'נותן טעם' שלו, שהוא אחד משישים, אחד משישים של המן היה כמו צפיחית בדבש, כי המן עצמו מתוק פי שישים יותר.

כעת, אם חלק אחד שבמון, נכנס למאכל אחר - עד כמות של שישים כמותו עדיין טועמים ומרגישים טעם כמו דבש.

(יחי ראובן)

"ויצא הלחם בעמלק" (יז, ט)

על משמעות הלשון 'צא' מבאר בספר 'דובב שפתי שנים', שהיה משה עסוק בתפילה למען הצלחתם של ישראל כנגד עמלק. יהושע תלמידו, היה 'נער לא ימיש מתוך האוהל' והיה עוסק בתורה. אמר משה ליהושע 'צא הלחם בעמלק' יש זמן לתורה ויש זמן לתפילה, וכעת כשעמלק נלחם בישראל, עליך לצאת מעסק התורה ולבוא לעזור לי במלחמה.

וכיצד תעזור? אני אתפלל ואתה תענה אחרי 'אמן' - בגימטריה צ"א ובגימטריא שילוב שם הוי"ה אדנ"י.

מסיימת התורה "ויהי ידיו אמונ"ה עד בוא השמש", שבכוח עניית 'אמן' (בגימטריא צ"א) של יהושע אחר תפילתו של משה - ניצחו ישראל את עמלק.

(במחשבה תחילה)

נעצור לרגע את הדמעות, כולנו מכירים את האיש הזה, "אדם הראשון" קראו לו, אחרי שאכל מעץ הדעת הודיע לו הקב"ה שהוא הלך למות, לאחמ"כ נהרג לו בן, הבל. ומי הרג את הבל, קין אחיו. בנוסף, הקב"ה זרק אותו מגן עדן.
ומה עשה האיש הזה אחרי אוסף האירועים שקרו לו ביום אחד, אומר המדרש על הפסוק 'ויצא קין מלפני ה'" (בראשית כב, יג) מיד עמד אדם הראשון ואמר: "מזמור שיר ליום השבת, טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון, להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהלים צב).
(א נקודה'לע - ספינקא)

"כי מרים הם על כן קרא שמה מרה" (טז, כג)

השמועה סיפרה על אחד מחסידי הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין, שלמרות שדר הוא על אם הדרך וברשותו בית גדול ופרנסה ברווח, נמנע הוא מלפתוח את ביתו לאורחים, ואף אינו נענה לבקשות צדקה שמגיעות אליו.

משקרא לו הרה"ק מרוז'ין ושאלו לפשר הנהגתו, הצטדק האיש: "אילו היה הדבר תלוי בי, הלא הייתי מארח אורחים ומעניק להם ביד רחבה. אולם מה אעשה

ורעייתי צרת עין ואינה מניחה לי לעשות זאת".

"על שכמותך", הפטיר כלפיו הרוז'ינער, "נאמר 'כי מרים הם', אנשים שלבם לב אבן כלפי האורחים והנוזקים, אולם הם לא רוצים שיהיה הקולר תלוי בצווארם ומשליכים זאת על בני ביתם - 'על כן קרא שמה מרה'..."

(במחשבה תחילה)

"ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה" (טז, כה)

רבינו האור החיים מביא את דברי הזוהר הקדוש, שביום השבת יורד כל המזון והשפע של כל ששת ימי המעשה, והוא מתחלק כל יום ביומו.

גליון 450
שנה י' תשפ"א

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויאסור את רכבו ואת עמו
לקח עמו (י"ד ו)

בשעה שיצא פרעה הרשע לרדוף אחרי ישראל אמר להם לחילותיו מי בכל בהמה קלת מרוץ וארכב עליה וארדוף אחרי ישראל. אמרו לו חילותיו, אין בכל בהמה קלת מרוץ אלא סוסה שלך, שכולה צבעונין וגונין, ולא היה כיוצא בה מעולם, וכל הסוסים רואין אותה ורצין אחריה. עמד פרעה ורכב על סוסה שלו, ורדף אחרי ישראל החונים על הים. כשם שאמר פרעה לחילותיו, מי בכל בהמה קלה וארכב עליה, כך באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת, מי בכל הבריות המשמשים לפני קל וזריז? אמרו לפניו, ריבוננו של עולם הכל שלך והכל מעשי ידיך, גלוי וידוע לפניך שאין בכל הבריות כולן, קלה וזריזה אלא הרוח שיוצאת מתחת כיסא הכבוד. מיד וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח, למחר תשועתם של ישראל ולהחיש מפלתם של מצרים.

(מכילתא דרשב"י)

פרשת השבוע

ויקח משה את עצמות יוסף עמו
(י"ג - י"ט)

מסופר על הג"ר אליהו חיים מייזל זיע"א רבה של לודז', שהרבה להתעסק בצורכי הצדקה של עירו הגדולה. פעם ביקש מאחד מנכבדי העיר לערוך מגבית לדבר חשוב, והלה התחמק וטען "וכי מי אנכי שאעמוד בראש מפעל חשוב כזה?" ענה לו רבי אליהו חיים, "במקום מצוה אסור לאדם לנהוג בענוה". שכן מצינו "ויקח משה את עצמות יוסף עמו", ואמרו חז"ל (סוטה יג, ב) שבני ישראל מסרו למשה את המצוה הזאת, משום שהם חשבו שכבודו של יוסף שגדולים יתעסקו בו. ולכאורה איך הסכים משה לכך, הרי הוא היה עניו מכל האדם, ואיך חשב את עצמו לגדול? אלא ללמדנו שבמקום מצוה אין נוהגים בענוה.

(ילקוט מאיש אל רעהו)

דבר אל בני ישראל ויסעו (י"ד ט"ו)
מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א (יומא דהילולא י"ז שבט), כאשר היו שואלים אותו

עצה בענין שידוך, אם להמתין עוד או למחר הדבר? והשיב הרבי, הנה אמרו חכמים (סנהדרין כ"ב) וקשין לזווגן כקריעת ים סוף. ונחזי אנן מה נאמר בקריעת ים סוף? "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו" ופירש רש"י לא עתה להאריך, וד"ל.

וישם את הים לחרבה ויבקעו המים
(י"ד כ"א)

מסופר על הבעש"ט הק' זיע"א, שפילוסוף אחד התכונן פעם לבוא לשאול אותו, מה פלא מצאו בקריעת ים סוף? והרי לפי חישוביו הגיאולוגיים, מוכרח היה הים להיבקע באותו רגע לפי טבע בריאתו ותכונתו. אך עוד בטרם הספיק לשאול, שמע את הבעש"ט מקבץ את כל בני העיר לבית המדרש, ודורש לפניהם: קריעת ים סוף, זהו הגדול שבנסים, כי עוד מקדם בראשית בריאת העולם, התנה הקדוש ברוך הוא עם הים, שייברא רק על מנת שהוא ייבקע בשעה שבני ישראל יוצאים ממצרים, וזה הגדול שבפלאים.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:50 ת"א: 5:51 ר"ת: 6:25

פרשת בשלח-שירה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:35 ת"א: 4:49

הידיעה על מעצרו של הקבלן היהודי, נפוצה חיש מהר בכל העיר, ואף הגיעה לביתו של אביו ר' לייב. אשתו של ר' לייב רצה מיד לבית המדרש וסיפרה על האסון הגדול לבעלה, ואמרה שמוכרחים לעשות משהו, אולם ר' לייב עצמו לא נתפעל כלל מהשמועה על מעצר בנו, הוא אמר לאשתו שאין מה לדאוג כי עוד מעט ישחררו אותו, ומיד המשיך בלימודיו. בינתיים התרחקה השיירה של הצאר מדווינסק מרחק הגון, לפתע נעצר הצאר, וציווה על אחד ממלוויו לשלוח תיכף ומיד שליח לעיר, כדי להעביר את הצו המלכותי בדבר שיחרורו המידי של הקבלן היהודי מבית הכלא.

לא עבר אלא זמן קצר והשליח חזר ובפיו הידיעה כי הוראתו של הצאר נתמלאה, והקבלן היהודי אכן שוחרר ממעצרו. מלוויו של הצאר השתוממו שניקולאי טרח כל כך כדי לבצע את שחרורו המידי של היהודי, הם ידעו כי הוא לא נמנה על אוהבי ישראל המושבעים, אלא להיפך, ועל כן לא הבינו מדוע לא יכול היה הצאר לחכות עד שהיה מגיע הביתה, ומשם היה שולח מכתב ובו חנינה לידי העצור, וכי למי היה איכפת אם היהודי היה יושב בכלא כמה שבועות, ובינתיים טובל ודואג לגורלו עד שישוחרר.

אחד מידידיו הקרובים של הצאר אור עוז ושאל את ניקולאי, מה ראה לזכות את היהודי הלז בחסד מלכותי כה מיוחד במינו? מה מצא ביהודי הזה? ניקולאי השיב ואמר: לפני שנים אחדות ערכתי ביקורת של הכוחות המזויינים בבסיס הצבאי שליד פטרבורג, ונערך לכבודי מסדר חגיגי שבו השתתפו מספר גנרלים שהופיעו בראש הדיוויזיות שלהם. החיילים המצוחצחים והמגוהצים צעדו בסך איש על מחנהו ואיש על דגלו, והכל דפק במאה אחוז, ואז הבחנתי שרק יחידה אחת לא הגיעה לרמה הדיוק הדרושה, כעסתי על כך מאד וראיתי בכך ולוול בכבודי, ואת הגנרל שהיה מפקדה של אותה יחידה העמדתי לעמוד הקלון, וציוויתי להכניסו לכלא. לאחר מכן חזרתי לארמון ושכחתי לגמרי מהגנרל העצור.

כעבור שנתיים ערכתי ביקורת בבית הכלא אשר במבצר פטהופבלובסק, ביקרתי בתאים אחדים ושאלתי את העצורים על העוונות שבידיהם: כמה זמן הם יושבים? וכו', באחד התאים ראיתי את הגנרל הנזכר, ושאלתי אותו: איך זה שגנרל כמוהו חבוש בבית הסוהר? הגנרל השיב לי כי כלאו אותו לפי פקודה שלי, כעונש על כך שהחיילים שלו לא הגיעו בשעת המסדר לרמה הדרושה של הדיוק, ציוויתי מיד שישחררו אותו. כפי שאתה רואה המשיך הצאר לספר לידידו, הגנרל ההוא ישב בכלא שנתיים על איזו שטות קטנה, במשך כל הזמן לא עלה בדעתי המחשבה לשחרר אותו, פשוט שכחתי ממנו.

לקבלן היהודי הזה עמדה כנראה איזו זכות מיוחדת

מסופר על יהודי שהיה חסיד מחסידי הרה"ק בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, שחי בדווינסק אשר על גדות הנהר דוינה, שם האיש היה ר' לייב בטלן, הוא היה תלמיד חכם גדול, ואמרו עליו כי הוא בקי בכל הש"ס, ולא זו בלבד, אלא שהוא היה מנותק ומרוחק מהבלי העולם הזה, ישב בבית המדרש כל היום ועסק בתורה ועבודה, הוא גם ישן בבית המדרש, והלך לביתו פעם אחת בשבוע בערב שבת.

לר' לייב בטלן זה היה בן שהיה סוחר גדול ועשיר מופלג, הוא היה קבלן שביצע כל מיני עבודות בשביל הממשלה הרוסית, וכאשר בנו את הביצורים ליד דווינסק, הוא זכה במכרז וחתם חוזה עם הממשלה, כדי לבנות שם מבנים לחיילים, הוא ביצע את העבודה בדייקנות על הצד הטוב ביותר, וכאשר הושלמה הבניה, הגיעה למקום משלחת של פקידי ממשלה בכירים, וקציני צבא גבוהים כדי לבדוק את הבניינים וכל השירותים הצמודים לקסרקטין.

ומעשה בצאר ניקולאי הראשון, שפעם עבר בקרבת לדווינסק, והחליט לסור ולראות את המתקנים הצבאיים, ואת הבניינים החדשים של הקסרקטינים שהוקמו שם. הצאר היה מלווה פמליה מלכותית שלכבודה נערכה קבלת פנים מפוארת, במסגרת קבלת הפנים הציגו בפני הצאר גם את הקבלן היהודי שבנה את הפרוייקט.

ניקולאי הראשון היה שונא ישראל גדול, ששמו נשאר לדיראון עולם הודות לגזירת הקנטוניסטים – ילדים יהודיים רכים שנקרעו מהוריהם, כדי לשרת בצבא, ואשר כונו "חיילי ניקולאי", העובדה שלצורך בנית הקסרקטינים ליד דווינסק, נאלצו להשתמש בשירותו של קבלן יהודי, לא נעמה לחיכו של הצאר, אם כי הוא נאלץ להודות לפחות בליבו פנימה, כי המלאכה שנעשתה היתה טובה, בכל זאת התחשק לו לצאר ניקולאי לחמוד לצון עם הקבלן היהודי.

בעוברו ליד אחד מבנייני הקסרקטין, נעצר, סקר את הבנין ואמר, כי נראה לו שאחד הקירות איננו ישר, "לא, זה לא יכול להיות" פלט מפיו הקבלן היהודי את המילים הבלתי זהירות הללו, לאחר שהוא נדהם מדברי הביקורת הבלתי מוצדקים והבלתי מבוססים של הצאר. כמובן שהוא מיד התחרט על כך, אולם כבר לא היתה לו אפשרות לקחת את הדברים בחזרה, הצאר התרגו על כי היהודי העיז לחלוק על דבריו, ופקד לחבוש אותו בבית הסוהר. נסע מהמקום בליווי פמלייתו.

משל ונמשל

כי פתוח תפתח את ירך לו וגו' די מחסורו

מסופר על המגיד מדובנא זיע"א, שנודמן פעם לביתו של גביר אחד שהיה גם למדן גדול וקובע עתים לתורה, וביקש ממנו נדבה למטרה חשובה, כדרכו בקודש השמייע המגיד מדובנא כמה דברים על מצות צדקה וגם בעל הבית ענה אחריו בדברי תורה מאלפים על מצוה זו, אך את כיסו לא פתח כלל. ראה המגיד מדובנא שהם מאריכים בדברי תורה ואינם מגיעים ל"תכלית" הביקור, פנה אל הגביר ואמר:

אספר לך סיפור ומשל למה הדבר דומה: מעשה במדינה רחוקה ונידחת שהתושבים לא ידעו כלל על מציאות הבצל, עד שנודמן לשם עני נודד שהביא באמתחתו מעט בצלים לעצמו, כיון שראו אנשי המקום את הירק החדש שמחו בו מאד, ונתנו לנודד ממון רב תמורתו, אחר כך זרעו את הבצלים בגינותיהם ומאז והלאה צמחו שם בצלים בשפע רב, שמע קבצן אחר מה שארע לחברו באותה מדינה רחוקה, שם אפוא בילקוטו חבילת שומים ובא למקום ההוא מתוך תקוה שיזכה כחברו בממון רב תמורת השומים, אנשי המקום שמחו על השומים שבידי האיש והחליטו לשלם לו תמורת השומים בדבר היקר ביותר שהיה להם "בחבילת בצלים".

המגיד מדובנא הפסיק לרגע את שטף דבריו ואחר כך קרא בהתרגשות ואמר: גם אתה הגביר הגדול בעיירה זו מעניק לי "בצלים תמורת שומים", שעה ארוכה הננו מסובים כאן ואתה משמייע לי בלא הפסק חידושי תורה כנגד חידושי תורה שלי, ואילו בתורה נאמר "פתוח תפתח את ירך לו די מחסורו אשר יחסר לו" ולי חסר עתה כסף למטרה החשובה שלשמה באתי אליך.

אולם כאשר הוריתי להשיב בכלא את הקבלן היהודי, נחרתה דמותו בזיכרוני, ומאז אינני יכול להסיח את דעתי ממנו, כל הזמן אני רואה את פרצופו החיזור והנפחד לנגד עיני, ובמשך כל הדרך מאז שעזבנו את הביצורים של דווינסק ועד הנה, אני לא מסוגל לחשוב על משהו אחר מלבד הקבלן העצור, וכמה שאני מנסה לעלות בראשי מחשבות אחרות קופץ דמותו שלו נגד עיני. הבנתי אפוא כי אין לי ברירה אחרת כי אם לצוות על שחרורו המידי, כדי לשחרר את מחשבותיי ממנו.

הצאר ניקולאי שקע בהרהורים, ולאחר מכן המשיך ואמר: לקבלן היהודי הזה עמדה כנראה איזו זכות מיוחדת, ואולי זוהי זכותו של אביו, שמעתי שאביו הוא רב גדול ואדם קדוש. הבה ואספר לך עוד סיפור שממנו תראה מה כוחו של רב יהודי.

פעם הייתי במסעות ונודמן לי ללון בעיירה קטנה, באמצע הלילה שמעתי פתאום קולות משונים, מוזרים ובלתי מובנים, שלחתי לקרוא את הכומר, וכאשר הוא בא אמרתי לו: תשאל אותם מה הם רוצים? הכומר הביט סביבו, לא ראה דבר ולא שמע דבר, הוא השיב לי אפוא בשאלה, כשהוא מבוהל ונבוך כאחד: "את מי עלי לשאול?" אמרתי לו: אתה שוטה, ושלחתי אותו לנפשו.

לאחר מכן ביקשתי שיביאו לפני את הרב של העיירה, שאלתי אותו את אותה שאלה עצמה מה הם רוצים? והרב השיב לי: הם רוצים שיתנו להם מנוחה, ואני הוספתי ושאלתי ומי מפריע להם? השיב לי הרב: עומדים לבנות כאן מסילת ברזל, ולפי התוכנית צריכה המסילה לעבור דרך בית העלמין היהודי והדבר יחייב להעביר את עצמותיהם למקום אחר, ולכן באו המתים כדי לבקש את הצאר שיבטל את הגזירה, וינתן להם לנוח בשלום על משכבם.

מיד הוצאתי פקודה שיוזו את מסילת הברזל הצידה, כדי שבנייתה לא תפריע לבית העלמין היהודי. מכאן אתה יכול לראות, סיים הצאר את סיפורו, שהיהודים הם בכלל אנשים אחרים, אנשים רוחניים יותר עם מיוחד במינו. והצאר המשיך בדרכו כשהוא שקוע בהרהורים.

צ'ין אדם לחברו

אשריו ואשרי חלקו

הגה"ק רבי חיים פלאג'י רבה של איזמיר (יומא דהילולא י"ז שבט) מספר בספרו "תוכחת מוסר": אחד מעשירי עירו נפטר לבית עולמו, ובעבור חודש ימים ראה אותו בחלמו והוא לבוש בגדים נאים ופניו מאירות בשמחה וקורנות בחדוה. שאל אותו במה זכה לכבוד זה? והשיב שזכה לגן עדן בעולם האמת, הואיל ולא הכביד עולו על עובדיו ומשרתיו, ונהג בהם ברחמים ובחמלה. בבוקר שלח רבי חיים וחקר אחר מנהגו בחיים של אותו עשיר, והתברר נאמנה שזו היתה דרכו, שלא להכביד על עובדיו, ולהקל עליהם ככל האפשר. אשריו ואשרי חלקו.

הכנסת אורחים של הרבי

מעשה ביהודי שבדרך מסעיו הודמן בחצות הלילה לעיר גוסטינין. לא ידע להיכן ילך, עד שראה אור בוקע מבית אחד, וסר לשם. זה היה ביתו של הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגוסטינין זיע"א (יומא דהילולא כ"א שבט). אך היהודי לא ידע מזה. לאחר שהרבי קיבלו אמר לו הלה שהוא רעב, באותה שעה לא היה תבשיל מוכן בביתו, ונתן לו הרבי מזונות ויין שרף לשבור רעבונו. לאחר מכן בישל לו תבשיל, ישב הלה וסעד לבו. אחרי כן הציע לו לשכב על מטתו, האורח נכנס במגפיו המלוכלכים לתוך המיטה וישן. ואילו הרבי מחוסר מיטה היה ער כל הלילה. בבוקר כשבני ביתו התעוררו, לא נתן להם הרבי להיכנס לחדרו, כדי שלא יעירו את האורח, והלך לאט לאט לבית יתעורר. כשהקיץ האורח הלך לבית הכנסת ושם נודע לו שישן בלילה בבית הרבי, וכי הוא בעצמו טרח עבורו כל

כך. נצטער האורח והלך לרבי לפייסו, שלא ידע בבית מי הוא ישן. השיבו הרבי אם תבטיח לי לקיים מה שאצוה עליך, אקבל פיוס ממך. הבטיח הלה. אז אמר הרבי, בתנאי זה אתפייס, שבכל זמן שתעבור דרך עירי, תתארח אצלי דווקא. קיים האורח התנאי ומני אז היה אורחו של הרבי.

הכנסת כלה בחכמה

מסופר על הרה"ק רבי שמואל (ה"דברי שמואל" מסלונים זיע"א, יומא דהילולא י"ט שבט). שקרה לאחד מהחסידים שהי' חי חיי דחקות, וצוה עליו שימציא לו סך מאתיים רובל, שהי' סכום גדול בעת ההיא. הלה הי' דחוק מאד, אך מה יעשה כאשר הרבי מצוהו הלך ולוה ועשה תחבולות שונות, עד שהצליח לקבץ את הסכום ומסרו לרבי. עברה תקופת זמן בערך שנתיים, ושוב מבקש ממנו הרבי שימציא לו מאתיים רובל. הפעם כבר הי' לו יותר קשה. בכ"ז התאמץ ועמד בזה. לאחר זמן ביקש ממנו שוב אותו סכום, והפעם כבר עלה לו הדבר בקשיים עצומים, אבל עמד גם בזה, ואח"כ הי' עוד פעם כדבר הזה. ולאחר זמן בא אל הרבי וסיפר לו בכאב עצום, שיש לו בת שהגיעה לפרקה, ואין לו פרוטה לפרטה לצרכי החתונה והנדוניא כמנהג הימים ההם. פתח לו מרן את מגירתו, והראה לו על צרור כסף בסך שש מאות רובל, ואמר לו, כסף זה שלך הוא, באשר ידעתי שבתך עומדת להגיע לפירקה, ואין לך במה להשיאה, התחלתי איפוא להכין את צרכי נישואיה, ועתה הא לך את כספך, ומסר לו את הכסף שהספיק או לצרכי נישואין ונדוניא.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ז שבט
הרה"ק רבי משה מקיטוב ב"ר שלמה (תלמיד הבעש"ט הקדוש - תצ"ח)
הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר ב"ר צבי הירש (תלמיד החוזה - תרט"ז)
הגה"ק רבי חיים פאלאג'י ב"ר יעקב (תרכ"ח)

יום ראשון י"ח שבט
הרה"ק רבי משה מלאדמיר ב"ר שלמה מקארלין (תקפ"ט)

יום שני י"ט שבט
הרה"ק רבי שמואל מסלונים ב"ר יחיאל מיכל אהרן (דברי שמואל - תרע"ו)

יום שלישי כ' שבט
הרה"ק רבי חיים דוד דאקטור מפיעטקוב ב"ר ישכר בער (תלמיד רבי דד מלעלוב - תרי"ח)

יום רביעי כ"א שבט
הגה"ק רבי יהודה לייב חנליש ב"ר מאיר (חידושי הגהות על הטור - שני"ו)
הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטנין ב"ר יעקב צבי (תרמ"ח)

יום חמישי כ"ב שבט
הרה"ק רבי יעקב שמעון סופר מקראקא (תלמיד ה"חוזה" - תקצ"ח)
הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאצק ב"ר לייביש (תרי"ט)
הרה"ק רבי יצחק מנעשכוי ב"ר מרדכי (תרכ"ח)
הרה"ק רבי יהודה לייב ב"ר שלמה אייגער מלובלין (תורת אמת - תרמ"ח)
יום שישי כ"ג שבט
הרה"ק רבי יהושע ב"ר שלום מבעלזא (תרנ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נחליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודה" יו"ס ד"ר יוסף הררי" על המצוות.

תיכף לנטילה ברכה (ו')

א) אם נטל מים אחרונים בלי דעת, כגון שהיה עסוק בעיון בספר, והביאו מים אחרונים לשלחן, ואגב שיטפיה נטל ידיו, אך לבו כלל לא היה במעשיו, מותר לו להמשיך לאכול ולשתות. (פסקי תשובות, סימן קע"ט, הערה 2)

ב) אורח שאכל אצל בעל הבית, ואחד מבני הבית הכניס מים אחרונים לשלחן, מבלי ידיעת בעל הבית, ויש עוד מאכלים להגיש לשלחן, והאורח לתומו נטל ידיו, מותר לו להמשיך לאכול ולשתות. (שם הערה 3) [ולא דמי למה שהבאנו מהחיי אדם בשבוע שעבר בסעיף ב', ששם הסיח דעתו מלאכול, משא"כ הכא שלא הסיח דעתו מלאכול, אלא נטל מים אחרונים לתומו, מבלי להסיח דעתו בפירוש, ודו"ק].

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

לזכות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת בְּשַׁלַּח - זְרִיזוֹן מְקַדְיָמִין לְמַצּוֹת

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן קַח צִנְצָנֶת אַחַת וְתֵן שָׁמָּה וְכוּ' וַיִּנְיַחְהוּ אֱהֲרֹן לְפָנֵי הָעֵדֻת לְמִשְׁמַרְתּוֹ"
(שמות טז, לג-לד)

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר דרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן רחל רחל ברכה בת פדילה דליה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעמה בת שרה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

מיד לאחר שמשה רבינו מצווה את אהרון הכהן בשם ה', הוא ממנה לעשות כדבריו.

למרות שלכאורה היו לפניו עוד ארבעים שנה של אכילת מן כדי להספיק לבצע מטלה זו.

מכאן אנחנו למדים על החשיבות של מידת הזריזות בעבודת ה'. הקב"ה מצווה- ואת דבריו יש לקיים במהירות רבה. בלי דחיות ועיכובים!

אנחנו לא יודעים מה יהיה בעתיד. אף אחד לא יכול לדעת בוודאות אם בזמן מאוחר יותר הוא יוכל להשלים את המשימה שהוטלה עליו.

אם אהרון היה דוחה את המטלה, אולי חלילה הוא לא היה זוכה לבצע אותה. מי יודע?!

אנחנו מוצאים את אותה זריזות גם אצל משה רבינו. מיד כשהגיעו של בני ישראל לעבר הירדן, משה רבינו היקצה את ערי המקלט.

זאת למרות העובדה שכל עוד בני ישראל לא סיימו לכבוש את הארץ כולה, לא היתה לערי המקלט הללו שום משמעות.

זה מה שנאמר בגמרא (ערובין נד.): "שינא חטוף ואכול חטוף ואישתי דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי".

העולם הזה דומה לאולם חתונות. אולם חתונות שונה ממסעדה. כאשר אדם מתיישב במסעדה, הוא הופך לבעל הבית על קצב ההגשה ועל המנות המוגשות לו.

עד שהוא לא יסיים את המנה הראשונה, המלצר לא יציע להביא לו מנה שניה. אפילו אם יעסוק בעניינים אחרים או יקום ממקומו למשך זמן, לא יפסיד מאומה.

לעומת זאת, בחתונה יש קצב אחיד לכל האורחים. אם איחרת להיכנס לאולם החתונות בזמן וכבר חילקו את המנה הראשונה- שוב לא בטוח שתוכל לקבלה.

אם קמת לשמח את החתן- כשאתה שב למקום, שוב יתכן שלא תמצא את הצלחת שלך, מכיוון שהמלצרים כבר לקחו אותה.

עוד רגע וכבר המלצרים מגישים מנה אחרונה. אם לא תזדרז לאכול אותה- יתכן שגם ממנה לא ישאר לך מאומה.

כך הוא העולם הזה. איש אינו מחכה ואינו ממתין לך. חטוף את המצוות המזדמנות לך ואל תשתהה. נצל את הזמן העומד לרשותך!

שים תמיד מול עיניך את אהרון הכהן, אשר רץ לעשות את דבר ה', למרות שלכאורה היו לפניו עוד ארבעים שנה כדי לבצע זאת. **וְאֵל תֹּאמֶר לְכַשְׁאֲפָנָה אֲשֶׁנָּה, שְׁמָא לֹא תִפְנֶה** (אבות פרק ב משנה ד)

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

ש"ס	ש"ק	ש"ב
18:23	17:49	16:36
18:19	17:46	16:53
18:19	17:45	16:53
18:22	17:49	16:56

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן אריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוים - חלק י"ד

האם קיימת בעיה של בישולי גוים כאשר גוי שם בתנור צ'יפס קפוא או טיגן אותו?

שאלה: **?**

תשובה: **!**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

צ'יפס קפוא עובר תהליך בישול מסויים במפעל. היות וכרגע אינו ראוי למאכל כמות שהוא, אלא על ידי חימום בתנור או טיגן קל, לדעת הסוברים שבצ'יפס יש משום בישולי גוים, גם כאן יש להחמיר, שהדבר ייעשה על ידי ישראל. **מקורות:** בשו"ת 'חלקת יעקב' ח"ב (סימן עא) כתב להקל בזה, בצירוף דעת האומרים, שתפוא"א בזמנינו אין בהם בישולי גוים, כיוון שהוא מאכל ההמון ואינו עולה על שולחן מלכים. ונראה לומר, מה שעובר תהליך בישול קל במפעל, לא מעלה ולא מוריד לפי מ"ש מן ה'בית יוסף' בתשובה שמסתכלים על המאכל הנמצא בפנינו כרגע, האם ראוי לאכילה. וכתב בספר 'כשרות המאכלים- חזן' (גוי קדוש עמוד רפח) להחמיר בזה. וכן הוא בספר 'שולחן מלכים' (שער ב הערה 76). אולם, לדעת הסוברים, שצ'יפס לא עולה על שולחן מלכים כלל, בוודאי שמותר בנידון דידן.

חטיף צ'יפס פרינגלס עשוי מתפוחי אדמה חתוך לחתיכות דקות מאוד ומטוגנים בשמן [מגיע בדרך כלל בכשרות U.O] ולאחר מכן נותנים עליו חומרי טעם, יש מקום גדול להקל לאכול חטיף זה, אף שנתבשל על ידי גוי, היות ואינו עולה על שולחן מלכים אלא כחטיף. ויש מי שמחמיר. **מקורות:** ראה מאמרו של הרב יעקב חביבי שליט"א הובא בספר 'חם השמש' (עמוד 102) שכתב להקל בצירוף: א. דעת ה'פרי חדש', שמה שאמרו עולה על שולחן מלכים, היינו דווקא אם יכול ללפת בו את הפת, משא"כ במאכל שאין מלפתים בו את הפת - אין איסור. וא"כ חטיף זה אין דרך ללפת בו את הפת. ב. דעת הפוסקים, שמאכל שהתבשל במפעלי מזון, לא שייך קירוב דעת עם הגוי - ואין בו איסור בישולי גוים. [ועוד אפשר לצרף לענ"ד, האם בכלל יש בתפוחי אדמה איסור בישול גוי. ופוק חזי שחטיף זה נאכל במסיבות ימי הולדת וטיולים בלבד]. ושוב ראיתי בספר 'אוהל יעקב' (עמוד צג) שדן בזה וכתב, שוועדי הכשרויות למהדרין נוהגים להחמיר בזה לכתחילה ומעניקים הכשר רק כאשר ההדלקה וההנחה בוצע על ידי יהודי. וכן ראיתי שפירסמו ועד הכשרות של בד"ץ עדה החרדית לגבי חטיפים, שהפעלת האקסטרודר נעשה רק ע"י יהודים שומרי תומ"צ. אולם בספר 'אשרי האיש' (חיו"ד פ"ח ס"א) הביא בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל להחמיר בזה, שחל עליו איסור בישולי גוים. ובספר 'חיי הלוי- בעלסקי' ח"ד (סימן נ אות י) חילק בדבר, שתלוי בעובי הצ'יפס, ואכן חתיכות דקות בחטיף זה לא עולות על שולחן מלכים. אולם, חטיף זה, כשהוא חלבי [D] - יש להקל לאוכלי אבקת חלב נוכרי.

בורקס תפוחי אדמה [אבקה משביבי תפוח אדמה], שכבר התבשל במפעל על ידי ישראל קודם נתינתו בבצק, מותר שגוי יכניס את הבצק לתוך התנור [באופן שישראל הדליק], אף לדעת הספרדים כדין פת ולא כדין בישול. וכן הדין בבורקס גבינה. **הערה:** היות והגבינה שמכונסת תוך הבורקס, נאכלת כמות שהיא חיה, וכן התפוחי אדמה כבר מבושלים - אין בישול אחר בישולי בבישולי נוכרים. ויש להתיר על ידי הדלקה בלבד כדין פת. ואף שהיום מכניסים תוך הבורקס מחית תפוחי אדמה, הנעשית משביבי תפוח אדמה, שביבים אלו נעשו לאחר שבשולו תפוחי האדמה על ידי ישראל במפעל והוכנס לתוך הבצק קודם הקפאתו. ואף אם הכין הגוי הנמצא במפעל את המחית, מכל מקום, כיוון שניתן להכין את המחית על ידי עירוב האבקה במים צוננים, אין כאן בישול על ידי הנוכרי כלל. כ"כ הגר"צ וובר הובא בספר 'עזרה כהלכה' (עמוד קי). ושוב ראיתי, שכן העלה בשו"ת 'ביע אומר' ח"י (חיו"ד סימן ז).

שביבי תפוח אדמה, שבישולם הראשון נעשה על ידי גוים במפעל בחוץ לארץ, וישראל נותן מים על אותה אבקה כדי להמיס אותה ולשים אותה בבורקס וכדומה, מותר. **מקורות:** שו"ת 'ביע אומר' ח"י (חיו"ד סימן ז) כיוון שנעשה שביבים, ואינו ראוי לאכילה והבישול מחדש נעשה כעת על ידי ישראל, יש להתיר. וע"ע שו"ת 'דברי דוד- טהרני' ח"ד (יו"ד סימן טז טות ו) לענין אטריות הבאות מחוץ לארץ אף שתהליך הכנתם על ידי גוים, מ"מ אחר יבושם קשים הם ואינן ראויים לאכילה. ובשו"ת 'שבט הלוי' ח"ב (סימן מה) החמיר בזה. וע"ע בספר 'אורחות משפט- אושינסקי' (עמוד תב). ושוב ראיתי, שכן העלה בספר 'בישול ישראל- פאלק' (עמוד רחצ) שהתייבש לאחר ייצור הגוי, ועדיין צריך לבשלו כמה דקות וגמרו ישראל, מותר. וכן העלה בשו"ת 'דברי בניהו' ח"א (סימן נו).

איזו צרה גדולה יותר

מעשה היה בשני תלמידי חכמים מופלגים וצדיקים, שהיו גם סוחרים. שם היה רבי שלמה אייגר זצ"ל ורבי שלמה פוזנן זצ"ל. שניהם עסקו יחד בקבלנות בנייה עבור המלוכה. פעם קרה, שזכו שניהם במכרז להקמת חומה מטעם הממשלה. מספר פועלים מתחתיהם ביצעו הערמה כדי להרוויח כסף ומבקרי הממשלה גילו זאת. כיוון שרבי שלמה ורבי זלמן היו אחראים לכל העניין, ריחפה עליהם סכנה גדולה. בשל מעשה זה הם זומנו למשפט בעוון מעילה בכספי המלוכה. עבירה זו היא חמורה ביותר. הם ידעו כי אם בית הדין ירשיע אותם, הם צפויים להיאסר בשל כך.

רבי זלמן בא לביתו של רבי שלמה והם נועצו ביניהם, מה לעשות. אולם הם לא הצליחו למצוא פתרון מתאים. חזר רבי זלמן לביתו מוטרד מאוד, עד שבסופו של דבר הבריק במוחו רעיון. למרות השעה המאוחרת מאוד, הוא מיהר להגיע לבית ידידו רבי שלמה כדי להציע לו את הרעיון. לשמחתו ראה, שהאור עדיין דולק בביתו. הוא ניגש ונקש על הדלת. משלא נענה, פתח את הדלת ונכנס. והנה, ראה הוא את רבי שלמה יושב ולומד בהתמדה ובהעמקה נפלאה, עד שלא הרגיש אפילו בכניסתו של רבי זלמן אליו. פנה אליו רבי זלמן ושאל: "הכיצד אתה יכול ללמוד בריכוז כל כך גבוה, גם כעת בשעת צרה שכזו?". השיב לו רבי שלמה וענה: "והרי לא ללמוד צרה גדולה יותר!..."

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

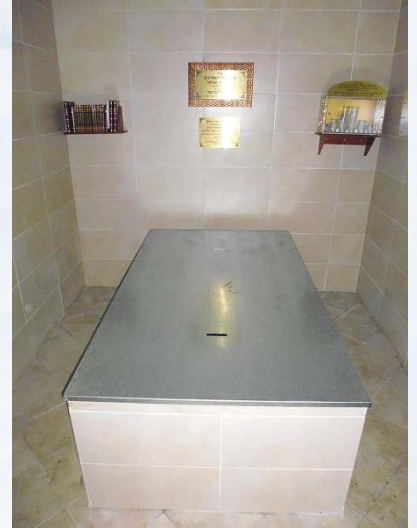
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים – האדמו"ר הרב שמואל וינברג זצ"ל

האדמו"ר הרב שמואל וינברג זצ"ל מסלונים - נולד בשנת ה'תר"י (1850) בסלונים. את רוב חכמתו קיבל מסבו. הירבה בנסיעות לשחר את פני צדיקי דורו והיה נערץ בעיניהם, במיוחד אצל האדמו"ר הצדיק הרב חיים הלברשטאם מצאנז ששהה אצלו במשך תקופה ארוכה (ר' חיים הירבה בשבחו ואמר שיש לו נשמה גבוהה אשר לא הייתה בעולם כבר 300 שנה, אולם רבינו הפציר בו שלא יחלוק לו כבוד וכי הוא רוצה להיות אצלו כאחד היושבים הרגילים, אך את זה הבטיח לו ה'דברי חיים', שדלתו תהיה פתוחה לפניו תמיד כשירצה לבוא אליו פנימה). רבינו הסתיר מאוד את מעשיו ועבודתו בצאנז. כמו כן הסתופף בצילו של האדמו"ר הצדיק הרב דוד משה פרידמן מטשארטקוב לעתים תכופות.

בשנת ה'תרמ"ד (1883) לאחר פטירת סבו הגדול החל לשמש כאדמו"ר השני של חסידות סלונים. הרב ניהל יחד עם ה'חפץ חיים' קרן כספים שתמכה בהקמת תלמודי תורה ומקוואות. השתתף בהקמת הארגונים 'כנסת ישראל' ו'מחזיקי הדת', ובהמשך היה שותף להקמת 'אגודת ישראל'. עמד בקשר הדוק עם היישוב החסידי בארץ ותמך בו. עמד בנשיאות כולל 'רייסין' שתמך במאות משפחות שגרו בטבריה, צפת וירושלים והתרים עבורו.

בשנת ה'תר"ס (1899) פעל להקמת ישיבת 'אור תורה' על ידי חסידו ר' משה קלירס, (רבה האשכנזי של העיר טבריה). נפטר ב-י"ט בשבט ה'תרע"ו (1916) בוורשה (בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, רבינו היה שם לצורכי רפואה). בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. בעל ענווה מופלאה. מיעט מאוד באכילה. חי כ-66 שנים. ציונו בוורשה (בשל קושי ההתיידידות בעת המלחמה נקבר שם).

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' אברהם וינברג הראשון (מייסד חסידות סלונים ומח"ס 'יסוד העבודה'). **אביו:** ר' יחיאל מיכל אהרן. **אמו:** מרת חיה דוואשא (בת ר' שמואל). **אשתו:** מרת גיטל (בת ר' אברהם מלנטשנא זי"ע בן הרה"ק רבי שלמה לייב מלנטשנא). **מרבתינו:** סבו, האדמו"ר אברהם וינברג, האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז והאדמו"ר ר' דוד משה פרידמן מטשארטקוב. **מתלמידינו:** הגאונים רבי שלמה בוטענער (צדיק בעל רוח-הקודש והיה עוד תלמיד אצל הרה"ק מקוברין), ר' יואל אשכנזי, ר' משה קלירס (רבה של טבריה), ר' לייב הירש בוימל.

בנינו: האדמו"ר ר' ישכר לייב (כיהן אחריו כאדמו"ר בעיר סלונים), האדמו"ר ר' אברהם וינברג השני (כיהן אחריו כאדמו"ר מסלונים בעיר ביאליסטוק ואחר כך בברנוביץ). **בנותינו:** מרת חנה אסתר (נישאה לר' שמעון קופילוביץ), מרת לאה (נישאה לאדמו"ר ר' פנחס מלוביצקי מסלונים-לכוביץ' בארצות הברית), מרת טשארנא (נישאה לאדמו"ר משה מנחם סילבר מסלונים-דטרויט), מרת שרה (נישאה לר' אברהם-אבלי רפפורט, אב"ד קלץ), מרת פראדל (נישאה לר' אלתר יוסף דוד לנדא מאליק). **מספרינו:** **ידברי שמואל** - דברי תורתו.

○ יפר האדמו"ר ה'ברכת אברהם' מסלונים זי"ע: לרה"ק בעל 'דברי שמואל' זיע"א היה יהודי מוכר מחסידי צ'רטקוב. אותו יהודי התגורר בעיר רחוקה. הוא הציע לרבינו פעמים רבות שיבא לעירו והוא יאסוף עבורו כסף רב עבור מעות ארץ ישראל, שכן רבינו היה ממונה על מעות אלו. אבל הרה"ק ה'דברי שמואל' השתמט ממנו ולא רצה לבוא לשם. פעם החליט רבינו לנסוע לאותה עיר ולקח גם בן אחיו - הרה"ק בעל 'ברכת אברהם', שהיה צעיר לימים.

כיוון שהגיע רבינו לעיר פנה לבית מכירו. לאיש היה חנות של כלים הממוקמת ליד ביתו. ה'דברי שמואל' נכנס מיד לחנות ואמר: "שלום". החסיד דהם לראות לפתע את רבינו בחנות שלו ולא ידע כיצד לקבל פניו. לפתע נשמעו צעקות היסטוריות חזקות מהמטבח שבבית האיש. הוא עזב את החנות ורץ לכיוון המטבח שבביתו. **שם התברר לו, כי בנו ל"ע נפל לתוך דוד גדול של מים רותחים שעמד במטבח ששימש להרתח את הכביסה. הבן היה מלא כויות ופצעים קשים.**

כשראה את מה שקרה בבית, חזר האיש במרוצה לרבינו וסיפר לו על האסון הגדול שקרה לו בביתו. ה'דברי שמואל' ציווה עליו מיד, שימחר ויביא את הילד עטוף בסדין וישכיב אותו על השולחן. האיש מיהר לעשות, כפי שציווה אותו רבינו. הרה"ק ה'דברי שמואל' התקרב לילד והתחיל למשש בידו וכך עבר על כל גופו של הילד. **בכל מקום שהרה"ק ה'דברי שמואל' שם את ידו, התרפא הבן מפצעיו והיה חלק ובריא ושלם. כאשר סיים למשש את כל גופו, לא נשאר על עורו שום סימן.**

אז קרא לבעל הבית ואמר לו: "איני יודע על מה צעקת. ראה את הילד, הוא בריא ושלם ולא קרה לו מאומה. מה הנשים יכולות לומר". לקח האיש את הילד והביא אותו אל אשתו ואמר לה כדברי הרה"ק. האישה צעקה בקול גדול: "אין זה כי אם נס משמיים. כל גופו היה פצעים וכוויות!". אז אמר רבינו בענווה מופלאה: "הילד הבריא בזכות הכוח של ארץ ישראל, כי הגעתי למקום זה עבור מצוות הארץ ולכן הוא התרפא לגמרי".

○ יפר בן אחיו, ה'ברכת אברהם' מסלונים זיע"א, שהיה רגיל לנסוע עם רבינו פעמים רבות ברכבת כדי לשמשו. הוא ראה כי רבינו למד את מסכת חולין, ואחז בפרק השוחט. לאחר מספר שעות רבינו כבר אחז בפרק העור והרוטב, כמאה דף לאחר מה שראה לפני כן, על ידי גודל התמדתו. ואמר, **שלדעתו סיים רבינו יותר מאלף פעמים! את כל הש"ס.**

שְׁתִּיקָה וִישׁוּעָה

ההלכה מותר להפסיק, גם אז יש להימנע משיחה עם הזולת. הם הצליחו להחתים על כך 130 אנשים!

חברי השיעור הקרובים עוד יותר לר' יאיר, קיבלו על עצמם, שאף באמצעות הידיים לא ישוחחו. הרי עם האצבעות אפשר לנהל שיחה שלמה, אבל חבריו המסורים של ר' יאיר החליטו להימנע גם מזה. ארבעים יום של תפילה בלבד מהתחלה ועד הסוף לרפואת חברם יאיר בן שרה.

אחד החברים אף תרם כרטיס טיסה להונגריה לקברו של ה'ישמח משה' ושל ר' ישעיה שטיינר מקרסטיר זצ"ל. כל אלו שיעמדו בקבלה במשך ארבעים יום, יכנסו להגרלה על הכרטיס. עברו ארבעים יום, אחד האברכים זכה בכרטיס ואף נסע להונגריה להעתיר בעד ר' יאיר שיחי', ואכן - פלא פלאים. ר' יאיר התחזק וכבר רצה לנסוע לבית הכנסת לשיעור. הוא לקח מונית. **בדרך אירעה תאונה והוא שבר את הרגל בצורה קצת מסובכת, שמצריכה ניתוח בהרדמה.**

אבל אם יש גידול במוח אי אפשר להרדים. מה עושים? קודם כל בודקים. **ר' יאיר עבר בדיקת M.R.I, ולהפתעת הכל התברר, שהראש שלו נקי! אין זכר למחלה! כאילו כל התקופה הקשה שעבר לא היתה בכלל.**

הרופאים היו המומים מהתוצאות, ובני השיעור התרגשו מאוד. היה ברור, שזה בזכות הקבלה שלא לדבר בעת התפילה. ומכבדי אכבד – בזכות שכיבדו את הקב"ה שלא לשוחח בעת התפילה, זכו לכבד את שמו יתברך ולהראות את חסדו המרובים ברפואה מחוץ לדרך הטבע.

המשיך ר' דוד: "שאלתי את הרב מנדל פוליצ'ק שליט"א: מאיפה עלה לך הרעיון לקבל דווקא קבלה זו של שתיקה בשעת התפילה?". ר' מנדל ענה לי: "יש לנו כבר ניסיון בזה. פעם בשנה, כולנו, כל חברי השיעור, נוסעים למקומות הקדושים. לפני ארבע שנים נסענו לאוקראינה".

"בשבת היינו אצל הבעל שם טוב. היתה התעוררות גדולה והתרוממות עצומה. בשעת השירות והתשבחות קם אחד מן האברכים, שכבר עברו עליו שבע שנים מאז נישואיו ועדיין חיכה לילד, וביקש שיתפללו עליו".

"אמרתי לכל החברים שהיו איתנו, כי מלבד מה שנתפלל עליו מעומק ליבנו, נקבל על עצמנו שבמשך תקופה, בכל השבתות הבאות עלינו לטובה, נתחזק שלא לשוחח כלל בשעת התפילה, מרישא ועד גמירא. מהרגע בו קוראים את ברכות השחר ועד אחרי הקדיש האחרון".

"כל הנוכחים קיבלו על עצמם את הקבלה. ואכן, אחרי פחות משנה, בדרך נס, הוא נהיה אבא! לתינוק קרא 'ישראל' על שם הבעש"ט הקדוש.

בהקדמה לדברי המדרש מובא, שבכל יום עושה הקב"ה מלחמה עם יצר הרע. פעמים שהשטן טוען כנגדו: "ראה את בניך, **ישראל גנבים הם**", ובורא עולם משיב: "לך אצל אומות העולם ותמצא, שהם גנבים פי כמה וכמה".

כך ממשיך השטן לנסות ולטעון טענות נוספות ובורא עולם משיב כנגדו. אולם בדבר אחד בורא עולם אינו משיב, שאם חלילה אנו מדברים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שיחת חולין האסורה שם, והשטן מקטרג על מעשה זה, אין לכאורה לקב"ה מה להשיב לו, שהרי אצל אומות העולם לא שייך דבר זה, וגם בבית תיפלתם אינם מדברים.

זהו ביאור הפסוק: **"ה' יִלְחֶם לָכֶם"** - דהיינו בורא עולם ילחם לכם עם השטן על טענותיו השונות ויסתום את פי המקטרג, אבל בתנאי אחד **"וְאִתֶּם תִּתְרַשְׁוּ"** (שמות יד, יד). כלומר בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אל תדברו שיחת חולין, מפני שעל טענות מעין אלו, אין מה לענות למקטרג.

להלן סיפור מופלא, המעובד מתוך **'השגחה פרטית'**: סיפר ר' דוד: יש לי הכרות קרובה עם ר' מנדל פוליצ'ק שליט"א, בזכות הקונטרס של שער הביטחון. הוא מוסר שיעור קבוע בערב בעמוד היומי, ולפני תחילת השיעור לומד כמה דקות מתוך שער הביטחון של 'חובות הלבבות'. אומנם הוא מקדיש בכל פעם רק דקות ספורות. **אבל בזכות העקביות שלו, הוא כבר הספיק לעשות ארבעה סיומים על שער הביטחון!**

בשיעור, שהוא מוסר יושבים כשלושים אברכים, שבמשך היום טרודים בפרנסתם. הם קובעים עיתים לתורה ולא מוותרים על השיעור. הקביעות שלהם היא ממש למופת. יום אחד בחודש אייר, אחד מהחברים - ר' יאיר, לא הגיע. ביום שלאחריו הוא נעדר בשנית. כשהתקשרו לשאול לסיבת הדבר, התברר כי למרבה הצער, שהוא חלה במחלה הידועה.

ר' יאיר נחלש מאוד, ונזקק לעבור טיפולים. הרופאים אמרו: "אם היינו יכולים, היינו עורכים ניתוח. **אבל לצערנו הגידול נמצא במוח. זה מקום מסוכן ורגיש מאד, ואיננו נוגעים בו.**" הרופאים היו מיואשים לגמרי, ואמרו, שהסיכויים להירפא נמוכים מאוד, **אם בכלל.**

חברי השיעור לקחו את העניין באופן אישי, וחיפשו במה להתחזק לרפואתו. לרגע לא חשבו, שהרופאים יודעים באמת מה הולך להיות. לרופא ניתנה רשות לרפא ולא חלילה לייאש. ר' מנדל פוליצ'ק הציע לאברכים להתחזק בשתיקה בעת התפילה.

הוחלט להעצים את הקבלה ולהחתים את מתפללי ביה"כ, שלא ידברו כלל מראשית התפילה ועד סיומה. לא רק במקומות שכתב השולחן ערוך, אלא גם במקומות שמצד

לע"נ	הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל אביבה בת איירון ע"ה אברהם בן יונה ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן ברקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחת ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל	הרב שבתי בן אסטריא אטון זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה עמירם בן דבורה ז"ל נעמי בת כותן ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה לטיף בן פרחת ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה	הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל דוד בר חסיבה ז"ל חווה בת יעקב צבי ע"ה יצחק יצקן בן רחל ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל שמואל בן ברקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה חי זיזי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה דוד יצחק בן פרחת ז"ל גורג'ה בת נעימה ע"ה
תנצב"ה				

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

הדלקת הנר: 16:49 צאת השבת: 17:51 רבינו תם: 18:28 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ותשר דבורה (שופטים ה), שבת שירה.

או צרות הפרשה

פרשת "בשלח"

"עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו" [טו, ב].

בליל שביעי של פסח נקרע ים סוף לגזרים, ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים. המצרים נכנסו אחריהם – ועמוד הענן ירד לקרקעית והפך אותה לבוץ סמיך, עמוד האש הרתיח את הבוץ וטלפי הסוסים נמסו. האש שרפה את גלגלי המרכבות, הן נגררו, ואיברי יושביהן התפרקו. ואז נטה משה ידו, וחומות המים התמוטטו על המצרים. אין ספור לניסים ולנפלאות שראינו בקריעת הים, פי חמש מכל ניסי מצרים גם יחד. ובנוסף, גילויים מופלאים: "זה אלי – בכבודו נגלה אליהם, והיו מראין אותו באצבעם. ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים". אבל לכל הניסים הרבים והמופלאים, היתה הקדמה שיש להבינה: "ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה". רוח קדים זו, למה? לדעת רבינו הרמב"ן ז"ל, היה כאן סממן של טבע כדי להטעות את המצרים ולפתותם להיכנס לים ולקבל בו את עונשם. לדעת רבינו עובדיה ספורנו ורבינו בחיי ז"ל, נצרכה הרוח כדי לייבש את קרקע הים, שיעברו בחרבה ובקרקע מוצקה, כפי שאנו מודים בהגדה של פסח הודאה כפולה: "קרע לנו את הים, העבירנו בתוכו בחרבה" ו"בנוחות מרובה".

אחד מענקי המחשבה בדורות האחרונים, רבינו צדוק הכהן זצ"ל, השמיע בעניין רוח הקדים רעיון נפלא, שכוחו יפה לכל דור ודור ואף לכל אדם ואדם. טבעו של האדם, שאין התגלות פתאומית משפיעה עליו אם לא קדמו לה הכנה מתאימה ותהליך הבשלה. יכול היה הבורא יתברך להגלות על עמו ולהוציאו ממצרים מיד, אך לא כן עשה: משה רבינו נגלה, המכות ניחתו ורווח ביניהן. שנה שלמה ארך התהליך, עד לגאולה.

כיוצא בכך, מעמד מתן תורה, המעמד הנשגב ונורא ההוד. לא בפתאומיות ניחת, אלא בהכנת חמישים ימי ספירה ושלושת ימי הגבלה. שישה ימים כיסה הענן את ההר וקולות וברקים שופרות ולפידים, ויעל עשנו כעשן הכבשן, להכין את הלבבות למעמד הגדול, "מורא גדול זה גילוי שכנינה".

כשביקש אליהו הנביא להוכיח לכל העם כי ה' הוא האלקים לא קראם לכנס בו יוריד להם אש מן השמים. קדמו לכך שלוש שנות בצורת, בהן ניסו כהני הבעל לשווא להעביר רוע הגזירה והתגלו באזלת ידם. רק אז כינס אליהו את כל העם למורדות הכרמל. והניח לכהני העבודה הזרה להתגודד שעות ארוכות עד שהודו בכישלונם, ורק אז קרא לעם לבנות עימו את מזבח ה', התפלל וירדה האש. ורק אז נפלו כולם על פניהם וקראו: "ה' הוא האלוקים"! כי זה טבע האדם, ועלינו להכיר בכך. תהליכים מבשילים לאיטם, ויש לבנותם נדבך אחר נדבך. זה היה ייעודה של רוח הקדים העזה שנשבה בחזקה כל הלילה, הכינה את הלבבות לדבר מה שיקרה, לנס מופלא שיתחולל. כאותה חרישה המכינה את הקרקע לקליטת הגרעין שיצמיח פרי.

נתבונן ונבין, שזה עניין ימי הספירה המכינים אותנו לחג השבועות. זה עניינם של ימי הסליחות, המכינים אותנו לימים הנוראים של עשרת ימי תשובה, שהם הכנה ליום הכיפורים. ונשכיל ונדע כי כל התעוררות וכל מצווה הם גם נדבך להמשך, הכנה לבאות, כי מצווה גוררת מצווה וחיי האמונה הולכים ומתבססים, מועמקים ומושרשים. ובמבט רחב יותר, נתבונן ונראה כי דורנו הוא דור "רוח הקדים". מאורעות אימים ומוראות דמים, בלהות פיגועים לחצים ועצבים, הכל מכין את הלבבות התוהים לרגע הגדול של הנס המופלא, לרגע בו ייתקע בשופר גדול ותבוא הגאולה! (מעיון השבוע).

"כל המחלה אשר שמתו במצרים לא אשים עלייך כי אני ה' רופאך" [טו, כו].

סיפר המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

באחת הקהילות בדרום הארץ, מתגורר אברך אשר תורתו אומנותו ובה הוא יגע יומם ולילה. האברך חתן במשפחה נכבדת משכונת רמת אלחנן בבני ברק, ומפעם לפעם מגיע לבקר בבית חמיו. באחד הביקורים, שמע האברך דרשה מפי רב השכונה, הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, על ענייני שמירת העיניים. בתוך הדברים ציטט הגר"י זילברשטיין את דברי הרה"ק רבי אהרון ראטה זצ"ל, שבשעה שמגיע לאדם ניסיון בשמירת עיניים, והוא עומד בו - אותו זמן הוא לו עת רצון, וכל אשר יבקש יקבל!

האברך שמע, הכניס לראשו, ולא ידע עד כמה הדברים נוגעים לו. יום אחד בתו הקטנה שהיתה כבת שמונה חלתה במחלה קשה, ל"ע. היא אושפזה בבית החולים בבאר שבע, ואובחן אצלה חידק אלים מהסוג המסוכן ביותר. הרופאים ניסו להתמודד באמצעים שונים, היו זמני עלייה מסויימים, אבל בעיקר זמני ירידה, עד שהילדה היתה ממש על ערש דווי, רח"ל. מנהל המחלקה קרא לשני ההורים, אשר מזה כשבועיים כמעט שלא משו ממיטת חוליה של בתם, ואמר להם: "ראיתם שעשינו ככל אשר לאל ידינו להציל את בתכם, ולצערינו, המצב הולך ומדרדר. יש לנו עוד אפשרות אחת להציל את חייה, על ידי תרופה מסויימת שאותה לא נתנו לה עד עתה, בגלל התופעות החמורות הנגרמות בעקבות צריכתה. תרופה זו נותנים רק כשכבר אין מה להפסיד. אבל יש לנו קושי קטן, אמר המנהל, התרופה לא נמצאת כרגע במחסן התרופות בבית החולים, ואם נזמין אותה נקבל אותה רק בעוד יומיים. אני מציע שהאבא יסע לתל אביב

למחסן הראשי, אתן לו מרשם ותקנו את התרופה בשלב זה על חשבונכם. כך נוכל להתחיל לתת לילדה את התרופה כבר היום". האב מיד התארגן ושם פעמיו לתחנת הרכבת.

לאחר שהרכבת הגיעה לתל אביב, יצא האברך על מנת לפנות רגלית אל הכתובת אותה קיבל ממנהל המחלקה. הוא רק פוסע שתי פסיעות ברחוב ההומה אדם, ו...חשכו עיניו, כל האיזור היה מלא מראות פריצות ושחף, כאשר כמעט לא היה יכול לסובב את ראשו. ואז, פתאום בהארה מן השמים, התנגן באוזניו קולו של הגר"י זילברשטיין שליט"א, שבשעה שאדם עומד בניסיון של שמירת עיניים, הוא יכול לזכות שכל שערי שמים ייפתחו בפניו ותפילתו תתקבל...

האברך עמד שם ברחובה של עיר, יצרו מבקש להתגבר עליו ולהכשילו, אך הוא קולט מאין הוא בא ולאן הוא הולך; מאין הוא בא, מחדרה של בתו בבית החולים, שם היא נאבקת על חייה, ולאן הוא הולך - אם יעמוד בניסיון הוא יכול לפעול עבורה ישועה גדולה וחיים חדשים.

האברך הסתובב אל קיר הבניין שליזו, הרכין את ראשו על הקיר, והתחיל לדבר עם הקב"ה במילותיו שלו. הוא אמר, "ריבונו של עולם, למה אני בכלל כאן, מתמודד עם כאלו ניסיונות, הרי המקום שלי עכשיו היה אמור להיות בכלל בבית המדרש, ליד החברותא, אבל בגזירת עליון של רחמן מלא רחמים, באה מחלה קשה על בתי, וסובבת שהתרופה לא תהיה במחסן בית החולים, ובשביל זה עכשיו אני כאן.

מבקש אני ממך ריבונו של עולם שתי בקשות- (א) תן לי כוח להתגבר על יצרי שלא אחטא ולא אכשל. (ב) תן בריאות ואריכות ימים לבתי הקטנה".

האברך דיבר וכולו בכי, מטלטל כך במשך קרוב לעשרים דקות, ולפתע, צלצל בכיסו הפלאפון, והחזיר אותו למציאות. הביט על הצג וזיהה כי נוות-ביתו מתקשרת. הוא יודע שהיא נשארה ליד מיטת הבת החולה, ומרים את הפלאפון, אך מעבר לקו בכיות נוראיות. האב מבין שהגרוע מכל קרה, והוא פורץ בבכי מר.

וכך זו בבאר שבע, וזה בתל אביב, מחזיקים בפלאפון ובוכים.

האב מנסה להשחיל משפט בתוך הבכי ושואל "מתי זה קרה?", והאמא עונה לו: "אל תקנה את התרופה, אין בה כל צורך". והבכי מתעצם ומתחזק משני צידי הקו.

רק לאחר שנרגעה מעט, אומרת האמא: "אל תקנה את התרופה, הרופא קרא לי ואמר, שלפתע כל המדדים השתנו לטובה... במצב כזה לא נותנים תרופה בעלת תופעות כאלו. הרופא משער שהתרופות שקיבלה הילדה עד עכשיו, פתאום התחילו לקטול את החיידק אחרי שבמשך שבועיים המצב רק החמיר..." אחרי שבועיים-שלוש, כבר נערכה סעודת הודיה!! (ופריו מתוק).

מחיית עמלק שהתבצעה באורה פלאי

מעשה מרתק אירע לאחרונה, ביהודי נכבד מארה"ב שבנסיעתו באחד מכבישי ניו-יורק, פרץ לפתע זקן אל הכביש והנהג שלא הבחין בו, העיף אותו אל מותו.

בבית המשפט הוברר כי אין בו אשם, מאחר שלא עבר הזקן במעבר חציה, אלא התפרץ לכביש הסואן מבין מכוניות חונות, באופן שלא היתה לנהג אפשרות לעצור, ולכן הזקן הוא אשר גרם למותו.

מכל מקום הדבר העיקר נורא על מיודענו. כלום מילתא זוטרתא היא נטילת חייו של אדם, יציר כפיו של הקב"ה?

האיש לא שקט עד אשר הגיע למעונו של מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, סיפר את סיפורו לפרטיו, וביקש לשאול מה עליו לעשות בכדי לכפר על איבוד הנפש שנגרם על ידו.

"הסר דאגה מליבך" - אמר מרן שליט"א - "הרי נאמר 'מחה תמחה את זכר עמלק'. קיימת איפוא מצוה במחיית הזקן".

האיש התקשה מאד להבין מה עומד מאחורי דברי הגר"ח. וכי כל הגויים הדרים בניו-יורק הינם זרע עמלק ויש מצוה למחותם? אך מכיון שהיתה לו אמונת חכמים, לא שאל שאלות, וקיבל את דברי הרב, על אף שהיו כחידה סתומה, שאפילו בני ביתו של הרב לא הבינו את פישרה.

כעבור תקופה ארוכה, הציעה אשת אותו נכבד, שבכדי להקל על ייסורי נפשו, כדאי להם לעקור דירתם ולעבור לדירה אחרת ועם שינוי האווירה אולי מצפוננו ישקוט. וכך מצאו בני הזוג את עצמם רוכשים את ביתו של זקן שנפטר לא מכבר, מאת יורשיו שמכרו את הבית והתחלקו בשלל.

לאחר זמן מה, בעודו בקומת המרתף בבית, גילה להפתעתו מעל אחד הארונות קופסא תחובה ומוסתרת. הנה פותח האיש את הקופסא ומגלה לתדהמתו אוצר נדיר של מסמכים ותמונות. כמעט שאחזו השבץ, כאשר הבחין שלמרבה הפלא, האיש המופיע בתמונות, שבעצם היה בעל הבית הקודם, הוא לא אחר מאשר אותו זקן שדרסו... תמונתו ושמו הופיעו על גבי המסמכים, והתברר כי אין זה אלא קצין א.ס.א.ס.

שהיה ממפקדיה האכזריים של הצבא הגרמני בזמן מלחמת העולם השנייה!!!

בנבירה נוספת בארגז הגדול, גילה האיש לנגד עיניו מסמך מרטיט: רשימה שמית של כל אלו שנטבחו ונהרגו ישירות על ידי הקצין. רשימה זו כללה יהודים רבים מעיירות שונות. התחיל אותו יהודי לעבור על הרשימה, ולפתע אירע המדהים מכל... בין השמות הרבים מצא מיודענו את שמותיהם של הוריו הי"ד, שנעקדו לפני שנים רבות בשואה האיומה, ולידם שם עיירתם! הוברר מעל כל ספק, שאכן מדובר בהוריו הקדושים, שנרצחו על ידי אותו זקן נאצי!

פלאי פלאים. רק אז, הבין אותו צדיק את כוונתו של מרן הגר"ח, בנסיונו להרגיעו באומרו "הרי קיימת את מצות מחה תמחה את זכר עמלק". לא סתם מצות מחיית עמלק, אלא מחיית אותו עמלקי רשע שבמו ידיו טבח את הוריו היקרים... (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ שמעון שי בן שולמית ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אור בת יפה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל, לע"נ זינט בת מרים ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, וע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יז שבט תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:35 תל-אביב: 4:49 חיפה 4:39 מוצאי שבת: ירושלים: 5:50 תל-אביב: 5:51 חיפה: 5:49 ר"ת: 6:27

פרשת בשלח

אמונת חכמים

להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמע להוראתם ולעשות כעצתם!

נלמד מהפסוק: "זיעשו כן" (פרק יד-ה)

וכתב רש"י: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא) "אמונת חכמים" - פירש התפארת ישראל - שאינו מאמין לכל דבר ששומע, שזוהי מידת פתי מאמין לכל דבר, אבל יאמין לחכמים בחכמת התורה אפילו אם לא ישיגם בשכלו. [שאם משיג בשכלו, למה יקבל שכר על "אמונת חכמים"].

נאמר בפסוק (שמות כא-יט) "רק שבתו יתן ורפא ירפא". ודרשו חז"ל (ב"ק פה.) - "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות" מה פשר המילה "מכאן"? אלא רומזים לנו חז"ל שרק "מכאן" - מכח הפסוק בתורה שאומר "ורפא ירפא" ומכוח האמונה בחכמי התורה [שדורשים בפסוק] רק "מכאן" ניתן להרפא. אבל אם ח"ו שם כל מבטחו ברופאים וברפואות יש לו לחוש שמא לא יועילו לו.

ומכיון שכך אמרו חז"ל, שרק "מכאן" ניתן להרפא, ולא מחמת התואר האקדמי של הרופא, אלא מהתורה - מכח דעת התורה של החכמים והאמונה בהם, על כן מובן מה שאמרו חז"ל (ב"ב קטז.) "כל שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים", וזה עוד בטרם הליכתו לרופא.

רואים אנו בכמה מקומות בתורה ובדברי חז"ל עד כמה רב ועצום כוחם של חכמי התורה, עד שיש בכח דבריהם ליצור מציאות חדשה! ממש כמו שיש בכח התורה עצמה ליצור. כגון במה שהמעיסו את מספר המלקות שבתורה מארבעים לשלושים ותשע ופירש המהר"ל זצ"ל (בנתיבות עולם - נתיב התורה פרק יא) משום שהחכמים הם עצם התורה! שאם לא כן, לא היה בידיהם כח למעט מן ארבעים המכות.

וכן מצינו לענין השוחד עליו נאמר "כי השוחד יעוור עיני חכמים" ופירש"י "משקיבל שוחד א"א שלא יטה לבבו" ותמה החזון איש: מדוע אין חשש דומה גם באיסורי התורה כגון איסור טריפה שיפסוק לעצמו ללא חשש שמא יטה הדין מחמת הממוץ? ופירש החזון איש שעצם זה שכך קבעה התורה על הדין, הרי שאף אם יהיה מושלם בצידקותו, יש בכח השוחד לעוות ולסלק, כי כך גזרה התורה.

וזה שאמר רבי ישמעאל אחרי שכמעט הטה את הנר בשבת: כמה גדולים דברי חכמים שאמרו "לא יקרא לאור הנר", שעם כל הזהירות, יצרו חכמים מציאות חדשה בגזירתם, ובכוחם, כמו של תורה שהקורא לאור הנר ישכח ויטה. וכפי שאירע אצל שלמה המלך שאמר על הפסוק "לא ירבה לו נשים" "אני ארבה ולא אסור לבבי". (עיין סנהדרין כא:)

"תלוי באמונת חכמים" ... (1)

אחרי פטירתו של המהר"ם שפירא מלובלין זצ"ל, שלח כ"ק האדמו"ר מגור זצ"ל בעל האמרי אמת קבוצה גדולה של תלמידי הישיבה, ללמוד אצל הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל בישיבתו בקמניץ. יום אחד שמע רבי ברוך בער כי קבוצת בחורים חסידיים הולכים לטבול בנהר. וכאשר קופא הנהר מחמת הכפור, שוברים את הקרח כדי לטבול. רבי ברוך בער שחרד מאוד לבריאות תלמידיו, נבהל וקרא להם באמרו כי זו סכנת נפשות שהרי עלולים להצטנן. שתקו התלמידים. ואולם אחד מהם פתח ואמר כי יש קבלה מהבעש"ט שמי שטובל קודם התפלה לפחות טבילה אחת, לא ינקה!

נענה רבי ברוך בער ואמר: אם קיבלו כן מרבתיים ויש להם אמונת חכמים, איני אומר להם כלום, ויכולים להמשיך במנהגם.

הרב הדומה למלאך

"תלוי באמונת חכמים" ... (2)

מעשה באדם שאושפז בבית חולים כשחיו בסכנה, עניינו הובא לפני כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל. ציוה האדמו"ר להוציא מיד מבית חולים זה ולהעבירו למוסד רפואה אחר וזאת למרות שהרופאים הזהירו כי הטילטול עשוי לקרב ח"ו את קיצו. נכנסו בני משפחתו, עפ"י בקשת החולה, לנסות "לשכנע" את הרבי שיחזור בו מהוראתו.

הקשיב הרבי באורך רוח לדבריהם ואז פנה ואמר: "שימו לב. הלא זה ענין הקשור בפיקוח נפש. ההכרעה קשתה עלי מאד. אלא שאם החולה תולה עצמו לגמרי בדעתי, ואנכי שוקל את צדדי הדבר בלא שמץ של פניה אישית, אקווה שיעזרו לי מן השמים לכוון אל העיצה הישרה והנכונה. ברם, כאשר הלה מתווכח עמדי עפ"י שכל אנושי ומבקש להורות לי מה צריך אני לומר, ומי יודע, אולי באמת צדקו דבריו... ממילא אין בחיילי להשיב כלל... על כן אימרו לו, שאיני מסוגל להכריע כיצד עליו לעשות..."

לפי האש

עלון "איטש לרעהו" פרשת בשלח הוקדש לעילוי נשמת

אבי ר' יצחק בן ר' חיים עבי ואמי מרת שבע שיינדל בת ר' דוד שווארץ

שניהם נלב"ע ביום יג שבט

ת.נ.צ.ב.ה.

לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמה בחלקו ולא ידאג דאגת המחר !

נלמד מהפסוק: "הנני מומטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז-ד)

ופירש רש"י (מהמכילתא): "דבר" יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה".

נגודל אמונתו של אדם ומדת בטחונו בהש"ת, וכפי שישליך על ה' יהבו, כן יהיה ה' מבטחו וכן יעזרהו הש"ת בכל מה שיצטרך; יסוד זה מפורש בדברי המהר"ל זצ"ל, וכה כתב (בנתיב האמונה פ"ב): "ויש לך לדעת ולהבין כי עיקר האמונה שהוא מאמין בו יתברך שבכוחו כל, ולכך הוא מאמין בו יתברך, ובשביל זה כאשר יגיע הזמן שהוא יתברך יתן הטוב, אזי יתן לו כפי מה שהוא היה מאמין בו שכך גדול כוחו ויכולתו. אבל כאשר אינו מאמין בו, כאילו ממעט כוחו ויכולתו".

כיוצא בזה כתב המהר"ל לענין הבטחון (בנתיב הבטחון פ"א): "כי כאשר בטוח בו יתברך... אזי יעשה הש"ת בקשתו. וכאשר יחרד האדם, מורה זה על מעט בטחונו בהש"ת ודבר זה יתן עליו מוקש..." [ואולי זה ביאור הפסוק "וירא יעקב מאד" - לכן "וייצר לו"].

ביסוד זה ביאר הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** (בשיחות מוסר - תשלב) את אמרת חז"ל "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף". והביאור הוא שהרי אמרו חז"ל במדרש (ולק"ש שמות) כדאי היא אמונה שהאמינו בי שאקרע להם את הים, נמצא שנס קריעת ים סוף היא מכח אמונת ישראל בהקב"ה. הוא שאמרו חז"ל: כשם שנשתנה הטבע בקריעת ים סוף מכח אמונתם ובטחונם של ישראל, כך מזונותיו של אדם תלוים המה באמונתו ובטחונו של האדם בהקב"ה, וכפי מדת בטחונו בה' כך תהיה מדת השפעת הברכה עליו.

באופן אחר ניתן לבאר את אמרות חז"ל "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף". ו"קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף" אשר ידועה התמיהה: איזה קושי יש דוקא באלו יותר מכל העניינים שבבריאה, ומה שייך קושי כלפי הקב"ה?!

ונראה לבאר עפ"י מה שאמרו חז"ל בגמרא (סוטה מח): "כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמנה". שאל הגאון **רבי יוסף חיים מבגדד** זצ"ל (בספרו **בן יהודע**) מדוע רק "מי שיש לו פת בסלו", והרי גם אם אין לו פת בסלו צריך לבטוח בהש"ת שיזמן לו כל צרכיו ולא לדאוג מה יאכל למחר?!

ותירץ הבן יהודע, כי אם אין לו פת בסלו נמצא שהוא רעב, ובמצב כזה אין להאשימו על כך ששאל מה אוכל למחר, שהרי אין אדם נתפס על צערו, אך אם יש לו היום פת בסלו ואינו רעב, יש עליו תביעה מדוע דואג את דאגת המחר אחרי שרואה בעצמו שהקב"ה מספק לו יום יום כדי צרכו.

לאור האמור נוכל ליישב את שאלנו בביאור הבא: כשבני ישראל היו שרויים בתוך תוככי צרת השעבוד במצרים, גם כשראו את המכות נוחות מאת ה' על מצרים, אי אפשר להאשימם בחוסר אמונה, שהרי אין אדם נתפס על צערו. אך כשישראל מגורשים ממצרים בכאלו אותות ומופתים, ובכל זאת עומדים מודאגים

"אין אדם נוגע במוכן לחברו..."

אברך תלמיד חכם, בא לפני **רבינו הגרא"מ שך זצ"ל** ותינה את צערו: בתו התקבלה כמורה, ולפתע הודיעו לה על ביטול המשרה. התברר שמאן-דהו הפעיל קשרים ולחצים ודחו את בתו מפני נכדתו של הלה... פרץ האברך בבכי וסיפר שאווירת נכאים שוררת בביתו והוא מבקש מהרב שך, כמי שיש לו השפעה, שיתקשר לסכל את המזימה ולתקן את המעוות.

השיב לו הרב שך במתק לשונו: יש כאן שני עניינים נפרדים. את נגע הפרוטקציה יש לעקור מן השורש. אבל אתה הרי לא באת כדי ללחום למען הצדק. מה שחורה לך הוא פרנסת בתך. ועל זה הריני להבטיח לך שפרנסתה המיועדת לה תגיע אליה. הפרנסה היא מן השמים, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלא נימה. הלא שוטה הוא הלה שניסה להשיג דבר המובטח לו, בדרכים עקלקלות שלא כדין. הבה ננהג אנו כפיקחים...

"חז"ל אמרו בגמרא (פסחים קיח.) - הוסיף הרב שך - שקשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף, שנאמר "לגזור ים סוף לגזרים" - וסמך לו "נותן לחם לכל בשר". ובקריעת ים סוף הרי עברו כולם. איש לא נותר על החוף..."

קנין תורה

"ברוך הגבר אשר יבטח בה'..."

סיפר הגאון **רבי אשר וייס שליט"א**: מעשה אירע לפני מספר שנים, אברך תושב העיר מנצ'סטר שבאנגליה שקד על תלמודו יומם ולילה מתוך מדריגה גבוהה של בטחון בהש"ת. משפחתו הלכה וגדלה משנה לשנה בס"ד, ואת ניהול הבית נטלה על עצמה אשתו הצדקנית כדי שבעלה לא יופרע מלמוד התורה.

במצב זה שהבעל עסק רק בתורה והאשה הייתה עסוקה בגידול ילדיה, מובן שחיו בעוני ובדוחק גדול. ההורים עזרו להם מעט, ובכל מקרה הסתפקו במועט ושמחו בחלקם. ואולם כאשר זכו ללידת בנם העשירי, תבעו הוריו של האברך ממנו לצאת לעבוד כדי לפרנס את משפחתו הגדולה, אך הוא היה נחוש בדעתו לעסוק אך ורק בתורה. ניסו הוריו להתפשר עמו שיקח רק משרה חלקית אך ללא הועיל. גם על משרות תורניות שהציעו לו השיב בשלילה.

כאשר נולד להם הילד האחד עשר והילד השנים עשר, ניסו שוב הוריו לדבר על לבו, אך הוא נותר בשלו והודיע נחרצות כי הוא ימשיך ללמוד, וסמוך ובטוח היא בהש"ת שיהיה בעזרו ולא יחסר לו מאומה.

והנה זכה ללידת בנו השלושה עשר, וגם אז לא שינה ממנהגו ומסדר יומו. הוריו לא ידעו נפשם מרוב דאגה וכמעט פרץ סיכסוך בינם לבינו. אך אז אירע דבר פלא ששינה את כל המצב:

מספר ימים אחר שבנם השלושה עשר נכנס לבריתו של אאע"ה, קיבל האברך מכתב מ"בית המשפט המחוזי". הוא פתח את המעטפה וגילה לתדהמתו שהוא מתבקש להתייצב בבית המשפט בתאריך פלוני בקשר למיסטר ג'ון פ. קלאבארי. הוא לא הצליח להבין איזה עסק יש לו עם בית המשפט ועם אדם בשם זה שמעולם לא הכירו. הוא שיגר מיד מכתב לבית משפט והעמיד אותם על טעותם.

לאחר מספר ימים קבל מכתב נוסף מבית המשפט, ובו הוראה חד משמעית שעפ"י חוק הוא חייב להתייצב ביום ובשעה שנקבע לדיון, כדי לממש את הצוואה שהשאיר מיסטר ג'ון פ. קלאבארי שנפטר בתאריך פלוני.

מיודענו נסע לבית המשפט, שם התברר לו שמיסטר קלאבארי הלך לעולמו ללא צאצאים. בצוואתו הורה למסור את כל רכושו שכלל שני מפעלים גדולים ועוד נכסים רבים, למשפחה הגדולה ביותר בעיר.

פנה השופט לאברך ואמר לו: בדקנו במרשם התושבים ומצאנו שמשפחתך היא הגדולה ביותר. אמנם עד לפני שבועיים הייתה בעיר משפחה נוספת שלה שנים עשר ילדים, אך הבן השלושה עשר שנולד לכם לאחרונה הפך אתכם למשפחה הגדולה בעיר, לפיכך הירושה מגיעה לכם...

"השלך על ה' יהבך..."

המהר"ל מפראג זצ"ל התארס בגיל 15 והלך ללמוד בישיבה. אבי הכלה הבטיח לו נדוניה גדולה. בנתיים ירד אבי הכלה מנכסיו ושלה להודיע למהר"ל:

"מכיון שבן שמונה עשרה לחופה, והיות שאין באפשרותי לתת לך הנדוניה שהבטחתי, איני רוצה ח"ו לעגן אותך, לכן אנחנו מוחלים לך ונותנים לך רשות שתעשה שידוך אחר כרצונך".

החזיר לו המהר"ל תשובה, שלמרות כן אינו רוצה לשנות את דבריו, והוא מייחל ומצפה לחסד עליון. ואולם, מאידך, אם אבי הכלה אינו מעוניין לעגן את בתו, יעשה הוא שידוך תחלה לבתו, ואז ידע כי חופשי הוא.

מצב המחותר לא הוטב. ראתה הכלה את המצב והחליטה לפתוח חנות קטנה לממכר מעשה אופה, לעזור להוריה בפרנסה. כך ישבה גלמודה עשר שנים. גם המהר"ל לא רצה לשמוע שידוך אחר, רק ישב על התורה בהתמדה גדולה.

כעבור עשר שנים היתה שעת מלחמה ועבר בעיר זו צבא רב. אחריהם עבר פרש על סוס. כאשר עבר ליד חנותה של הכלה נעץ את רומחו לתוך ככר לחם גדול שהיה מונח בחלון הראווה. מיהרה אליו הכלה ובכתה בפניו לבל יגזול את הלחם כי עניה היא ומפרנסת את הוריה הזקנים...

צעק עליה הפרש: "מה אעשה לך, אין לי כסף לשלם ואני רעב מאד. אך זאת אוכל לעשות, יושב אני על שני אוכפים, אתן לך אוכף אחד בעד הלחם". הוא שלף אוכף אחד והשליכו לחנות בכך גדול.

כאשר ניגשה הכלה אל האוכף להגביה אותו, נדהמה לראות כי נקרעה המרדעת מצד אחד ונפלו משום מטבעות זהב לרוב. היא נחפזה לבשר להוריה את הבשורה המשמחת. שלח אביה מיד מכתב אל המהר"ל שיבוא לחתונה כי עזר לו הש"ת בדרך פלא שיוכל לפרוע את הנדוניה ולעשות את החתונה.

נפלאות המהר"ל

על שפת הים, כאן כבר יש תביעה עליהם: הרי ראיתם כוחו הגדול של הש"ת להוציא אתכם ממצרים שלא כדרך הטבע, וא"כ מדוע דואגים אתם דאגת המחור? הרי עליכם להאמין ולבטוח בה' אחר שראיתם שהוא כל יכול שגם בעתיד יעשה לכם פלאות ויושיע אתכם. וכשחסר באמונה הזו, קשה להושיעם, כפי שמצאנו בהרבה מקומות שהקב"ה מטיב עם מי שמכיר בטובה וכשאינו מכיר בטובה צריך גבורה מיוחדת להטיב עמו.

מענה לפי"ז מובן היטב: אחרי כל הניסים והנפלאות שמלווים את האדם, בהשגחה פרטית, מלידתו ועד התבגרותו, ובכל זאת אנו רואים במציאות את טבעו של האדם שכאשר מגיע עת זיווג וצורך פרנסתו, לפתע מתמלא הוא בדאגה, מנין תבוא פרנסתו והיאך הש"ת יתאים לו את זיווגו ויסדר לו כל צרכיו, [ומראה בדאגתו זו כאילו כל מה שקיבל עד עכשיו היה ח"ו מכח אחר] דאגה זו הגובלת בכפיות הטוב [או בכפירת המטיב], קשה היא בעיני הקב"ה ואז קשה להעניק לאדם כזה מזונותיו וזיווגו, כאותו קושי שהיה בקריעת ים סוף כמשנ"ת.

חביב היה על הגאון **רבי יוסף חיים זוננפלד** זצ"ל משלו של **החפץ חיים**, שאותו אדם המשתדל יותר מדי בעניני פרנסתו ואץ-רץ כדי להתעשר, דומה הוא לאותו חנוני שמכר שמן מתוך חביתו. בא אליו שוטה אחד ואמר לו לכה איעצך איך להכפיל את פדיונך, קרא לאומן ויקוב לך ברז נוסף בחבית, ונמצאה פרנסתך כפולה לך...

לפיכך - אומר הרב זוננפלד - צריך כל אדם לקבוע בנפשו, שכל השתדלויותיו ומאמציו, לא יועילו במאומה להגדיל את הונו בפרוטה אחת יותר ממה שנגזר לו מן השמים.

ושמא תאמר: ישב אדם בטל ויאמר פרנסתי מאליה תבוא. על זה כבר נאמר: "וברכך ה' אלוךך בכל אשר תעשה" (דברים טו-ח). על האדם ליצור את הכלים שבתוכם תחול ברכת ה'. זהו רצונו יתברך, שיעשה אדם לפתוח הצינור שדרכו תזרום ההשפעה מהש"ת הטוב והמטיב שמוריד עליו את ברכתו.

אבל בשום פנים ואופן אל ישתדל יותר מדאי, כי ההתאמצות היתירה סכנה יש בה. כי קרובה להשלות את האדם שכוחו ועוצם ידו עשו לו את החיל הזה. ביחוד יזהר אדם לא להחסיר מתפלתו ושיעוריו הקבועים לתורה. כי אם אינו זהיר בכך, איך יצפה שה' יצוה לו את ברכתו, כשהוא בעצמו כפוי טובה ומדמה בנפשו שע"י תפלתו תתמעט פרנסתו חלילה, ואיך ידמה הכסיל שכגמול על מיעוט אמונתו בזן ומפרנס את בריותיו, יצוה ה' את הברכה באסמיו וישלח את הברכה במעשה ידיו?

מדת הרחמים

להיות חומל ומרחם על הזולת הזקוק לכך !

נלמד מהפסוק: "זה א-לי ואנוהו" (פרק טו-ב)

ודרשו חז"ל: **אבא שאול אומר "ואנוהו" - הוי דומה לו, מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום. ופירש רש"י: "ולשונו ואנוהו, אני והוא, אעשה עצמי כמותו לדבק בדרכיו", (שבת קלג:).**

ידועים דברי חז"ל (שבת קנא) על הפסוק "ונתן לך רחמים ורחמך" - "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים". לפי"ז נוכל לבאר בדרך צחות את הבקשה שאומרים בסליחות: "מכניסי רחמים הכניסו רחמינו לפני בעל הרחמים" וצריך להבין: אם בקשתינו שיעוררו עלינו רחמים, מה פשר הלשון "רחמינו"? אלא י"ל שאנו מבקשים שיכניסו את הרחמים שלנו שאנו מרחמים על הבריות לפני בעל הרחמים, כדי שיקוים בנו כל המרחם... מרחמין עליו מן השמים.

עוד אמרו חז"ל (ויבמות עט:): "שלושה סימנים יש באומה הישראלית: רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים". שאל הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל: מה הקשר בין שלושת הסימנים שנתנו חז"ל באומה זו? והביא את הביאור שהיה נוהג לומר **רבי משה בלוי** זצ"ל ואלו דבריו:

יש בעמנו יהודים "רחמנים" המשתוקקים לעזור, אך אינם מכירים את העניים שבתוכינו, מחמת שהם "ביישנים" ואינם מספרים לזולת על רוב עוניהם ודחקותם. מה עושה הקב"ה? העמיד בישראל כת של "גומלי חסדים", אלו הגבאים העוסקים במצוות, אשר העניים ידועים להם, ומהם לא יתביישו לקבל כיון שאינם נותנים לחם משלהם, והם משימים עצמם סרסורים לדבר מצוה לשמש צינור השפעה מידי ה"רחמנים" לידי ה"ביישנים", אשרי חלקם.

נמצא לפי"ז, ששלושת הסימנים אכן קשורים יחדיו ומשלימים זה את זה

במדת הרחמים...

למרות חולשתו של הגאון **רבי יהודה צדקה** זצ"ל, בשנות חייו האחרונות, היתה דלת ביתו פתוחה לכל הנזקקים. העניים והחלכאים, בכל שעות היום והלילה. הללו היו פוקדים את ביתו פעמים רבות כדי לשבור רעבונם מבלי לחוש עצמם כזרים בבית זה.

פעם אירע, ואשה אחת עניה ניצלה את נדיבותו של הרב צדקה, ואת לבה הרחום של הרבנית. היא התנהגה בדירתם כ'בת-בית', ומידי פעם נטלה לעצמה ממוצרי המזון אשר במטבח. חשב מאן-דהו להעיר לה. ברם הרב צדקה לא הרשה לו בשום אופן באומרו: "וכי האוכל בבית, שלי הוא, הרי הוא של הקב"ה..."

וזאת ליהודה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

עוד טיפ-טיפה! / הרב נפתלי וינברג

ולמרות הכל: בהרבה מניינים אין החזן והקהל אומרים פרק תהילים לישועת הכלל, למנוע מגיפה ולהחיש רפואה. והרי לכאורה מסתבר שמלבד התפילות הגדולות והחזקות, גם בכל מנין ומנין יאמרו לאחר התפילה מזמור תהילים אחד ותפילת "אחינו", לישועת הכלל!

אמנם, הרבה משליחי-הציבור יראים מהציבור ומפחדים להוסיף מודעת עצמם אמירת תהילים לאחר התפילה. ואם-כן ראוי שהבקשה תגיע מהציבור עצמו, שאדרבה יעודדו את החזן וירמזו לו לומר פרק תהילים אחד לישועת הכלל והפרט!

והוא חותם בענווה: בוש אני הקטן לחתום כאן בשמי, וחש אני כמלצר המניח דברים קמיה מלכי-רבנן לשיקול דעתם, והם יחליטו ברוחב תבונתם. אולם אזכיר שמי למען לא יהא כעילום-שם, בכל הכבוד הראוי, מרדכי גליקמן-פרוש.

* * *

ובמכתב נוסף:

רבים מבינים ומרגישים כי מוכרחים להתחזק בכבוד בתי-כנסיות, במיוחד אחרי שבשנת הקורונה השלכנו מבתי הכנסת כמה פעמים. ובוודאי יש בזה רמז ממרום על נושא כבוד בתי הכנסת ובתי המדרש.

ובפרט שהתפרסם סיפור אמיתי [ביררתי זאת אצל קרוב משפחתי] אודות הצדיק **רבי שלום קהלני** זצ"ל מניו-יורק שנלקח לבית-עולמו ביום שלישי כ"ז ניסן תש"פ. לאחר פטירתו התגלה בחלום לבנו ר' ישעיהו ואמר לו מפורשות, כך:

"הגזירה הנוראית של נגיף הקורונה, נובעת בגלל אי-כבוד מספיק לבתי הכנסת וסימנך שהנגיף נקרא **"כוביד 19"** [זה השם המדעי, ובמונח זה גם משתמשים כלל האנשים, כולל אנ"ש, בחוץ-לארץ] **"כוביד"** = לשון **"כבוד"**. ו-19' הוא רמז לפרק י"ט בספר ויקרא [שאגב, קראנו אותו מחוץ לבתי הכנסת] שם ציינו **"ומקדשי תיראו"** (ויקרא יט, ל) ללמדך: גם שם שנקבע באקראי על-ידי מדענים יש לו משמעות מְכוּוֹנָת מן השמים" עד כאן דבריו בחלום.

וזמן קצר לפני פרוץ הנגיף לחיינו, התפרסם מכתבו המרטיט והמזעזע של הרב הגאון **רבי חזקיהו** בן הגאון רבי בן ציון **פלמן** זצ"ל שבה לעורר בדיוק על נושא זה!

אחים יקרים ואהובים; רק עוד טיפ-טיפה מאמץ!

לנגד עינינו מתחולל משהו שנראה כמו נס גלוי: שמונה מיליארד אנשים בכדור הארץ מְתַחַנְּנִים לקבל חיסון - וחלקם מאוגדים במעצמות על שמסוגלות לזעזע את כל העולם. למרות זאת דווקא ארץ-ישראל הקטנה והזעירה, זכתה בכמות בלתי נתפסת ש+ל חיסונים. רק תפסילו שרוול...

תתקשרו לקרובים שלכם בחו"ל, ותשמעו איך גם זקנים-חולים שוברים את הראש להשיג חיסון - ואין. ישנם אפילו בעלי אזרחות כפולה שְׂמֵתְכַנְּנִים לטוס לארץ ברגע שהדבר יתאפשר - רק כדי להתחסן (ואל תשאלו אותנו אם יאשרו זאת למי שלא משלם ביטוח-לאומי). מדינות בעולם כבר פנו וביקשו שישראל תמכור להם חיסונים - כי במקום אחר אי אפשר להשיג.

הלא דבר הוא!

אז נכון שכמו תמיד, מסתיר זאת הקב"ה בדרך הטבע, ויש מלא הסברים איך התרחש הנס (בִּיבִי-בוֹרְלָא, מכירים?) אבל לא נאפשר לְסַמָּא את עינינו ונמשיך להאמין שזה חיוך מיוחד עבורנו מאת ההשגחה העליונה.

והחיוך הזה - מחייב!

מחייב להתחזק.

אבל עכשיו זה כבר יותר קל: כאשר אנו יודעים שכל שנדרש מאתנו זו עוד טיפ-טיפה מאמץ! עוד התחזקות קטנה וזה מאחורינו!

* * *

הגיע לידינו מכתב, בו מציע הכותב הנכבד שהרבנים שליט"א יעוררו אודות אמירת תהילים לאחר התפילה - לפחות פרק תהילים אחד.

וכך הוא כותב:

קטן אנוכי מלהביע בְּהָא דעה, אך הֶשְׁקֵט לא אוכל בזה - על כן אמינא אכתבה וירווח לי.

לנוכח המצב אשר התפרסם לאחרונה, כי מתו מהקורונה בשבוע כמאתיים וחמישים איש, רחמנא ליצלן. ולנוכח המאושפזים לאלפים, במצב הזקוק לרחמי שמים [נכון לשעת כתיבת השורות: 8,182 מאומתים ליום. 1,160 חולים קשה - מתוכם, 324 מונשמים, 374 במצב קריטי. נפטרים מהמגפה בארץ עד כה: 4,210! וזאת מלבד אלפי היהודים שנפטרו בחו"ל. ובעולם: קרוב למאה מיליון נדבקים, ומעל שני מיליון מתים!]

* * *

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

כ"פ שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1003

שבת שירה פרשת בשלח י"ז שבט תשפ"א - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

II שא עיניך וראה כמה וכמה צריך אדם להתעורר בשמיעה ועשייה והאזנה ושמירה, וכל אחד פועל עניינים נפלאים לקדושת ה' ולעבוד אותו באמת ובתמים ולדקדק במעשים.

המקור בפרשה: "ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו" (שמות טו, כו). (שלה"ק)

הוראה למעשה

האדם צריך לעסוק בתורה על השולחן, כדתנן: 'כל שולחן שלא אמרו עליו דברי תורה' וכו' (אבות פרק יג משנה ט).

המקור בפרשה: "הנני ממטיר לכם חסם מן השמים וגו' למען אנסנו הילך בתורתך".

הוראה למעשה

האדם מצווה לאכול שיעור אכילה כדי חייו לא פחות ולא יותר,

המקור בפרשה: "ליקטו ממנו איש לפי אוכלו". זהו וימדודו בעומר ולא העדיף המרבה" וגו', והיה זה הפלא לעורר ליבות האנשים למותר הזה ואותם האנשים שהותירו, רימה הייתה בו, רומז למה דתנן (אבות פרק ג' מ שנה ו'): "מרבה בשר מרבה רימה". (שלה"ק)

הוראה למעשה

"יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך" (אבות פרק ד' משנה י"ב).

המשך בעמוד הבא

נקוי הדעת לייבון ישרים

תודה, שכן טוב

מזמין אותי להכנס לחדרו הצנוע בו מוצפנים ספריו, הוא היה עולה על כסא ומוריד עבורי את הספר המבוקש. אף פעם הוא לא ביקש ממני שאציין בעלון שהסיפור לקוח מספריו. תמיד הוא השתדל לברוח מהפרסום, החשיפה והפומביות.

הסופר הגאון רבי מנחם מנדל משי זהב זצ"ל

בכל פעם שהייתי פונה אליו בבקשת סיוע ועזרה, הוא היה נעתר לבקשתי ואף פעם לא השיב פני ריקם. ואולם פעם אחת ויחידה הוא כן סירב לבקשתי. היה זה לפני חודשים ספורים. עליתי לביתו והוא כדרכו בקודש קיבלני בסבר פנים יפות. ואז כשהתישבתי למולו, שטחתי בפניו את משאלת לבי לערוך עמו ראיון בו הוא יספר על ספריו הרבים והיחודיים ועל שאר פעליו הכבירים במרוצת השנים. כשחיוך ביישני על פניו, הוא דחה את בקשתי על הסף בהטעימו שאין זו דרכו להתראיין לעתונות או לכל כלי תקשורת אחר. כמובן כשנוכחתי להבחין בסירובו הנחרץ, הרפיתי מבקשתי.

אחד מהזכרונות הנעימים שחוקקים על לוח המשך בעמוד אחרון

B שבת שעברה נסתלק בפתאומיות לגנזי מרומים שכני הטוב - הסופר הגאון והענוותן רבי מנחם מנדל משי זהב זצ"ל. יומיים לפני שנשמתו הטהורה עלתה לגנזי מרומים, זכיתי לשוחח איתו ולנחמו על פטירתה של זוגתו הצדקנית מרת שרה זיסל ע"ה.

רבי מנחם מנדל ציין בפני באותה השיחה שהוא זוכר כיצד הגעתי לראשונה לפני עשרות שנים לשכונת בתי הונגרין בירושלים. כמובן שלא העליתי בדעתי שזו תהא השיחה האחרונה שאשוחח איתו בעלמא הדין (עד שבקרוב ממש יקום לתחיה יחד עם צדיקי הדורות).

בנוסף לעובדה שזכיתי להתגורר בסמיכות אליו עשרות בשנים ולהתפלל עמו מידי יום באותו בית הכנסת, אני חש כלפיו הכרת טובה עמוקה. הסיבה לכך נעוצה בעובדה שהסתייעתי רבות במרוצת השנים בספריו הנפלאים עבור העלון "שמעו ותחי נפשכם" שאותו אני זוכה להוציא לאור בסייעתא דשמיא.

להשיג בחנויות!! להשיג בחנויות!! להשיג בחנויות!!

בסייעתא דשמיא יצא מחדש לאור הספר שרבים ציפו להופעתו: את הספר "ילקוט אמונה וביטחון" מהגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א.
ספר זה שמחולק ללימוד במהלך 30 ימי החודש, הינו ה"צוואה" שהמשיפע השאיר בעולם לפני הסתלקותו והבטיח שמי שילמד בו תדיר, יזכה לישועה בגשמיית וברוחנית.
את הספר ניתן להשיג בכל חנויות הספרים ברחבי הארץ

בשורה טובה
בסייעתא דשמיא
ניתן להתייעץ עם עורך העלון הרב עדו ובר שליט"א תלמידו של הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בנוגע לזיווגים, פוריות, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם בטלפון 058-3268149

את העלון ניתן לראות בע"ה www.weber.co.il לקט של הדברים הכתובים בגליונות אלה מושמעים בהרחבה בסדרת הקלטות "שמעו ותחי נפשכם" להשיג: 02-5828284 לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

המקור בפרשה: "בחר לנו אנשים" וכבוד חברך חביב כמורא רבך, מנין? שנאמר: "ויאמר אהרון אל משה בי אדוני" והלא אהרון גדול מאחיו היה ועשה את חברו כרבו. ומורא רבך כמורא שמים, שנאמר: "אדוני משה כלאם" - כלם מן העולם, חייבים הם כליה המורדים בך כאילו מרדו ב-ה' ואיזהו מכובד-המכבד (שלה"ק).

הוראה למעשה

אדם צריך לעשות סייגים והרחקות בכדי שלא יבוא לדי עבירה. ניתן למצוא רמז לזה מהפסוק - "שלוש שלום לרחוק ולקרוב", כלומר - המרחיק עצמו מחשש

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

"אז ישיר משה וכו'"

במדרש רבא (כג, ד): **"אין אז אלא שמחה שנאמר** (תהלים קכו, ב) **"אז ימלא שחוק פינו".** רואים מכאן שהשירה נאמרה בשמחה גדולה, אפשר לומר שזהו המקור למה שתקנו בברכת קריאת שמע ב"אמת ואמונה" לומר: "משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה". ואפשר שכונת המדרש שעל ידי "אז ישיר משה" יתקיים "אז ימלא שחוק פינו", וכמו שאמרו חז"ל במס' סנהדרין (צד): "בקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וכו' אמרה מדת הדין: "חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח"? אם כן מובן שעל ידי אמירת שירה, מתקרבת הגאולה ש"אז ימלא שחוק פינו". עוד אפשר לפרש מה שתקנו לומר "לך ענו שירה בשמחה רבה" על פי מה שאמרו רז"ל במס' שבת (ל): "שאינן השכינה שורה אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר "והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". אם כן בשעת קריעת ים סוף שאמרו חז"ל במכילתא בשלח "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי ושאר נביאים", בוודאי היו כל ישראל בשמחה רבה.

ועיין מה שכתב בספר חרדים בסופו: **"יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום, לאומרה בקול ובשמחה רבה כאילו אותה שעה יצא ממצרים שהרי אמרו במדרש: "ויסע משה את ישראל מים סוף" - שהסיעם מעוונותיהם שנמחלו על ידי השירה שאמרו שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה, מוחלין לו על כל עוונותיו". והנה אחר שצונו לומר שירה זו בכל יום כדכתיב "ויאמרו לאמר" וכדכתב רבי שמעון בר יוחאי (זוהר חלק ב, נד, ב) שרצונו לומר שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה על הים".**

"ה' ימלוך לעולם ועד"

הטעם שאומרים את הפסוק - "ה' ימלוך לעולם ועד" לפני תפלת שמונה עשרה, הוא על פי מה שאמרו רז"ל זה לשונם: "אמר משה לפני הקב"ה:

עבירה - אז הוא קרוב להקב"ה. **המקור בפרשה:** "כי אמר אלקים פן ינחם העם בראותם מלחמה ושוב מצרימה". "הנה, הקב"ה בעצמו ובכבודו עשה הרחקה - פן ינחם העם וגו'" (שלה"ק).

הוראה למעשה

האדם צריך להפסיק לרדוף אחר כסף זהב, ולעסוק במצוה הבא לידו. **המקור בפרשה:** "ויקח משה את עצמות יוסף". אמרו רז"ל בנוגע לפסוק זה: "חכם לב יקח מצות" - כל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב, ומשה היה עסוק בעצמות יוסף, שנאמר: "ויקח משה את עצמות יוסף" (שלה"ק)

משבעים אומות שיש לך בעולם, אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל - "צו את בני ישראל", אמור אל בני ישראל! אמר לו (הקב"ה): "הן שהמליכוני תחלה על הים ואמרו לי - ה' ימלוך לעולם ועד" (ויקרא רבה ב' ד'). פירושים של דברים: מפני שקבלנו עלינו עול מלכות שמים, דבר שלא עשתה כן שום אומה אחרת, בשביל כך מצוה הקב"ה את מצוותיו רק על ישראל בלבד, ועל דרך שאמרו רז"ל: "קבלו מלכותי ואחר כך קבלו גזרותי". ומכאן מובן איפוא, שלפני שאנו מבקשים את צרכנו מאת הקב"ה בתפילת העמידה, אנו מקדימים לומר את הפסוק - "ה' ימלוך לעולם ועד", ועל דרך שפירש רש"י את הפסוק ב"שיר השירים" - "דודי לי ואני לו". "דודי לי - הוא כל צרכי תבע ממני, ולא צוה אלא לי ולא תבע מאומה אחרת, ואני לו - כל צרכי תבעתי ממני ולא מאלהים אחרים".

"כי השבע השביע את בני ישראל" (יג, יט)

מדרש רבה (כ, יט): "למה שני פעמים, אלא הוא נשבע להם שאין בלבו עליהם, והם נשבעים לו שאין בליבם עליו, למה, והעליתם את עצמותי מזה אתכם".

המדרש הזה אומר דרשני: איזה קשר יש בין זה לזה? אפשר לפרש על פי המבואר בשולחן ערוך (יורה דעה סימן שסב): "שנים שהיו שונאים זה לזה, אין לקוברם ביחד". ומכיון שאמר להם "והעליתם את עצמותי מזה אתכם", ופירוש "אתכם" פירש רש"י: "למדנו שאף עצמות כל השבטים העלו עמהם", גילה להם בזה שהוא יכול להיות ביחד עם השבטים. בשביל זה הקדים להם "כי השבע השביע", ששניהם נשבעו שאין בליבו עליהם ואין בליבם עליו.

ועיין באור החיים הקדוש זה לשונו: "באמצעות חסד זה שהם נשבעים לו, מה שהם הפרידוהו מזה ונסעו מאחותם ועשו מה שעשו לו, עכשיו יתקון הדבר והיה לאחדים, והוא אומר "אתכם", יהיו חונים מהנסיעה להיות אתם עמם, ונעקר העון ההוא והרי הם יחד באוהה".

בסיעתא דשמיא

מחידושי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצידן על הפרשה:

מה הקשר בין סוף פרשת בא לתחילת פרשתנו?

תשובה: פרשת "בא" מסתיימת בענין מצוות תפילין, ואילו פרשת "בשלח" מתחילה בסיפור יציאת בני ישראל מארץ מצרים. ומכאן מובן שעל ידי שאנו מניחים תפילין ומקבלים עלינו עול מלכות שמים, אנו זוכים לצאת מצרים, היינו מהמצרים האישיים שלנו. ומכאן סימוכין למאמר חז"ל: "כל המקבל על עצמו עול מלכות שמים מעבירין ממנו עול דרך ארץ".

על הפסוק הראשון בפרשתנו פותח המדרש רבה ואומר: "זהו שאמר הכתוב: 'שוט לסוס ומתג לחמור' וגו' (משלי פרק כ"ו פס' ג') שוט לסוס - זה פרעה הראשון, שנאמר: 'וינגע ה' את פרעה על דבר שרי אשת אברם'. מה תלמוד לאמר - אשת אברם? טובים השניים מן האחד - שזכות ב' צדיקים עדיף משל צדיק אחד (עץ יוסף) והכא נמי זכות אברם ושרה עדיף מאחד לבד..." וצריך להבין מדוע המדרש פותח את פרשת בשלח בענין שרי ואברם?

תשובה: ניתן לומר שבזכות ששרי ואברם שינו את הטבע שהם נולדו ובינוגוד לכל שאר באי העולם הם האמינו בה' והחזירו את האמונה בה' בקרב כל באי עולם, אזי מידה כנגד מידה ה' שינה את טבע העולם עבור צאצאיהם עם ישראל בזה שהוא קרע להם את הים.

הפסוק השלישי של פרשתנו מפסיק את המשך הסיפור של יציאת עם ישראל ממצרים בה שהוא מספר את ענין לקיחת עצמות יוסף על ידי משה רבינו והפסוקים שלאחריו ממשכים את סיפור מסעם ויציאתם של עם ישראל. וצריך להבין מדוע התורה מפסיקה את סיפור יציאת מצרים בפסוק שמדבר על עצמות יוסף?

תשובה: על הפסוק "ויקח משה את עצמות יוסף" כותב המדרש רבה: "אמר ה' למשה: עליך נתקיים "חכם לב יקח מצות". יוסף היה חייב לקבור את אביו מפני שהוא בנו ואתה לא בנו ולא בן בנו ולא היית חייב לעסוק בו, וכן אני שאיני חייב לבריאה אני מטפל בך שנאמר: 'יקבור אותו בגיא'. מכאן ניתן לומר שבזכות שמושה התנהג עם יוסף מלפנים משורת הדין כי כאמור הוא לא היה מחויב לקבורו, לכן ה' יתברך התנהג אתנו מלפנים משורת הדין וגאל אותנו למרות שבאמת לא היינו ראויים אז להגאל שהרי מידת הדין קטרגה ואמרה מה אלה (ישראל) שונים מאלה (מצרים) הרי עם ישראל נמצאים במדרגה רוחנית נחותה.

ועל משה נאמר הוא הגואל הראשון שבזכותו נגאלנו ממצרים והוא הגואל האחרון שבזכותו נגאל מהגלות הנוכחית.

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

התיקון של טו בשבט

היא התעוררה בבקר בהתרגשות וחשבה רבות על החלום, אולם היצר-הרע שלה, שתפסה בנקודה רגישה, אמר לה, שאין ממשות בחלומות, ובפרט בחלום מעין זה, והסיתה להמשיך כדרכה ולא להתחשב באסור.

בחמשה עשר בשבט יצאה מן העיר העתיקה וחזרה על הפתחים בבתים אשר מחוץ לחומה. היא הגיעה לשכונה החדשה, נחלת שבעה, תרה בעיניה אחר מקומות שתוכל להשיג בהם נדבות ומשהו לאכול. בבית-מדות אחד ראתה מעל השער כתובת:

"שמע ישראל ה' אלוהינו, ה' אחד."

וזאת יש לדעת, בבית זה גר היהודי המומר הידוע - שלמה רוטנשטיין

הסיקה הישישה מכך, כי פה מתגורר, לבטח, יהודי צדיק, ומשכה בחוט הפעמון. וזאת יש לדעת, בבית זה גר היהודי המומר הידוע - שלמה רוטנשטיין. המזמר - המסיונר פתח את הדלת והכניסה לביתו בסבר-פנים-יפות. הגיש לה ארוחה דשנה וטעימה, כדבריו: לכבוד ט"ו בשבט, ולאחר מכן אמר לה:

"היודעת את שאכלת חזיר ומזון לא כשר?! היא נזדעזעה ולא האמינה למשמע אוזניה. הוא הוסיף:

"האם לא שמעת עלי?! - אני המסיונר שלמה רוטנשטיין.

כעת נזכרה וחישה להתעלף. שם זה אמר רבות, כי מן המפורסמות היה בירושלים של הימים ההם דבר מעלליו של המומר להכעיס, שלמה רוטנשטיין, ידועה גם הייתה פרשת הלשונותיו, בפני הרשות, כדי להציק לאחיו היהודים.

באה עליו האישה בטרוניות: "אם-כן, מדוע הטעית אותי? כיצד כתוב מעל לשער ביתך הפסוק הקדוש, מתורתנו הקדושה: "שמע ישראל ה' אלוהינו, ה' אחד"?

אמר לה המומר, כי גם הנוצרים משתמשים בפסוק זה לצרכיהם. הוא גם הפנה את תשומת-לבה לעובדה, שאין מזוזות בביתו.

הזקנה קמה ממקומה בבהלה, ונמלטה על נפשה מן הבית הטמא ולבה הולם בחזקה. היא הגיעה לעיר-העתיקה, לביתו של הרב סלנט, בבכיה נוראה.

"רבי", צעקה, "הצילני-נא", וספרה לו, באופן

המשך בעמוד הבא

כ"ק האדמו"ר מקאליב זיע"א עורך סדר ט"ו בשבט

משכלו כל הקיצין, הוזמנה לדין-תורה בפני הרב ר' שמואל סלנט זצ"ל, היא השמיעה את טענותיה, כי חפצה היא בכל לבבה ובכל נפשה להשתתף בקדוש-שמו של הקב"ה ומרגישה היא שרק באופן זה מסוגלת היא להתעלות ברוחה ולהתקרב אל אביה-שבשמים. הרב פסק: הגם שכוונתה טובה, מחויבים אנו לנהוג על-פי הדין, הקובע שאסור לאישה להיכנס לבית-הכנסת על מנת להתפלל יחד עם הגברים. לכן, אוסר הוא עליה לנהוג כן בעתיד ועליה לוותר על רצונה העז, ולהתפלל אך-רק בעזרת הנשים, כמנהג בנות-ישראל.

אם-כי הייתה צדקת, הנה גבר עליה, בנקודה זו, היצר-הרע שלה והיא לא הסכימה עם פסק-דינו של הרב והוסיפה להטריד את קהל המתפללים - כדרכה. ישבו בבית הדין וחשבו, מה לעשות עם אישה זקנה וגלמודה זו ובאלו אמצעים ראוי לנקוט כדי לאלצה לקיים את הפסק שהוציא בית-הדין ובינתיים נעשו ניסיונות אין ספור לשכנעה ולהכניס בה את ההכרה, שיש לנהוג על-פי הדין בכל דבר ואפילו בעניין זה.

"נשלחתי להזהירך כי אם לא תשובי בתשובה... תגרם לך תקלה גדולה"

אור ליום העשירי בשבט חלמה חלום, והנה הרש"ש, הוא המקובל האלוקי, יסוד-עולם, ר' שלום שרעבי, זכר צדיק וקדוש לברכה, ניצב לפניו. לבוש גלימה רחבה ואומר לה בפנים מפיקים רצינות:

"דעי לך, כי היום, שהוא יום השנה לפטירתך, נשלחתי להזהירך, כי אם תוסיפי לעבור על דברי בית הדין ולהיכנס לבית-הכנסת המיועד לגברים, ולא תשובי בתשובה תוך חמשה ימים מהיום, כלומר, עד ט"ו בשבט, תגרם לך תקלה גדולה."

ה קרה לפני כשמונים שנה. בתקופת שלטון התורכים בארץ, שמש הגה"צ ר' שמואל סלנט זצ"ל, כרב - ראשי לעדת היהודים האשכנזים בירושלים. הוא פעל גדולות ונצורות עבור תושבי הישוב, וכמובן שהכל כבדוהו וחבבוהו.

בעיר - העתיקה התגוררה, בימים ההם, בחדר צר, אישה באה-בימים ויראת השם. היא נטשה בחוץ-לארץ את קרוביה ומכריה ובאה הנה להסתופף בקרבת מקום לשריד בית מקדשינו, הכותל-המערבי ולחיות במחיצתם של "יהודים טובים" בארץ הקדושה. מחזרת הייתה על הפתחים ובמעט שהייתה מקבצת מאחינו בני ישראל, רחמנים בני רחמנים, התפרנסה וגם נתנה מזה בעצמה, מעשר לצורכי צדקה. הגם שהייתה צדקת ושומרת מצוות - קלה כבחמורה, בנושא עקרוני אחד-היא לא הייתה מוכנה לקבל את מרותו של רבי שמואל סלנט, עד שנתגלגלו העניינים והגיעו-למה-שהגיעו, ומעשה שהיה כך היה.

חפצה העז של האשה הגלמודה לא עלה בקנה אחד עם מה שהדין חייב

בשל העובדה שהיא הייתה מדקדקת במצוות ומחמירה על עצמה חומרות רבות, נהגה לבלות הרבה מזמנה בעזרת-הנשים שבבית-הכנסת ולהאזין לתפילות. מעולם לא החמיצה אפילו "אמן" או "ברכו" אחד. עונה הייתה בכוונה עצומה "אמן", "אמן" - יהא שמה רבה מברך לעלם ולעלמי עלמיהא, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", "ברוך הוא וברוך שמו". בחזרת הש"ץ, כשהגיע ל"קדושה", או לברכת כהנים, הייתה עולה למדרגה גבוהה של קדושה והתעלות רוחנית.

מכל-מקום, הייתה לה חולשה, שלא יכלה להתגבר עליה: בעת שהקהל הקדוש אמר "קדושה" נוהגת הייתה לצאת מעזרת-הנשים ולעבור בפתח של בית-הכנסת השייך לגברים. אז הייתה פוסעת פסיעות אחדות ומתקרבת, עד כמה שהעיזה לעבר התיבה, ומשתתפת באמירת ה"קדושה" עם שאר המתפללים, כלומר: עם הגברים... לא הועילו כל תחנוניהם ודרישותיהם של המתפללים, אשר עמלו להסביר לה את חומרת האיסור שבהופעת אישה בבית-כנסת, בעת שהגברים מתפללים, והיא נשארה בנקודה זו חזקה כצור, ולא זהה מדעתה אפילו כמלא-הנימה.

"מחוייבים אנו לנהוג על-פי הדין, הקובע שאסור לאשה להתפלל יחד עם הגברים"

"אל נא אחיי"

הנדיב, הוא החל לספור את סכום התרומה. והנה להפתעתו הוא גילה שמדובר באלף שקלים - שזה בדיוק כסכום הנזק שנגרם לו. או אז הוא הפנים כיצד שבזכות שהוא לא נכנס לכעס, בורא עולם השיב לו במהירות את נזקו.

שבים הביתה

בחודשים האחרונים זכיתי להתגורר בחלק אחר שבארצנו הקדושה בשל שיפוצים שערכתי בביתי.

זכיתי להכיר במקום בו התגוררתי באופן ארעי, ביהודים שלא היכרתים עד עתה וכן להנות מחלקת נחלה חדשה בארצנו הקדושה. וכעת לאחר שהטענתי את נשמתי מהאווירה ומאוויר הרענן שבחלק זה של ארץ ישראל, אני חש מחושל ומחוזק יותר לשוב לביתי הקבוע מימים ימימה.

ובנקודה זו ברצוני לשתוח בקשה לפני כסא הכבוד שכפי שקרה לי בשבוע זה שזכיתי בסייעתא דשמיא לשוב לביתי, כך בקרוב ממש ישיב בורא עולם את כל עם ישראל לארץ הקודש ולירושלים עיר הקודש ולבית המקדש השלישי שייבנה בקרוב ממש.

י"ג אדר א' תש"ע

הן לא יהיו רלוונטיות משום שמישיח צדקנו יבוא ויגאלנו מיד ויחד איתו ישכין אהבה ושלום בתוך עמינו.

משתלם לא לכעוס

השבוע סיפר לי מנהל ארגון חסד מסויים, שבזכות שהוא לא נכשל בכעס, זכה שבורא עולם ישיב לו את כספו. והסיפור שהיה כך היה: ארגון החסד שהוא עומד בראשו, שלח למשפחה מסויימת סעודות שבת. הכלים שבתוכם היו מונחות הסעודות הללו, הגיעו לשווי של אלף שקלים. בצאת השבת, המשפחה הוציאה את הכלים הללו אל מחוץ לביתם בכדי שאנשי הארגון למחרת בבוקר יאספו אותם בחזרה. ואולם דא עקא, שהכלים אשר היו מונחים במקום שגלוי לעין כל, נגנבו. כמובן שנזק זה ציער מאוד את מנהל הארגון. בתחילה היה בדעתו לגעור בכעס באותה המשפחה בשל עובדת התרשלותם בהפקרת הכלים. ואולם לבסוף גמלה בליבו החלטה שהוא לא ייכנס לכעס אלא רק יבקש מבורא עולם שימלא את חסרונו וישיב לו כספו. והנה שעות ספורות לאחר מכן דפק על דלתו של מנהל הארגון, יהודי שביקש לתרום תרומה עבור הארגון. לאחר שהמנהל הודה לאותו

בתקופה האחרונה אנו עדים להתלהמות ולאלימות בקרב אחינו היושבים בציון. רגילים אנו לדאבון הלב להיווכח פעמים רבות באלימות ובברוטליות שמופנות מצד אלה שממונים על אכיפת החוק כלפי מפגינים חרדים וסתם אזרחים. ואולם איננו רגילים לשמוע שיהודים חרדים מתנהגים באלימות. לנו שומרי התורה והמצוות אסור להיגרר ולהיסחף אחר אלימות זו. עלינו ליישם את מה שכתוב בספר התניא בשם הזוהר הקדוש אודות יוסף ואחיו. כאשר באו האחים ליוסף לאחר הסתלקות אביהם ובקשו ממנו שלא ינקום בהם, בכה יוסף ואמר לאחיו: "אל תיראו כי התחת אלוקים אני. ואתם חשבתם עלי רעה, אלוקים חשבה לטובה..." אומר הזוהר הקדוש שיוסף אמר לאחיו שהוא מכיר להם תודה על מה שעשו לו כי ממעשה זה יצא דבר טוב בכך שהוא נתמנה למלך. ומכאן מסיק הזוהר הקדוש שכל יהודי צריך להודות למי שעשה לו רעה, כי דבר טוב יצא מזה.

עלינו לשמש דוגמא כיצד מתנהלים באהבה ובחמלה כלפי אלה שמתייחסים אלינו באגרסיביות ובגסות רוח.

ויהי רצון שעד שמילים אלו יראו אור, כבר

תודה, שכן טוב - המשך מעמוד ראשון

שהולך בדרכיו וכן מורשת מפוארת של מאות ספרי קודש מעוררי השראה וחיזוק באמונה במלכו של עולם ובתורתו הקדושה. מורשת זו בעזה"ש"ת תגדל, תתחזק ותתעצם עד ביאת הגואל ואז נזכה לראותו שוב כשיקיצו וירננו שוכני עפר והוא בתוכם.

הוא היה קורא ביום הקדוש הזה ברציפות את מרבית הפרשיות של חומש דברים ולמרות שזה היה מאמץ קשה עבורו, הוא עשה זאת במסירות נפש מעוררת הערצה. זכה רבי מנחם מנדל להסתלק מהעולם בשם טוב כשהוא מותיר אחריו דור ישרים מבורך

לבי, קשור לקריאת התורה של רבי מנחם מנדל. במשך שנים רבות הוא שימש כ"בעל הקורא" בבית הכנסת השכונתי "חתם סופר". הוא קרא בתורה במיומנות המעוררת השתאות והערצה. רגעי השיא של קריאתו בתורה התרחשו בהושענא רבא. מידי שנה

התיקון של טו בשבט - המשך מעמוד קודם

הנשים בלבד. סיפור זה סופר מפי הרב ר' אברהם חיים ברנשטיין, עורך הירחון "קול השבת", ששמעו מדודו, הרב ר' ישראל יעקב ברנשטיין זצ"ל, מיקירי ירושלים, שהיה באותו מעמד.

כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א בעת עריכת סדר טו בשבט

הוא הוסיף ואמר, כי בשנים שלאחר-מכן, נהגה הקשישה, להזמין בט"ו בשבט לביתה תלמידי חכמים ועניים ולכבדם בפירות בשבעת המינים, שנשתבחה בהם הארץ, כדי שיברכו עליהם לעילוי-נשמתו של הרש"ש הקדוש.

של הגברים, בעת שהם מתפללים שם. הסכימה הזקנה, ואכן הרב עשה לה תיקון, והיא יצאה מלפניו מרוצה. ומאותו יום ואילך הכירה אישה קשישה זו את מקומה בעזרת-

מקוטע, תוך-כדי בכיות וזעקות, על ר' שלום שרעבי, שבא להזהירה בחלום, לבל תוסיף עוד להיכנס אל מקום התפילה של הגברים, ועל הארכה שנתן לה עד ט"ו בשבט. היא תארה לרב את המוצאות אותה ביום זה והתחננה אליו שיעשה לה תיקון כדי להצילה מן החטא האיום והנורא, שחטאה בעצם ישיבתה בביתו של מומר-מסיונר ועל אשר אכלה אצלו, ובביתו, טריפות ונבילות וחזיר - רחמנא לצלן!

אמר לה הרב, כי מוכן הוא לעשות לה תיקון, בתנאי שתואיל, מעתה ואילך להישמע לצו בית-הדין ולהימנע מלהיכנס לבית-הכנסת

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

366

פרשת בשלח תשפ"א

שאולי מדובר באבנים בכליות, אולם תוצאות הבדיקה הראו, כי לא מדובר באבנים בכליות".

"הרופא שלח אותי לבדיקות מקיפות כולל סי.טי, ובדיקות דם שונות. לאחר מספר ימים, הרופא ביקש ממני להיכנס אליו בדחיפות ואז הודיע לי את הגרוע מכל, גידול ממאיר ל"ע, שהתחיל באזור הכבד, התפשט לכל האיברים הפנימיים, והוא הגורם לכאבים העזים אותם אני חש".

"הוא הוסיף, שהסיכוי לצאת מזה אפסי, ההתפשטות היא כה מקיפה שבשום ניתוח לא יצליחו להוציא ולנקות את כל הגרורות. הרופא אף הקציב זמן, בו ניתן לחיות עם מצב שכזה, מספר חודשים בלבד!..."

"המצב וההרגשה שלי הייתה כבי רע. סיפרתי זאת לחברי וידידי. לא ניסיתי להסתיר את המצב, חשבתי, כי כמה שיותר אנשים יתפללו עלי, יש יותר סיכויים שיתקבלו התפילות בשמיים ובורא עולם ישלח לי רפואה שלימה".

"שבת ראשונה לא באתי להתפלל בביהמ"ד בו אני מתפלל עקב חולשה נוראה שתקפה אותי. במשך השבוע לאחר מכן החלו כוחותי אט אט לחזור, דיברתי עם אנשים שנסכו בי תקווה. ניסיתי להתחזק בכל כוחי באמונה שלימה בבורא עולם שיושיע אותי ולא הנחתי לייאוש להשתלט עלי בשום אופן".

"בשבת השנייה חשתי יותר טוב והלכתי לביהמ"ד לתפילה. לפני התפילה פנה אלי הגבאי וביקש את הסכמתי לערוך עבורי 'מגבית', והדגיש שזה לא מגבית של התרמת כספים!... הסכמתי לכך. לפני קריאת התורה תיאר הגבאי את מצבי הקשה והאומלל, הוא פנה בבקשה נרגשת למתפללים לקבל על עצמם לא לשוחח בעת התפילה ובקריאת התורה מתחילה ועד הסוף והוסיף: 'ובזכות זה ישלח ה' יתברך רפואה שלימה לאחד מבני החבורה'.

"קריאתו נענתה בקרב המתפללים וביום שלישי לאחר מכן עלה לביתי לבקר אותי, הוא הגיש לי דף עם שמונים חתימות של המתפללים, אשר חתמו שהם מתחייבים לא לשוחח שום שיחת חולין בזמן התפילה מתחילתה ועד סופה, אף לא בעת מכירת העליות, והדבר יזקק לזכותי שאזכה לרפואה שלימה. ובאמת בשבת שלאחר מכן שרר שקט מוחלט בביהמ"ד בכל עת התפילה וקריאת התורה".

ה' יִלְוֶה לְכֶם וְאַתֶּם תִּזְוְרְשׁוּן (יד, יד)

אמר להם משה... כי ה' ילחם לכם, ואין לכם לצעוק אלא תחרישון... כי תבטחו בה' (בעל הטורים)

יש מצבים שצריך להחריש ואפילו לא להתפלל, אלא רק לחכות, להאמין ולבטוח בקב"ה שיקיים הבטחתו לבניו. אבל ישנם מצבים שלשתיקה עצמה יש כוח להשתיק את המקטרגים - 'מידה כנגד מידה', ועל כך במעשה הבא.

לרגל שמחת ה'אופרוף' של אחיינו, טס ר' אלכסנדר משה הי"ו ממוקום מגוריו ביוניון-סיטי שבארה"ב למונטריאול שבקנדה. בליל שבת התפלל בביהמ"ד שהיה סמוך לבית אכסנייתו. כאשר נכנס לביהמ"ד, הבחין שבכניסה מתנוססת מודעה גדולה ובה כתוב: "מובא בשם ה'חפץ חיים' זיע"א ששתיקה יפה בשעת התפילה וקריאת התורה, ומסוגלת לכל הישועות". מודעה זו קשה לפספס, לא ייתכן מצב, שיכנס אדם לבית המדרש, מבלי שיבחין היטב במודעה.

התרגשות עזה תקפה את ר' אלכסנדר משה, כאשר הבחין כי קרוב לעשרה מניינים התפללו שם בנוסף להרבה ילדים ובחורים, ומתחילת התפילה ועד סיומה לא נשמע אף לא משפט אחד של שיחה בטלה!. הוא חש בהתעלות נפשית רוחנית גבוהה בקבלת שבת ובתפילת ערבית שלאחריה.

למחרת הגיע לתפילת מנחה, לאחר מכן שוחח עם הרב של הביהמ"ד והביע את התפעלותו, שאתמול בזמן קבלת שבת וערבית לא שוחחו אנשים באמצע התפילה, התפילה נערכה מתוך יראת כבוד כראוי לבית מקדש מעט, וההקפדה שלא לדבר ולשוחח בעת התפילה נראתה היטב בכל מקום, וזו הסיבה שבא עכשיו להתפלל כאן פעם נוספת. התרגשות נוספת חש בליבו, כשראה את המודעה הגדולה שהשתיקה מסוגלת לכל הישועות, כשהוא עצמו חווה על בשרו עד כמה באמת השתיקה בתפילה היא סגולה לכל הישועות!. כששמע הדיין את סיפורו, ביקש ממנו לספר זאת בסעודה שלישית. הוא הסכים לכך ובאמת בסעודה שלישית הושלך הס' ור' אלכסנדר משה החל לספר את סיפורו.

"הסיפור שלי החל בסוף חודש טבת ה'תשע"ה, התחלתי להרגיש כאבים חזקים באזור הכליות. בתחילה חשבתי,

רח"ל. עכשיו הגיע הזמן לרקוד בחתונת הבת. כלה יתומה שבחסידי שמים מצאה את זיווגה, והיא עתידה להיכנס לחופה, ולרש אין כל.

התאספנו כל הגיסים כדי לדון בדרכים לגיוס כספים, והוחלט שכל אחד יתחייב על סכום מסוים שאותו הוא יביא. כשרואים את המודעות של קופות הצדקה, שמבקשות תרומות ליתומים שנישאים במשך החודש, אולי לא יודעים עד כמה מדובר בעזרה קריטית, שמורידה רק במעט מהעול של בני המשפחה שנרתמו לעזרה.

התחייבתי על חמישה עשר אלף דולר! לא גביר הנני, ולא בן גביר, אני עמל לפרנסתי המצויה לי כדי צרכי ולא יותר. התכנית שלי היתה לזכות את עם ישראל במצוות הכנסת כלה. התקופה שבין האירוסין לחתונה ארכה כשלושת רבעי שנה, ובזמן הזה שיערתי שאוכל לגייס את הסכום.

בחרתי לי שני מוקדים לאיסוף התרומות. בתי כנסת ואולמי שמחות. לכתת רגלי בין בתים ולדפוק בדלתות לא הייתי מסוגל, אבל גם בתי כנסת ושמחות הם די והותר למי שלא רגיל בכך. כל יום הקדשתי זמן מה אחרי התפילה לאיסוף צדקה. ועם ישראל קדושים הם, נתבעים ונותנים. הם שומעים שמדובר בהכנסת כלה יתומה לחופה, ונותנים בעין יפה, כל אחד כמה שהוא יכול, ופרוטה לפרוטה מצטרפת.

במשך כמה חודשים אספתי סכום נכבד, אבל העול, המתח והקושי עלו למעלה ראש. הרגשתי שכבר אין לי כוח. עוד פעם ועוד פעם לעשות את הסיבובים בין המתפללים, כל פעם בבית כנסת אחר, שוב ושוב להיכנס לאולמות, ובתוך המולת השמחה לחלץ מטבעות מכיסיהם של האורחים.

יום אחד, אחרי התפילה, ישבתי מעט לנוח בבית המדרש וז'ניץ שברחוב נחמיה בירושלים, וחפשתי כמה טיפות רוחניות של מים קרים לנפשי העייפה. התקשרתי לקו השגחה פרטית, והקשבתי לשיעור 107 בספר שער הבטחון.

במהלך השיעור סיפר המגיד שיעור על הרה"ק רבי **מנחם מנדל מפרמישלאן** זי"ע. שפעם אחת אסף הרבי את החסידים, וביקש שישתתפו עמו בסעודת הודיה. בשעת הסעודה קרא פסוק בפסוק את פרק ק"ז שבתהילים, הפרק של ארבעה החייבים להודות. בכל פעם בהגיעו לפסוק "ודו לה' חסדו" אמר זאת בהתרגשות מיוחדת, ועדיין לא ידעו החסידים על מה ולמה?.

לאחר מכן פתח הרבי בדרשתו, ובין הדברים אמר: "כתוב בספר הק' רבינו בחיי' על התורה בפרשת כי תצא (דברים כב, ה) עה"פ 'ועשית מעקה לגגך', שכל המאורעות שעתידים לבוא על האדם במשך החיים כבר הוכרזו בששת ימי בראשית. כל המקרים כבר תוכננו, ולפני שהנשמה ירדה לעולם היא הסכימה לכל מה שיקרה איתה. ואם תשאלו בשביל מה להתאמץ כאן בעולם? מה מקום יש לתפילות

"במקביל המליץ רופא גדול בתחום לקחת סוג מסוים של טיפול כימותרפי, כניסיון לראות כיצד המחלה תגיב לזה. ברגע שהתחלתי לקבל את הטיפול חל שיפור מדהים בגופי. בהתחלה - לפני הטיפול - עמדו המספרים במחזור הדם על 33,000... כשלאדם רגיל המספר עומד על 32 בלבד. ואילו לאחר שתי-עשרה שבועות כאשר ערכו בדיקה חוזרת, נדהמו הרופאים להיווכח, שהמספרים ירדו באופן דרסטי ועמדו על 3,200!... הרופא התקשר אלי ואמר בהתרגשות, שהדבר בלתי נתפס, ועפ"י מדעי הרפואה אין אפשרות להסביר עובדה שכזו".

הרופא הסביר: "בדרך כלל יורדים המספרים רק כמה אלפים בתקופה קצרה כזאת, וכאן הם ירדו כמעט בשלושים אלף!". בנוסף לזה מצאו הרופאים שהגידול החל להיעלם באופן ניכר, מעבר למצופה, והדבר נותן הרבה תקווה שאוכל להירפא ממחלתי".

"המשכתי בטיפולים וכעבור שתי-עשרה שבועות ערכו בדיקה נוספת ושוב מתקשר הרופא בהתפעלות ומבשר, שהמספרים ירדו מתחת לשלוש מאות... לדבר שכזה לא היה תקדים!. כל עובדי המחלקה יודעים לספר על הנס הגדול, שראו אצלי".

"אני בטוח, שזכות זו של שתיקה בשעת התפילה היא שעמדה לי, ועומדת לי בהווה ובעתיד. מצבי השתפר מיום ליום, הכאבים חלפו והפכתי להיות ככל האדם".

"לקראת ראש השנה, כתשעה חודשים מאז פרצה בגופי המחלה, כתבתי מכתב מרגש לכל ידידי בביהמ"ד, הודיתי להם מקרב לב על המאמצים וההשתדלויות שעשו עבורי, וביקשתי שימשיכו להיזהר ולהקפיד על דבר חשוב ונשגב זה".

"כאשר הגעתי הנה, התרגשתי מאוד לראות את המודעה בכניסה ש'שתיקה בשעת התפילה מסוגלת לכל הישועות'. אמרתי, אספר את סיפור חיי, למען ימשיכו להתחזק ולדעת, כי יש דברים בגו, ואכן זו סגולה גדולה ועצומה עד מאוד!".

[מתוך 'פניני עין חמד']

וְאַתֶּם תִּזְוְרֵשׁוּן (יד, יד)

'ואתם תחרישון' - חסר יו"ד - תחרשון, כשתהיו נְחָרְשִׁים שאתם שומעים חרפתכם ואתם שותקים - הקב"ה ילחם לכם (פי' רבי חיים פלטיאל עה"ת)

השותק כשמחרפים אותו, ואינו מגיב לדברי המבייש, ובפרט אם גם בפנימיותו נפשו מחרישה ורגועה כאילו היה חרש ולא שמע חרפתו, מובטח לו שה' ילחם עבורו ויושיע אותו.

סיפור מפי בעל המעשה: עת ספוד, ועת רקוד. את ההספדים סיימו מזמן, כאשר גיסי עלה למרום בצעירותו

ולצדקות לביטול הגזרה? אז תדעו - כך אמר הרבי - שיש לי קבלה מאבותי הקדושים, שאם נגזר על אדם קושי או חולי מסוכן ח"ו, לפעמים יש לאדם איזו זכות, ומחליפים לו את כל הקשיים לביזיונות ולבושות, והוא ניצל מהגזרה!".

"עתה", המשיך הרבי, "במקום שאצטרך לעבור איזה חולי, חלילה וחס, ולהתרפא, ורק אז לעשות סעודת הודיה, זיכוני מן השמים בביזיונות גדולים ועצומים, עד עמקי הנפש, ובטוח אני שניצלתי בזה מחולי ומכאב של כמה שנים. על מתנה מופלאה כזאת, ראוי לעשות סעודת הודיה!".

המעשה הזה האיר לי את כל ההתעסקות עם הצדקה באור יקרות. הרי כשמסתובבים בקהל ואוספים כסף, יש כל מיני תגובות של אנשים, ובטח התכפרו עוונותי מזה. אמנם לא היו דברים חריגים, אבל בכל זאת, הרגשתי שנשלח לי עידוד מן השמים לחזק אותי.

ישבתי שם ואמרתי לפני ריבונו של עולם: "אתה ידעת את צערי ואת מכאובי. מלבד האחיינית הכלה, ברכת אותי במשפחה ברוכה, וגם את המחויבויות שלי אליהם עלי למלא ולקיים את כל המצוות שיהודי צריך. קשה לי! אבא שבשמים, אני צריך ישועה. אתה הוא אבי יתומים, אתה הוא המחונן שעומד מצד הכלה, והלא עליך נאמר 'לי הכסף ולי הזהב! הנה, אספתי כבר שני שלישי מהסכום שהתחייבתי'. עשה נא עמי אות לטובה, הראני את חסדך, ותשלח לי מאוצר מתנת חינוך את השלישי השלישי בקרוב, למען הכלה היתומה".

ככה ישבתי והתחננתי לפני אבי יתומים ודיין אלמנות, וכשהרגשתי מחוזק ועמדתי לצאת את בית המדרש, ניגש אלי יהודי אחד. הוא כבר הכיר אותי מהסיבובים לאיסוף הצדקה ואמר לי: "היום מתקיימת שמחת שבע ברכות לא הרחק מכאן. מדובר במשפחה מכובדת מחוץ לארץ, וכדאי לנסות להתרים שם לצדקה".

הודיתי לו בכל ליבי, ואכן, בשעת ערב עשיתי את דרכי אל האולם. הגעתי מוקדם מדי, רק מעטים מבני המשפחה נכחו, והם היו עסוקים בתמונות, מחייכים, זזים קצת קדימה וקצת ימינה, מעט שמאלה, מעט אחורה. פתאום אני נכנס. לא קשור משום כיוון ולא מתאים לתפאורה. ניגשתי אל אחד מהנוכחים והתחלתי לומר שאני אוסף כסף להכנסת כלה יתומה... עוד אני מדבר, ניגש אלי אחד מהמשפחה, ומושך לי במעיל. "בשביל מה באת לכאן?" הוא צועק. "כאן זה לא בית התבשיל. אתה לא תקלקל לנו את השמחה!..."

כדי שבטוח אבין למה הוא התכוון, הוא משך אותי החוצה בידיו, כשאני נגרר אחריו. כבר הבנתי את ה'רמז' מצוין, אבל הלה לא נרגע. הוא המשיך לאחוז בי הלאה, לחכות אתי ברמזור, ולהעביר אותי את הכביש לצדו השני של הרחוב. רק אחרי שעמדתי במרחק הגון מהאולם, הוא בא על סיפוקו ועזב אותי לנפשי.

העלבון והביזיון היו גדולים כל כך, שהיה נדמה לי כאילו כבר נקברתי באדמה, ורק הרוח הקרה שנשבה על פני הזכירה לי כי חי אני, ברוך השם, כל אברי שלמים, ואפילו, בחסדי הבורא, אני מסוגל להתבונן ולחשוב...

לחשוב על הסיפור ששמעתי בדיוק היום. על סעודת ההודיה הגדולה של הרה"ק רבי מנחם מנדל מפרמישלאן. באותם רגעים קלטתי בהתרגשות כי שמע השם את תפילתי. התחינה שהתחננתי היום מעמקי לבבי עלתה השמימה, והקב"ה שלח לי ביזיון, שיכפר לי על כל חטאי, ומעתה ודאי ירחם עלי, וישלח לי במהרה את יתרת הסכום שהתחייבתי לאסוף. היתה לי הרגשה ברורה שנושעת.

למחרת המשכתי במנהגי. אחרי תפילת שחרית סובבתי בבתי כנסת, והנה ניגש אלי אברך. "אתה נזרקת אתמול מהשמחה שלנו?" שאל האיש, "מחפשים אותך! אל תשאל מה היה אחר כך. אבא שלי, אבי החתן, שמע מה שקרה, ואין לך מושג כמה הוא הצטער. כאב לו מאד, והוא ביקש מכולם שישימו לב אם פוגשים אותך. הוא רוצה לפייס אותך".

האברך נתן לי את מספר הטלפון של אביו. "הוא ביקש שתתקשר אליו". אחר כך הוסיף בהתנצלות, "זה שהחליט על דעת עצמו להוציא אותך מהאולם, צריך בעצמו ישועה גדולה. כנראה מרוב שהוא סובל הוא הוציא את הכאב שלו עליך".

התקשרתי אל אבי החתן, אך הוא לא ענה. הוא היה כבר בדרכו לחו"ל. השארתי לו הודעה, ובערב הוא חזר אלי, 24 שעות בדיוק אחרי האירוע של אתמול. הוא תפס איתי שיחה ותוך כדי הדברים שאל: "במה אוכל לעזור לך?".

"יש לי אחיינית שעומדת להינשא בקרוב. היא יתומה, ואני אוסף עבורה כסף, להכנסת כלה", עניתי.

"כמה כסף אתה צריך?", הוא שאל.

"חמשת אלפים דולר", אמרתי. זה השליש שחסר כדי להשלים את ההתחייבות שלי.

"קיבלת את זה", אמר האבא, "ואני מבקש ממך, שתיגש אל בני שדיבר אתך היום, ותיקח ממנו את הכסף. רק אמור שאתה מוחל בלב שלם על התקרית אתמול".

"מוחל, מוחל!" עניתי מכל הלב, ובירכתי את האב ואת בניו, את החתן והכלה שיבנו בית נאמן בישראל ויראו טוב כל ימיהם, ואת בנו שזקוק לישועה, שיושע בקרוב.

למחרת קיבלתי את חמשת אלפי הדולרים במזומן... בתוספת לכפרת העוונות... אבי יתומים שלח לי אותם בדרך מופלאה, 'אודך השם כי עניתי'.

[מתוך 'השגחה פרטית']

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲלֹנִי מִמִּטֵּיִר לָכֶם

לָחוּם מִן הַעֲבָרִים (טו, ד)

בעל-המקום וסיפרתי לו שבתאריך פלוני אני מחתן בן. הוא התלהב: גם אחותי מתחתנת באותו יום! ואז שאלתי אותו: "שמא אתה מכיר מישהו שיכול לעזור בהוצאות המרובות?", כבר חיתנתי כמה וכמה ילדים!".

"תראה", השיב האיש. "לי עצמי אין. אבל האבא של המחותן שלנו, הוא עשיר גדול מארה"ב. הרי מדובר בחתונה שמתקיימת באותו יום של חתונת נכדו, זה דבר שמעורר רגשות, אז אולי נמצא מסילות לליבו...".

אני כבר דמיינתי מתנה לחתונה של כמה מאות דולרים, לכל הפחות. ניסיתי לשדלו לדבר עם הורי מחותנם, ואף אני כבר בניתי 'תילי תילים' של דמיונות, שהרי יש לי קרוב משפחה שגר באותה מדינה שגר העשיר, ואולי דרכו אוכל לפנות...

תכל'ס - הערוץ הוזנח מצד החברותא וגם דרך קרוב משפחתי לא נעשה דבר, וממילא שום מתנה לא הגיעה...

באמצע ימי השבע-ברכות אני בודק את חשבון הבנק שלי. לתדהמתי אני מגלה שם העברה בנקאית של מטבע חוץ לזכותי על סך 5000 דולר! ההעברה בוצעה ע"י קרן כלשהי שלא הכרתי, ומעולם גם לא ביקשתי ממנה תרומה.

יצאתי למסע בירורים שהביא אותי לגילוי המדהים הבא: בחתונת בני שהה משפיע ירושלמי שאני מקורב אליו. דקות לפני החופה מקבל הגבאי של המשפיע שיחת טלפון בהולה. יהודי מחו"ל שנמצא עכשיו בחתונת נכדו [זהו אותו עשיר שחשבתי לבקש ממנו עזרה], חייב להתייעץ עם המשפיע בנוגע לענין דחוף.

מה היה נושא ההתייעצות אין לי מושג, אך כיצד הסתיימה השיחה יש לי מושג... העשיר אמר למשפיע שברצונו לתרום משהו לזכות חתונת הנכד, והוא שואל למי לתרום. השיב לו המשפיע, שלא עולה כרגע בדעתו למי אפשר לתרום, מלבד העובדה שהוא שווה כעת בחתונת בנו של יהודי [אני הקטן...]. שנצרך, ובנש"ק, ואולי הוא ראוי לקבל את התרומה. מיד הורה העשיר לקרן להעביר לחשבון שלי 5,000 דולר בלא שאני אפילו ידעתי מכך...

בחכמה שלאחר מעשה חשבתי לעצמי: מה בעצם קרה פה? באופן טבעי, החברותא של בעל-המקום אמור להיות הצינור של הכסף. הרי הוא סיפר לי על הגביר, ואני דיברתי איתו, והלה התרשם שיש סיכוי שהעשיר יתרום לחתונה שמתקיימת באותו ערב של חתונת נכדו. אך מה היה קורה אז, אם הכסף היה עובר דרך אותו יהודי? - הייתי 'טופח לעצמי על השכם' ואומר: 'בזכות זה שנמנעתי ממחלוקת, הרווחתי'. שהרי ברור שאם לא הייתי מקשיב לחברותא שלי, ומתרעם על בעל-המקום והחברותא שלו, לא הייתה נוצרת ביננו השיחה שהניבה לי את המתנה! אבל מה הקב"ה רצה ללמד אותי? - לקבל את מה שמגיע לך תקבל גם בלי שתוותר... ולהימנע ממחלוקת? את זה צריך לעשות גם בלי רווחים...

[מתוך 'איש לרעהו']

בפרנסת האברכים בדורנו ניכרת במיוחד ההשגחה הפרטית על כל צעד ושעל, ורואים בחוש עד כמה לחמם הוא בבחינת 'לחם מן השמים'.

* * *

מספר יהודי יקר: בשבוע שעבר השתתפתי בבר-מצוה, לפני שיצאתי לביתי הבחנתי ביהודי שגר באזור שלי. שאלתי אם הוא צריך להגיע הביתה, והשיב שאם בין כה וכה אני נוסע לכיוון הוא יצטרף - אך אין בדעתו להטריח במיוחד.

כאשר הגענו ליעד - ביתו - אמר: "אני מאוד רוצה לשלם לך על הנסיעה אבל אין עלי כסף, האם אני יכול לשלם בסיפור?...". עניתי לו, שלא הייתי מעלה בדעתי לקבל כל תשלום עבור נסיעה שבין כה וכה אני עושה, ואף אם הייתי יוצא מדרכי עבורו משמעותית, אך אם הוא רוצה לשלם ב'תשלום רוחני', הרי שזה דבר ששווה יותר מהכל!".

וכך הוא סיפר: "אני לומד בישיבת 'מיר'. אין לי מקום קבוע בביהמ"ד, אבל אני יושב עם חברותא במקום של מישהו אחר כבר כמה שנים... מדי תחילת זמן הוא מגיע, עושה 'מחאה', יושב במקומו למשך יום-יומיים ואחר כך בהיעדרותו הממושכת אני משתמש במקום [לא נרחיב פה בכל סדרי המקומות של 'מיר', אשר נוצרו עקב הצפיפות הרבה המאפיינת את המקום. אך 'חזקה' ו'מחאה' על מקום הינם מושגים ידועים ומקובלים בישיבת מיר המעטירה].

פעם אחת, בתחילת זמן, הגיע בעל-המקום וכדרכו עשה 'מחאה'. כבר הייתי רגיל לכך, אלא שהפעם הוא הגיע עם חברותא, וגם כעבור יומיים המשיך לפקוד את המקום... החברותא שלי חשב שאולי כדאי להגיד לו שיחפש מקום אחר, או שילמד עם החברותא שלו באותו מקום שהוא לומד בכל זמן בבית מדרש אחר, הרי אנו רגילים כבר לשבת כאן כמה שנים, נוח לנו כאן והתרגלנו גם לדבר בלימוד עם האברכים החשובים שיושבים מסביבנו, ובכלל, 'אין אדם לומד אלא במקום שלבו חפץ'... אך אני אמרתי לו: "מוזיותר לא מפסידים". הוספתי ואמרתי לו את אמרתו המפורסמת של ראש ישיבת מיר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל בענין "ששה מתכסים בטלית אחת", היתכן?! אלא, שאם כל אחד דואג שהשנייהיה מכוסה, אפילו לששה יש מקום תחת טלית אחת. 'אומר ועושה', הצטופפנו בספסל ומדי פעם מצאנו פתרונות זמניים. לחברותא שלי עדיין היה קשה לקבל את הדבר. "מה זאת אומרת? מילא שהוא מגיע לעשות 'מחאה', אבל להתיישב במקום? בקביעות? ועוד עם חברותא?...".

בתוכי לבי ידעתי, שלמרות שהפעם זה נראה שונה, מסתבר שבעל-המקום יפנה אותו בקרוב ולכן חבל לפתח קפידות ומריבות. אדהכי והכי התיידדתי עם החברותא של

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות בשלח - יתרו תשפ"א ♦ עלון מס': 58

השגחה שבועית

לא משנה איפה לוחצים

בשנה האחרונה המילים 'לא יאומן' כמעט יצאו מכלל שימוש. דבר שפעם אנשים הגיבו עליו במילים 'לא יאומן', עכשיו הם רואים כי הוא יאומן גם יפורסם. יש חיים 'לפני', ויש חיים 'אחרי'. מי היה מאמין לפני שנה שככה העולם יראה היום. ככה, באופן הרבה יותר מהותי, יש חיים לפני שנכנסים לכולל העולמי של 'קו השגחה פרטית', ויש חיים אחרי שנכנסים לכולל. אנשים שהיו תקועים במשך שנים, בני אדם שמרוב לחץ ודאגה לא מצאו מקום לעצמם, 'היודים' שהטעם בחייהם אבד להם בתהפוכות הזמן וכבר לא האמינו שאי פעם ירגישו שוב שיש טעם בחייהם. פתאום הם גילו עולם חדש. חייהם השתנו מהקצה אל הקצה, הם קיבלו במתנה חיים זורחים, חיים שמחים, חיים שיש בהם הכל. כולם פה אחד זועקים: 'יאומן כי יסופר!' החיים יכולים להשתנות! אלפי תגובות נרגשות מגיעות למשרדי המכון, ומעידות על המהפך שהקו מחולל אצל המאוינים. לפניכם דוגמית קטנה מהאוסף:

יהודי מארצות הברית מעיד:

כבר שנתיים אין לי פרנסה מסודרת, ואני סובל מבעיות קשות בבריאות. אני מחזיק את עצמי שמח ומודה להקב"ה, רק בזכות האזנה קבועה לשיעורים של ר' דוד קלצקין בשער הביטחון. בלי זה איני יודע איך הייתי שורד.

תלמיד חכם מופלג מגלה את צפונותיו הכמוסים:

שנים שאני לא מאמין בעצמי, מדוכדך ושבור, מאוכזב מעצמי. לפני כחצי שנה סבלתי מנדודי שינה. התקשרתי לקו השגחה פרטית, והזדמן לי לשמוע את שיעורו של ר' יהודה מנדל. מאז התחלתי את חיי מחדש.

בעל חוב לשעבר מספר:

עד היום הייתי מסובך בחובות עצומים, לא ידעתי מה לעשות. הרגשתי אומלל. מאז שאני שומע את שיעוריו של ר' בעריש שניבלג, פתחתי את העיניים, והתחלתי לראות שפע של מזומנים.

יהודים רבים משתפים:

כשיש לי ניסיון של כעס או של כל דבר אחר, אני מתקשר לקו, שומע כמה סיפורים של השגחה פרטית, ומיד אני מרגיש שאני מקבל כח לכל תרחיש שקורה.

לפעמים, בשעת קושי, תיאר לי יהודי, אני מתקשר ושומע את הקול של אחד הדרשנים. אפילו אם אני לא מרוכז לשמוע מה הוא אומר, הקול עצמו צועק אמונה, צועק גם זו טובה, 'כל מה דעביד רחמנא לטב עביד'.

ברוך ה' שהקב"ה הביא לעולם את הכולל העולמי, הכולל שכולו אמונה, כולו ביטחון, כולו שבח והודאה להקב"ה. זה לא משנה על איזה לחצן לוחצים בטלפון, בכל מקום שמאוינים מקבלים עוד פיסת אמונה ועוד אחיזה בביטחון.

כולם מחמנים להיכנס לכולל, אנשים נשים וטף. יש אמונה לכולם. לפעמים מספיק כמה דקות ביום כדי לקחת כח לכל היום. נסו והיוכחו.

שבת שלום ומבורך, פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות 'שער הבטחון'

התוצאות (לא) תואמות לציפיות = הודו לשם

סתם שרפתי בוקר... אך למעשה זה לא סתם. משמים הסכימו שנעשה את ההשתדלות, וגם הסכימו שהתוצאה המקווה לא תצא לפועל. זהו בהחלט הניסיון, להבין כי הכל ממנו ולהודות על כל המהלך, כי מתחילתו עד סופו הוא לטובתנו המוחלטת. אין מה להתאבל על העבר או לדאוג לעתיד, אלא רק להודות על ההווה, חסד ומשפט אשירה. נכון - התוכנית שלי לא יצאה לפועל, אבל התוכנית של ריבונו של עולם יצאה לאור עולם.

ההודיה לבורא על הדברים הרגילים היא המעלה הגדולה של יהודי. בגמרא (ברכות ז:): אמרו: מיום שברא הקב"ה את עולמו, לא היה אדם שהודה לו עד שבאתה לאה והודתו, שנאמר (בראשית כט:): "הפעם אודה את ה'". שואל הכתב סופר זי"ע: וכי אבות העולם לא הקימו מזבחות והודו לה' על רוב חסדו עימם? ודאי שכן, אלא הודו על ניסים שמעל הטבע, וכאן לאה הודתה על נס בתוך הטבע, שהרי סתם נשים - ילודות, זה טבע האשה. ולא, כשזכתה בבן רביעי, וחלקה גדול יותר משל כולן, תפסה פלך הודיה. לא קרה לה שום מקרה מחוץ לטבע, היא לא ניצלה ממוות לחיים, לא נקרע לה היס, וגם לא קרה לה שבר ונתרפאה, אלא נתברכה בברכת הבנים שהיא ברכה טבעית. הודיה משובחת זו נתחדשה על ידי לאה, ועל שם ההודיה הזאת נקראים כולנו 'יהודים'.

בגמרא אמרו (שבת קיח:): הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף. איך יכול להיות שההלל ייחשב ח"ו להפך? זאת מפני שההללים כל הזמן על ניסים שהיו בעבר, חוץ מדרך הטבע, ומתעלמים מהניסים שבתוך הטבע, שנעשים בכל יום ובכל עת ובכל שעה. והרי הרמב"ן מלמדנו בסוף פרשת בא, שנאמין בכל דברינו ומקרינו, שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם... הכל בגזירת עליון. וכל העולם כולו מושגח בהשגחה פרטית מאת הבורא יתברך שמו.

ועל כל זאת הודו לו ברכו שמו, כי טוב השם לעולם חסדו.

(מתוך שיעור 131 בשער הביטחון)

האיכר זרע זרעים באדמה. הוא עשה את כל ההשתדלות הדרושה: חרש וניכש, זרע ודישן, השקה ושמר, אבל האדמה הצמיחה קוף ודרדר. מה יעשה האיכר? האם יאשים את האדמה הבורגנית שאינה מתנהגת כראוי, שאחרי כל ההשקעה משיבה רעה תחת טובה? ואולי יוסיף גם כמה חבטות הגונות לאות כעס ורוגז, ורק בשלב הבא יתיישב ויחשוב במה הוא יכול לעזור לעצמו?... נשמע מוזר, אה? מי זה שהולך ומאשים את האדמה בחוסר הצלחתו? הלא לפני ייחשב.

בסדר היום שלנו אנו נזקקים לעזרת הזולת בתחומים שונים. אנשים פועלים עבורנו, בין בהתנדבות ובין בשכר, ולא תמיד הם יודעים בדיוק מה אנחנו רוצים. רבינו אומר בפרק ד' חלק שלישי שהאשמה של אדם אחר בכך שהתוצאה אינה לשיעור רצוננו, היא כמו האשמה כלפי האדמה על שלא הצמיחה. גם במקרה ההפוך, כשהדבר נעשה לשיעור רצוננו, אין כל טעם לייחס את הצלחה לאדם ולא לאדמה. כאשר הצמח יפירה וירבה, אין להודות לארץ על זה, אלא ההודאה לבורא לבדו.

כשמתרגלים לחיות עם ההדרכה של רבינו, מודים על הכל. על מה שהצלח וגם על מה שלא, על מה שתואם את הציפיות וגם על מה שנוגד אותן. אנחנו מפנימים באופן עמוק ואיננו, שבני האדם מסביבנו הם שליחים בלבד, ועל כל תוצאה יש להכיר להם טובה, להודות להם על כך שנרתמו לעזרתנו ועל טוב ליבם. הידיעה שהכל מאת הבורא יתברך לבדו, והוא עושה לנו רק טוב, לתועלת ולתכלית הנצחית, מביאה אותנו להודות על הכל. אין זה אומר שעלינו לעבוד בלי שכל. ממש לא. מוטלת עלינו חובת ההשתדלות, ועלינו לעשות כל דבר בצורה נכונה. לפנות לאדם שמוכשר לעניין, ולעשות דברים שבדרך הטבע אמורים לגרום את התוצאה המקווה.

לעתים, המחשבה שעלולה להתגבש היא: סתם התאמצת, סתם התקשרת, סתם מיהרת לחופה, סתם נעמדתי בתור בשמש או בגשם,

השיעור נמסר ביום חמישי וניתן לשמועו בשלוחה 4 (אחר בחירת השפה)

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארח ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 1-605-31-31-719 • מאנגליה 0-330-3900-489 • מבליה 033-696-766

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

מעלית הפירות

ר' נטע סלאנים הי"ו מספר את סיפורו של ר' דוד סופר שיחי' מבית שמש:

בטי"ו בשבט של שנה שעברה, שנת תש"פ, רצייתי מאוד להביא הביתה פירות. שבעה ימים קודם לכן התברכנו כולנו בתינוקות נפלאה למזל טוב, ובטי"ו בשבט חזרה היולדת מבית החלמה. כל כך מתאים ומשמח להביא לה פירות. אבל מרוב הטרדות פרח העניין מזיכרוני. נכנסתי הביתה עם היולדת הטרייה בשעה 2 בצהריים ונזכרתי ברצון הטוב, אבל הבית היה ריק ואני לא קניתי כלום. הרמתי עיניים לשמים ואמרתי: ריבוננו של עולם, שלח לי משהו ליולדת!

אחרי רגע אמרתי לעצמי: שבוע שלם לא היינו בבית, אולי הגיע משהו חשוב בדואר? ירדתי למטה מבתי שבקומה 3, לקומת הכניסה בבניין שבו אני גר - רח' החידי"א 8. פתחתי את התיבה, לקחתי את המעטפות והניירות שגדשו אותה והזמנתי את המעלית. בינתיים התחלתי לפתוח מעטפות.

המעלית נפתחה. נכנסתי, וראיתי שהמעלית יורדת שתי קומות למינוס 2. משהו הזמין אותה שם.

כיון שהדרך התארכה המשכתי לעיין בניירות. המעלית עלתה שוב ונעצרה. יצאתי מהמעלית, ופניתי כדרכי לכיוון הדלת של בתי שבקומה 3, נקשתי שלוש נקישות, פתחתי את הדלת ונכנסתי.

רק בשלב הזה, כאשר מול עיני הופיע במלוא הדרו הרה"ג ר' יודל ניישלוס, מו"ץ חשוב מאוד בעדה החרדית, קלטתי שהמעלית נעצרה בקומת הכניסה, ובמקום לפתוח את דלת בתי פתחתי את דלת ביתו של המו"ץ, מעשה בעל בית, ופלשתי לתחומו בלי הודעה.

"סליחה, סליחה", התנצלתי במבוכה רבה. אבל הגאון ר' יודל שליט"א עם חיוכו הרחב, הכניס אותי לסלון ואמר לי, "מזל טוב, מזל טוב על השמחה, שיהיה לך רוב נחת דקדושה".

השולחן שלו היה עמוס במגשי פירות לכבוד ט"ו בשבט שנשלחו אליו מידידיו וממעריציו.

הוא תפס מיד שני מגשים ענקיים ואמר לי: "תראה כמה פירות יש כאן, לא ידעתי מה לעשות עם זה. בהשגחה עליונה ממש הקב"ה הכניס אותך כאן כדי שדווקא אתה תזכה בהם. קח פירות לכבוד ט"ו בשבט ולכבוד השמחה".

התרגשתי מאוד. שוב עשתה המעלית את שליחותה, והפעם לקומה 3. נכנסתי הביתה בשיר ובהודיה לבורא יתברך והנחתי שני מגשים נהדרים, מעוצבים בחן, נחמדים למראה, מלאים וגדושים בכל טוב. "הקב"ה שלח לנו!" קראתי בחדווה. הוא שלח ביד רחבה, כך שהפירות הספיקו לנו למשך חודש שלם!

(הביטחון היומי בחמש דקות, יום רביעי פרשת וארא - מס' 73 / שלוחה 2/0)

עשר בשביל שתתעשר

אני מלמד תשב"ר בירושלים. ערכנו בחיידר מסיבת פורים. הילדים הביאו משלוחי מנות, ובתוכם מעטפות של דמי פורים, שבאו להביע את ההערכה של ההורים בעין טובה. אחרי המסיבה חזרתי הביתה עם כל המשלוחים, השוקולדים, הוופלים וכל הממתקים. אשתי סידרה כל פרט במקומו. את הכסף הוציאה מהמעטפות וריכזה בשקית בד, ואת המעטפות הריקות השליכה לפח.

"אני רוצה לתת את המעשרות לגיסי, התלמיד חכם", אמרתי. "הכסף בוויטרינה בתוך שקית בד", אמרה אשתי. ניגשתי לוויטרינה, התבוננתי בה וכה, הזזתי גביע, חיפשתי מאחורי החנוכייה ובין קופות הצדקה, ושום שקית בד לא נראתה. "זה בטוח כאן?" שאלתי, "אין פה שום שקית בד". "הילדים עזרו לי לפרק את המשלוחים, ויכול להיות ששמו את השקית במקום אחר", אמרה אשתי, "לא נורא. תיתן את המעשרות מחר".

אבל רצייתי לתת היום ולא מחר. שיהיה לגיסי להוצאות פורים, שיהנה מהן כבר עכשיו. שאדע שהמעטות כבר מעושרות ושמורות ולא יהיה לי עול מהעניין. לא רצייתי לדחות את המצווה. ניסיתי לשער היכן השקית, והגעתי למסגנה שייטכן שהשקית היקרה הגיעה לפח עם המעטפות הריקות. ירדתי לפח הגדול הירוק שבחוץ. ראיתי שקית האשפה שלנו כבר קבורה עמוק בפח הזבל הגדול. עליתי הביתה, לקחת כפפות, חילצתי את השקית מבין שקיות רבות אחרות, ואחרי כעשר דקות נמרצות של חיפוש ובירור מתוך הפסולת, נמצאה השקית ובה השטרות שקיבלתי כדמי פורים.

אם לא הייתי מתעקש לתת את המעשר מיד, לא הייתי יכול לתת בכלל, לא לעצמי ולא לאחרים. אודה ה' שזירוני למצווה זו.

(יום חמישי פרשת שמות תשפ"א, בוקר, סיפור 2 - מס' סיפור 17309)

זריזות נגד גנבים

מדבר דוב מהמרכז. שמעתי את המעשה שסופר ביום חמישי בערב, פרשת שמות, על המלמד שמהיר לעשר את הכסף שקיבל, ונזכרתי במה שאירע אצלי לפני עשרים שנה. גם אצלי התברר שהזריזות לדבר מצוה הצילה את רכושך.

בהפסקה שבין מנחה למעריב ישבתי במקומי בבית המדרש, והנה נכנס יהודי בודד, חסר אמצעים. מפעם לפעם הוא מגיע לבית המדרש שאני נוהג להתפלל בו, ואנחנו כבר מכירים זה את זה ועוזרים זה לזה.

"יש לך מדחום?" הוא שואל אותי, "אני רוצה למדוד חום".

במחשבה ראשונה עלה בדעתי לחכות. חום גבוה אינו מהווה סכנת חיים, ואפשר להמתין בנחת עד אחרי מעריב, אך במחשבה שנייה החלטתי כי אעלה לביתי הסמוך לבית המדרש ואביא לו מדחום. הוא נראה כל כך טרווד ומודאג, ודאי יהיה לו נוח יותר לדעת כבר עכשיו מה מצבו.

עליתי לביתי, נעצתי את המפתח בחור המנעול, אך הדלת לא נפתחה לרווחה אלא נעצרה בדרך. היא הייתה סגורה בשרשרת. ידעתי כי איש מלבדי אינו אמור להיות בבית, ואם זה מצב הדלת יש לך רק הסבר אחד: יש גנב בבית. ככה נוהגים הגנבים, הם סוגרים את הדלת בשרשרת כדי שיוכלו לשמוע מבעוד מועד שמישהו נכנס לדירה. ניתקתי את השרשרת מהמשקוף ונכנסתי הביתה. הספקתי לשמוע את הגנב יוצא מהחלון וממנו עובר אל העץ שעליו טיפס קודם לכן.

ברוך השם, הגנב לא הספיק לקחת מאומה. הוא לא נגע בשום דבר, נראה שהוא חדר לביתי כמה רגעים לפני שהגעתי.

אם לא הייתי קופץ מיד מבית המדרש ומביא לידידי את המדחום, היה הגנב מספיק לגנוב כאוות נפשו, וכמוכן גם לחולל מהפכה כדרכם של גנבים. הזריזות לעשות חסד עם יהודי היא שהביאה את הרווח וההצלחה האלה.

(יום ראשון פרשת וארא, לילה, סיפור 5 - מס' סיפור 17379)

סוכריות מן השמים

מספר אברך מבני ברק:

אני סובל מסוכרת נעורים. לפעמים רמת הסוכר בדם צונחת, וזהו מצב של סכנת נפשות. התרופה המיידית היא להכניס לפה משהו מתוק ולהעלות במהירות את רמת הסוכר. לבילי שבת חנוכה הלכתי לטיש של הרבי שלי, ובחזור, בשעה אחת בלילה, עשיתי את דרכי הבית דרך גינה

משה, ישראל, או ישראל משה?

אחי שיחי' התקשר אלי וביקש טובה. "קיבלתי צ'ק ואני מבקש שתמיר לי אותו במזומן. אני מרגיש טוב, ואיני יכול לעשות זאת בעצמי. המזומנים האלו די דחופים לי".

"בשמחה", עניתי לו, "רק תשים לב שכתוב כאן לפקודת משה קליין, וזה למטוב בלבד. נראה לך שאוכל להפקיד את הצ'ק בחשבון שלי? אנחנו באמת אחים, אבל השם הפרטי שלנו שונה".

"תוסיף ליד משה את השם שלך - ישראל. קורה שיש ללקוח שני שמות והבנק יודע רק על אחד. מה הבעיה בזה? תגיד שזה אתה, ותוכל לקבל את הכסף בשבילי".

ידעתי שהוא טועה, המחשב של הבנק יודע טוב מאד את שמות לקוחותיו, ואי אפשר לבלבל אותו בקלות כזו. בכל זאת נעתרתי לו משום כבודו. הוספתי את שמי - ישראל, כך שעל הצ'ק היה כתוב: ישראל משה קליין. ניגשתי לבנק לפדות את הצ'ק. הפקיד בבנק נהג בדיוק כמו שצפיתי. הוא טען שאני 'ישראלי' ולא 'ישראל משה', ואין לו שום אפשרות להפקיד את הצ'ק בחשבוני.

שמחתי שעשיתי את שלי, ואחי ראה שלא התחמקתי סתם מלעזור לו. פעלתי ממש עד היכן שידי מגעת, ואת הצ'ק הכנסתי לתוך מעטפה בצבע קרם מתחת לכרית. המעטפה הזאת נשארה שם. כמה ימים אחר כך קיבלתי סכום גדול, והכנסתי גם אותו למעטפה.

לא עבר זמן רב, והכסף איננו. המעטפה היקרה נכנסה יחד עם המצעים הבהירים לתוך מכונת הכביסה, ורק כאשר אשתי הוציאה את המצעים מהמכונה כדי לתלות אותן לייבוש, היא גילתה פיסות ניר רטובות ומעוכות, זכר למעטפה ולכל אשר בקרבה.

חשבתי שאולי הכסף נשאר מהמעטפה עוד לפני הכיבוש, חיפשתי פה ושם, אך הכסף נעלם. בחסדי השי"ת לא כעסתי ולא רגזתי. אמרתי גם זו לטובה, וחכיתי לעבור את הניסיון ברוגע.

אחרי כמה ימים מישהו התקשר לאחי ושאל אותו על צ'ק שרשום עליו 'ישראל משה קליין' ופרטי מספר הטלפון של אחי רשומים בו בצורה ברורה. אחי סיפר לי על כך, ואז התברר כי המעטפה אומנם הלכה לעולמה במהלך הכביסה, אבל תוכנה נותר שלם. כאשר אשתי תלתה את המצעים על החבל לייבוש נשרו שטרות הכסף והצ'ק אל הרחוב - מעבר צר בין הבית שבו אני גר לבין ישיבת מיר המעטירה. במעבר הצר הזה עוברים מאות אנשים בכל יום. אחד מהם, אברך שלומד במיר, מצא את הכסף ואת הצ'ק, כשחיפש סימן למי זה שייך הוא ראה את מספר הטלפון של אחי, וכך קיים מצות השבת אבידה. הכסף חזר אלי בשלמותו.

חשבתי לעשות טובה לאחי, אך למעשה לא עשיתי אלא לעצמי.

(יום חמישי פרשת שמות תשפ"א, בוקר, סיפור 1 - מס' סיפור 17310)

שקטה. לפתע אני מרגיש שרמת הסוכר בדמי יורדת ויורדת, אני חש חולשה וסחרחורת מפחידה. אני ממשמש בכיסי, אבל אין בו לא שוקולד ולא סוכריה. התיישבתי על ספסל. לא היה לי שום רעיון איך להיחלץ מהמצב הזה, התפללתי בלי קול שהקב"ה ישלח לי ישועה מהר מהר, לפני שיהיה מאוחר מדי.

והנה אני רואה אברך עובר בגינה, שכן שלי לשעבר. קראתי לעברו בשמו, והוא הסתובב אלי. "יש לך סוכריה?" שאלתי אותו.

"כן!" הוא נענה בהפתעה גמורה. הוא מגיש לי את הסוכריה הקריטית ואומר לי: "אני חוזר עכשיו משלום-זכר, הסעודה שעורכים לכבוד התינוק לבילי שבת שלפני הברית. לפני כמה דקות קיבלתי על הראש שתי סוכריות מילד משועמם שישב בחלון, בניין שלידו עברתי. הרגשתי שקיבלתי את זה משמיים והרמתי את הסוכריות, והנה אני עובר בדיוק בדרך הזאת כדי לפגוש אותך, ולתת לך אותן. הסוכריות האלו נועדו לך".

ברכתי על הסוכריה "שהכל נהיה בדברו". מילים שקבלו זה עתה משמעות עמוקה.

(יום ראשון פרשת ויגש תשפ"א, בוקר, סיפור 1 - מס' סיפור 16984)

נתינה פי מאה

שמי יוסף צבי גולדשטיין. אחד מקרובי חיתן את ביתו, ועל כן עסקתי בימים האחרונים במצות הכנסת כלה. הלכתי לבתי כנסת כדי להתרים אנשים, אבל יחד עם זה ידעתי ששום דבר טוב לא יצא מדיבור בשעת התפילה, אני מקפיד שלא לדבר עם אדם בשעת התפילה והקדישים, אלא להקשיב ולענות כראוי. כמה אנשים ניגשו אלי כדי לתרום לי סכומים קטנים, אך כיון שהיה זה בשעה שהחזן אומר קדיש רמזתי להם שיצאו החוצה.

אחד מהתורמים אמר לי: "אני ממש מתרגש לראות איך אתה מקפיד שלא לדבר בשעה שמישהו אומר קדיש. תכננתי לתת לך חמישה שקלים, אבל עכשיו אני מגדיל את התרומה פי מאה, קח 500 שקלים!"

המסקנה שלי היא שגם מצות צדקה מתברכת בזכות הזהירות מדיבור בעת התפילה.

(מוצאי שבת פרשת שמות תשפ"א, סיפור 2, אידיש - מס' סיפור 19273)

כרטיס עבודה

סיפור לי ר' נחום הולצמן הי"ו מירושלים:

זה לא קרה לפני כל כך הרבה זמן. בסך הכל עשרים שנה עברו מאז, והמושגים שליוו את חיינו בשעתו אינם רלוונטיים היום בכלל. גרנו בקרית ספר כי השכירות שם עלתה בזול. על דירה גדולה שילמנו כל חודש 250 דולר בלבד. היה לנו טלפון רק בבית, ועל פלאפון אפילו לא העזנו לחשוב. בזמנו כבר היו עשירים ונדירים שאחזו פלאפון בכיס. אז זה היה חידוש מסעיר. אנחנו בכל אופן היינו אומנם נדירים - זוג צעיר ששם פעמיו לעיר החדשה 'קרית ספר', רחוק מההורים משני הצדדים, אבל בכלל לא עשירים. להיפך. חישבנו כל שקל, וחיינו בצמצום גדול. אפילו בשיחות שהוצאנו מהטלפון הביתי קימצנו. באותם ימים לא חלם אף אחד לספק חבילה של אלפיים דקות בארבעים ש"ח לחודש. מי שרצה להתקשר מהדרך יכול היה לעשות זאת מטלפון ציבורי באמצעות כרטיס טלכרט. בטח יש כאן כאלה שזוכרים את הכרטיס שדומה בצורתו לכרטיס מגנטי, ואת הנקודות שמראות כמה דקות ישנן בטלכרט, אם הכרטיס כבר משומש ומרוקן או שהוא 'מלא' ועוד ניתן להתקשר באמצעותו.

טלכרט הייתי קונה מדי פעם, לא תמיד. גם זה היה יקר בשבילי. לכן תבינו איזו התרגשות מילאה את אשתי כשמצאה על מדרכת הרחוב טלכרט מלא. "יופי, אני יכולה להתקשר עם זה להורים שלי", היא אמרה.

"מה פתאום? צריך להשיב את האבידה לבעליה".

"בטוח?" אשתי היתה בטוחה שאין בעיה להשתמש בטלכרט. היא חשבה שזה כמו כסף, אל אני טענתי כי זה לא אותו דבר, לכל כרטיס יש עיצוב אחר, ובעל הכרטיס יוכל לזהות את שלו בקלות. היא ניסתה להגיד שהמאבד התייאש וככה התווכחו. אני חושב שהוויכוח פה היה בין דקדוקי עניות לדקדוקי הלכה. "ידוע שמדבר אסור לא מרוויחים", הסברתי, "יבואו שזה קצת קשה, אבל חבל שנפספס את ההתגברות על האיטור של גזל. הרי כל התגברות מביאה שפע ברוחניות ובגשמיות".

אשה שעמדה שם בצד שמעה את הדיבורים שלנו, ולה, למרבה הפלא, היה פלאפון. מחיר שיחה ממכסיר כזה היה יקר מאד, אבל האשה הזאת ריחמה על אשתי ואמרה לה: "אני מבינה שחשוב לך מאד לשוחח בטלפון. את יכולה לדבר עם זה. קחי, תדברי כמה שאת צריכה".

אחרי השיחה האשה התעניינה אצל אשתי במה היא מתעסקת, והציעה לה לעבוד בקרית ספר בעבודה משתלמת.

שנה שלימה היא עבדה שם, עד שעברנו לירושלים.

מהסיפור הזה אני לומד מוסר עד היום. כמה היינו מרוויחים אם היינו מוצאים כל מיני קולות שאפשר להתקשר עם הטלכרט? היינו מדמיינים שהרווחנו 5 שקלים, כאשר למעשה הפסדנו משכורת של שנה שלימה. ברחמי השם יתברך הרווחנו את המשכורת, אבל יותר מזה הרווחנו את ההתגברות לעשות את רצון השם.

(הביטחון היומי בחמש דקות, יום שלישי פרשת וארא - מס' 72 / שלוחה 2/0)

פניני ביה"כ לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

לסבול בשביל השני זוהי דרגה נשגבה

ל

אחר שיצאו בני ישראל ממצרים אומרת התורה הקדושה "וְאָמַר פְּרַעֲוֵה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכִכִּים הֵם בְּאֶרֶץ סֹגֵר עָלֵיהֶם הַמִּדְבָּר" (שמות יד, ג), שואל רש"י הקדוש, כיצד יתכן לומר שפרעה דיבר עם בני ישראל לאחר שכבר יצאו ממצרים ואינם בקרבתו? אלא הכוונה על בני ישראל, כלומר שאמר זאת עליהם ולא אליהם, כמו שנאמר "אֶמְרֵי לִי אֲחִי הוּא" - אמרי עלי.

אך תרגום יהונתן בן עוזיאל פירש כפשוטו, שפרעה דיבר עם בני ישראל, ומתרגם שפרעה דיבר עם שניים שעדיין לא יצאו ממצרים, והם דתן ואבירם שלא רצו לצאת, לא הלכו יחד עם ישראל ולא חצו איתם את הים. דתן ואבירם אמרו לעצמם, הקב"ה הרי גזר "וְעַבְדוֹם וְעָנּוּ אֹתָם אֶרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה", וזמן זה לא עבר לכן איננו יכולים לצאת, וזה שמשוה רבינו הכריז שהגיעה עת הגאולה לא דברי הקב"ה הם. כמובן שדעת כסילים היא זו.

אם כן כיצד יצאו לבסוף דתן ואבירם ממצרים? הרי התורה מתארת בהמשך שהם אפילו חברו לקרח במחלוקת קרח ועדתו במדבר. אלא כתוב בספרים הק' שהקב"ה עשה להם נס, קריעת ים סוף פרטית משלהם, זכו לנס פלאי עליו אומרת התורה, שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת, כל העולם נבהל והשתנה ממהות הנס הזה, והנה הם זכו לו באופן פרטי וכך הם חברו שוב לבני ישראל במדבר, עברו בתוך הים ביבשה ממש כמו עם ישראל.

וקשה, הרי ידוע שהם היו רשעים כמתואר בתורה, הם היו שותפים במחלוקת קרח ועדתו, וכן בזמן השעבוד במצרים כשמשוה רבינו בא להוכיחם בעת שרבו אחד עם השני, אמר אחד מהם "הֲלֹהֶרְגֵנִי אֲתָה אֵמַר כְּאִשֶּׁר הִרְגֵת אֶת הַמִּצְרִי?", והלשין לפרעה על משה רבינו שהרג את המצרי, וכך הוצרך משה לברוח ממצרים למדין, וכל זה בגללם. ודאי שהתנהגותם זו כלפי יהודי ובפרט כלפי משה רבינו מראה על חוסר ביראת שמים ושחיתות במידות, וגם בעניינינו, כולם יצאו והם נשארו במצרים, הרי זה ממש כפירה בעיקר.

אם כן נשאלת השאלה, כיצד זכו אותם רשעים למה שזכו, מהי הזכות שעמדה להם? מתרצים המפרשים, שדתן ואבירם היו חלק מן השוטרים במצרים, שהיו ממונים על היהודים לרזם לעבוד בפרך, והם היו אמורים לקחת את אותם יהודים שלא עומדים בהספק, להכות ולענות אותם ולכל הפחות לגעור בהם, אך הם לא עשו כן, היו שם זקנים וחלשים שלא היו יכולים לעמוד במלאכה ודתן ואבירם ריחמו עליהם, ולכן כשראו כך הנוגשים המצרים שהיו ממונים עליהם, היו מכים המצרים את השוטרים היהודים ובכללם את דתן ואבירם. זו הזכות שעמדה להם וזה התירוץ, אדם

המוכן לסבול בשביל למנוע צער מיהודי אחר, ראוי לנס ולזכות לישועות.

מסופר על האדמו"ר הרב דוד מלעלוב, שהיה בן למשפחה מיוחסת של אדמו"רים, והיה בעל מעלות גדולות ונשגבות בעבודת השם אהבת ישראל ולימוד התורה. פעם אחת כשישבו איתו חסידיו שאלו אותו, ילמדנו רבינו במה זכית למעלות הגדולות האלו מה שאחרים לא זכו להן? ענה להם האדמו"ר, שהוא גדל כילד בעיר לעלוב שם שררה עניות נוראה, יום אחד הגיע אליו אביו ואמר, יש לי מתנה מאוד משמחת ויקרה בשבילך, מעיל פרווה חדש שיחמם אותך וישמור עליך, וכך תוכל ללכת ללמוד תורה מתוך חום ונוחות ללא הפרעה. היה זה אוצר מאוד עשיר בזמנם, כשבחורף היה קור עז ונורא.

דוד הילד היה בשמחה גדולה ועצומה בשל כך שאביו טרח ועבד שנים למענו עבור המעיל הזה. והנה יום למחרת כשלבש אותו הוא הבחין שאכן זהו מעיל מיוחד, לא חודר אליו שום קור, והוא הרגיש חם מרוצה ושמח. כך הגיע לתלמוד תורה, כאשר שאר חבריו היו עם ז'קט או סוודר קל בלבד. לפתע הוא רואה אחד מן הילדים שבא מבית עניים מרודים, ללא שום ז'קט וסוודר, אלא רק חולצה ישנה בלויה ודקה ואפילו קרועה, וניכר שילד הזה רעד מקור ביחס לאחרים. העיד הרב שבאותם רגעים הוא בעצמו רעד בגללו. הוא לא חיכה הרבה, אלא מיד פשט את המעיל המיוחד ונתן לאותו ילד, ואומר שבאותו הרגע הוא הסתכל על הילד וראה שעיני הילד פשוט הבריכו מאושר וכאילו ניתנו לו חייו במתנה, עם חיוך ואור שחזר לפניו.

בסופו של יום אמנם היה לו קצת קר אבל הוא לא נבהל מכך. והנה בעת שהגיע לבית אימו מסתכלת עליו ושואלת, איפה המעיל וכי שכחת אותו בתלמוד תורה? ענה לה שלא שכח וסיפר את כל הסיפור, האמא הרימה את קולה וגערה בו על אובדן שנים של עבודה של אביו בעבור המעיל, איך אתה מעז לתת את המעיל הזה ללא רשות, ואיימה עליו שאביו לא יעבור על זה בשתיקה לאחר שיחזור מהעבודה.

ענה לה דוד הילד, אני מוכן לקבל הרבה מכות עבור המעשה, העיקר שאני יודע שבזכותי הילד הזה לא יסבול מקור. אמר האדמו"ר דוד מלעלוב לחסידיו, שברגע זה הוא הרגיש שנפתח לו אור משמים שהאיר את נשמתו, אור של תורה וקדושה בעבודת השם, ומאותו רגע הוא הרגיש שהוא הולך להיות גדול בישראל. זו המעלה של מי שמוכן לסבול בשביל האחר, הוא עתיד לקבל מתנות גדולות מהקב"ה, ומעלות גדולות בעבודת השם. זה אדם שנחשב לגברא רבה בשמים, ולכך יכול לזכות כל יהודי.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

אדם המוכן לסבול בשביל למנוע צער מיהודי אחר, ראוי לנס ולזכות לישועות

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:36	17:48	18:23

ע"פ נוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	לע"נ מדלן בת מנשה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל
-----------------------------	-----------------------	--------------------------

בגליל החליטו שיהיה נס

ה

נדירות המקרה. בשעה 12 בצהריים התכנסה הישיבה, בראשותו של ד"ר יורם שטרן - ממחלקת אף אוזן גרון בבית החולים 'שניידר', ובסמוך לשעה 4 היא התפרזה בהחלטה כי פרופסור פלוני יערוך את הניתוח באופן מידי.

ניתנה הוראה לצוות חדר הניתוח להכין את החדר להגעת פעוטה קטנה בת כחודש וחצי - ניתוח נדיר ומורכב. אלא שאז, באורח פלא, הגיע

יה זה ביום צום שבעה עשר בתמוז תשע"ו. אל אויר העולם פרצה באותו היום תינוקת קטנה וזעירה, שההתרגשות בשמחת לידתה היתה גדולה וחריגה. לא רק שהיתה זו בת בכורה להוריה שהפכה אותם לאב ולאם, היתה זו גם נכדה בכורה במשפחה, הנכדה הראשונה לה זכה הרב שמעון שליט"א - אשר סיפר את הסיפור הבא לפרטיו.

רגע לפני שחרור התינוקת לביתה ולהוריה המאושרים, ביקרו ההורים אצל רופא התינוקות כהכנה לקראת השחרור, ונחרדו לגלות כי הרופא ממשש בדאגה את צווארה של התינוקת. הוא הבחין בציטטה קטנה וחשודה בצוואר, משהו לא מוצא חן בעיניו, והוא מחליט להשאיר את התינוקת להשגחה. יום ועוד יום חולף, והציטטה הקטנה לא רק שאינה נעלמת, אלא היא הולכת וגדלה באופן מאיים ומפחיד למדי. הפעם כבר הסבירו הרופאים כי הדבר נראה מסוכן ומאיים, וההורים הוכו בתדהמה. עם כל יום שעבר, מצחם של הרופאים הלך והתקמט בדאגה, ניכר היה שסכנה נשקפת לשלום הפעוטה. מדובר בגידול מסוכן, והתינוקת הקטנטנה זקוקה לרחמי שמים, ומי יקח אחריות לנתח תינוקת כה זעירה בצווארה...

עוד כמה שבועות חולפים בהתייעצויות, ובינתיים הגיעה חופשת 'בין הזמנים' של חודש אב. כמדי שנה בשנה עלתה המשפחה, מלבד התינוקת והוריה, בצוותא עם הסב הטרי לצפון הרחוק לימי הנופש הקבועים, מותרים אוזן פקוחה למתרחש במרכז הארץ - המלחמה על חייה של אחייניתם הקטנטנה, כשלבם נתון כל העת בעדכונים מהמתרחש בבית החולים 'שניידר'...

באחד הימים נסעו בני המשפחה לציונו הקדוש של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי במירוץ, לשאת שם תפילת רבים בצוותא למען התינוקת הצעירה. הם התכנסו יחדיו בציון הרשב"י, ובמשך שעה ארוכה נשאו פרקי תהלים מעומק הלב, כשדמעות זולגות מעיניהם בתחנונים.

לפני התיבה עבר הסב, הרב שמעון, שהרטיט את הקהל באמירת תהלים נרגשת כשדמעות רותחות זולגות מעיניו. עם סיום התפילה עצם ר' שמעון את עיניו בדבקות, ונשא תפילה נרגשת מעומק הלב: 'ריבונו של עולם, עלתה תפילתו מבין הרי הגליל, הלא אתה רופא כל בשר ומפליא לעשות, וכפי שהדבר הנורא הזה המאיים על חיי נכדתי הגיע בפתע פתאום - אתה יכול גם להעלימו בפתע פתאום ולא יישאר ממנו כל זכר. מבקש אני ממך אבא יקר שבשמים, עשה נא עמי חסד ואמת, תחולל פלאים במקום שטובי הרופאים פכרו ידיהם בייאוש, ותחולל את הנס שיעלים את הגידול הנורא הזה מצווארה של נכדתי הפצפופת...' - בכה הסב בדמעות תחנונים.

לאחר הרהור ממושך הוסיף: 'ריבונו של עולם! מקבל אני על עצמי בלי נדר, כי מהיום ואילך אומר תמיד את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, בהתלהבות, בהודאה עמוקה לך על שתחולל את הנס, ואין כמוך רופא כל בשר ומפליא לעשות - להעלים גידול מסוכן כל כך מצווארה של תינוקת אומללה. מקבל אני על עצמי להתחזק ולחזק באמירת ברכת 'אשר יצר' בכוונה ובקול רם, ואתה רחום תחולל את הנס ותפליא לרפא את נכדתי האהובה!' - זעק כשהוא רועד בבכי נרגש...

נודע ומפורסם על הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, כשהיו מזכירים בפניו חולה, היה ממליץ כסגולה לרפואה לומר לזכותו את ברכת 'אשר יצר' בכוונה, באומרו כי זו סגולה בדוקה ומנוסה לרפואה ולבריאות. וברגעים הללו, כשחיי נכדתו האהובה מוטלים על כף המאזניים, בחר הסב להיצמד לאותה סגולה ידועה ומפורסמת, ולהתחזק באמירת 'אשר יצר' בכוונה... דקות ארוכות הוסיף הסב לעמוד במקום, שב על הבטחתו כי יתחזק ויחזק באמירת ברכת 'אשר יצר' בכוונה רבה. רק לאחר שחש כי שפך את לבו ובטח בחסד ה' וברחמיו כי הנס אכן יתחולל, עזב את ציון הרשב"י, מאמין בכל לבו ומצפה לישועה...

המעמד בציון הרשב"י התרחש ביום חמישי, כשביום ראשון שלאחריו התקיימה פגישה מכריעה בין ההורים לבין הצוות הרפואי ובכירי המנתחים בארץ, כולל גם הרב פירר בעצמו שהגיע לבית החולים לאור

הלא אתה רופא כל בשר ומפליא לעשות... עשה נא עמי חסד ואמת

עיכוב לא צפוי... הרופא המומחה שנבחר להיות המנתח, קרב אל התינוקת, שב ומישש את הגידול המסוכן והמוזר שעלה בצווארה, ונראה מבולבל ונבוך. הוא בדק שוב את הנתונים, ואז אמר: 'אינני יודע אם נוכל לערוך את הניתוח היום, משהו מוזר קורה כאן, הגידול קטן לפתע... יתכן שנצטרך לדחות את הניתוח למועד אחר. ומי יודע' - נשא עיניים מצפות, 'אולי בעוד כמה ימים יסתבר שבכלל אין צורך בניתוח הזה!'

גם ביום המחרת נבדקה התינוקת בדיקה מעמיקה, והאבחנה היתה ברורה וחדה: הגידול נסוג, הולך וקטן, כמעט ונעלם. כעבור שלושה ימים, ביום רביעי, בהתרגשות ובשמחה שלא ניתן לתאר, שמע הרב שמעון את בנו קורא אליו ושואג משמחה מבעל לטלפון: 'זהו! השתחררנו! הרופאים אומרים שזה נעלם מעצמו! לא הותיר כל זכר! התבקשנו לשוב לבית החולים לביקורת בעוד שבועיים, כי על פניו המחלה נעלמה כלא היתה, בלי ניתוח, בלי סיכון, בלי בעיה!' - אמר הבן ולא ידע כיצד להכיל את התרגשותו ושמחתו, כשעיני אביו זולגות דמעות הודיה נרגשות.

אביו מיהר לשוב לציונו של רשב"י, הפעם כדי להודות... ולא בא סיפור נפלא זה אותו סיפר הסב בעצמו, אלא כדי ללמדנו: לברכות יש כח רב, עוצמה אדירה שלא נוכל לתאר. מרוב שהן יומיומיות ושגרתיות, אנשים עלולים לאבד תשומת לב, ולאבד במו ידיהם מפתח לפתיחת שערי שמים, מפתח ההודאה לה' דרך הברכות, אשר פותחות את כל השערים ומעניקות חיים מאושרים. מי שבוחר לנצל את שעת הברכה, להתבונן היטב מה הוא הולך לומר ולכוון בה היטב, לאומרה בקול רם, להתרגש בהודאה מעומק הלב לבורא עולם על כל חסדו - מודה לקב"ה שהוא מקור הברכות כולם, ומברך אותו על כך בכל עת שיוכל, יזכה שבורא עולם יפתח לו שערי שמים, יעניק לו מטובו שפע ברכות וישועות.

"מה תצעק אלי"

כשהגיעו בני ישראל לים סוף, "סָגַר עֲלֵיהֶם הַמֶּדְבָּר", וכמו שאומרת התורה "בְּבָכִים הֵם בְּאֶרֶץ" (שמות יד, ג), הים לפנייהם וצבא מצרים מאחריהם, עם ישראל פונים למשה שמתפלל מקירות ליבו אל השם. עונה לו ה' יתברך "מה תצעק אלי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ", נשאלת השאלה: לכאורה תשובתו של הקב"ה תמוהה היא, וכי מה עוד ביכולתו של משה לעשות אם לא לצעוק אל ה'? הרי לפי דרך הטבע אין מה לעשות, ואל מי עוד יוכל לפנות אם לא אל הקב"ה?

נתרץ על פי משל לאדם עשיר גדול שכעס על בנו בשל התנהגותו הקלוקלת, ושלח אותו מביתו. הסתובב לו הבן ברחובות בערום ובחוסר כל, ובשל הצינה והקור הרב פנה אל אחד מהשכנים בבקשה שידבר עם אביו, שיחוס וירחם עליו וייתן לו לכל הפחות מעט בגדים. השכן מיהר לאביו העשיר והפציר בו: "אנא, רחם על בנך... הוא הולך ערום ויחף, הקור הנורא חודר לעצמותיו והוא חולה מאוד", ענה העשיר: אדרבה, במקום לדבר איתי - דבר על כך עם בני... וכי סבור אתה שאין ליבי כאוב על מצבו? אולם עושה אני כן מכיוון שאני מצווה לחנכו... דבר איתו אתה אפוא, ואמור לו שייטיב את דרכיו ומעשיו, ובאותו רגע שישוב אלי אתן לו הכל!..."

הנמשל ברור מאליו: שרו של מצרים היה עומד בשמים ומקטר עליהם: "הללו (מצרים) עובדי עבודה זרה והללו (בני ישראל) עובדי עבודה זרה, מה נשתנו אלו מאלו?!..." פונה אל השם ושואל באיזו זכות יוצאים ישראל ממצרים. אומר המדרש באותה שעה שלא הייתה לאבותינו די זכות לישועה, כמו שנאמר: "זאעבור עליך... ואת ערום ועריה".

הקב"ה ברוב רחמיו רצה להצילם, אלא שהיה צורך בזכות מיוחדת, לפיכך כאשר בא משה וביקש להצילם, אמר לו הקב"ה: לא אלי אתה צריך לפנות אלא לעם ישראל! - "דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ". ואומר אור החיים הקדוש, "ודבר ידוע כי כח הרחמים הוא מעשים טובים אשר יעשה האדם למטה, יוסיפו כח במידת הרחמים", אמור להם שיעשו מעשה במסירות נפש ועל ידי כך יסתם פי המקטרג והם יזכו לישועה המוכנה עבורם. אדם העושה משהו לכבוד הקב"ה במסירות נפש מתוך הקושי והדחק, יזכה גם הוא לעזרה מחוץ לגדרי הטבע ולסיעתא דשמיא.

עמוד החשמל והאופניים שנעלמו

שאלה: מעשה בעובד חברת החשמל שקיבל הוראה לעקור עמוד חשמל ישן באחת הערים. העובד הגיע ליעד וגילה שאופניים חשמליים קשורות לעמוד החשמל, כך שלאחר עקירתו י שארו האופניים על המדרכה וקרוב לוודאי שתוך זמן קצר הן עלולות להגב. החליט העובד שאין זה מתפקידו לדאוג לשמירת האופניים, הוא עקר את העמוד והמשיך ליעד הבא, בהשאירו את האופניים שם על המדרכה. לאחר מספר דקות נתקף העובד ביסורי מצפון "שמא היה עלי לשמור ולקיים באופניים מצות השבת אבידה?", וכך נסע חזרה למקום. בהגיעו גילה שהאופניים כבר נעלמו, ובמקום בו היה העמוד עמד נער והתבונן לכל כיוון מחפש דבר מה בקדחתנות.

"מה אתה מחפש?" שאלו העובד. "אני מחפש את העמוד שהיה פה שלפני נעלם, והאופניים שלי היו קשורות אליו...". העובד גילה לנער שהוא זה שקיבל הוראה לעקור את העמוד. הנער הגיב בחריפות "אתה גרמת לאבדן האופניים, כעת תצטרך לשלם לי את שוויים!" אמר. "פעלתי כפי ההוראות שקיבלתי, ומה שהחלטת לקשור אותם לעמוד ברשות הרבים זו בעיה שלך". התגונן העובד. עם מי הדין?

תשובה:

לא ידוע על שום הקפדה או אזהרה מפורשת מחברת החשמל בנוגע לקשירת אופניים וכו' על העמודים (באופן שאינם מפריעים לעוברים ושבים), ואם כן בעל האופניים קשרם לעמוד החשמל ללא פשיעה, ולא היה לו כלל להעלות על דעתו דבר כה נדיר. לכן על העובד היתה מוטלת מצות השבת אבידה. היה עליו ליטול את האופניים, להניחם ברכב החברה ולתלות במקום מודעה של השבת אבידה.

ובפרט שכאן העובד עצמו הוא שהפך את האופניים לאבידה, וגרם שיהיו במצב שאינם שמורים וקשורים כלל, וניתן לגנבם בקלות. ממילא הוא נחשב כאחד שסיבב לחברו נזק בדרך של גרמא, כדוגמת "הפורץ גדר בפני בהמת חברו ויצאה הבהמה וברחה", מבואר בגמרא (ב"ק נ"ה) שאמנם הינו פטור בדיני אדם אך חייב בדיני שמים, "ואין השמים מוחלים לו עד שישלם" (ירושלמי ב"ק ג, א) וכן הוא בענייננו, העובד אמנם לא הזיק ישירות לאופניים אך סילוק שמירתם גמרה לגניבתם.

לסיכום:

מדיני שמים יש לעובד חברת החשמל לשלם לבעל האופניים.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

ברוך אומר - אבל גם עושה!

כתוב בגמרא (סוטה לו): תניא כשעמדו ישראל על הים, היו השבטים מתנצחים זה עם זה. זה אומר: אני יורד לים תחילה, וזה אומר אני יורד לים תחילה. קפץ שטנו של בנימין וירד לים תחילה. אמר לו רבי יהודה, לא כך היה מעשה, אלא זה אומר אין אני יורד לים תחילה וזה אומר אין אני יורד לים תחילה, קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה.

לכאורה מחלוקת נפלאה, מי רוצה להיות "הנחשון" שיקפוץ ראשון לים, למה אם כן פירש רבי יהודה בגמרא שבעצם הם נחלקו מי לא יורד ראשונה עד שקפץ נחשון בן עמינדב? ניתן לבאר את זאת בצורה מיוחדת, ברעיון נוקב עם מוסר השכל לחינוך ילדינו (וגם לעצמנו!)

רבי יהודה אומר שלא כך היה המעשה. כלומר, כשבא כל אחד לידי מעשה, צריך שיעשה, ולא רק ידבר, במקום לדבר ולהתפאר אני עושה ואני אעשה ואני אהיה, ובינתיים לא לעשות כלום, צריך האדם פשוט לעשות, כמו שאמרו חכמינו (אבות א, טו) "שמאי אומר: עשה תורתך

קָבַע, אָמַר מַעַט וַעֲשֵׂה הַרְבֵּה", מי שמדבר ומתווכח ומתפאר, נמצא שהוא בעצם אומר למעשה אני לא עושה (לפחות לא כרגע, אלא מתכנן לעשות בעתיד), וזה מה שאמר רבי יהודה "זה אומר אין אני יורד לים תחילה, וזה אומר אין אני יורד תחילה".

כל אב ואם צריכים ללמד את ילדיהם את אמרת חז"ל זו, "אמור מעט ועשה הרבה", העולם הזה הוא עולם המעשה, לא לדבר ולהתפאר, וכל שכן שלא לבזבז את הזמן היקר לבטלה, אלא כל אחד צריך להציב לעצמו מטרות, שיהיה תמיד בגדר מוסיף והולך בעבודת השם.

מעשה אבות סימן לבנים, כך מתארת התורה הקדושה את אברהם אבינו שהיה אומר מעט ועושה הרבה, כשהגיעו אליו הערבים אמר אברהם (בראשית יח) "יקח נָא מַעַט מֵיַם, וְרָחֲצוּ רַגְלֵיכֶם. וְאָקְחָה פֶת לָחֶם וְסַעַדוּ לְבָבְכֶם", רק מעט מים ולחם - אמר מעט, אבל עשה הרבה - "וַיֹּאמֶר מֶהֱרָ שְׁלֹשׁ סְאִים קָמַח סֹלֶת, לוֹשִׁי וְעֵשִׂי עֲגוֹת. וְאֶל הַבֶּקָר רָץ אֲבָרְהָם, וַיִּקַּח בֶּן בְּקָר רֹר וְטוֹב וַיִּמְהַר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ, וַיִּקַּח חֲמֵאָה וְחֶלְבֵי, וְכֹן הַבֶּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהֶם".

העולם הזה הוא
עולם המעשה,
אמור מעט
ועשה הרבה

רבי עובדיה הדאיה זצ"ל

רבי עובדיה הדאיה היה דיין ומקובל מגדולי ישראל, כיהן כחבר מועצת הרבנות הראשית וכחבר בית הדין הגדול. לימים שימש כראש ישיבת המקובלים בית אל אודותיה נספר בהמשך, ונתבקש לבית עולמו ב-כ' שבט תשכ"ט.

שקידה בלימוד התורה

עוד בימי ילדותו ידעו חכמי העיר כי בבית אביו של רבי עובדיה, רבי שלום, הולך וגדל נטע חמד שעתידי להיות גדול בכרם בית ישראל. נפשו לא ידעה שובעה מלימוד, עד כדי שלא היה רוצה לתת שינה לעינו כלל. אביו שהיה חרד לשלומו, היה נכנס לחדרו מאוחר בלילה ומכבה את המנורה, אך כשאביו היה עולה למיטתו, היה חוזר עובדיה הילד ללמוד מבלי שבני הבית ישימו לב...

בשכנות לבית אביו היה גר ערבי ששימש כשומר החצר מפני הגנבים, אותו ערבי סיפר בהתפעלות ובתמהון כי כל עוד דלק האור בחדר לימודו של רבי עובדיה, היו הגנבים יראים ולא פוגעים ביושבי החצר לרעה.

אינא בנייהו תשעים ואחד

בצעירותו היה נוהג לחתום את שמו עובדיה בצורה הבאה: עבד-יה, סיפר הרב, כי סבו זקנו הגאון רבי חיים מרדכי לבטון בעל 'נכח השלחן', נגלה אליו בחלום ביום השבת ואמר לו: "להוי ידוע לך, כי יש רעש בשמים, אינא בנייהו תשעים ואחד". ויהי בבוקר ותפעם רוחו, ולא ידע פשר החלום, הוא שאל ליודעי חכמת הנסתר, אך עדיין לא נתגלתה לו

פלאי הבריאה

גאות ושפל

מעט לפני הנס האדיר של קריעת ים סוף, מצווה הקב"ה את משה וְאַתָּה הָרַם אֶת מַטְּךָ, וְנִטְּהָ אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהּ" (שמות יד, טו), וכאשר משה עשה כן אומרת התורה "וַיִּוָּלֶךְ ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֶזְהָ כָּל הַלַּיְלָה". למה היה צריך הקב"ה את הרוח העזה הזו, ודאי היה יכול הקב"ה לבקוע את הים בלעדיו. אומר הרמב"ן (שם) "היה הרצון לפניו יתברך לבקוע הים ברוח קדים שיראה כאילו הרוח היא המחרבת ים, השגיא למצרים (הטעה אותם) ויאבדם, כי בעבור זה חשבו אולי הרוח שם הים לחרבה, ולא יד' עשתה זאת בעבור ישראל, ואע"פ שאין הרוח בוקעת הים לגזרים לא שמו ליבם גם לזאת, ובאו אחריהם מרוב תאותם להרע להם".

האמור לעיל הינו אחד מהניסים הגדולים שידע עם ישראל בצאתם ממצרים, אך גם על פי הטבע, ישנם מחזורי גאות ושפל שהם תופעה שבה גובה פני הים, "עולה" או "יורד" במחזוריות. התופעה מתחזקת באוקיינוסים הגדולים שם לעיתים מדובר בהפרשים של 6-8 מטרים. מקום בו מגיעה תופעה זו לשיאה הוא בקנדה, מפרץ פאנדי. שם מגיע ההפרש בין הגאות והשפל למעל 16 מטרים. לעומת זאת, במקומות אחרים תופעה יכולה להסתכם בעשרות ס"מ בודדים.

מחזור הגאות והשפל מתרחש פעמיים ביום, הזמן בין גאות אחת לשנייה הוא כ-12 שעות. חוקרים גילו שהירח משפיע על מחזורים אלו. מבלי להיכנס להסבר פיזיקלי מעמיק לתופעה, ננסה להסביר את התופעה

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בוואטסאפ נא לסרוק את הקישור או לשלוח בקשה במייל

התעלומה.

הוא פנה לאביו המקובל רבי שלום זצ"ל, ולאחר שהרהר בדבר אמר לו: "בני, אגלה לך פשר החלום: השם 'עבדיה' בגימטריא תשעים ואחת, שהם הויה' ו-אדנ'ת יחד. הם חייבים להיות משולבים וקשורים כאחת, ועל ידי שהנך חותם 'עבד-יה' בשתי תיבות, אתה עושה פירוד בין הדבקים וזה מעורר רעש בשמים". ומיני אז החל לחתום 'עבדיה' בלי פירוד בין הדבקים.

הקמתה מחדש של ישיבת בית אל

בשנת ה'תשח נפלה ירושלים העתיקה ע"י שלטונות ירדן ועימה נלקחו הדרת ציון, ישיבת המקובלים 'בית אל'. רבי עובדיה הדאיה החל לרקום תוכנית איך לחדש את לימוד הקבלה בקרב יהדות ספרד, וכך קבע לימוד עם קבוצת למדנים מטובי החכמים, וראה בכך חידוש מסורת 'בית אל'.

הוא סיפר כי פעם בחזיון הלילה ראה את אביו המקובל רבי שלום הדאיה יחד עם קבוצת למדנים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, דנים אם יש צורך לבנות בעיר החדשה משכן עראי לישיבה ואם יש מישהו המסוגל למשימה זו. בעודו בחלום קם רבי עובדיה והצהיר כי הוא נכון להקים בית לישיבה על גג ביתו ברחוב רש"י, על פני המקובלים בחלון נראתה שמחה והם איחלו לו כי יצליח לבצע את רצונו, וכך הוא הקיץ משנתו.

מימוש החלום לא איחר להגיע, הוא הקים במאמצים מרובים את ישיבת 'בית אל' על גג ביתו והוסיף עליה נדבך ישיבת 'שלום עבדו' בשכונת 'מקור ברוך', ואפילו שבאותה העת בשכונה זו לא היה מנין בבתי הכנסת האחרים, הוא זכה כי במקום עליו עמל ובנה היה שוקק חיים רוחניים.

היה הרצון לפניו יתברך לבקוע הים ברוח קדים שיראה כאילו הרוח היא המחרבת ים

במילים פשוטות. כשמסובבים חפץ בתנועה סיבובית, ככל שמהירות הסיבוב עולה, כך החפץ נמשך יותר כלפי חוץ, כח זה מכונה "הכוח הצנטריפוגלי". גם לכדור הארץ ולירח המסתובבים סביב צירם קיים כח צנטריפוגלי. הכח הצנטריפוגלי של כדור הארץ גורם למים הנמצאים בקצוות הכדור להמשך החוצה, לכיוון כח המשיכה של הירח.

אך מכיון שלכדור הארץ יש כח משיכה החזק עשרת מונים מזה של הירח, במרכז כדור הארץ אין לירח השפעה רבה, אך בקצוות הכדור השפעת כח המשיכה של הירח גורמת למים להמשך החוצה. סמוך למולד הירח ובזמן ירח מלא, השמש הירח וכדור הארץ נמצאים על אותו קו, וכך הגאות של השמש והירח מחזקות זו את זו, וההפרשים בין גאות לשפל הם גדלים.

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

תפלה - גם כשיהישועה מבטחת

"ופרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'" (ד י)

בפרושו לפסוק הביא רש"י את דברי חכמים (תנחומא ט) שבני ישראל צעקו מתוך "שתפטשו אמונות אבותיהם". והתמיהה עולה: וכי יש לחפש סבה לך שבני ישראל צעקו באותה שעה, הלא בצרה גדולה היו?

ויש לומר כי, אכן, למרות הצרות שפקדו אותם באותה שעה, לא צעקו מתוך צרותיהם, שכן היו סמוכים ובטוחים בהבטחת ה' שיעשה עמם נסים ונפלאות. על כן פרש רש"י שצעקתם נבעה מכך ש"שתפטשו אמונות אבותיהם" להתעורר מחמת הצרה לתפלה. ובא הדבר ללמדנו שבכל צרה הפוקדת את האדם, גם כאשר ישועתו מבטחת, מחובתו לזעק ולהתפלל לה'.

נפלאות השדות' [פניטקוב תרנ"ז]

שתיקה יפה בשעת המגפה

"ה' ילחם לכם ואתם תחרישון" (ד י)

האר"י הקדוש אמר כי לך מכה התורה את המגפה 'דבר' - מלשון 'דבור' - ללמד שהמזיקים הממיתים בשעת המגפה נבראים מעוון הדבור בבית הפנסת.

על פי זאת באר המוכיח הקדום רבי משה פהנא מגביטש את דברי חכמים (ב"ק סב א): "דבר בעיר, אל יכנס אדם יחיד לבית הפנסת, שפלאף הפנות מפקיד שם כליו". מדוע מכל המקומות נבחר דוקא בית הפנסת כמקום אחסון לכליו של מלאך המות? משום שפאמו, אותם משחיתים המזיקים בשעת המגפה נבראו מלכתחלה בבית הפנסת, מדברי בטלה של המתפללים, והם הם 'כליו' של מלאך המות.

רמז נפלא לחשיבות ההמנעות מדבור בבית הפנסת לזמ המוכיח מגביטש מהפסוק שלפנינו: אימתי "ה' ילחם לכם" כנגד הקמים עליכם להזיקכם? כאשר "ואתם תחרישון" - מלדבר בבית הפנסת. ואולם אם חלילה תדברו דברים בטלים בבית הפנסת, הלא כמו פיקם תבראו את המשחיתים שזיקו לכם.

דרך משה' ליום ח

'אמן' משרה שכניה ומחיה רפואה

"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך" (טו כו)

דרש האדמו"ר רבי אהרן ראטה בעל 'שומר אמונים':

בשעה שישאל עונים אמן, מיד מזדמנת השכינה הקדושה ושורה באותו מקום, ובכך באה רפואה שלמה לאדם. הן רפואת הנפש והן רפואת הגוף. ענין זה נרמז בפסוק שלפנינו; על ידי "כי אני" - בגימטריה 'אמן', 'ה' רפאך" - שכינת ה' שורה, והאדם זוכה לישועה.

וכך היה אומר המשפיע רבי אליהו ראטה לתלמידיו שומעי לקחו:

"דעו לכם, כי על ידי ענית אמן כהגון, משפיעים אנו על עצמנו השפעות טובות בגשמיות וברוחניות ומגורשים המחלות מן הבית. כל אדם צריך לחשב חשבונו של עולם, מה חשוב אצלו יותר - האם ללכת לדרש ברופאים או לענות אמן בקול? שהרי היא סגולה נפלאה להנצל מכל אלו ולהביא ישועה והצלחה בכל הענינים".

אמרי אהרן; איש חסיד היה עמי רלא

איזו ברכה ברכו על המן?

"ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה" (טו טו)

פרש רבי אהרן לוי, רבה של רישא, כי בעת שנוכחו ישראל לדעת כי נתן לטעם במן טעמים שונים, תמהו: "מן הוא" - איזו ברכה יש לברך על מאכל זה? "כי לא ידעו מה הוא" - המאכל הזה, והוסיף חכם עזרא הכהן מסלתון טראב ראב"ד דמשק, כי 'מן' - ראשי תבות: 'מה נברך'.

ואכן, רבים מרבותינו המפורשים התחבטו בשאלה - איזו ברכה ברכו ישראל על המן? להלן כמה מהשיטות שנאמרו בסוגיה זאת:

א. רבי יהודה החסיד כתב שברכו: "הנותן לחם מן השמים".

ב. הרמ"ע מפאנו כתב שברכו: "המוציא לחם מן השמים".

ג. לדעת הגון איש חי ברכו: "הממטיר לחם מן השמים".

ד. רבי דוד משה אברהם, רבה של רוטין, חדש שלא נקבעה ברכה למן, אלא כל אחד ברה עליו לפי הטעם שטעם בו.

ה. הבני יששכר חלק, כי בימות החל לא ברכו על המן כלל לפי שנבלע באיברים, ובשבת ברכו: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לאכל סעדת שבת".

כראיה לך שהמן לא היה טעון ברכה מצד עצמו הביא רבי אהרן לוי מרישא את לשון הגמרא (ברכות לה א): "אסור לו לאדם שיהנה מן העולם הזה בלא ברכה", ומשמע שחובת הברכה היא רק על דבר שגדל בעולם הזה - שלא כמן שירד מן השמים.

ו-ז. על פי שיטת הספורנו (להלן טו כ) שעל אף שהמן לא היה מחובר לקרקע, לקוטו בשבת נאסר משום 'עוקר דבר מגדולו' [שהיא תולדה דמלאכת קוצר, וכפי שאסרו חכמים (שבת קח א) לתלש פטריה הגדלה על שפת הכל], אמר השפתי צדיק מפילץ שלפיקר יתכן שברכו על המן: "המוציא לחם מן הארץ", ואלו הכלי חמדה' למד מכך שברכו עליו: "בורא פרי האדמה".

ספר חסידים תחתיו; מאמרי הרמ"ע - מאמר שבתות ח"ה; שו"ת תורה לשמה' סו; מרכבת המשנה' על מילות בשלח דף סו; בני יששכר' מאמרי השבתות ג ג; שפתי צדיק' אות טו; ברפת אהרן ברכות פ"א מאמר פה; ויאמר עזרא; חמדת ישראל ח"ב סי' יד

תפלה מחיבת נקיון כפיים

"והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק" (ד יא)

"והוה כד זקיף משה ידו בצלוי [בתפלה]" (תרגום יונתן).

מדוע לא נקטה התורה בפשטות: 'והיה כאשר יתפלל משה'?

פרש רבי מנשה יוסף גינצבורג מדיני סמרגון:

בכך שמתלה התורה את התפלה בהרמת היד או בהנחתה, רמזה היא כי קבלת התפלה תלויה בנקיון הכפיים; אם האדם מרים [מונע] ידיו מלשלח יד בממון וזולתו, אזי תפלתו עולה לרצון. אך אם חלילה הוא מניח ידיו על ממון וזולתו, הלא כבר נאמר דבר ה' בפי הנביא (ישעיהו טו): "גם כי תרבו תפלה אינני שמע ידכם דמים מלאו".

בבעות עולם' חלק הדרוש דרוש א

ברכה בלא אמן - פלג גופא

ביום רביעי הבעל"ט, כ"א בשבט, יחול יומא דהלולא של האדמו"ר רבי יחיאל יהושע מביאלא זיע"א, שהקפיד עד מאד על אמירת ברכות השחר בחברותא. כפי שהובא בסדר הנהגותיו (סדר היום' אות ג): "ולומר ברכות השחר בפני איזה אנשים שיענו אמן, כידוע מקדושי עליון שברכה בלא אמן הוא ממש פלג גופא".

ברכות השחר בחברותא - הודאה משלמת למלך העולם.

'יהי רצון' שאחר ברכת 'המעביר שנה' (ב)

מ'עשה טוב' לסור מרע'

אמרו חכמים (קדושין ל ב): "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו [על ידי שמחטיאן]... ואלמלא הקדוש ברוך הוא נעזרו אין יכול לו". ללא סיוע משמים לא היינו יכולים לבחור בטוב - להדבק בתורה ובמצוות, ובוודאי שלא היינו יכולים לעמד כנגד פתוי היצר לסור מרע ולהמנע מחטא ועוון. לכן, אחר שבקשנו שיסייענו הקדוש ברוך הוא בעשה טוב" - ששתרגלנו בתורתך ודבקנו במצוותך, ממשיכים אנו ומבקשים: "ואל תביאנו לא לידי חטא", שיסייענו משמים אף לסור מרע' (אבודים) סוד ברכות השחר: 'שפת חיים' - דנת חיים באורי תפלה עמ' (דט).

עוד יש לבאר את הקשר שבין שתי הברכות, על פי מה שאמרו חכמים (יומא עב ב): "מאי דכתיב (דברים ד מד): 'וזאת התורה אשר שם [מלשון] סם' משה? זכה וילמד תורה לשמה] נעשית לו סם חיים, לא זכה [אלא למד לשם גאון וקנטור] נעשית לו סם מיתה" (על פי מהרש"א שם וחסופות תענית ז א ד"ה וקל).

לפיכך, מיד לאחר שבקשנו "שתרגלנו בתורתך", אנו מוסיפים ומבקשים, שזוהי להיות מאלו שתורתם נעשית להם סם חיים, ולא מאלו שתורתם נעשית להם סם מיתה, ומביאה אותם לידי חטא ועוון (סדור אור החמה יט ע).

'אל תט לבי לדבר רע'

רבים תמהו על נוסח בקשת "ואל תביאנו לא לידי חטא", וכי הקדוש ברוך הוא מביא את האדם לידי חטא, הלא הבחירה נתונה ביד האדם אם להרע או להיטיב?

יש שכתב כן, אכן, אין לבקש בנפש זה, אלא: "ותשמרני מלבוא לידי חטא" (עשרת דברים אורח מו ו). אולם בגמרא (ברכות ס ב) מובא הנוסח שנמצא בגדינו, ואף בספר התלים מוצאים אנו מעין בקשה זו, כפחות (שם קמא ד): "אל תט לבי לדבר רע".

התוספות יום טוב' פרש שבבקשה זו אנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא שלא ינהג בנו כאותם רשעים שהוא מחזק את לבם להרשע ונוגע בפניהם את דרכי התשובה. וכפי שכתב הרמב"ם (הטובה ג א): "אפשר שיחטא אדם חטא גדול... שמונעין ממנו התשובה ואין מניחין לו רשות לשוב מרשעו, כדי שימות ויאבד חטאו שיעשה... לפיכך כתוב בתורה (ראה שמות ד כא): 'ואני אחזק את לבו'. לפי שחטא מעצמו תחלה והרע לישראל הגרים בארצו שבאמר (שמות א י): 'הבה נתחכמה לו', נתן הדין למנע התשובה ממנו עד שגופרע ממנו, לפיכך חזק הקדוש ברוך הוא את לבו" (מענין יום טוב' ברכות פי"ט ס"ג כ א ב).

עוד פרש הש"ה הקדוש שאמרו חכמים (שבת קד א): "בא לטמא פותחין לו". לפיכך מבקשים אנו שגם אם נכשל בחטא, חלילה, שלא יפתחו לנו מן השמים פתח להוסיף ולחטא, אלא יסייעו בגדינו לילך בדרך הטוב והישר (סדור הש"ה).

משמעות לשון 'לידי חטא'

הטעם שנקטו לשון 'לידי' הוא משום שעקר העבודה היא שלא לפל לתוף הידים' של החטא. משל לשני אנשים הנאבקים זה בזה; ברגע שהצליח האחד להפיל את יריבו ארצה, הרי הוא בגדיו לעשות בו כרצונו. כך עקר הבקשה כאן היא שלא לפל לידי' של החטא, שלאחר מכן ההתנתקות ממנו הופכת לקשה (תפלת מנן' עמ' טט).

עוד פרשו בזה של'ידי חטא' היינו לידי הפלאך שגברא מחמת החטא. שהרי זהו ענין 'עברה גוררת עברה' (אבות ד ב) - שהפלאך הגברא מן החטא מבקש תמיד למנע את האדם מתשובה, משום שעל ידי התשובה תתבטל מהותו. על כן הוא מושכו בפתויים מעברה לעברה (נחל יצחק' עמ' ב).

עוד פרשו בזה על פי מה שמצינו שיש משגל של 'דות נדרים' שאינו אומר את נפש הגדר במלאו, אלא מקצר בלשונו ואומר רק את חלקו (ראה ר"ן נדרים ב א ד"ה קל). וכך גם בענין החטא מבקשים אנו שלא נכשל אף בידות עברה, שלא יהא ליצר שליטה לפתות אותנו ולו רק להתחיל במעשה עברה הגורר לעברה עצמה (יום חכמים' ג'ר"מ וויגדור) קוני מנחת' יהודה' עמ' ב).

חטא, עברה ועוון

בבקשה זו מבקשים אנו שלא נבוא "לא לידי חטא, ולא לידי עברה ועוון".

'עברה' משמעותה מעשה הנעשה מחמת התגברות היצר ולא בשטא נפש, והוא דרגה ממצעת בין 'חטא' שמשמעותו שוגג, 'לעון' שמשמעותו מזיד בשטא נפש (עיון תפלה' פסדור אוצר התפלות).

נמצא שפותחים אנו בבקשה גדולה שלא נבוא אפילו לידי 'חטא' בשוגג, לאחר מכן מוסיפים ומבקשים שאף אם לא תתקבל בקשתנו זו, לא נבוא לידי 'עברה', ולבסוף - שלכל הפחות לא נכשל ב'עון' הנעשה במזיד. וכפי שכתב רש"י (בראשית כד ה) שדרוך המבקשים לבקש תחלה על דבר מרבה ולהמשיך בבקשה קטנה יותר (ראה 'ברכת איש חי' שרה).

פסדור 'צלותא דאברהם' פרש באופן נוסף: 'עברה' פרושה בטול מצות עשה. בבקשה זו מבקשים אנו שלא רק שלא נכשל בעברת לא תעשה' בשוגג או במזיד ['חטא' ועוון], אלא אף לא נבוא לידי בטול מצות עשה, וכך נדבק במצוות התורה.

יש מי שבאר שהן 'עברה' והן 'עון' הם חטאים הנעשים במזיד, אלא שהחלוק ביניהם הוא ש'עון' הוא מעשה מנעו שגם אלו לא נצטיינו על כך בתורה, השכל מחיב שלא לעשותו, ואילו 'עברה' היא מעשה שלא היינו נזהרים בו אלמלא נצטיינו על כך בתורה, וכמשמעות הרמזה בלשון 'עברה' - לעבר על חסי התורה (באור שמות הנדרים שבתנ"ך עמ' רמז).

ואל תביאנו - שתסייע בגדינו להתגבר על היצר הרע, וכך לא נבוא לא לידי חטא - בשוגג ולא לידי עברה - הכאה מהתגברות היצר ועוון - הנעשה במזיד.

'תשב אנוש עד דפא ותאמר שובו בני אדם'

ימי השואה האיימה היו בעבור עם ישראל כור מבחן לאמונתו היוקדת. התנאים הנוראים ששוררו במחנות, הסבל והשכול המתמיד לצד ענו הכבשנים המתאבד לא הצליחו להכהות את זהר האמונה שהמשיך לבלער בלבבותיהם של רבבות אלפי ישראל, עוברי עמק הבקא, גם באותם ימים אימים.

סחופים ודוויים, אחד מעיר ושנים ממשפחה, כשדרך חתחתים רונית קשיים ומכשולים עוד לפניהם, ועוב נצולי הכבשנים את מולדתם שבגדה בקם, ויצאו לבנות את חייהם מחדש. לדרך זאת יצאו כשהם נוצרים בלבם זכרונות מחיים מלאי תכן שהיו ולא ישובו.

בעשרות השנים הראשונות שלאחר השואה היו הם עסוקים בבנין חייהם החדשים, בהקמת משפחה יהודית שתשמט עדות נצחת לכך ש"ניצח ישראל לא ישקר ולא ינחם" אותו וישמע שחשב לכלות כל שריו ופליט מישראל, כבר לא היה קיים כדי לראות את פריחתו המחודשת של עם הנצח.

רק בהגיעם אל ימי הזקנה והפרוגע, התפנו רבים מהנצולים לחרט את זכרונותיהם על ספר למזכרת עולם לדור אשר לא ידע את הדור שכמעט ונכחד.

אחד מאותם נצולים היה רבי יעקב ישראל קריגר מנתניה, יליד לודז' ונצר לגדולי אדמו"ר' פולין. בערב ימיו הוציא את ספר זכרונותיו מימי השואה - "חיינו", שבו הביא את המונולוג שלפניכם.

"על דבר אחד אני גאה עד היום", מקדים וכותב הרב קריגר, "על כך שבמשך כל שנותי בשואה האיימה לא שכחתי לרגע את אלקי ולא התרעמתי על מעשי".

את אמונתו ותקותו העזה שאב הרב קריגר מהתפלה שהקפיד לשאת בכל יום ויום. הוא התפלל בכל בקר, מבלי להחמיץ ולו יום אחד. בשעה שהצטופף יחד עם יתר האסירים במסדר הבקר, שלתאכזריות נאצית אפניתי נמשך לעתים שעות ארוכות ומתישות, מבלי להתחשב במזג האויר ששורר באותה עת. בשעת המסדר היו שפתותיו ממלמלות את תפלת השחרית, תפלה שקטה שלווה תמיד בדמעות רותחות שזלגו מהעינים שררבו לאחד תפלה.

"אל תירא", היה רבי יעקב ישראל לוחט לעצמו מלים מחזקות עם סיום התפלה, "החזק מעמד מול כל הקששים. לא ירחק היום שבו תזכה לראות במפלתם של הרשעים, עללות לארץ הקדש ולהצטרף לבוני ירושלים".

ערב שבת קודש בפתחה בייקנאו. כמדי יום, לפנות ערב קבלו האסירים את פרוסת הלחם היומית. רבי יעקב ישראל, למרות רעבונו, לא מהר לאכל את מנתו. בליל שבת הוא נהג לקדש על חצי מהפרוסה ולאכל אותה כסעדת ליל שבת, ואלו את חציה השני שמר

ל' לשלחו שבת' גליון 926

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 16:53
שקיעה: 17:15
ציאת השבת: 17:53
רבנו תם: 18:30

הגיליון יו"ד
 בעיקר נתיבות

האלון נוסח לפני שליפת; מורה בת נתיבות - לכתוב וסמכות בת נתיבות - לכתוב
 נון חלוצית נתיבות מקבל קולו וסמכותו

אזר השבת

הגיליון מוקדש לדפוא"ש החל בח קלודין • חנה בת נעשה •

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
 מוקדש לע"ג מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

ההודעה על פריצת חנות התכשיטים שווקה אלו בשבת, אך מפאת כבודו הוא נשמר ומיד במצוא
 השבת התברר לו גדול הנס הוא ניצל ממוות בודדות ■ סיפור אישי מצמוד ומחוקק עמוד 2

מעשיות בפרשה

"דיקה משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעליהם את עצמותי מזה אתכם"
 ויקח משה את עצמות יוסף עמו. ובמכילתא (ריש פר' בשלה): להודיע חכמתו וחסידותו של משה, שכל ישראל עוסקין בבזיה, ומשה עוסק במצות 'עצמות יוסף', עליו הכתוב אומר (משלי י, ח) 'חכם לב יקח מצוות ואויל שפתיים ילבט'. מפרש רבינו שלמה אפרים לונטשיץ זצ"ל: חז"ל דרשו שמשה רבינו עסק בעצמות יוסף ולא בבזיות מצרים, מהמילה 'עמו' שלכאורה נראית מיותרת. אלא שבא הפסוק לומר לך, שלא כבזיות מצרים, שאותה אין האדם לוקח עמו כשעוזב את העולם, הרי שמעשים טובים של האדם נשארים עמו בשני העולמות – העולם הזה והעולם הבא. ואת מעשה החסד של נשיאת עצמות יוסף, לקח משה עמו – גם לעולם הבא. (כלי יקר)

"וזהו הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם וכו'"
 וברש"י: נוסע אחריהם - בלב אחד כאיש אחד. כ"ק אדמו"ר זצ"ל מסוכטשוב בעל האבני נזר אומר: יראת בני ישראל לא היתה מכוחו הגופני של צבא מצרים, שהרי כבר ראו בעיניהם ניסים מופלאים, ובמכת בכורות חוו את כח ה' שבהרף עין מתו רבים משונאיהם, ובודאי ידעו שה' יתברך יכול לעשות כך גם עם המצרים הרודפים אחריהם. אלא, שפחדם היה מפני שראו את 'מצרים נוסע אחריהם' - בלב אחד כאיש אחד - וכאשר ראו אותם מאוחדים חשבו שיש בידיהם עתה את כח הקדושה, ומה נתייראו והתעוררו לתשובה - ויצעקו בני ישראל אל ה'.

הילדים בסגר? בע"ה יהיה בסדר!
חדש!! חבורת 'אמונה' מבית היוצר של 'אור השבת' יוצאת בשני סיפורים מסעירים, עלילות מתח חינוכיות והרפתקאות מרתקות לילדים. באישור מחנכים ומנהלי ת"תים הסיפורים ישלחו אך ורק לנרשמים לרשימת התפוצה של הגיליון במייל
לפרטים והרשמה - alon089945291@gmail.com | אסור לפסוק!!

אור התורה
 לע"ג בנימין בן רחל
 תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון 077-410-39-00 שלווחה 2.
 (הזכרים מתגרמים אחת לחודש בשלווחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאדיר'.
 לפקס: 08-994-1870
 או למייל: 7665190@gmail.com

חידה: "גדול הניסים שיבואו לעתיד לבוא יותר מיציאת מצרים", איזה עוד דבר גדול יהיה לעתיד לבוא יותר מיציאת מצרים?
 חידה של שבוע שעברה: היכן מצינו שהקב"ה ציווה את משה רבינו לשוודר? תשובה לחידה משבוע שעבר: במתן תורה נצטווה משה לשוודר. (ערכין יא ע"ב רש"י ד"ה 'עסקי קול')
 תזכורת: בכל שבוע עולה למערכת חידה מתורת האור החיים הקדוש נושאת פרסים יקרי ערך!

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

עט יוקרתי ומלכותי בשווי מאות שקלים	"ברטיס ספר" לריבישה ברשת "אור החיים"	נגן (MP3) כשר עם שיחות של גדולי הדרשנים	דיסק און קי בפיתוח ייחודי לקוראי העלון
------------------------------------	--------------------------------------	---	--

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו 0774103900 - שלווחה 5

העלון להצלחת הגביר היקר:
 מזר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
להצטרפות לרשימת התפוצה:
 alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
 alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454 ■ קו התוכן: 079-5904730
 טקסט: 08-9941870 ■ מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

האם יש עניין שרא להזכיר את שם הנגיד או את שם הווידוס

הנה בשו"ת המהר"ט (ח"ב חאה"ע ז' סימן י"ד) כתב שהצרעת נקראת בלשון חז"ל בשם "דבר אחר" מפני החומר שביחס למחלה זו, ולא רצו להזכירה בשמה ע"כ. וכ"כ בתוס' יו"ט (נגעים פרק י"ב משנה ה') הכהן אומר כנגע נראה לי בבית ולא אומר נגע כדי שלא לפתוח פיו לשטן ע"כ, וכן הביא הרמב"ן (חומש במדבר פרשת חוקת) בדבר נחש הנחושת שהזכרת השם בלבד המזיק תזוק ע"כ.
 הנה בספר "טעמי המנהגים" (עמ' תקע) כותב בהערה בשם המאור הגדול, שלא להזכיר שם המגיפה, וראיתי למי שהוסיף דברי המפרש בנדרים דף מא ע"ב, על מחלה 'בורדם' ע"ש. שמתפשט ע"י שמזכירים אותו. וביתר ביאור דהנה איתא בגמ' נדרים (מא, ב) א"ר יוחנן בורדם [מחלה כמו בור שנובע דם] אין מבקרים ואין מזכירין שמו מ"ט א"ר אלעזר מפני שהוא כמעין הנובע, ופי' המפרש שקופץ מזה לזה ויש בו סכנה להזכירו, וכתב הבר' יהודיע נראה הטעם דאין מזכירים שמו, כי על כל מין חולי יש ממונה בפני עצמו, ואלו הממונים על חולי זה של בורדם מידתם להתפעל בשומעם שם החולי הזה מפי בני אדם, שאז יכבידו החולי על כל אותם בני אדם שהם חולים בו, וכאשר תמצא לחז"ל שאין דרכם להזכיר שם צרעת בפירושו, אלא קורין לחולי הצרעת בשם דבר אחר, וכמו שאמרו (שבת קכט, א) אכילת בשד ודגים ביחד קשה לדבר אחר, והיינו טעמא היא משום הכי, ומ"ש רש"י ז"ל שקופץ מזה לזה, נראה דמדמהו לחולי הדבר דכתיב ביה (דברים כח, כא) ידבק ה' בך הדבר שהוא חולי המדבק בר מינן.
 ויש לציין דמטעם זה לחולי הס' ר' ט' ה' לא אומרים את השם, ואומרים רק המחלה הנוראה, וא"כ גם כאן יש להזהר ולא לומר את השם של הנגיף, ורק לומר נגיף, ויש לדון מה הדין בכתיבה, ושמה תלוי בספיקא דרע"א בתשובה (סימן כ"א) האם אמרינן כתיבה כדיבור, ויש לדון מה הדין הכא האם גם כאן אומרים דין כתיבה כדיבור או דלא אמרינן דין כתיבה כדיבור.
 עוד יש לציין למה שמוצא בזה"ק בחוקתי (דף ק"ג ע"ב) דצריך האדם לזהר לא להזכיר את שמות המזיקים גם לא בכדי לבקש רחמים להינצל מהם, שע"י הזכרת שמם הוא מעורר אותם לבוא אליו אלא ירהר בלבו שהקב"ה יצילנו מהם, אבל לא יזכירם בפיו, ע"י"ש.
 (ר' יוסף אביטול)

י-ה אכסוף במחלקת הקורונה

הם ישבו שלושתם במחלקת הקורונה כשמחולל חמצן מחובר לפניהם ומסיכה עטויה על פיהם. הם פצחו בשירה יחדיו, ואז תיאר לי אותו ידיד בתיאור מצמרר ומחריד: **"אחד עזב אותנו בשבת בבוקר והשני עזב אותנו במנחה במוצאי שבת נשארתי לבד מתוך שלושה חברי חדר"** ■ אנשים חושבים שמדובר בצחוק הם נמצאים בשאלנות למול המצב ולכן באה עלינו הרעה ■ מגיד המשרים רבי ברוך רוזנבלום **בשיחה נוקבת ומרטיטה** | וגם: **לא חוסך ביקורת וחשבון נפש**

מגיד המשרים הנודע הגאון הרב ברוך רוזנבלום זעק בשיעורו השבועי על התפשטות המגפה והחרדים שנפטרו ל"ע בבית החולים בזה אחר זה.

בסיום שיעורו הקדיש המגיד דברי חיזוק למצב הנורא: "כולנו יודעים

עד כמה המצב בעם ישראל נורא ואיום, אתם לא מנותקים יש עשרת אלפים חולים ביום זה לא משחק ילדים. בשבוע שעבר קראתי ש-500 אנשים מתו בחודש אחד רק מהמגפה הזאת וזה לא משנה כמה מתוכם חרדים הם יהודים".

"אבל אם אתם מסתכלים רואים שהם יהודים שומרי תורה ומצוות, הלוואי שכולם ישובו בתשובה, אבל אנחנו לא הרוב אנחנו 15 אחוז, אבל 40 אחוז שנפטרו הם שומרי תורה מצוות".

כאן סיפר הרב רוזנבלום סיפור מזעזע ששמע ממקור ראשון ממחלקת הקורונה "סיפור לי יהודי שהיה מאושפז במחלקת קורונה בתל השומר והשתחרר, הוא ישב בשבת האחרונה ליד השולחן עם עוד שני חולי קורונה ושרו בהתרגשות גדולה בליל שבת עם מחולל חמצן "קה אכסוף נועם שבת" עיניים עצומות כולם עם מסכות ומחולל חמצן הם מבקשים מהקב"ה נועם שבת ויהיו רחמיך מתגללים על עם קודשך, הייתה ממש התרגשות גדולה".

אך "אמר לי אותו יהודי" זעק הרב, "אחד עזב אותנו בשבת בבוקר והשני עזב אותנו במנחה במוצאי שבת נשארתי לבד מתוך שלושה חברי חדר".

"לא תגידו 198 - 108 שניהם פחות מחמישים שניהם לא מגיעים ל- 100. שניהם ישבו ושרו בשבת האחרונה 'קה אכסוף' ואנחנו מנשיכים רגיל אוכלים פיצה וציפ"ס כרגיל, רבותי הקב"ה צועק עלינו, מה אנחנו צריכים לעשות רבותי לא ייתכן דבר כזה, אנחנו לא יכולים לשבת ככה שקטים ושננים אין דבר כזה".

"רבותי, הרבה דברים יש לומר, כולנו יודעים שבשעת צרה משה רבנו לקח על עצמו דברים לטהר את עצמו משה רבנו הגיע למלחמת עמלק לקח אבן וישב עליה, וכי לא היה אפשר להביא לו כסא? מזרן? משה רבנו ראה עם ישראל בצער הוא יכול לשבת על מזרן אלא כי עם ישראל נמצא בצער והוא יכול לשבת על כסא רגיל".

"מאה מיליון אנשים חלו במחלה הנוראה זו ו 2.1 מיליון מתו, ואנחנו הכל כרגיל ברוך ה' שרים שמחים, הקב"ה מדבר אלינו הוא רוצה משהו מאיתנו, אתה יכול להמשיך את אותה חביתה עם שני עיניים באמצע? שום דבר לא קורה?".

אכסופה

סיפור לשבת

ליל השבת

כך השבת הצילה מהרצח:

מוות וחיים ביד השבת

בשביל לעצור את מזימת הפורצים ולהציל את רכושך.

קראתי את ההודעה וליבי נשבר בקרבי. הרגשתי שהשם יתברך מעמיד אותי בניסיון גדול מאין כמוהו, מצד אחד עכשיו שבת קודש ומה יהיה על העונג שבת האם שווה להרוס את שמחת ותענוג השבת בשביל חנות תכשיטים? למרות השווי של המאות אלפי שקלים שהונחו שם חשבתי שהשבת היא נועם הנשמות האמיתית וכי כל צד אחר של ספק חובה להזיז לצד, ולמען השבת ואבא שבשמים לא ייתן לי ליפול לתוך שק היצר הרע ולעמוד בניסיון שהשם יתברך זימן לי.

נשארתי בשבת בביתי, וניסיתי כמה שיותר להוריד את המחשבה של הפריצה לחנות בכדי שלא תוריד גם מתוכי את השמחה והתענוג של שבת קודש. ולכן איך שיצאה השבת הקדושה הלכתי במהירות לחנות, שם כבר חיכו לי שוטרים וחוקרים, הם שוחחו איתי הסבירו לי את גודל וממדי הפריצה ובקשו שאתלווה אליהם לתחנת המשטרה הסמוכה לחנות התכשיטים.

הלכתי איתם לאחר כמה רגעים שהמתנתי בתחנה הכניס אותי מפקד התחנה לחדרו והחל לשוחח איתי. לא תאמינו למה שאמר לי... הוא שואל אותי "ששמעת את הקריאה בשבת, למה לא באת מיד לחנות?", עניתי להם, "מה זאת אומרת, אני יהודי שומר תורה ומסורת והחלטתי לשמור על השבת הקדושה והתפללתי שמן השמיים ישמרו לי על החנות וכי שלא אצא מזה בנזק כספי שיקשה עליי את העול".

קוראים יקרים, לבעלי לב חלש אנא תפסו את הכיסא או את השולחן... הוא ממשיך ואומר לי "תקשיב טוב, יש לך נס גדול הפורצים תכננו שברגע שתגיע אתה ורעייתך לחנות הם יבקשו ממך לפתוח את הכספת ומיד להרוג את שניכם, ומזה שלא הגעתם הם התחבאו מאחורי הכספות ותכננו מארב שלאחר זמן מה המשטרה הצליחה לבוא ולסכל במהירות הבזק".

"בסייעתא דשמיא, ברוך שעשה לי נס במקום הזה בשעה הזאת ובזכות שבת קודש שנתנה לי את חיי במתנה וזכתה אותי להמשיך לענג אותה עם כל החומרות ובכל השמחה".

ומי שהיה לו חלילה כל צל של ספק על כוחה קדושתה ומעלתה של השבת הקדושה הרי שגילה בסיפור זה איך שה' יתברך משנה את טבעי הבריאה והעולם רק בשביל להרבות את כוחה וזכותה של השבת הקדושה. כי זה כוחה של השבת, מגנא ומצלל בחיי ובמזוני רוויחא.

חז"ל העידו על השבת הקדושה שהיא נועם הנשמות ועונג הרוחות. השבת נמצאת בדרגה גדולה מאין כמוה, היא בפסגה של המתנות שהשם יתברך הפקיד ביד בניו, היא נמצאת במרום ובדרגות שאפילו מלאכים אינם נתונים ואינם מורשים להתקרב לד' אמותיה, ורק אנו בניו של השם יתברך זוכים לענג אותה באוכל, שירה ובתענוגים.

חומרת השבת השמורה לעם ישראל הגיע עד כדי שאפילו גוי הרוצה לשמור את השבת אסור לו ואם עלה בידו לשומרה הרי שחייב מיתה. היכן מצינו עוד כזה דבר בכל התורה כולה, ואכן כל אחד והניסיון שעבר בחיים שהראו לו עד כמה נכון האמרה שהשבת היא מקור הברכה. והפעם: גם מקור החיים.

את הסיפור הבא קבלנו מאת ידיד של בעל המעשה המתגורר בעיר אשדוד ששמע את הפרטים מכלי ראשון מאת בעל המעשה שהינו בעל חנות תכשיטים.

הסיפור אירע בשבועות האחרונים. מאז פרוץ הגניף בארצנו חנויות רבים נסגרים ובעלי העסקים פושטים את רגליהם למול דמעות ורותחות שזולגות מעיניהם על עסק שהרימו בעשר אצבעותיהם שקורס בגלל גניף קטן שלא רואה ולא נראה. הסגירה והפתיחה של החנות החוזרת ונשנית מידי חודש לכמה שבועות מכניסה רק ייאוש לחיים ומעיפה כל צל של תקווה ולו אחת קטנה.

כמובן שאין על בורא עולם תלונות, שכל ההחלטות החיים והשלכות הימים הללו תלויים במי שאמר והיה עולם. ולכן המשכנו להתפלל ומאידיך לקוות שבאמת הסגר השלישי יהיה האחרון שיגיע לפתחנו, אך לפני שהוא נחת בחטף החנות עבדה רגיל ואנשים רבים נהרו לקנות ממנה תכשיטים להזדמנויות רבות ובתדירות גבוה.

שבת אחת בעת סעודת שבת שאנו יושבים וסועדים את הסעודה, לפתע השקט נשבר. הטלפון לא הפסיק לצלצל, צלצול אחרי צלצול, וכשלא היה מענה גם נשלחו מספר הודעות. מפני שחששתי שמדובר בסוג של פיקוח נפש הלכתי לחדרי והבטתי רגע קט על הנייד, ההודעה שהייתה קופצת על המסך הכניסה לי כמין מסך עשן לעיניים.

בהודעה נכתב כך: "מר אברהם כהן (שם בדוי), שלום מדברים כאן מחברת האבטחה של חנות התכשיטים שבבעלותך וברגעים אלו ככל הנראה שודדים נכנסו לחנות ומשום שעדיין כוחות הביטחון לא הגיעו לזירה, הנך נקרא להגיע בדחיפות לחנות ולראות בעיניים מה הולך שם

הוא ממשיך ואומר לי "תקשיב טוב, יש לך נס גדול הפורצים תכננו שברגע שתגיע אתה ורעייתך לחנות הם יבקשו ממך לפתוח את הכספת ומיד להרוג את שניכם

באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל תמאץ!
אם אירע אתכם או
מכירים סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולצ"ן עבור 'אור השבת'
או במקסט:
08-9941870

אספורה

סיפור לשבת

לגוד השבת

סיפור אישי!

לטיפול אישי: 052-7148454

תפילתו של גידול

צמאות לו, ואן כך היה. נקבעו לי סדרה של שמונה טיפולים שבסופם אני אצטרך לעבור ניתוח להסרת הגידול עצמו. "כבר לפני תחילת הטיפולים השתטחתי על ציונו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א בעיר הקודש מירון והתפללתי על רפואת הגוף. וכמובן שגם אחרי שני הטיפולים הראשונים גם כן נסעתי לציונו מלווה בחברה שלי שנהגה לי עד הציון הקדוש.

"חשוב לציון שמתחילת הטיפולים הרגשתי קור עז בגופי. הייתי הולכת בבית כל היום עם סוודר צמר עבה וצעוף, ומי מדבר על יציאות בחוץ שהקור היה חודר לעצמות. והנה שהגעתי לקברו של רשב"י בפעם השנייה ממש נשכבתי על קברו ומיררתי בבכי מר צעקתי וזעקתי מתוך קירות ליבי התפללתי לה' יתברך שרק לא זה מה שיסכם את חיי הכל כך מופלאים ומאשרים. "לפתע ככל שעבר הזמן שהייתי על הקבר הרגשתי חום בכל הגוף. חום של הרגשתי זמן רב. מלבד זה, כל גופי הזיע בלי סוף ובל נשכח שעד עתה עקב הטיפולים היה לי קר בכל חלקי הגוף והחום השוב שגרה האיר לי את המחשבה לחשוב אחרת. הפלא היה שהייתי מתרחקת מעט מן הציון שוב פעם הקור חודר לגופי ושאני מתקדמת החום חוזר חשבתי בתחילה שמדובר בתגור חיסום אך בירור קצר שלל את הערכה הזאת ומיד שייכתי את זה לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי.

"באמת בדרך לטיפול השלישי שערכתי את הבדיקה המקדימה לפתע הרופא צעק מתוך הצילום שעמד מולו "איפה הוא? איפה הוא?". "לא הבנתי מה הוא מחפש עד שבמהירות קלטתי די מהר שמדובר בגידול. הוא קרא לכל הרופאים וכלם בפה מלא צעקו בבת אחת "איפה הוא, איפה הוא?". עד שמצאו אותו לקח זמן וגם שגילו אותו הוא היה בגודל כזה שבקושי היה אפשר לראותו בתוך הברזל שהוכנס למטרת בדיקה לתוך גופי.

"הרופאים לא שינו את דעתם והחליטו להמשיך את הטיפולים כרגיל ואף לערוך את הניתוח אבל בלב ידעתי שיד עליונה הפכה את כל התמונה, ואת חיי קבלתי במתנה מהשם יתברך. על אף שהרופאים אמרו ששני הטיפולים הראשונים עזרו אני מיד עצרתי אותם ואמרת להם שהכל בזכותו של רשב"י הקדוש ואף ספרתי להם את שאירע עימי בציונו הקדוש". וכך מסתיים לו הסיפור המרגש: "תודה לך אבא שבשמיים תודה!"

לא כל דור ידעו להעריך היטב את הצדיק ומנהיג דורם. אולי ידעו להעריך, אבל לא כל כך ידעו במי ובמה מדובר. על מה כוונתנו? לפני כשבועיים ימים, אל בחור מישיבת פורת יוסף הגיע שיחת טלפון מביתו של מרן ראש הישיבה חכם שלום כהן שליט"א, ואם אתם שואלים על מה ולמה ומה זו הזכות הזו? תשמעו סיפור מדהים. אותו בחור מידענו לא הופיע בישיבה מאז פרוץ הנגיף הלך ראש הישיבה חכם שלום למשגיח ושאל אותו אודות אותו הבחור. "הוא עובד בחנות של אביו בכדי להביא עזרה מועטת בפרנסת בני הבית ולכן הזדקק לעזוב את ספסלי בית המדרש". מרן הביט עליו מבט מלא צער, והחליט להתקשר לבן ולהסביר לו את מעלתה של תורה ראש הישיבה לא היסט ואף פרץ עימו בבכי של רגשות לכבודה של התורה שהיא מושו חיינו הבחור לא עמד בזה וגם הוא פרץ בדמעות שלישי והסכים לחזור להיכל הישיבה ובדיוק בימים אלו שוקד אותו הבחור להוציא קונטרס על הסוגיות הנלמדות בישיבה. ועל אותו רוח של כוחם של חכמינו נבקש אפוא לפרסם סיפור מיוחד שנתקבל במערכת ובעלת המעשה המתגוררת באור עקיבא בקשה לפרסמו:

הכל התחיל מבדיקה רפואית שגרתית לחלוטין. בדיקה שאני רגילה לערוך מידי פעם לפעם, וגם הפעם החלטתי לא לוותר עליה. למפרע נתברר עד כמה זה היה נכון ובעייתי המדויק. את האמת אני התרגלתי לקבל את התוצאות מיד לאחר 48 שעות אך כרגיל התשובות היו מעודדות ותמיד האירו לי פנים. "עד אותו היום. אני מדברת על תקופת הזמן שלפני חגי החנוכה לפני כשנתיים. הבדיקה הגיעה אליי והחריבה את עולמי לא הבנתי מה הוא רגע קשה ומר כמו אותו רגע של הטלפון שקבלתי מהרופאה שלי. "גברת לא לבשר בשורות רעות באתי, אם כי לשמח אלא שמה" יצא הדבר", החלה הרופאה את השיחה ומיד ירתה את הפצצה שלא דמיינתי עליה אפילו בצחוק "ולצערינו גילנו לי גידול ממאיר בגודל 5-6 ס"מ הנמצא במצב מתקדם מאוד וחלילה את עלולה להכנס לסכנת חיים ממשית", סיימה הרופאה את דבריה.

"אפשר להגיד שמכאן מתחילה מסכת האמונה שלי", מספרת בעלת המעשה, וממשיכה "התפללתי לבורא עולם שהיות ואני מוסרת בכל יום ראשון שיעור בהלכות לשון הרע לנשות אור עקיבא אז שלא יפלו הטיפולים ביום ראשון שחלילה לא יתבטל השיעור שעשרות נשים

"באמת בדרך לטיפול השלישי שערכתי את הבדיקה המקדימה לפתע הרופא צעק מתוך הצילום שעמד מולו "איפה הוא? איפה הוא?".

מזכר ואמרו קה"י מהפדיעה הרויב

"ה' ימלוך לעולם ועד"

גלגל חוזר בעולם כלל

"שירה חדשה שיבחו גאולים לשמך הגדול על שפת הים כולם הודו והמליכו ואמרו ה' ימלוך לעולם ועד" (מתפילת השחר). בספר "שי לתורה" הביא בשם הגרש"ז ברודא זצ"ל לעיין מהי ה"שירה החדשה" שאמרו בני ישראל, וכן מהו הדבר המחודש שראו על שפת הים שעליו אמר משה "שירה חדשה"? וכתב הרב שם, לבאר, דהנה יעיון ברש"י על הפסוק "תהמת יכסימו ירדו במצולות כמו אבן" (ישמות ט"ו, ה') ה"ל: כמו אבן", ובמקום אחר "צללו כעופרת", ובמקום אחר "יאכלמו כקשי", הרשעים קשש הולכין ומטורפין עולין ויורדין בינוניים כאבן, וכשרים כאבן שנחו מיד".

ומבואר, שמלבד העונש הכללי שהיה למצרים "מרכבות פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלישי טבעו בים סוף", היה גם דין פרטי ומיוחד על כל אחד ואחד מן המצריים ודנו אותם לפי התנהגותם עם בני ישראל בשעה שהיו במצרים, דאלו אשר התנהגו באופן אכזרי אל בני ישראל, היה דינם שטבעו "כקש" - "הולכין ומטורפין עולין ויורדין", ואשר לא התנהגו כ"כ באכזריות, היה דינם להטבע כ"אבן", וה"כשרים" שבמצרים טבעו מיד ללא ייסורין "כעופרת".

ורואים כאן, שגם בשעת ההסתר פנים הגדול במצרים, שהיו נתונים בבני ישראל תחת עול קושי השיעבוד, שיעבדו בפרך בחומר ולבנים, והשליכו זכוריהם ליאור, ועוד צרות רבות ורעות שעשו המצרים לבני ישראל, גם במצב ובזמן שכזה, השגיח הקב"ה על כל צער וכאב של כל אחד ואחד מישראל, ודקדק עם המצרים לשלם להם כפי מעשיהם בדקדוק עצום כל אחד לפי אשר נהג מידה במידה לפי רמת קושי השיעבוד והצער שגרם ליהודים במצרים.

וזהו שאומרים "שירה חדשה שבונו גאולים לשמך הגדול על שפת הים" - היינו שנוכחו לראות על שפת הים בדבר שלא הכירו בו עד עתה, והוא - שאף בשעת הסתר הפנים הנוראה - שהיה נראה מצרים "כל דרכיו משפט", ודקדק הקב"ה ומשגיח על פרט ופרט בדקי דקות, ואחמ"כ שילם על כך אותו מצרי על שפת הים. ולפי"ז אפשר לבאר מה שאמרו בני ישראל ב"שירה חדשה" - ה' ימלוך לעולם ועד" - ופשוטו ביאור הדברים הוא שאמרו בני" ה' ימלוך" - לשון להבא, היינו שמלכותו של הקב"ה תהיה לעולם ועד.

ואומנם יעויין בתרגום שתרגם ה' מלכותיה קאם לעלם ולעלמי עלמיא, "ה' מלכותיה קאם" - היינו, מלכותו של הקב"ה בכל העולמות עומדת והייתה, וכן תכון מלכותו לעולמי עולמים. ועפ"י הנתבאר לעיל מבואר נפלא ב"ס", כיוון שראו על שפת הים את המצריים טובעים כל אחד לפי דינו המיוחד, ובכך ראו את דקדוקו של הקב"ה עם כל ברואו, אף בשעה של קושי השעבוד והסתר פנים, הרי "ה' מלכותיה קאם לעלם ולעלמי עלמיא", ומתברר למפרע שמלכותו והנהגתו של הקב"ה את העולם, היא בכל הזמנים ובכל המצבים! ונוכח במהרה בימינו לגאולה השלימה בחסד וברחמים, אכ"ר.

השגיח הקב"ה על כל צער וכאב של כל אחד ואחד מישראל, ודקדק עם המצרים לשלם להם כפי מעשיהם בדקדוק עצום כל אחד לפי אשר נהג מידה במידה לפי רמת קושי השיעבוד

מדור תפילות וקושיות

אשכול יוסף

הרה"ג רבי יוסף די סימך טוב שליט"א

"ויקה משה את עצמות יוסף עמו" (י"ג, י"ט)

כא וראה כמה חביבות מצוות על משה רבינו, שכל ישראל כולן נתעסקו בכיזה והוא נתעסק במצוות שנא' (משלי י') "חכם לב יקח מצות", [סוטה יג].

מה גדולתו של משה שהתעסק בעצמות יוסף ולא בכיזה, והלא גם הכיזה היתה מצוה שנצטוו עליה בפירוש ובאזהרה כפולה שישאלו מהמצרים כלי כסף וכלי זהב?

ישוב א'

ההתעסקות במתים היא חסד של אמת ללא פניה וכוונת פיגול

בפשטות יש לומר שיש חילוק גדול בין העוסק במצוה שיש לו ממנה רווח והנאת הגוף, לבין מצוה שאין לו ממנה הנאת הגוף, ושום נגיעה בדבר. ולכן הגם שהיה מצוה גם לישראל שנתעסקו בכיזה, אבל מכל מקום היה להם מזה הנאה, משא"כ משה רבנו שנתעסק בהעלאת עצמות יוסף, לא היה לו מזה שום הנאה ונגיעה, והיתה המצוה בתכלית ההידור והשלימות. וכמו שפירש רש"י (ויחי מ"ז כ"ט) שיעקב אמר ליוסף "ועשית עמדי חסד ואמת" שהחסד שעושים עם המתים הוא חסד של אמת.

ישוב ב'

על ידי שנתעסק משה בעצמות יוסף קיים מצוה בכל רגע ורגע

ע"ל שכוונת הגמרא לשבח את משה שהניח מצות ביזת מצרים ועסק בעצמות יוסף, לפי שבהתעסקותו בהעלאת עצמות יוסף קיים כמה מצוות, כמו שדרשו כמה "מצוות" חביבות על משה רבינו, לפי שבכל רגע ורגע שהתעסק והעלה את עצמות יוסף קיים מצוה, כדרך מוליכי ארון המת שמקיימים מצוה בכל רגע ורגע, ולכן יש חיוב לעמוד מפניהם כמבואר בירושלמי (ביכורים פ"ג ה"ג). משא"כ לעניין המצוה שהיה לישראל לשאול מהמצרים כלי כסף וכלי זהב, הוי מצוה אחת ותו לא.

ישוב ג'

יש אומרים שכיות מצרים לא היתה מצוה

בספר שאר יוסף כתב שלפי דרשת חז"ל "דבר נאה באוזני העם וישאלו" אמר הקב"ה למשה, בבקשה ממך, אמור להם לישראל בבקשה ממך וישאלו, שלא יאמרו אותו צדיק ועבדום וענו אותם קיים בהם ואחר כך יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם. ומשמע מזה שביזת מצרים לא היתה מצוה עשה, שהרי נאמר בה "נא" ודרשו חז"ל דהוי לשון בקשה, ועוד ראייה שהרי אם ביזת מצרים הוי מצוה, אם כן איננה ביזה אלא מתת אלוקים.

ישוב ד'

משה נטל מעט מהכיזה והלך להתעסק עם ארונו של יוסף

בספר עבודת דוד (שם) מתוך שחז"ל דרשו על משה "חכם לב יקח מצוות", לפי שמושה לקח מעט מהכיזה וכמו שאמרו במכילתא (עי' לעיל) ובזה יצא ידי חובתו, וגם התעסק בעצמות יוסף. וביאר שלא היה שיעור במצות ביזה, וכבר במעט ביזה שנטל קיים מצוה, ולכן זהו מעלתו של משה שנטל מעט ביזה ומיהר להלך להתעסק גם אחריו על יוסף.

חיזוק

סיפורים מחזקים

אור השבת

לפני כמה שנים באחד מבתי ישראל היה סיפור עצוב שכל בני המשפחה היו במצב בריאותי לא טוב, המצב היה בתיאור של "כשזה קם זה נופל" - האחד מבריאי והאחר אינו חש בטוב, ולא ידעו מה הסיבה לכך, במשפחה היה בחור מאוד מבוגר שניסה לברר אצל ידידי איפה שואלים כדי לקבל מידע מה לעשות, בין ידידי היה ידיד חסיד ששלח אותו לכתובת של אחד מגדולי ישראל [האדמו"ר מגור שהיה באותו יום בב"ב], ואמר לו, תיכנס אליו ותספר לו בפה או בכתב ותישמע ממנו מה שיענה, וכך עשה הבחור, הוא חזר בכתיבה ונכנס אל הצדיק וחיכה לתשובה, וכשנאמרה התשובה שנשמעה מאוד מדאיגה לא הבין הבחור מה הכוונה בין השאלה לתשובה, התשובה הייתה "כשמדברים רע - הרע נדבק במי שמדבר רע", הבחור יצא מבוהל וניגש לידידו החסיד ושאלו על תשובה זו וגם הוא נבהל וחשב לאן פונים, והנה עלה לו רעיון טוב, הם ניגשו יחדיו אל הקשקש בקודש שהבין בתשובות מעין אלו ושאלוהו, והוא החל להתעניין אצל הבחור על משפחתו עד שהגיע לנקודה שבביתו דיברו הרבה לשון הרע וזו לכאורה הסיבה, הבחור הבין את ההסבר וחזר לבית הוריו ושיתף אותם בכל הנעשה, ומיד קיבלו עליהם כולם להיזהר בשמירת הלשון, ובי"ע עד חודש כל הבעיות נפתרו עד ל"חזל טוב" המיוחל. (האגדה המצויה מספרת שסיפור נדיר זה, המובא כאן בפרסום ראשון אירע בצילו כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א. נשמח לברורים מאת קוראינו אודות סיפור זה).

רבי ישראל מאיר יסד בראדן קופת "גמילות חסד", בה נתנו הלוואות לצרכים תמורת משכונות. לשם השגת כספים קבע את פרשת משפטים לשבת של הגמילות חסדים [על סמך הפסוק באותה פרשה: "אם כסף תלוה את עמי"], והיה עורך בה סעודה ומנהל תעמולה ומגבית למטרה זו. הוא התקין לגמילות חסדים תקנות שונות, ורשמן בפנקס מיוחד בצירוף הקדמה על ערכה של מצוה זו. בשנים מאחרות יותר השקיע מאמצים רבים להקים בראדן מוסד "הכנסת אורחים" ועוד מפעלים. בכל מקרה אסון או מצוקה בעיר או בסביבה, היה מופיע ראשון ועושה כל שבאפשרותו להצלה ולעזרה, עד ששמו יצא לתהילה ולברכה בכל הסביבה.

בשנת תרפ"ז נפלה דלקה בעיירה ראדן וכמעט כל בתיה נשרפו. האש נפסקה על יד ביתו של רבי ישראל מאיר ובניו הישיבה, שנותרו לפלטה עם עוד כעשרים בית שמאחוריהם. כל תושבי העיירה לא הצילו מרושם כלום, ומצבם היה בכל רע. רבי ישראל מאיר הפסיק לגמרי את לימודיו, והתמסר לעזרת הנשרפים. ראשית כל השיג סכום כסף בהלוואה והושיט להם עזרה ראשונה, ומיד אחר כך לקח מקלו בידו וסובב במשך עשרה שבועות בערים הגדולות שבסביבה - וילנא, קובנא, מינסק ועוד, ואסף סכומים גדולים לטובתם. במשך זמן קצר הוקמה העיר על תילה, וכל תושביה שבו למעמדם.

הבית הקטן היה הומה אנשים. פשוטי עם לצד תלמידי חכמים, מבוגרים גם צעירים, צבאו על דלת הבית כדי לזכות בברכה מאת הגאון ה"חפץ חיים" זצ"ל. היה זה בזמן התכנסות ה"כנסיה הגדולה" - אסיפת רבנים גדולים מכל רחבי אירופה, שהתכנסו בעיר וינה, כדי לדון בבעיות השעה. תושבי וינה ניצלו הזדמנות זו כדי לזכות בברכה מגדול הדור. "אני איני רבי", אמר להם החפץ חיים, אך התושבים הפצירו בו רבות עד שבליט ברירה נענה להם והחל לברכם. והנה הגיע תורו של איש אחד, אשר עמו התלווה נער צעיר. "רצוני לקבל ברכה מכבוד הרב", אמר האיש ביראת כבוד. החפץ חיים, שלא הכירו מקודם, התבונן בו בריכוז, ואחר נענה ואמר: "איני יודע מה אתה מבקש ממני ברכה, אם אתה שולח את בנך לישיבה, אינך זקוק לברכה שלי, ברכתך מפורשת בתורה (דברים כז יב) כשעמדו כל ישראל על הר גריזים והר עיבל עם הכהנים והשכינה וארון הברית וענו ואמרו: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת". אבל אם אתה נותן את בנך בבית ספר ללא יראת שמים, איך אוכל לתת לך ברכה? איני יכול לגרד את התוכחה הכתובה בתורה!!! היהודי רעד, שינוי נקשו זו לזו, מנין ידע ה"חפץ חיים" לומר לו זאת?

עשרות אלפי הוראים

מצפים וממתנינים לסיפור שלך!

השם יתברך זיכה אותך בנס. אל תשמר אותו לעצמך שתף אותו עם קוראי 'אור השבת' ותגרום לחיזוק ולקידוש השם מאין

כמוהו!!

לפרטים ותענה אנושי: 052-714-84-54
פקס: 08-9941870 | חיייל: or7148454@gmail.com

פנינים

זכרונות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת בשלח - שירה"

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות - לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

רבנו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריחנו עונשו, הכל כגזרת עליון...
ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא את מצרים מת על שפת הים (יד, ל)

והקשה כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולין שליט"א, לכאורה צריך להבין: מדוע נאמר 'ויושע ה' ביום ההוא' את ישראל מיד מצרים, די היה לומר 'ויושע ה' את ישראל מיד מצרים'. למה הוסיפה התורה, 'ביום ההוא'.

וביאר מרן אדמו"ר שליט"א באופן נפלא, על פי דברי הכתוב (בראשית מה, כ) "ויברכם ביום ההוא לאמר, כך יברך ישראל לאמר, וישמך אלהים כאפרים וכמנשה". ולכאורה צריך להבין, למה כתוב 'ביום ההוא', די היה לכתוב 'ויברכם'. כמו כן צריך להבין, מדוע כתוב 'לאמר', למי לומר?

אלא אפשר לפרש, על פי מה שנאמר (בראשית א, ה) "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" - קודם בא הלילה שהוא החושך, ואחר כך בא היום שהוא האור. כמו כן צריך האדם לדעת, אפילו אם בא עליו ח"ו השכות, צריך הוא להאמין שבכות האמונה בהקב"ה, הכל יתהפך עליו לטובה, והוא יזכה לאור יום שהוא רחמים וחסדים.

וזהו הפירוש: "ויברכם" - הברכה היא, "ביום ההוא לאמר" - שתמיד יאמר האדם "ביום ההוא" - שילמד מדוגמת היום, כמו שבכל יום, האור בא לאחר החושך, כך צריך האדם להאמין, אפילו אם ח"ו הוא במצב של השכות, ועניינו לא מסתדרים לו, עם כל זה צריך הוא להאמין בהקב"ה, שמתוך החושך יגיע האור, שהוא הרחמים והישועות.

ועל פי זה גם פירש את דברי הפיוט (ועל הנסים הנוכה) "ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקן כהיום הזה" - באיזה זכות זכו עם ישראל לראות ישועות ופרקן, "בהיום הזה" - כי הם למדו את המסר מהיום הזה, כמו שביום האור מגיע אחר החושך, כך גם ישראל האמינו בהקב"ה, שמתוך החושך הם יזכו ל'אור' ולישועת ה', ולכן נאמר 'בהיום הזה'.

ולפי זה, ביאר אדמו"ר שליט"א למה נאמר 'ויושע ה' ביום ההוא' - ביום ההוא' דייקא, משום שהישועה לעם ישראל באה, מכך שהם לקחו דוגמא מהיום, כמו שהיום בא לאחר החושך, כמו כן בני ישראל כשהיו במצרים בתוך החושך, הם האמינו באמונה שלימה, שלאחר החושך, יבוא ה'אור' שהוא הישועה.

קריעת ים סוף
חז"ל אומרים (פסחים קיד) "קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף" וכן אמרו (סנהדרין כב) "קשין עליו זיווגו של אדם כקריעת ים סוף".

ולכאורה - שאל הרח"ק רבי **בונם מפשיסחא** זי"ע הבה נשכיל ונתבונן מה הדמיון בין שני עניינים אלו, פרנסה וזיווג, לקריעת ים סוף, מדוע דווקא שניים אלו דומים לנס ים סוף?

והחסבר הוא כך: כאשר עמדו ישראל ליד ים סוף, היו במלכות - מצד אחד המצרים, ומצד שני הים. קיוו או ישראל, שהקדוש ברוך הוא יעזור להם ויצילם, על ידי מערכת מלחמה נגד המצרים, שיצליחו לברוח מפניהם, או שינצלו בדרכים אחרות. אבל לנס כזה, שהקב"ה יבקע להם את הים, ובני ישראל ילכו בתוכו ביבשה - זה לא עלה על דעתם כלל וכלל!

כך אדם עורך ומסדר לעצמו המון תוכניות בעסקיו ובענייני זיווגים, ולרוב, הדבר עולה בידו על ידי סיעתא דשמיא, ממקום שהוא לא תכנן מראש, ולא חשב עליו כלל. מהמקור הכי לא צפוי שאפשר...

לכן אמרו חז"ל: קשין עליו מזונותיו וזיווגו של אדם כקריעת ים סוף...

מעשה נורא בענין האמונה בניסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף!

מעשה נורא שכתב החיד"א זי"ע שאירע בימי האר"י הק' ותלמידו רבי חיים ויטאל זי"ע:

וזה לשון החיד"א בספרו "שמחת הרגל": "ויהיה להאמין בכל דברי התורה ומפרשיה רבותינו זכרונם לברכה בסיפור הנס של יציאת מצרים ועשר המכות". ואגלה טפה ממעשה נורא בימי רבינו מורנו הרב חיים ויטאל זצ"ל.

וזה דבר המעשה, ככתוב ב"שבחי האר"י" (פרק ז):

מעשה באשה אחת אלמנה שנכנס בה רוח אחד וציער אותה צער גדול ורב למאוד. וכראות קרוביה את כאבה וצער, הלכו אצל האר"י ז"ל, לחלות פניו שילך עמהם להוציא את הרוח מן האשה. לא היה בידו פנאי, ושלה עמם את תלמידו רבינו חיים ויטאל זצ"ל. סמך ידו עליו, ומסר לו את השמות והכוונות שיכריחוהו לצאת.

נכנס מהרה"ו, והרוח שבאשה הפכה את פניה אל הקיר. אמר לו מהרה"ו:

רשעי, למה הפכת פניך ממני? השיב הרוח: לפי שהרשעים אינם יכולים להסתכל בפני הצדיקים, מפני השכינה ששורה עליהם.

שאלו מהרה"ו מה חטא ומה פשע שהענישוהו בעונש המור כזה, וסיפר על חטאיו הרבים ועל שמת בלא וידוי ותשובה, ומאז אין נשמתו מוצאת מנוח. וכל העם הנמצאים שם בכו בכיה רבה, כי נפל פחד הדין הנורא עליהם.

שאלו: ומי נתן לך רשות שתיכנס באשה זו. השיב הרוח: לפי שבאשמורת הבוקר קמה ממיטתה ורצתה להדליק אש, אך הסמרטוט לא היה, ולא קיבל את הניצוצות. ניסתה הרבה ולא עלה בידה, וכעסה כעס גדול עד מאד. השליכה את המצת והסמרטוט מידה לארץ, ואמרה: תהא לשמן! ומיד נתנו לי מלאכי ההבלה המלויים אותי רשות להיכנס בגופה.

תמה מהרה"ו ושאל: ובשביל עוון קל כזה נתנו לך רשות להציק לה כך כך? נענה הרוח ואמר: תדע, אדוני החכם, שזאת האשה אין תוכה כברה, כי אינה מאמנת בניסים שיעשה הקב"ה לישראל, וכפרט ביציאת מצרים. ובכל ליל פסח, כאשר כל ישראל שמחים וטובי לב ואומרים הלל הגדול ומספרים ביציאת מצרים - הכל בעיניה היתול ושחוק, והושבת היא בליבה שמעולם לא היה נס כזה...

מיד שאל הרב לאשה: המאמנת את באמונה שלימה שהקב"ה יחיד ומיוחד וברא שמים וארץ, ובידו כוח ויכולת לעשות כל אשר הפיך, ואין מי יאמר לו מה תעשה?

אמרה: הן, אני מאמנת הכל באמונה שלימה!

עוד אמר לה הרב ז"ל: המאמנת את באמונה שלימה שהקב"ה הוציאנו ממצרים מבית עבדים, וקרע לנו את הים, ועשה לנו ניסים הרבה? השיבה האשה: הן, אדוני החכם, אני מאמנת הכל באמונה שלימה, ואם היתה לי לפעמים דעת אחרת - אני מתחרטת עליה, והתחילה לבכות... מיד גזר הרב על הרוח שיצא, וכיון בשמות שמסר לו רבו ז"ל, ויצא.

הא למדת, שיסוד החיים של היהודי, הוא האמונה הפשוטה בכורא עולם הקדמון, שברא את העולם ומנהיגו בהשגחה הפרטית והוציאנו ממצרים בניסים ובנפלאות ומשם לימדנו לחיות את היום יום, כדברי הרמב"ן זי"ע בסוף פרשת בא: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה

ביאר בשדה

גליון מס' 268

שנה ר'
פרשת בשלה
ה'תשפ"א

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

ביאר חפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

סגולות לשבת שירה

לנו דינא רפיא.

(עירון קדישין)

שבת שירה נותנים חלק לציפורים שגם מנגנים

בשם הרב ז"ל טעם דאיתא (מגן אברהם א"ח שכד ס"ק ז) שמנהג לזרוק מאכל לציפורים בשבת שירה, כי הצפורים נקראים בעלי השיר כי אין בכל הנבראים חוץ מהאדם שישיר כמו הצפורים, כי השיר בא מן האויר, והראיה כלי זמר אינו מנגן רק מן האויר כידוע, לכן השירה נכתבת אריח על גבי לבינה (מגילה טז, ב) היינו אויר, וכלל התורה גם כן נקראה שירה כדכתיב (דברים לא, יט) כתבו לכם את השירה הזאת וגו', לכך יש בתורה פתוחות וסתומות דהיינו אויר. גם אדם שיועד לנגן יש לו ריאה גדולה או איזה אונא יתירה בריאה, כי הריאה מרחפת האויר לכך הצפורים הפורחים באויר מנגנים, לכך בשבת שירה נותנים להם חלק.

גם על ידי זה הנעושים שמתנענעים בתורה ובתפילה, גם כן להביא אויר, והוא כשעריים עלי דשא (דברים לב, ב) שהרוח מנענע העשב ועוזר לגידולו ומפזר העבים, כך הנעושים בתורה ובתפילה מפזר המחשבה זרה מהאדם, וגם נענוע אדם בתורה ובתפילה מפזר הענגים.

(אמרי פנחס-קארץ בשלה אות ק)

בשבת שירה נוהגין לאכול חיטין

לפי המנהג שאוכלין בשבת שירה חיטין שלמים מבושלין וכן בכל השנה שעורים שלמים מבושלים שקורין גערשטין שלמים וכן גריץ שלמים מבושלים שאין לאכלן אלא בתוך הסעודה.

(ב"ח א"ח ס"ו רח)

ועיין בספר הדרת קודש דף מ' בשם עוללת אפרים (רמז עז) בשלה ר"ת ל'אכול חיטים בשבת שירה, וע"ש הטעם משום דהמן ה' כגריעני חיטים כמ"ש בספר נחל קדומים סוף פ' פקודי.

(לקוטי מהרי"ח סדר מנהגי חודש טבת ושבת)

שכר לציפורים שאכלו לדתן ואבירם

עיין במג"א (א"ח שכ"ד) שיש נוהגין לתת חיטין לעופות בשבת שירה ושאינו נכון שהרי אין מזונותן עליך ע"ש, ובספר א"ח כתב בשם ספר תו"ש כיון שנהגו כן לשם מצוה דמרגלא בפומיהו שהעופות אמרו שירה בים לכך אין להקפיד, ועיין בספר נחלה לישראל שער בת רבים אות י"ז בשם הרב הקדוש מלוכלין זצלה"ה שלכן נותנין דבר מאכל להציפורים בשבת שירה כי דתן ואבירם הניחו המן ברחוב בש"ק כדי להכחיש דברי משה באמרו שבת לא יהי בו, והלכו הצפרים ואכלו אותם, וזה יצא מן העם ללקוט ולא מצאו ר"ל לא מצאו מה שהניחו, ע"כ בשבת שירה שקורין פ' המן נותנין לפניהם מזונות בשכרן.

(לקוטי מהרי"ח סדר מנהגי חודש טבת ושבת)

שירת יום ליבשה - לבן זכר

בליל שב"ק בשלה (תרי"ט) ניגן אחד מן החסידים אצל מרן אדמוה"ז מסאדיגורה זיע"א הניגון 'יום ליבשה' ואמר הרבי כי הניגון הזה מנגנים כאשר נולד בן, ויהיו בדריז פלא בעיני העומדים שם, למחרת לעת ערב הגיע שמה הידיעה כי בתו של הרבי ילדה בן זכר.

(בנין שלמה)

פעם אחת דיבר בקדשו מרן האדמוה"ז מסאדיגורה אודות מנהגם של ישראל לתת בשבת שירה מזון לציפורים.

והמשיל משלו ואמר, משל למה הדבר דומה, למלך שיש לו צבא אדיר המורכב מכמה מיני חיילות, וכן יש לו מהם גדוד מיוחד בעלי מנגנים על כמה מיני כלי זמר משובחים, לשמחו ולשעשעו, והיתה לו צפור קטנה שידעה לומר, וכשצפור זו היתה מזמרת היה המלך שמח ומשתעשע בה יותר מכל מיני כלי זמר ומכל השעשועים, מהסיבה שיש בוה משום חידוש רב ועצום.

וכן בעניינינו, יש לו למלך מלכי המלכים הקב"ה בעולמו מלאכים שרפים חיות ואופנים העושים רצונו בכל עת, וגלגלים, כוכבים ומזלות, שהם זכי החומר ודעתם גדולה מדעת האדם (רמב"ם יסודי התורה פ"ג ה"ט) והם משבחים תמיד ואומרים שירה לפניו.

אף על פי כן בוחר ה' בשירת עם בני ישראל שהם בעולם השפל, ומלוכשים בחומר עב וכשהם עובדים אותו ועושים רצונו ואומרים שירה, זה חביב מאוד לפניו יתברך, ויש לו להקב"ה מזה שמחה ושעשועים גדולים יותר מכל המלאכים שרפים חיות ואופנים.

על כן נהגו לתת מזון לפני הציפורים בשבת שירה, לרמוז ע"י כך שרצון הבורא יתברך בשירות ותשבחות עם בני ישראל הוא יותר מכל השירות של כל ברואי ממעל.

(מרן הרה"ק האדמוה"ז מסאדיגורה - אמת ליעקב)

ליתן אכילה לציפורים - המתקת הדינים

מרן הס"ק מרוזין זיע"א ביאר בטעם המנהג לתת הקשיא לפני הציפורים בשבת שירה משום שכשנותנים להם דינא קשיא יאשר

המרכז: רחוב מהרש"ל 13 בני ברק. מוקד: השאלת ציוד רפואי: *5076

ניתן להשיג במשרדינו

מחוללי חמצן למתקשים בושימה

24 שעות ביממה

כמו כן ניתן יעוץ רפואי והשאלת מוצרים תומכי רפואה נוספים

במסגרת המאמץ העולמי למלחמה בנגיף קורונה ובסיוע להשתדל להשאיר את פגעי נגיף המחלה בבית ככל שהמצב מאפשר ובכך להציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא

ברכות

הנהלת הארגון

המוקד *5076

והסירותי מחלה מקרבך כי אני ה' רופאיך

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט כולל אברכים לעיון - לפנה"צ כולל אברכים להוראה - אחה"צ רחוב מהרש"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה

"תורת אמת" שטפנשט מתחם גני הילדים * עקבי אבירים רח' רש"י 5 אלעד
מתחם כיתות התלמוד תורה רח' רש"י 9 אלעד
מתחם המכינה ליישיבה קטנה הכלל חסידית - אלעד רח' רש"י 3 אלעד

בית שטפנשט - גבעתיים

בקבר הצדיק משטפנשט רח' רמב"ם 1 גבעתיים
כולל אברכים * בית כנסת * מדרשה
* מרכז מתנדבים לנוקמים

הכנסת אורחים ואש"ל ברומניה

לקבוצות ויחידים - בהזמנה מראש מתחם קבר האדמו"ר הראשון משטפנשט רח' אליזבטה 2 שכ' פאקורר יאשי - רומניה

מפעל קמחא דפסחא

וקמחא דשבתא
עזר וסיוע למשפחות ברוכות בימי
ההגים ושבתות השנה.

אור מתתיהו

שיעורי תורה ברחבי הארץ, כנסי חיזוק וערבי יהדות לעם שבשדות, בהשתתפות גדולי המספיעים ומזכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון

להנצחת יהדות רומניה
וזכר הצדיקים משטפנשט.

מכון תורני

"תורת אמת - שטפנשט"
להוצאת כתבי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - רוזין - וחכמי רומניה.

מפעל האנציקלופדיה

לחכמי רומניה

מוספרי המכון ניתן להשיג

במשרדי המוסדות:
אנציקלופדיה מלכות שבמלכות בית רוזין ב"ח
אמונת אמת - שטפנשט
רשפי קודש - רוזין
סגולת מלכים - ניסן
עלי זבח:
ח"א עניני ברית מילה,
ח"ב עניני חלאקה,
ח"ג עניני נישואין ומצוה טאנין.
ילמד עניים - בדרכי הלימוד
כנורו של משיח - נגוני שטפנשט עתיקים
אלבום עם שני דיסקים

יו"ל על ידי מכון

'תורת אמת שטפנשט'
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
ברוא"ל: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

זמין דנשמתא

**כ"א שבט
יומא דהילולא
דהרה"ק רבי
יצחק מנעשכ"ו
ז"ע**

סיפר הרה"ק רבי יצחק מנישכ"ו זלה"ה שבידודו ישב בסעודה לפני אביו הרה"ק רבי מרדכי מנישכ"ו זלה"ה, ורצה לשתות אחר מאכל דגים, וציווה אביו להמתין קצת, וכשפנה אביו ממנו, לקח ושתה, וראה אביו והוכיחו מאוד באמרו עתה אתה קטן ותאב לזה, ומה יהיה כשתגדל ותתאזהר לענין אחר ולא תגביר א"ע לשבור תאוותיך, והתחלתי לכבות מאוד מאוד, ושמתי את דבריו על לבבי לזכרון תמיד, ומאז נתתי את הדברים היטב אל לבבי שלא לשכחם.

(זכרון טוב עמ' ג')

עוד מסופר עליו כי פעם בא לפניו א' מחסידיו ושטח לפניו את דאגתו שאין לו מצות שמורה לפסח, כי החטים שלו שנשתמרו משעת קצירה נתקלקלו, לו נענה ואמר לו: שמחת יום טוב היא מצוה מן התורה, מה שאין כן שמירה משעת קצירה, ועל כן מוטב לאכול מצה פשוטה בשמחה מלאכול מצה שמורה בעצבות.

(חסידים מספרים)

הדלת עוד מעבר השני אנו כבר יודעים למה הוא זקוק, ועליו רק להאמין בהש"ת, ואז אנו השליח להושיעו והוא באמת נושע.

(אמונת אמת - שטפנטס)

כה האמונה

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)
שמעתי מהרה"ר ר' יוסף אייזנבל זצ"ל שסיפר שמע מהגאון החסיד ר' פסח מנאווסעליץ זצ"ל: בשלחנו הקדוש של רבינו הס"ק מרוז'ין ז"ע היתה כידוע צפיפות גדולה מאוד, החסידים שרצו לחנות בזיו פניו הקדושים של רבינו היו נשענים על השלחן. פעם אחת, מרוב העומס על השלחן, עמד השלחן לקרוס תחתיו, והניח רבינו הרה"ק רבי שלום יוסף את רגלו מתחת לשלחן, כך שהשלחן נשאר לעמוד עם כל המסובים והנדחקים עליו. במשך שעה ארוכה עד לסיום שלחנו הקדוש של אביו. לתמיכה האנשים - שנודע להם בתר הכי מה היה כאן - על כה גבורתו, השיב: אל לכם לחשוב שזו גבורת הגוף, למעשה אין זה גבורה אלא **כה רוחני** הנובע מכח האמונה בהש"ת. (עיי' אבות פ"ו מ"ח: רבי שמעון בן מנסיא אומר משום רבי שמעון בן יוחאי הגוי והכח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם, שנאמר (משלי טז, לא) 'עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא' וכו', ואומר (משלי כ, כט) 'תפארת בחורים כחם'. ועי' מדרש שמאל שם: וכן המה נאה לצדיקים, כי התורה מתשת כחו של אדם, וצריך שיהיה באדם כח גדול לעסוק בתורה, וכמעשה דר' יוחנן (ב"מ פד, א) כאשר ראה לריש לקיש כשהיה לסטים אמר כמה נאה כח הזה לעסוק בתורה, והכשיל כחו בתורת ה' תמימה עד שזכה להיות שר וגדול בישראל וכו', ועז"א שהכה נאה לצדיקים כלומר להיות צדיקים וכו').

(ספר רשפי קודש מהרה"ק רבי שלום יוסף מרוז'ין בהוצאת מכונתו)

בנ"י שמחים רק בה'

אז ישיר משה (טו, א) - **שירה חדשה שבוהו גאולים**
מצינו בהגדש"פ 'ונאמר לפניו שירה חדשה', וכן אנו מסיימים את ברכות ק"ש דשחרית - **שירה חדשה שבוהו גאולים**, והסביר הרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין מהו ענין התואר "שירה חדשה"? אלא שכידוע מנהג ידוע הוא אצל כל עם ועם בנצחו את אויביו אומר שירה, הוא שמח במפלתם כשהיא לעצמה. ובישראל מה כתיב (שמות יד, לא) וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים, ועדיין לא אמרו שירה, וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם עת ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו - אז ישיר משה ובני ישראל, רק אז שרו. וזהו "שירה חדשה" שאינה בשום אומה, אשריה לה' כי גאה גאה (שם טו, א) בני ישראל שמחים לא במפלתם של רשעים כשהיא לעצמה, רק ביתגדל ויתקדש שמייה רבה. (אהלי יעקב - הוסיאטין)

הרגישו כמו בקריעת ים סוף

אשרירה לה' כי גאה גאה (טו, א)
על הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג ז"ע מסופר כי דרכו בקדוש היתה שמעולם לא עלה על יצועו, אלא היה יושב כל הלילה ועוסק בתורה ועבודת ה' עד שחטפתו תנומה, ומיד התעורר ותזר ללימודיו, וכששאלוהו אמאי לא ילך לישון, ענה ואמר, וכי מי שיש לו אבן טובה בידו ישליכו מידו, הזמן יקר הוא מכל אבנים טובות שבעולם וכי אבזבו אותו כשינה? פעם אחת נודמן הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק בבית הרבי ר' שמעלקא, ואחר שכנועיים רבים פעל אצלו שכל יעלה על יצועו בלילה, באמרו כי ע"י השינה לבטח יוכל לעבוד את הש"ת ביתר שאת ועזו, הרבי ר' שמעלקא שמע את דבריו והסכים לזה ואז הציע לו הרבי ר' אלימלך בעצמו את המטה, והרבי ר' שמעלקא אכן עלה על יצועו וירדם, בקומו משנתו היה מוחו צלול ביותר, ודרכו היתה להתפלל תפילת שחרית לפני העמוד, וגם כעת ירד לפני התיבה והתפלל ביתר שאת ועזו, ברשפי אש שלהבת יה ובהתלהבות עצומה ונוראה, וכשהגיע לאמירת השירה "אז ישיר" עלתה וגאתה התלהבותו עד מאוד, עד שחפץ עמו את שאר המתפללים שהתלהבו ביותר ומרוב רגשותם שנאו בהם חשו כאילו הם באים ממש בתוך הים, והרימו שולי בגדיהם שלא ירטבו. אחר התפילה אמר הרבי ר' שמעלקא להרה"ק הרבי ר' אלימלך: לא ידעתי שאפשר לעבוד את הש"ת באופן רם ונישא ע"י שינה, אך עכ"ז אינני רוצה לשנות ממנהגי.

(תולדותיו בסוף ספר דברי שמואל)

ראו יותר ממה שאפשר לומר

זה אלי ואנוהו (שמות טו, ב)
על דברי הכתוב **זה אלי ואנוהו פירש"י**: "בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו

פרעה רצה לבטל אמונת צדיקים

ופרעה הקריב (יד, ט).
מרוז'ין מרוז'ין היה אומר, הנה על הפסוק "ופרעה הקריב" איתא במדרש (שמו"ד כא, ה) "ופרעה הקריב, אלא שהקריב את ישראל לתשובה שעשו", והנה לאחר מכן נאמר "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו". וידועה השאלה מהי הטענה מה תצעק אלי, וכי מה יעשה, אם לא לצעוק אל הש"ת. וביאר מרוז'ין ז"ע, שהנה פרעה אותיות הערף, הערף הוא המחבר בין הראש לגוף, בני ישראל היה להם האמונה בהש"ת, והיה חסר להם האמונה במשה רבינו, וזהו הבחינה של משה רבינו, שמחבר כביכול בין ישראל לאביהם שבשמים. וזהו פרעה הקריב את ליבם לאביהם שבשמים, שפרעה הקריב את ליבם של ישראל מיד להש"ת ללא הקשר על ידי הצדיק, שביקש לנתק את העורף. ועל זה נאמר "מה תצעק אלי", שאין די באמונה שיש לך, אלא דבר אל בני ישראל ויסעו, שיכניס האמונה בבני ישראל.

וישב הים לתנאו

וישב הים לפנות בוקר לאיתנו (יד, טז).
רש"י פירש עה"פ וישב הים לפנות בוקר לאיתנו (יד, טז). לתקפו הראשון. ובמדרש איתא (ב"ר ה, ה) תנאי התנה הקב"ה עם הים שיהא נקרע לפני ישראל. ויש להבין הלא התנאי היה שיקרע הים בעת שיצטרכו ישראל לעבור, והיה צריך לומר ויקרע הים לאיתנו. אלא שההסבר הוא דהנה הבורא יתברך הוא אין סוף ובלתי בעל תכלית, וכשברא כל הנבראים בראם ג"כ בלתי גבול ותכלית וצימצום, והיה להם תענוג גדול מזה שיוכלו לעבוד את בוראם ג"כ בלי גבול ותכלית, כדאיתא בגמ' (ר"ה י"א). לציונים נבראו, אמנם אח"כ כשראה שאין העולם יכול להתקיים, צימצם את כל העולם, וכן צימצם את כל הנבראים בתוך כלים כידוע. והנה השתוקקות כל הנבראים לצאת מן הצימצום לעבוד את בוראם בלי צימצום. הנה כך הים ג"כ כשנצמצם בכלי והוגבל במקומו, כל השתוקקותו היא לצאת מן צימצומו ולעבוד את בוראו בלי צימצום. והנה כשבא העת שיקרע הים ולצאת מן הטבע נקרע מיד בלא שום עיכוב, ולכן לא היו צריכים תנאי לזה, רק אחרי קרי"ס כשהים היה צריך לשוב אל הטבע ולחזור אל צימצומו וגבולותיו, על זה היה צריך תנאי, כי הקב"ה מתנהג בטובו עם מעשה ידיו, ולכן התנה מקודם עם הים שלא יהיה לו תרעומות על הש"ת כשיקרע ויצטרך לחזור למקומו. וזהו שאמר הכתוב "וישב הים לפנות בוקר לאיתנו" - לתנאו הראשון, היינו שיחזור ויתצמצם לגבולותיו, אחר הקריעה דייקא, כי על זה היה התנאי.

(עירין קדישין השלם - בשם כנסת ישראל)

וגאלו אף שלא ראויים

ויישע ה' ביום הוא את בני ישראל מיד מצרים (יד, ל)
כתיב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", כמו ביציאת מצרים על אף שלא היו ישראל ראויים שיעשו להם ניסים כי היו שקועים במ"ט שיערי טומאה ר"ל, עם כל זאת נגאלו ברחמי וחסדי הש"ת עליהם, כי ה"ר אשר גם כעת שר בחימי וחסדי הש"ת יתקיים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" אף שישאל אינם ראויים לכך, ובפרט במצבינו אנו מה יש להש"ת טענות לישראל אשר שקועים עמוק בחשכות הגלות ובהסתרה כמ"ש "ואנכי הסתר אסתיר" ועם זאת מקיימים הם את מצות הש"ת, ובכ"ז הרי נשלם כוונתו ית"ש, ובזכות זה נגאל בכ"א.

(הרה"ק רבי אהרן מסאדיגורא - קדושת אהרן)

הקב"ה הוא בלי גבול ויותר ממה שראו

וירא ישראל את היד הגדולה וגו' ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא).
הקשה אא"ז הרה"ק מרוז'ין ז"ע"א איך שייך לומר כאן בחי' אמונה אחר שראו בעיניהם את היד הגדולה וגודל התגלות השכינה וכמאמרם ז"ל (מכילתא, בשלה) ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, דאמונה שייך לומר על דבר שאינו נראה לעיניים כגון דברי שמועה וקבלה, אבל לא על דבר הנראה לעינים. ותיריך דנודע שבכל עניני עבודת הש"ת וקיום מצוותיו ית' יש התנגדות היצ"ר המתנכל לאדם לפתותו ולמונעו מעבודתו ית' והנה כאן שראו בעיניהם גדולות וגבורת הש"ת ונפלאותיו אשר עשה עמהם, לא היה באפשרות היצ"ר לפתותם ולמנעם מעבודתם, ואך זאת היתה אז עצת היצ"ר שיעלו על לבם ומחשבתם, כי כל הגדולות והנפלאות שראו עיניהם זהו תכלית גדולת וגבורת הבורא ב"ה ואין עוד למעלה וגבוה מזה ח"ו, ובאמת הרי הבורא ית"ש הוא בלי גבול ותכלית בבחי' אין סוף, וכן למדותיו ית' אין סוף. ובוה יבואר הכ' וירא ישראל וגו' ועכ"ז ויראו העם את ה' היינו שיותר מה שראו בעיניהם יראו את ה' ויאמינו בה', שגבוה מעל גבוה שומר ישראל והוא במדותיו ית' הם בלי סוף ותכלית.

(הרה"ק רבי ישראל שלום יוסף מבוהוש - פאר ישראל)

הצדיק יודע

ויאמינו בה' ובמשה עבדו (יד, לא)
רבינו הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנטס היה אומר: יהודי שחושב כי הוא צריך להאריך בכתביה הקווטל ולפרט בה את בקשותיו, טעות היא בידו, וחבל על הוצאות הדרך שהוציא לבוא אלינו, מכיון שבטמם שהיהודי נכנס אלינו והוא רק נוגע בדיית

מדבר האמונה

הרב צבי טפר

להתחזק בביטחון בהקב"ה ולא ליפול בנסיונות

כל אחד ואחד מאיתנו חווה מפעם לפעם ניסיון שמנסה אותו ה' יתברך. אם זה קושי בפרנסה, קשיים בחינוך הילדים, קשיים במציאת זיווג ועוד ועוד ל"ע. אל יפול ברוחו וישים מבטחו בה' ויאמין שדבר זה הוא רק לנסותו לדעת היאמין בו יתברך אם לאו. וכמו שכתב הרבינו בחיי בפרשתנו (ג, יז): "וזהו דע כי כל ענייני ישראל ומקריהם במדבר הכל היה נסיון גמור כדי שיגדלו נפשם השכלית במדרגות הביטחון שהוא שורש האמונה, כדי שיהיו ראויים לקבל התורה. ומהסיבה הזו קרע להם את הים תוך כדי עוברים בתוכו ולא הכל בבת אחת. גם אחרי צאתם מים סוף אל מדבר שור ובאו למרה והמים היו מתקיים חזרו ונחמו מרים. ורק אחרי שמשו רבינו זרק העץ לתוך המים הם חזרו למתקוותם. וכל זה נסיון גמור וזכרון שכתוב "שם נסהו", גם ירידת המן כל יום בנפרד ולא כמה ימים מראש, הכל נסיון גמור, כמו שכתוב "ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו".

כל העניינים האלה היו נסיון גמור, כדי לקבוע בנפשותם מדת הביטחון. וזה מה שאמר שלמה המלך בספר משלי, "להיות בה' מבטחך הודעתך היום אף אתה". כלומר מה שהודעתך עד היום בספר הזה מן המוסרים והמשלים, הכל היה לתועלתך ולהביא אותך אל שלמות מדת הבטחון כמו שהגעתני אני אליה. וזה מה שאמר "אף אתה", כלומר גם אתה רדיניו כל א' וא' ידע כי מידת הביטחון היא עיקר גדול ויסוד התורה והמצוות. עכ"ל.

ובזה יתחזק כל אחד ואחד ויאמין בבורא יתברך שהכל הוא נסיון מאיתו יתברך. כי "אפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה בוודאי גם שם נמצא ה' יתברך". ואלו אישים האדם במצבו את הגורם הגשמי שנראה בעיניו שהוא זה האחראי לכך, לא כן הדבר. אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו עומד מאחורי כל הנסיונות והקשיים שעוברים על האדם.

וכידוע שזה היה הסיבה אשר הביא את רבי ישראל סלנטר זיע"א להקים את בית המוסר. ומעשה שהיה כך היה. לפני כמה וחמישים שנה התגורר בווילנא יהודי עני בשם זליג, אשר עסק לפרנסתו במקצוע הסנדלרות. לא תמיד היה בזה כדי לפרנס אותו ובני משפחתו, אך זליג מעולם לא התלונן. באחד הימים זרחה שמשו של זליג, ירושה רחוקה נפלה לידיו והפכה אותו בבת אחת לעשיר מופלג. והיה מכונה הנגיד ר' זליג. ובעל המאה הוא בעל הדעה מה שהפך אותו לראש הקהל.

ברבות השנים זכה זליג לשרוך את בנו עם בתו של רב העיירה, ולאשרו ולשמחתו לא היה גבול. מאושר היה כי עלה בידו לזכות לתורה וגדולה על שולחן אחד. בהתרגשות רבה הוביל את בנו לחופה. ולאחר מכן עמד לקבל מול טוב מידי האורחים הרבים. והנה נדחף אליו אדם צר עין אשר הצלחתו של הסנדלר לשעבר העבירה אותו על דעתו. הלה הרים בידו את סנדלו ושאל בקול רם לעיני כל המאזינים האם כדאי לתקן סנדל זה וכמה זה עולה... ר' זליג החוויר כסדי וכעבור רגע צנח תחתיו מתעלה. במהרה הוועקו למקום רופאים שניסו להשיב נפשו. אך כעבור זמן קצר קבעו את מותו של ר' זליג.

מעשה מוזעזע זה של שפיתות דמים הגיע לאוזניו של רבי ישראל סלנטר אשר החליט מיד להקים את בית המוסר. והיה מסביר החסיד הנודע רבי נטע ציינוירת זצ"ל. וכי בגלל שאדם אחד בייש את חבריו צריך להקים את בית המוסר. הרי כל בר דעת לא היה עושה מעשה כזה נורא?

אלא הסיבה להקמת בית המוסר לא הייתה בגלל המבייש. אלא בגלל המתבייש. מי שמת בגלל בוששה עליו מתעוררת טענה עצומה, יש לך כסף וכבוד ואף זכית להשתדך עם הרב. שמח בעולמך, מה לך נבהל מה הבריות אומרות עליך. וכי בגלל אמירה טפשית אחד אתה כבר מת?

אלא על האדם להתחזק באמונה וביטחון בפני אדון כל, וללכת בקומה זקופה. ויזכור גם את החסידים הרבים שעושה עמו ה' יתברך. וזה אשר יתן לו רוגע ונחמה בזה ובבא.

אז ישראל (טו, טז) "מן הוא כי לא ידעו מה הוא, ויאמר משה אליהם הוא הלחם אשר נתן ה' לאכלה". כי הנה ידוע כי הסגולה לפרנסה ולעשרת עושר הוא, שלא יאמר אדם "כחי ועוצם ידי עשו לי החיל הזה", אלא יאמין כי מה' הוא, והוא הנותן לו כח לעשות חיל. וזה שבני ישראל שעוד לא היו חזקים באמונתם, כי היו רגילים במצרים לעבודו וחשבו שאך על ידי עבודה השיגו חיל, ועל כן, כאשר ראו פתאום לחם המן לפני אלהים, המה ראו גם תמהו, מה היא הסיבה שבאה להם. על זה השיב משה רבינו, אדרבא, בשביל שאינכם יודעים את הסיבה על כן ירד המן, וכן דרכו של הקב"ה ליתן דוקא לאיש שיודע שלא פעל מאומה, אלא רק בה' ישים מבטחו. וזהו העיקר. אמנם, מי שרפתה בידו האמונה הזאת, המניעה היא ממנו, ולכן אמרו "קשין מוזנותיו", שהמניעה היא מהאדם, ושב ורפא לו.

(הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב - גנזי ישראל)

השי"ת צריך להגביה את ישראל

למען אנסנו אם ילך בתורתנו אם לא (טז ד) סיפר כבר"ק מרן בעל ה"עקיב אבירים זיע"ו: עובדא הוה אצל זקני אדמו"ר מסאדיגורה זיע"א בשבת אחת בעת שעברו לפניו להתברך בברכת שבתא טבא, והנה אחד מאלו שעברו לפניו היה יהודי כפרי פשוט שלא היה ידען גדול וביקש מוקני זיע"א שהיות חרע זרעים באדמתו צריך הוא שיברכנו שירדו גשמים, נענה זקני ואמר הרי נאמר "אם בחוקתי תלכו וגו' ונתתי גשמים בעתם", (ויקרא כו ג-ד) כדי שהשי"ת יתן הגשמיית התנאי לזה הוא 'בחוקתי תלכו' שיקיימו מצוות התורה. השיב הכפרי בשפתו הפשוטה "דבי יא בחוקתי נישט בחוקתי מיר דארפן רעגן" - רבי, כן בחוקתי או לא בחוקתי, אנו זקוקים לגשמים... כששמע זקני זיע"א דיבורים אלו הסב פניו ונכנס לחדרו ולא הסכים להמשיך לברך את קהל החסידים, היה כאלו מבין החסידים שחוקו למשבתו של הכפרי, אך ברי דעת שביניהם הבינו שצריך לשלוח לקודש פנימה לחלות פני הרבי שלא תהיה לו קפידה ח"ו, הלכו וביקשו מהממשמש בקודש הרה"ח ר' משה דוד גוטמן ז"ל - שהיה מגדולי המקורבים - שיכנס אל הרבי, נכנס ואמר לזקני זיע"א הנה כתוב "למען אנסנו הילך בתורתנו אם לא" ופירש הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנזב זיע"א למען 'אנסנו' הוא מלשון 'נס' היינו שהוא ענין נס והתנשאות, היינו שהשי"ת צריך להגביה את ישראל "הילך בתורתנו אם לא" זה כבר אינו מעניינו, אלא ענין להקב"ה לבדו. כששמע זקני זיע"א את דבריו עלתה בת שחוק על שפתיו ושב ויצא לברך את קהל החסידים.

(והעיר כי בספרנו אמונת אמת מופיע עובדה זו שסיפר האדמו"ר מטאלנא זצ"ל שמע זאת על הרה"ק רבינו מנחם נחום מטשורטקוב זיע"א)

לחם מן השמים

סיפר כבר"ק האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מקאפיטישניץ זצ"ל על חסיד אחד עשיר שנעשה עני, ובא לרבינו הרה"ק רבי מנחם נחום מטשורטקוב ורצה הרבי לתמוך, והוא מיאן לקבל, אמר לו הרה"ק, כאשר תופרים בגד שלם יש את הבד החיצוני ואת הבד התחתון - הבטנה. הכסף דומה לחוט התפירה, ואין לו חשיבות בפני עצמו, ולא משנה מהיכן בא, אם מהעליון או מהתחתון.

(אמונת אמת - שטפנטשט)

הכל הוא מה' לטובתו

ה' איש מלחמה ה' שמו (טו, טז). שם הו"ה מורה על מידת הרחמים והיה מרן הרה"ק מרוז'ין אומר ע"פ ה' איש מלחמה ה' שמו, כי גם כשכאביע על האדם יסורים חס ושלום, צריך לדעת להשכיל ולהבין שהכל הוא מהשי"ת לטובתו, וזהו אף על פי שה' איש מלחמה, מכל מקום ה' שמו.

(כנסת ישראל)

הכסף דומה לחוט

לחם מן השמים (טו, טז). סיפר כבר"ק האדמו"ר רבי אברהם יהושע העשיל מקאפיטישניץ זצ"ל על חסיד אחד עשיר שנעשה עני, ובא לרבינו הרה"ק רבי מנחם נחום מטשורטקוב ורצה הרבי לתמוך, והוא מיאן לקבל, אמר לו הרה"ק, כאשר תופרים בגד שלם יש את הבד החיצוני ואת הבד התחתון - הבטנה. הכסף דומה לחוט התפירה, ואין לו חשיבות בפני עצמו, ולא משנה מהיכן בא, אם מהעליון או מהתחתון.

(אמונת אמת - שטפנטשט)

להתכונן בשפלות עצמו

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מזה הוא (טז, טז). ממנהגי העולם אשר כל אחד מסתכל על חבריו בדרגה נחותה ממנו, ומנהג רע זה אפשר להסמיכו לדברי הכתוב "ויאמרו איש אל אחיו מן הוא", וכי מי הוא זמא הוא פלוני ולפעמים נראה כי גם החכמים ביותר חושבים כך בסתר ליבם, אלא שאינם מבטאים זאת בפירוש בפיהם, וזה שאדם מסתכל על חבריו בשפלות ובושה מי הוא זה ואיזהו, נובע מכך שהאדם לא מתבונן בעצמו בערכו הוא "כי לא ידעו מה הוא", דהיינו שהאדם אינו מכיר בשפלות וערך עצמו ואף פעם לא חשב ע"ז באיזה מצב הוא עצמו עומד, וע"כ מסתכל הוא בפחיתות על ערך חבריו.

(הרה"ק רבי דוב בער מלעווא זיע"ו)

לב נשבר

וילקטו המרובה והממעיט (טז, טז). דרש הרה"ק הפחד יצחק מביאין זיע"ו את דברי הפסוק "וילקטו המרובה והממעט", 'הממעט' דהיינו ע"י שהאדם לבו נשבר בקרבו וממעט עצמו ויודע חסרונו, ויודע שכל מה שהוא עושה ולומד ומתפלל אינו בכוחו רק בכח השי"ת, אז יכול הוא לקבל את רוב השפע בבחינת 'וילקטו המרובה'.

ע"י האמונה מגיע שפע

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מזה הוא וכו' (טו, טז). ידוע כי בקריאה מעוררים הזמן, ובפרשה זו נמצאו הרבה דברים יסודיים ועיקריים, אמונה, פרנסה, רפואה ומחייית עמלק. מצינו בגמרא (פסחים ק"ח.) שאמרו "קשין מוזנותיו של אדם וכו' כקריעת ים סוף", וגם אמרו (פסטיה ב:) קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, ולכאורה, איך שיך קשה אצל הקב"ה שהוא כל יכול?, אכן מצינו אצל המן שאמרו

באר בשדה - שטפנטשט

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים מתוך מופעל "סגולות מלכים" (תת"ב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחוודשי השנה דבר יום ביומו מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות הכנה לשבת קודש

והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (ט"ז, ה)

ישכים אדם להכנות שבת

אמר רב חסדא לעולם ישכים אדם (בערב שבת לטרוח ולזמן הוצאת שבת, רש"י) להוצאת שבת שנאמר והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו (לאלתר בשעת הבאה, הכנה והבאה בהשכמה היא, דכתיב וילקטו אותו בבקר בבקר, רש"י)

(שבת קיז, ב)

טירחת האמוראים בהכנות שבת

רב ספרא מחריך רישא (אם היה שם ראש בהמה לחרוך, מחרכו הוא בעצמו, רש"י) גדא מלח שיבוטא, רב הונא מדליק שרגי, רב פפא גדיל פתילתא, רב חסדא פרים סילקא (לשון פרומים, מחתך, רש"י) רבה ורב יוסף מצלחי ציבי, רבי זירא מצתת צתותי (מצית האור בעצים דקים, רש"י), רב נחמן בר יצחק מכתף ועייל מכתף ונפיק (בערב שבת יוצא ונכנס להביא תמיד משואות כלי תשמיש ובגדי חופש ומגדים, כאדם שמקבל את רבו בביתו, ומראה לו שהוא חשוב עליו וחרד לכבודו לטרוח ולהרבות בשבילו, רש"י), אמר אילו מקלעין לי רבי אמי ורבי אסי מי לא מכתפנא קמיהו, ואיכא דאמרי רבי אמי ורבי אסי מכתפי ועיילי מכתפי ונפיק אמרי אילו איקלע לן רבי יוחנן מי לא מכתפינן קמיה.

(שבת קיט, א)

כל המרבה בטירחה לכבוד שבת הרי זה משובח

אף על פי שיהיה אדם חשוב ביותר ואין דרכו ליקח דברים מן השוק ולא להתעסק במלאכות שבבית חייב לעשות דברים שהן לצורך השבת בגופו שזה הוא כבודו, חכמים הראשונים מהם מי שהיה מפצל בעצים לבשל בהן, ומהן מי שהיה מבשל או מולח בשר או גודל פתילות או מדליק נרות, ומהן מי שהיה יוצא וקונה דברים שהן לצורך השבת ממאכל ומשקה אף על פי שאין דרכו בכך וכל המרבה בדבר זה הרי זה משובח.

(רמב"ם הלכות שבת פרק ל' הלכה ו')

הכנה לשבת משחרית

תנחומא אמר רב חסדא מנין שכל המוציא יציאה לשבת מצוה שישכים ויוציא משחרית, שנאמר והיה ביום הששי וגו', ודרשו חכמים אין והיה אלא מיד שנאמר (שמואל א' ז' מה) והיה כי קם הפלשתי, אמר רבי זעירא אף על פי שמוציא אדם ערב שבת משחרית מצוה שיוסיף בין השמשות שנאמר (שמות שם) והיה משנה.

(בית יוסף או"ח סימן רג)

השחות הסכין

כתוב בכל בו (סי' לא, כה ע"ג) ומשחזין הסכין בכל ערב שבת, דהכי תניא בספרי וידעת כי שלום אהלך (איוב ה' כד) זו השחות סכין, ומצאתי כתוב בשם ספר חזי עולם (ספר היראה לר"י אות שט) דמוכח לה מדכתיב והכינו את, והוא כמו לאתים ולמזמרות (ישעיה ב' ד).

(בית יוסף או"ח סימן רג)

השחות הסכין סגולה לפרנסה

כאשר הסכין מושחו היטב, אזי הלחם והחלה נחתכים כראוי בלא שיפלו פירורים בעת החיתוך, וכבר אמרו חז"ל (ברכות נב, ב) שעניות באה מפני לזולת בפירורים, וממילא כאשר הסכין מושחו כראוי, אין פירורים ואין לזולת בהם, וכתב שם שזהו גם כן הענין של השחות הסכין בערב שבת, כדי לגרום לשפע של פרנסה ביום השבת קודש - שמכחה מתברכים כל ששת ימי המעשה.

(ליקוטי מהרי"ח, סדר ערב שבת)

מצוה להוסיף גם בין השמשות

בשם מדרש תנחומא 'אמר רבי זעירא אף על פי שמוציא אדם ערב שבת משחרית, מצוה שיוסיף בין השמשות שנאמר (שמות שם) והיה משנה', כלומר שיכינו שנית'.

(שבלי הלקט, סי' נה)

סגולה למחיקת עונות

בשם כוונות האר"י ז"ל הזיעה שאדם מזיע בצרכי שבת הם סגולה למחיקת העונות כמו הדמעות, ולכן צריך לטרוח הרבה בשביל לכבוד שבת.

(שערי תשובה סימן רנ ס"ק ב)

מעלת הנשים המכונות לשבת בערב שבת

סדין עשתה ותמכור וגו'. ומסיים ותשחק ליום אחרון, הוא ערב שבת יום אחרון בשבוע, שבו אינה עושה מלאכה, וע"י זריזותה בכל השבוע ניכר ששחקה ליום אחרון לשמה הוא, לאפוקי נשי דמחוזא. ע"כ יהיה גדול מעל שמים חסדה. וכתב מהרש"א ששכרו הוא מה שעל השמים, והיינו שתזכה לבנים ת"ח, וזהו ותורת חסד על לשונה, שהוא חסד מעל שמים. ושלא תאמר שבערב שבת היא מתעצלת ואינה עושה כלום אפילו צרכי בית לשבת, לכן מסיים בשבחה, צופיה הליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל.

(חתם סופר פסחים נ: ד"ה סדין)

הכנה לשבת ביום רביעי המישי ושישי

ועל דרך זה בימות השבוע היינו ביום ד' ה' ו' להכין עצמו לשבת, כי מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת והוא מ"ש הריב"ש זצ"ל בפירוש הכתוב (שמות לד, כא) בחריש ובקציר תשבות, כי חר"ש הוא נוטריקון חמשי רביעי ששי, רצ"ל כמו שהחרישה היא הכנה לזריעה ולקצירה, כך אלו השלשה ימים שייכים לשבת הבא ולהכין עצמו בכל מיני הכנות שיוכל מה לעבוד את בוראו ביום השבת דהיא הזריעה, ואח"כ בג' ימים שאחר שבת היינו אב"ג יהיה הקצירה שיקבל כל השפעות שירדו לו בתפלת שבת, וכך הם כל ימי השבוע שלשה ימים לפני השבת ושלושה לאחריו ושבת באמצע. והנה מי שלא הכין עצמו או שאינו יכול, אזי יתחבר את עצמו בשאר חברים אשר הכינו את עצמם ומתוך כך יוכל לעלות עמהם, כמו מי שלא הכין לעצמו לאכול בשבת ובא חבירו אשר הכין לו והזמינו לאכול אצלו ומתוך כך יש לו לאכול, אף זה כן שבעצמו אין לו כלום רק שהם יזמינוהו.

(עבודת ישראל פרקי אבות פרק א)

הכנה לשבת מביא ברכה והשפעה

איתא בספרים, כשם שההכנה לשבת מביא ברכה והשפעה, כך הלימוד בעניני שבת ובמסכת שבת מביא השפעה יתירה, ומצינו (עבודה זרה ד, ב) דהקב"ה עוסק בכל יום שלש שעות בתורה, ועסק אז בזמן לקיטת המן שהי' בבוקר - בעניני מסכת שבת, ועל ידי זה נתרבה המן, וזה שאמר משה 'הוא אשר דיבר ה' שבתון שבת קודש', יען שהקב"ה דיבר בהלכות 'שבתון שבת קודש' לכך היה בו ברכה ונתרבה.

(תורת משה להח"ס פרשת בשלה)

אמירת לכבוד שבת קודש

בשם כתיבי האר"י 'ויאמר על כל דבר שקונה זהו לכבוד שבת, וביאר במחצית השקל 'שעל ידי הדיבור

יחול קדושת שבת על אותו דבר, כי הדיבור באדם לא דבר ריק הוא'.

(מגן אברהם סי' רג)

על ידי הכנה לשבת נחשב כאילו עושים את יום השבת

שבת נחשבת למתנה כי הארת ש"ק באה מצד אתערותא דלעילא, אולם בכל זאת באם האדם מכין את עצמו עוד בערב שבת ומוסיף מחול על הקודש קדושה על קדושה אזי נחשבת השבת שלנו ונחשב כאילו אנחנו בעצמנו עושים את יום השבת לאשר אנחנו קדמנו את השבת בהכנותינו, והוא בחינת לכה דודי לקראת כלה, והבן. וכמו שאיתא בספרים לפרש הקרא וצדקה תהי' לנו כי נשמר לעשות (הברים ו, כה), היינו, באם אנחנו מצפים וממתינים להמצוה, כי נשמר הוא לשון המתנה כמו ואביו שמר את הדבר (בראשית לו, יא), ומקדימין לעשותה טרם בא זמן החיוב, אז נחשבת המצוה לנו לצדקה לאשר עוד לא היינו מחוייבין בדבר ועכ"ו אנחנו עושיין הכנה ומכניסין עצמנו לחיוב. כמו כן בשבת קודש, באם האדם מקבל את השבת עוד בערב שבת קודם זמן החיוב ועושה הכנה כנאמר והי' ביום הששי והכינו את אשר יביאו (שמות טז, ה) אזי נחשבת השבת שלנו, ואף שלולא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו, עכ"ו נחשב אתערותא דלעילא בצירוף אתערותא שלנו.

(ספר עשרת יסועה על התורה - פרשת בהר)

כפרת הפגמים

על ידי שבני ישראל מטהרים עצמם מערב שבת, כדאיתא בספרים שטבילה בחמין בערב שבת היא מעין טבילת נהר דינור, ומשתוקקים לשבת, ועושים תשובה בערב שבת, בזה מהפכין התשוקות הרעות לתשוקות טובות ומתכפרים מכל הפגמים, וזהו דאיתא בפוסקים שזיעת ההכנה לשבת סגולה למחילת עוונות, היינו כשמקבל על עצמו מקודם ורוצה ומשתוקק לקדושה יכול לתקן החטאים.

(פני מנחם וירא, תשנ"ד)

הכנה מרובה לשבת סגולה לפרנסה

ונראה על פי מה שפירש כ"ק אאמ"ו זצוק"ל מאמרם ז"ל (שבת קיח ע"ג) עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות שהוא עצה טובה למי שפרנסתו דחוקה ואין לו מה לאכול שירבה לבשל ולהכין מזון רב לכבוד שנת קודש דעל זה כבר הבטיח הקב"ה לוו עלי ואני פורע (עי' ביצה טו ע"ב) וכל הנותר יאכל בימות החול, וזהו שאמרו עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות, שתכין לשנת הרבה כפי הצורך לימות החול, ולא תזדקק לידי מתנת בשר ודם.

(אמונת אברהם פרשת בשלה)

יוצא מגיהנם משעה שהתחיל בהכנות לשבת

שמעתי בשם גדול אחד שאמר לפי מה שידוע מחז"ל דמי ששומר שבת בעולם הזה אז גם שם אפילו אם נתחייב חס ושלוש עונש גהינם עבור עוונותיו אינו נענש ביום השבת, דנחשב לאיש שהוא זמן שבת מעת שהתחיל בערב שבת להתעסק בצרכי שבת, ומגינה עליו זכות השבת ועל כן מאד צריך להשתדל בעניי צרכי שבת וייטב לו בזה ובבא.

(שם עולם להפחץ חיים ח"א פ"ד)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקהל שטפניט

חכמי
רומניה

מצבת קבורתו ומצבת זוגתו
הרבנית ע"ה בחלקת ספינקא
בהר הזיתים

הגה"ח רבי אברהם ברוך רוזנברג זצ"ל רב בסוליצה, קלויזנבורג ובארה"ק רב דגמזו נסתלק כ"ה שבט תשס"א ומנו"כ בהר הזיתים

סמוך על שולחן חותנו. כשנתיים לאחר נישואיו נקרא ע"י בני קהילת ריגליץ שבפולין להיות להם לרב. קהילת ריגליץ מנתה אז כחמישים משפחות יראים ושלמים ותמימי דרך. אולם רבנות זו לא החזיקה זמן רב, בעקבות פסילת ממשלת פולין את כהונתו כרב במדינת פולין מחמת היותו אזרח רומניה. בעקבות זאת חזר רבינו עם בני משפחתו לרומניה ארץ מולדתו. לא ארכו השנים ודווקא בעובדה זו ראה רבינו גילוי מופלא של השגחה הפרטית, בכך שניצל מטלפי חיית הטרף הנאצית שלא השאירה שריד ופליט בפולין, כאשר כל קהילת יהודי אמסנא וכל משפחת חמיני נהרגו על קידוש השם, הי"ד. בכותבו על כך בהקדמתו לספרו מביא רבינו את דברי הגמרא על הפסוק "אודך ה' מסופר שהוא נוצר בעקבות פגישתו של אביו הגאון של רבינו עם רבי שמואל מאיר הכהן הולנדר זצ"ל בעמח"ס שו"ת "שם הכהן", בנו של רבי נתן דוד, בצ'רנוביץ, ומתוך הידידות שנוצרה ביניהם נוצר השידוך, ללא נוכחות החתן והכלה אלא בצירוף שליחת חידושי תורתו של החתן לאבי הכלה. כשהגיעו החתן ומשפחתו אל מקום החתונה, הזכיר המחונן הרב מאמסנא את דברי חז"ל שאסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, והוביל את החתן לראות את כלתו, אולם רבינו העיד על עצמו כי אפילו אז לא הרים את עיניו להסתכל כלל וכלל.

ה' השבה לטובה

עם נישואיו עבר לגור באמסנא שבפולין כשהוא

הגה"ח רבי אברהם ברוך רוזנברג נולד בשנת תרס"ו לאביו הגה"צ המפורסם רבי יקותיאל יהודה, אבד"ק דיערעש שברומניה, בעל מחבר ספר שו"ת "תורת יקותיאל", ולאמו בת הגה"צ רבי מנשה גולדברגר זצ"ל מסטרופקוב, בן הגה"ק מרן ר' ברוך מנאנאש זצ"ל, בן הגה"ק רבי זאב וואלף גולדברגר - אב"ד ראצפערט, נכד המהרש"א ולמעלה בקודש. יחוסו מצד אמו הגיע לגדולי עולם כמו הש"ך, הרמ"א, ה"סמיכת חכמים", המהר"ל מפראג ורש"י הקדוש. בהגיעו לפרק "האיש מקדש" נלקח כחתן לבתו של הרה"צ רבי נתן דוד הכהן הולנדר זצ"ל, אב"ד אמסנא שבפולין, נכדת הרבי ר' ברוכ"ל ממעזבוז והבעש"ט הק", הרה"ק מאפטא, הקדושת לוי, רבי מאיר'ל מפרימישלין, ועוד. על קשר השידוך ביניהם

באר בשדה - שטפניט

כי אגפת בי, ישוב אפך ותנחמני" שני בני אדם יצאו לסחורה. ישב לו קוף לאחד מהם והתחיל מחרף ומגדף. לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו ביים, התחיל מודה ומשבח".

ברבנות סוליציא

בשנת תרצ"ו התמנה רבינו לכהן כרב בקהילת קודש סוליציא שבמולדובה. קהילה זו מנתה יותר ממאתיים משפחות, וחמישה בתי-מדרש שכנו בה כבוד. אמנם שונה היתה קהילת סוליציא מקהילת ריגליץ, בכך שיהודיה היו מושפעים שלא לטובה מהסביבה הקולקלת. אולם רבינו אור עוז ותעצומות ומיד עם בואו לעיר החל לחולל בה מהפכה של ממש. ראשית דאג לאחד את הקהילה, שהיתה מפולגת לשני מחנות בעקבות מחלוקת ישנה. רבינו התפלל בסוליציא בימים הנוראים ונשא שם דרשות, וכך הצליח בזמן קצר ליישר את ההדורים ולאחד בין הפלגים. הוא דאג לכל ענייני הקהילה ולהעמדת יסודי הדת על תילה. הוא עסק בהקמת מקווה כשרה לטהרתן של ישראל, ועמד ללא חת על משמר הכשרות כשהוא מחמיר על כל קוצו של יו"ד. כשביקש לתת את הכשרו על אפיית מצות שנערכה בעיר, לא סמך על המשיגיהם העומדים על המלאכה אלא השגיח בעצמו, כשהוא מבצע על כלי הלישה סימנים נסתרים מעין רואה וכך יכל לשמור שלא יוחלפו באחרים. לא אחת פסל ואסר מצות שלא נעשו בכל הדקדוקים הראויים בעיניו. הוא למד עם נערי קהילה והורה להם את דרך ה', ובהמשך אף הקים ישיבה לתפארה עבור בחורי החמד להגדיל את כח התורה ולשמרה.

וכך כתב רבינו בקיצור אמרים על תקופה זו בחייו: "ישיבתי בסוליציא היתה תחנת מעבר אחת, והפעולות לחיזוק הדת היו ב"ה פוריות, אם לא שבאה מלחמת היטלר ימשי' ונשתנו סדרי בראשית, ואשר טיפחתי וריביתי, להעמיד תלמידים, אויבי כולם".

שנות ראינו רעה

אמנם רבינו עבר בעוד מועד מפולין לרומניה, אך גם ברומניה קפץ עליו רוגזו של השטן המשחית בדמותם של הנאצים אשר חפצו להשמיד ולאבד חלילה כל אשר בשם ישראל יכונה.

לאחר ארבע שנים בהן פעל רבות בסוליציא, גברה יד הנאצים ימ"ש והתקבלה פקודה לרכו את כל יהודי העיר ברחוב. כל תושבי העיר נעמדו בשורות כשמשאותיהם צרויות על שכמם וחשו על בשרם את אימת הגירוש. אולם לפתע פתאום קרה נס מיוחד וכולם שוחררו לבתיהם ללא כל פגע. וכתב על כך רבינו: "אין לשער גודל שמחתנו והודינו להשם יתברך, שהיו מקומות ששלחו ל'בוג', ל'טרנסניסטריא', ועוד מקומות שהיו מעין 'אושביץ'. יהי שם ה' מבורך לעולם ועד".

תקופה לאחר מכן גזרו הרשעים על כל יהודי סוליציא והעיריות הסמוכות: בוטשאטש, שטפנשט, לעזוב את בתיהם ומטלטליהם ולגלות לעיר המחוז בוטושאן. כל המשפחות היהודיות רוכזו שם בצפיפות נוראה, ואילו הרבנים וחשובי הקהל ואף רבינו בתוכם נכלאו באחד מבתי-הכנסת בבוטושאן. רק לאחר השתדלות מרובה אצל השלטונות בבוקרסט, שוחררו הרבנים מהכלא והורשו להתאחד עם בני משפחותיהם. רבינו התאחד עם בני משפחתו, שבחסידי שמים זכו לאכסניה בהשתדלותו של האדמו"ר מבאטשאן-קוידניוב.

ביושבו בבוטושאן, קיבל רבינו לרשותו את בית-המדרש הגדול "סיוענער שול", וניהל בו את תפילותיו, למד תורה ולימד את תלמידיו. היו לו

יחסים קרובים עם הגה"ק רבי אליעזר זאב מרילוס, גאב"ד בוטשאטש, וחתנו גאב"ד באטשאן, שתמכו ברבינו בעת הצורך.

כשנפראו יהודי העיר למחנות העבודה, נשלח גם רבינו לעבודת כפיה במחצבת אבן. בחסדי ה' עליו, המפקד הממונה נטה אליו חסד והתייחס אליו בכבוד, ונתן לו עבודה קלה יחסית, לשמור על הכלים במקום השינה. גם בהיותו במחנה העבודה לא שקט רבינו על שמרו והמשיך לעסוק בתורה ככל שהיה ביכולתו. הוא חירף את נפשו להשיג לעצמו ספרי קודש מהעיר הסמוכה. בצוק העיתים, כשעלה בידו למצוא חלקים של ספרי-תורה, חיבר ותפר ע"י גיידים שני חלקים משני ספר-תורה

מימין לשמאל: האדמו"ר מהוסאקוב זצ"ל, הרב גמזו זצ"ל, חתנו הרה"צ רא"ז לופוביץ האדמו"ר מבוקרסט שלי"א, האדמו"ר רמ"י לופוביץ מבוקרסט זצ"ל

מימין לשמאל: האדמו"ר מנדבורנא חדרה זצ"ל, הרב גמזו זצ"ל, חתן הבר מצווה, גיסו האדמו"ר מוזטשאק זצ"ל, חתנו האדמו"ר רא"ז לופוביץ שלי"א מבוקרסט

נאם במסיבת מלווה מלכא בישוב יסודות

שונים וקרא בהם ללא ברכה. אמנם היהודים שהיו בסביבתו חששו מתגובת המפקד לשמירתו המוקפדת של רבינו על המצוות, אך הוא עשה זאת ללא חת נתקיים בו הכתוב "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, ויראו ממך". הקצין המפקד לא רק שלא גער בו, אלא אף שוחח עימו בידידות פעמים רבות וגילה התעניינות לפשר התפילין שבראשו. מסירות-נפש מיוחדת במינה גילה רבינו בהגיע חג הסוכות, כשמתוך רצונו העז לקיים מצוות סוכה אילתר לו מריצה, עליה חיבר ארבע כלונסאות ועליהם שם סכך. בתוך סוכת ארעו זו ישן ואכל במשך כל חג הסוכות בקור הנורא ששרר בחוץ. המפקד שראהו יושב על המריצה המקורה בסכך,

קרא לרעהו וגיחך: ראה נא את הרב יושב בלול... אך לרבינו כמובן לא היה אכפת מתגובה זו, העיקר שעלה בידו לקיים את המצווה כהלכתה. וכך מספר רבינו בסיומו קצר של קורותיו: "בימים-הנוראים קיבלו כולם חופש והתפללנו יחד. היה לנו בעל שחרית ואני קראתי בתורה והיה לי שופר והייתי הבעל-תוקע ובעל מוסף, וכן ביום הקדוש, לסוכות עשיתי לי סוכה קטנה ותל"י קיימתי מצות סוכה כדינא אכילה שתיה לינה. היהודים פחדו שהקצין יאכל אותי, ותל"י לא כעס, אדרבא קרא לרעהו שיראה איך הרב יושב בלול... בשמחת-תורה עשינו הקפות, אינני זוכר הקפות כל כך שמחות כאז".

על אף כל התלאות שעברו עליו ועל בני משפחתו, ביצר רבינו לראות את חסדי השם ואת השגחתו המיוחדת עליהם לטובה, להודות לו ולשלוחויו עלי אדמות על כל הטבה שהיטיבו עימו. וכך הוא מסכם את השנים הללו בכתבו: "ברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו מליטנו המגורשים, וישראל קדושים הם, ואיך שהוא הסתדרנו כולנו - אם כי בדוחק - מכל מקום לא גווע איש מרעב, במשך כל זמן המלחמה עד שעבר זעם, כי ישראל קדושים הם ואיש אחיו יעזור, זכרה להם אלוקים לטובה".

הנס בליל הסדר תש"ד

נס מיוחד של השגחה פרטית אירע לו בליל-הסדר תש"ד, כאשר עם סיום המלחמה התקדמו הרוסים וכבשו את בוטושאן מידי הגרמנים ע"י הפצצות אוויריות שזרעו בה הרס וחורבן, שכול ואובדן. רבינו ישב בביתו כשהוא לבוש בקיטל ואמר בהתרגשות את מילות ההגדה, כשהמפציצים הגרמניים התחילו שוב להרעיש את העיר במרווחים של עשר דקות. הוא ובנו הקטן עמדו כשידו בידית הדלת מוכן לברוח החוצה באם יופצץ ביתו. בארבע לפנות בוקר, כשפסקו ההפצצות, יצא לרחוב וגילה את ההרס והחורבן, המוות והשכול, עם היספותם של כחמישים יהודים. בעת ההפצצות כשישב בבונקר חיבר לעצמו תפילה בלשון-הקודש, תפילה שהמשיך לאומרה מני אז בכל יום בברכת "שמע קולנו".

"אבינו מלכנו, חמול עלינו ועל עוללינו וטפינו, ושמרינו והצילנו מכל רע, אותי ואת אשתי ואת כל זרעי, ואת הורי ואת ביתם ואת כל זרעם, ואת אחינו בני ישראל אנשי המקום הזה, ואת שארית הפליטה מעמך ישראל, שלא יארע להם ולנו שום דבר רע. ושניצל מכל מקרים רעים ומכל מיני חולאים רעים, ומכל מיני פורעניות המתרגשות ובאות לעולם, ופרוס עלינו סוכת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך והושיענו מהרה למען שמך, והגן בעדינו והסר מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ויגון, והסר שטן מלפנינו ומאחרינו ובצל כנפיך תסתירנו, כי ק"ל שומרינו ומצילנו אתה, כי ק"ל מלך חנון ורחום אתה, ושומר צאתנו ובוטאנו לחיים ולשלום. וזכינו להכניס כל בנינו לתורה לחופה ולמעש"ט, ואת בנותינו לבעלי תורה ולחופה ולמעש"ט, ונוכה לגדל את כל יוצאי חלצינו על דרכי התורה והיראה, מתוך נחת והרחבת הדעת, ונהי' אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ונוכה לעבדך באמת ובלבב שלם בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, בלי טרדות ופניות זמן, כדי להודות ולהלל לשמך הגדול".

בדיעורש

כשנפתחה הארץ והיה אפשר לנסוע ממקום למקום, חזרו לדיעורש, שם נהרג אביו ואמו נשארה אלמנה עם יתומים. הוא לא דאג

ימים מקדם

**זכרונות הגה"צ רבי יהושע
רוזנברגר שליט"א**

בשיחה מיוחדת ל'באר בשדה'

הגר"י רוזנברגר שליט"א רב קרית הרמ"א בבית שמש

תוך ימי האבל על פטירת אחותו הרבנית לופוביץ ע"ה בתו של הגאון זצ"ל נועדנו לשיחה עם בנו של הגאון זצ"ל ילחט"א הגאון הצדיק רבי יהושע רוזנברגר שליט"א רב קרית הרמ"א בבית שמש המבכה על פטירת אחותו אשת חיל שזכתה לראות עולמה בחייה בהעמדה דורות ישרים מבורכים, ונסתלקה בסמוך ליום פטירת אביו הגדול שאף הוא נסתלק כבן ע"ד שנים.

מספר הגה"צ הגר"י רוזנברגר שליט"א: אבי הגה"צ זצ"ל נולד בסטרופקוב ובהגיע לגיל נישואיו נהיה חתן באמסטרע שגליציא שם התגורר שנתיים בצל חותנו הגדול זצ"ל ואח"כ עבר לכהן ברבנות סוליצה משנת תרצ"ו עד המחלמה העולמית ומשם עבר לבוטושאן ואח"כ אחרי המחלמה עקר לגערש שלישי טורדא ומשם לקלויזנבורג שם התגורר 33 שנים, ומשם עלינו בשנת תש"י מקוסטנצה בשתי אניות, הראשונה הובילה אותנו עד טורקיה, ומשם עלינו לחיפה בתחילה שיכנו אותנו במחנה עולים בעין שמר ומשם עברנו לגמזו שהייתה אז עיר מליאה חכמים וסופרים כולם יראי השם.

אודות הולדת הגאון שליט"א ונתינת השם שבזכותו גם זכו לישועה כותב בזכרונות הגה"צ רבי אברהם ברוך רוזנברגר זצ"ל: היה לנו דוד אחי אמי, שנקרא יהושע על שם סבו מצד האם, אבל אף שהיה תלמיד חכם גדול וירא וחרד את ה' מאוד, מאחר שנאסף באושוויץ, התכוונתי עם השם להרב הגה"ק מרן יהושע זצ"ל וז"ע האדמו"ר הצדיק מבעלו. הסנדק היה האדמו"ר מבאטשאן קוידניוב ואני הייתי המוהל, הוא בננו הרה"ג ר' יהושע רוזנברגר, אחד ממורי הוראה הידועים של העדה בירושלם שליט"א, חתנו של מחו' הרה"צ האדמו"ר מספינקא בירושל"י. ברוך ה' לא קרה לנו דבר, אף שהיינו בבית כל הזמן, ואדרבא היה לנו ישועה, שמא גרם, והמצב נרגע, כי בתוך כך נסוגו הגרמנים יותר ויותר כי גורשו על ידי הרוסים.

זכרונות הגאון הגה"צ רבי יהושע רוזנברגר שליט"א מהימים ההם מעומעמים שכן כבן 6 עלה הרב שליט"א מרומניה לארה"ק, זכרונות היחיד מהימים ההם היה שילד הלכתי לחיידר בקלוח, וזכרונות הרבים של אבי זצ"ל הלא המה כתובים בהקדמה לספרו 'ברכת אברהם ב' שם בהקדמת אבי זצ"ל הוא מתאר בארוכה ומספר על ימי המחלמה ועל ההיסטוריה שעבר בתחנות נודודי השונים. אבא זצ"ל נסע לבעלו, לויזניץ, וכמוכן להרה"ק רבינו יואל מסאטמאר אליו התבטל כחסיד ממש.

הוא היה ידוע כלוחם גדול מלחמת השם עוד בסוליצה הקים שייבה ולחם כנגד כל המפריעים, פה בארה"ק התיישב בגמזו וגם פה כמעשהו ברומניה לחם במלחמתה של תורה, אמנם בהתחלה זה היה ישוב חרדי אבל לאט לאט החלו לעזוב אותו והיה צריך ללחום בעו על כל דבר של יהדות ותורה בדרך המסורה לנו מדור דור.

אבא זצ"ל היה תלמיד של אביו בעיר דיערעש ממנו קנה את רוב תורתו וחכמתו, כשהתגורר בבוטושאן היה לו קשר עם הרב בורשטיין שכינה כרב בבוטושאן ועמו התכתב גם כאן בארץ, כמו כן היה בקשר שם עם הגה"צ הרב מרילוס מבוטושאן, כשנסתלק נטמן בהר הזיתים בחלקת ספינקא זיע"א.

כרב עשרות שנים, עמד על גרי הקדושה והצניעות ומסר נפשו למען שמירת שמיטה כהלכתה. כאן יכל גם לעסוק בתורה כאוות נפשו, וכפי שכתב בספרו, רוב התשובות וחידושי תורה שבספרו הם מתורת ארץ ישראל.

מה זרעו בחיים

עד יומו האחרון לא פסק מעבודת הקודש, כשנה לפני פטירתו זכה להוציא את ספר תשובותיו שחיבר בעמל ויזע רב וקראו על שמו 'ברכת אברהם ברוך', כמו כן זכה להוציא לאור ספר נוסף מכתב יד, מחידושי אביו הגאון הצדיק אבד"ק דיערעש שזכה להצילם מאדמת רומניה בעת עלייתו איתם ארצה. וקראו בשם 'תורת יקותיאל'.

בליל שישי, ליל הסתלקותו לשמי רום עוד למד ועבד את בוראו כמימים ימימה כשהוא צלול בדעתו. אולם עוד באותו לילה - כ"ה שבט תשמ"א איתקטיר לחיי עלמין, כשהוא נטמן למחרת ביום השישי כשעתיים לפני כניסת השבת סמוך למקום מנוחת מחותנו האדמו"ר מספינקא ירושלים זצ"ל.

זכה ונתקיים בו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים עשרת בניו וחתניו מהם רבנים ומפורסמים ותלמידי חכמים בארה"ק ובחול ממשיכי דרכו בקודש.

- בקשה -
נכדי הרה"צ מגמזו זצ"ל, עומדים בקרב להוציא ספר של דברי תורתו ותולדותיו, נבקש מזה מכל מוקירי זכרו של הרב זצ"ל וכן יוצאי גמזו, שיש בידם מכתבים תמונות או עובדות ממנו ליצור קשר בפל' 0504137171, או במייל b0504137171@gmail.com

לתפקיד או לפרנסה רק לצאת מהארץ ולהגיע למקום בטוח יותר. ובענין הפרנסה ראיתי השגחה פרטית, והזן ומפרנס מקרני ראמים וכו', פתח לנו מקור חדש ממקום שאפילו לא עלתה על דעתנו, ודבר זה החזיק עד שנזדמן לנו מקור מפרנס אחר מידי הקב"ה. ב'דיערעש' שהה משנת תש"ה עד סוף תש"ז.

ברבנות קלויזנבורג

לאחר כשנתיים בדיערעש התמנה לרב בקלויזנבורג-היא קלוז', בו התחלפו רבנים מדי שנה. הוא קיבל שם בית-מדרש עם בית מגורים ושימש כדומ"ץ ואב"ד. כך נפתחו לפנינו מעט שערי פרנסה ושערי תורה, כי אף שהיה אחרי אושפיץ, נתקבצו לשם קיבוץ גלויות של יהודים שומרי תורה ומצוות, והרבה אודים מוצלים מאש התופת של שהצטרפו לקהילה טובה. גם שם פעל לחיזוק בדק הבית של הקהילה.

עליה לארץ הקודש

בעקבות שינויים שונים שחלו בהנהגת העיר קלויזנבורג, החליט לממש את שאיפתו הכמוסה ולעלות לארה"ק. בתחילת חודש אב תש"י הפליג עם משפחתו באוניית 'טרניסלבניה'. רבינו הודה לה' על שיכל לקחת עימו את ספריו: "ברוך ה' שעלה בידי לקחת עמי רוב הספרים, אף שלא הרשו אז לשאר הנוסעים, וגם את כל הקונטרסים וכתבי יד שלי, לשלום לחוף מבטחים".

כך הפליגו מנמל "קונסטנצא" והגיעו תוך שלושה ימים לנמל חיפה. משם הגיעו ל"שער העליה", ומשם לבית עולים "עין שמר", שם שהו קצת יותר משנה. בשהותו שם עמד במסירת נפש על שמירת השבת במקום ויום השבת הוכר רשמית כיום מנוחה.

ברבנות

גמזו - גמזו לטובה

בראש חודש אלול תשי"א התמנה כרב העיירה גמזו, עיירה שהוקמה ידי עולים צעירים חרדים שומרי תורה ומצוות מתנועת פא"י. המקום הוקם על אדמת קודש, שם חי נחום איש גמזו ורבי עקיבא תלמידו, ובספר ישן מזכיר שזהו הוא גמזו המוזכר בדברי הימים (ב, כח) ובנותיה". במקום זה שימש

הגנים החסידיים לבנים
שטפנשט אלעד (אידיש)
מנזל חסידי רחוק ממשפחה
לימודים א"צ

להצלתה
יש כתובת חדשה

נסתרה בהישג
לכיתות הגן והמכינה ילדיו 3-5
לשנת הלימודים תשס"ג

לפנינו עומד המפעל החדש
המיושם בשיטת הלימודים

בין חודש
אפריל - מאי

החסידיים
החסידיים

האופת לית
מכ"ב בפתח תפא

אפריל - מאי
[מחנה בחינות קיבוצי]

גני הילדים
ח"ה כלל חסידי ירושלים

050-4141-919 | 03-909-33-99

לתגובות הערות: שגי'א 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:51

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:50

ר"ת: 18:25

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 486 29.1.2021 - מז' שבט תשפ"א

זו השנה לראש צדיקים ובואו בו

פְּרִשְׁת - בְּשִׁלּוֹחַ - שִׁבַּת שִׁירָה

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מִן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מָה הוּא (טו, טו)

הקשה מרן האור החיים הקדוש זיע"א: הרי מסופר בפסוק שבני ישראל בראותם את המן לא ידעו מה הוא, ועל כן קראו לו בשם "מן", כי אמרו זה לזה: "מן הוא". ולכאורה, אם כך, היה ראוי להם לומר זה לזה: "מה הוא", ומדוע במקום זאת אמרו זה לזה: "מן הוא" ואף קראוהו בשם "מן"?

אלא השיב הצדיק: בני ישראל, בראותם את המן על הארץ, אכן פנו זה לזה ורצו לשאול האחד את חברו: "מן הוא?" אך נפלה טעות בפיהם ובמקום לומר: "מן הוא" יצאו מפיהם המילים "מן הוא", ועל כן קבעו את שמו לדורות בשם "מן". אך הבה ונשאל: הרי המילה "מן" יצאה מפיהם בטעות, ואם כן, מדוע נקבע שמו של המן לנצח בשם זה, ששורשו בכלל בטעות? אלא כשראו ישראל שטעות זו הייתה בפי כולם באורח פלא, הבינו מיד שמשמיימים הייתה זו וכנראה זהו רצון ה', ולכן קבעו את שמו לדורות "מן", אף על פי ששם זה הגיע ובא אל פיהם בטעות!

והלקח עצום ונפלא! הרבה פעמים אנחנו עושים דברים 'בטעות', אך עלינו להבין שהכול מכון ומושגח מלמעלה, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה, ואל לנו לבעוס אף על טעויות שנתגלגלו תחת ידינו, כי גם הן נעשו ברצון ה' (משכן שילה)

והַמִּים לְהֵם חֲמָה (יד, כט)

בן תורה אחד נכנס אל מרן החזון איש זי"ע להתיעץ בנוגע לעניין רפואי שהוא מסובך בו ונראה שעליו לעבור איזה ניתוח. החזון איש אכן יעץ לו לערוך את הניתוח במקום פלוני אצל רופא פלוני. אחר כך שאל הבחור רשות מהחזון איש לדבר עימו בלימוד, ודיברו במשך שעה ארוכה בלימוד בסוגיות ש"ס ופוסקים. החזון איש נהנה ממנו מאוד. כשסיימו אמר לו החזון איש: "בנוגע לניתוח, אינך צריך לניתוח כלל..." לא הבין הלה מה השתנה עכשיו מקודם. הסביר לו החזון איש: "בתחילה דברתי עימך כמנהגו של עולם, אבל משראיתי כי מעמלי התורה אתה הוריתי לך לבטל את הניתוח, כי הקב"ה מתנהג עם עמלי התורה בהנהגה שונה, ואינך זקוק לאותו הניתוח". (מעשה איש)

והַמִּים לְהֵם חִמָּה (יד, בט)

סיפר הגאון רבי יצחק דוד גרוסמן שליט"א, רבה של מגדל העמק, שבחור אחד מבני קהילתו הוצרך לעבור ניתוח בכליות. הרב גרוסמן שכנע את האב שייכנס עם בנו הבחור אל האדמו"ר רבי משה מרדכי בידרמן מלעלוב זי"ע, להזכיר עצמו ולפעול דבר ישועה ורחמים. וכך עשו, ונכנסו יחד עם הרב גרוסמן. הרבי שאל את הבחור: "האם אתה לומד גמרא? אם תקבל על עצמך ללמוד גמרא לא תצטרך לעבור את הניתוח!" אביו של הבחור החל להסביר לרבי שהם כבר בדרכם לניתוח וכל הרופאים הסכימו שעליו לעבור ניתוח זה, אך הרבי לא התייחס כלל לדבריו של האב. הוא פנה שוב אל הבחור וחזר ואמר לו: "אם תקבל על עצמך ללמוד גמרא, לא תצטרך לעבור את הניתוח". האב והבן יצאו מהבית ומשם נסעו לעבר בית החולים לעריכת הניתוח, אך משבדקו הרופאים את הבן ראו שכל מחלתו נעלמה כליל ואינו נצרך לניתוח כלל.

הבחור, שנפעם כל כך מהמופת הגלוי שאותו חווה על בשרו, שקע בים התלמוד, עד שבגיל 17 זכה לסיים את הש"ס כולו, ובמשך השנים שלאחר מכן נתעלה להיות תלמיד חכם מופלג. סיים הרב גרוסמן ואמר שבאותם ימים אמרו שגדול היה המופת האחרון, שהבחור צלל בים התורה וצמח לתלמיד חכם מופלג, יותר מהראשון, עצם הרפואה, כי הקשר והשייכות של הבחור לגמרא וכדומה היו כרחוק מזרח ממערב. (באר הפרשה)

עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה (טו, ב)

מעשה היה לאחרונה באחת הערים שב'צפון' ארץ הקודש, נער יתום הגיע זמנו להיכנס בעול תורה ומצוות, והנה נער זה בילדותו אהב מאד לשמוע זמרים מקהל ה'חרדים' לדבר ה'. ואכן, לקראת סעודת הבר מצוה התנדב זמר ידוע שזימר בקול נעים ורנן במשך כמה שעות רצופות לשמחת לב חתן המצוות, וכל זה חינם אין כסף, על אף שהדבר עלה לו ביגיעה ועמל.

כעבור כמה ימים נדבק ה'חתן' בווירוס הקורונה, וממילא הודיעו משפחת החתן לכל משתתפי סעודת הבר מצוה שעליהם להיכנס ל'בידוד' ל"ע ובכללם ה'זמר', ולא עוד אלא שאכן לא היה כאן חשש שווא כי אף הוא עצמו חש בסימני הווירוס כעבור יומיים, וכמעט שתקפוהו הרגשות חרטה, לא די ששוררתי וזמרתתי בכל כוחי לשם מצוה חינם אין כסף, כביכול נענשתי עתה בהתדבקות בוירוס. אבל 'לא מחשבותי מחשבותיכם', כעבור ג' שבועות הזמינו את הזמר מארגון ידוע המשמח לב יתומים בארה"ב, ובקשתם בפיהם, היות והם עומדים לערוך שמחת 'בר מצוה' לכמה יתומים, והגיעה שמועה לאזנם ע"י אחד העסקנים שהוא זימר ושימח כהוגן וכראוי בבר מצוה של יתום פלוני, ע"כ הם מזמינים אותו לעלות על 'ציפור ברזל' לנחות בארה"ב לשורר ולזמר במסיבה שהם עורכים, וכל זה תמורת סכום הגון מאד...

אמנם, הם מציבים תנאי לכך – שכבר עבר את הווירוס, אז ראה האיש מעט דמעט מפלאי תמים דעות ה', כי הוא חשב מה לי ולצרה הזאת – עשיתי חסד בגופי והפסדתי שהיה עלי לשבת כלוא בבית, ולא עוד אלא ש'הפסד ממוני' בא עלי כי לא היה באפשרותי לצאת במשך כעשרה ימים לשורר בשמחות אחרות אשר נקראתי לבוא אליהם, והקב"ה שילם לו בהזמנה זו פי כמה וכמה, כי רק בזכות שהייתו ושירתו באותה בר מצוה נקרא לשם. (באר הפרשה)

וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה (טו,ב)

סיפר העסקן ר' יואל ווייס שליט"א מקרית יואל, באחד הימים באתי לביהמ"ד בשעת מנחה, ומצאתי שם כמה מאנשי שלומנו רכונים על רכב החונה מחוץ לביהמ"ד מכים עם קורת עץ ועוד 'כלים', ומתייגעים לתקן משהו, והם קוראים לי בא נא לעזרתנו, כי איש פלוני יצא ברכבו אחורנית, פגע ברכב זה (מאחוריו) כשהוא דוחף פנימה את הבאמפר ואיננו יודעים של מי הרכב, לכן החלטנו, קודם לכל נתקן את הנזק – נדחוף חוצה את הבאמפר למקומו הראשון בטרם יצא בעליו חוצה ויגלה את הנעשה...

והנה, באמצע עבודתם יוצא אברך מביהמ"ד ומשתומם למצוא 'צוות' המתקן את רכבו, ושאלם מאי האי, ניגש אליו ה'פוגע' ומתנצל לפניו, אוי מחל נא וסלח נא, פגעתי ברכבך מבלי להשים לב, ודחפתי את הבאמפר פנימה כעת הזאת 'בעלי חסד' הללו מסייעים בעדי להשיב אותו למקומו הראשון, ראה נא כי הכל כמעט כבר 'מסודר' במקומו, ענה האברך שהיה נראה כבן 'שנה ראשונה', לא מיניה ולא מקצתיה, נזק זה כבר נעשה לפני כמה וכמה שבועות ברכב זה אשר שכרתיו, והיום הגיע זמני להשיבו אל בעליו, ואנכי לא ידעתי כיצד אתקן את הנזק, היות ואין בידי אפילו שוה פרוטה, כבר כמה שבועות הדבר מטריד את מנוחתי...

מה עשיתי, נכנסתי כעת להתפלל מנחה, ובקשתי מהבורא במילים פשוטות וברורות, אבי שבשמים, עלי להחזיר רכב שניזוק, אין בידי מעות לכך, אנא עזור לי, הנני סומך עליך אבי שתסדר לי את העניין, כה אמרתי בפשיטות ובתמימות, מבלי לחשב כיצד תבוא ישועתי, והנה אך יצאתי מבית תפילתי מצאתי שאכן שמע א – להים הקשיב בקול תפילתי. (באר הפרשה)

ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן (יד,יד)

בספר שיח יוסף (ח"ב עמוד רלז) מביא מעשה בשם הגאון רבי אהרן נויבירט זצ"ל, אשר סיפר על עצמו: מידי פעם הייתי נוסע להגאון החפץ חיים זצוק"ל, כדי להתייעץ עמו בעניני הרבנות שלי במדינת דייטשלאנד, פעם אחת לפני שחזרתי לקהילתי, שאלתי את החפץ חיים מה לדרוש בשבת הקרובה כדי לחזק את הציבור? החפץ חיים היה אז בן שמונים ושלוש שנים, ושכב במיטתו בשל חולשתו, לפתע הורה לי להתקרב אליו וביקש שאפתח את פיו...

הייתי נרעש ונפחד, לא הבנתי, לפתוח את פיו של החפץ חיים?! מי מוכן להכנס לתוך לוע הארי?! אולם החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו, מתוך אימה ויראה פתחתי את פיו הקדוש, וגיליתי שתי שורות שיניים לבנות וצחורות מסודרות ושלמות, כמו של בחור צעיר, עמדתי נפעם למראה עיני, ואז ביקש החפץ חיים: תספור נא כמה שיניים יש בפיו ואכן בדחילו ורחימו מלאתי את בקשתו, וספרתי שלושים ושתים שיניים! שן אחת לא נעדרה! שן אחת לא נפגמה!

ואז נטל החפץ חיים את ידי ואמר בחיך: אני שמרתי על הפה שנתן לי הקב"ה, והקב"ה שמר על הפה שלי! והוסיף ואמר: את זה תספר לבני עדתך בדרשה, שראית יהודי ישיש מאד וכל שיניו שלמות, זה הכל מפני ששמר על פיו מלשון הרע ודיבורים אסורים. (דרך אמונה)

אשרי המאמין

במוצאי ש"ק וישלח תשע"ז הגיע ראש כולל ידוע אל הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א וביקש ברכת הדרך. הוא עומד לצאת למסע גיוס כספים בחו"ל כדי לכסות את הגרעון הכבד בתשלום המילגה לאברכים. לתדהמת הנוכחים הפטיר רבי חיים: "למה לצאת לחו"ל תסע לצפת לא לחו"ל. ניסה שוב הלה להסביר יותר על חובותיו הכבדים אשר בגינם נאלץ לנסוע לחו"ל וכבר קנה כרטיס והזמין טיסה. אך רבי חיים חזר ואמר: "אם אתה רוצה, תיסע, אני נתתי ברכה על נסיעה לצפת!"

יצא ראש הכולל ובאמונתו התמימה ביטל את הטיסה ונסע לצפת. הוא שהה בבית הכנסת צאנו. למד שם, אף נרדם מעט. התעורר והתפלל שם ערבית. לאחר התפלה הבחין בתייר אמריקאי. הוא ניגש אליו וסיפר את סיפורו, והלה שאל: "בכמה כסף מדובר?" נקב ראש הכולל בסכום של רבבות אלפי דולרים. ענה הלה: "תן לי לבדוק". למחרת מסר בידיו שתי המחאות על כל הסכום! מיהר ראש הכולל ובישר בהתרגשות לרבי חיים, שהגיב: "מי ששומע ומאמין, ה' עוזר לו" ("דברי שיח")

"שמור על זכויותך"...

רגיל היה הגראי"ל שטיינמן זצ"ל לומר דרך צחות: "איזה נס שאין מצוה להתגאות, כי אם היה מצוה כזו, היינו צריכים לטרוח הרבה כדי למצוא משהו שאפשר להתגאות בו..." עוד אמר: "לתת כבוד לשני זה קל, אבל לקבל כבוד מחירו מאוד יקר, כי זה דבר רוחני, ולכן הוא מזיק ומוריד משכר העוה"ב".

פעם נכנס לביתו של הרב שטיינמן נדיב נכבד עם אחד מראשי הכוללים המקורבים. ראש הכולל הרבה לשבח את הנדיב בכך שנותן צדקה ביד רחבה לישיבות וכו'. נודעו הרב שטיינמן ואמר לגביר: "תברח מהר, מאכילים אותך רעל. כל הכבוד שהוא מכבד אותך מנכה משכרך הצפון לעתיד לבוא. שיעזוב אותך וישאיר אותך עם זכויות!" (ואגב: ידוע שדברים מעין אלו שנשמעו מהרב שטיינמן, הגבירו עד יותר את תאבונם של הנדיבים להחזקת תורה מרוב הערכתם לאיש האמת. (כאיל תערוג')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בעיה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, הילה בת עדנה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה, ולרפואת כל חולי עמו ישראל.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בְּשִׁלּוֹחַ

שבת שירה

ט"ו בשבט

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 616 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 503 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב בן מרים זצ"ל י"ב שבט תשפ"א

999 ה'תשפ"א

בְּשִׁלּוֹחַ - תוכן ענייני הפרשה

- יצאת בני ישראל ממצרים, והליכתם במדבר ע"פ ה' - עמוד הענן - ביום ועמוד האש - בלילה.
- קריעת ים סוף:
 - ציווי ה' שבני ישראל ישובו ויחנו לפני פי החירות.
 - המצרים רודפים אחרי בני ישראל וקרבים אליהם - עם ישראל מפחד ומשה מתפלל, ומחזקם לבטוח בה' (יד, א-ד).
 - ה' אמר למשה שבני ישראל ילכו בתוך הים (יד, טו-יח).
 - ים סוף נבקע לשניים ובני ישראל עוברים בשלום בתוכו והמצרים רצים על החול הרוחח בתוך הים, המים מכים בהם והם טובעים ביים.
 - ה' "אז ישיר משה" - שירת הים: שירת ההודיה לה' (טו, א-כא).
- קורות בני ישראל בדרכם מים סוף:
 - במרה: נס המתקת המים המרים בעץ מר, וקבלת חוקי ה'.
 - פרשת המן והשֶׁלֶךְ - בטחון בה', וקדושת השבת וכבודה.
 - נס הוצאת המים מן הסלע (יז, א-ז).
 - מלחמת עמלק - תפילת משה, ויהושע נלחם, ושבועת ה' על מחייתו של עמלק לעתיד לבא.

"ולא קרב זה אל זה כל הלילה" (יד, כ)

ובמדרש: בקשו מלאכי השרת לומר שירה. אמר להם הקב"ה: מעשה ידי טובעים ביים ואתם אומרים שירה? מקשים המפרשים מפני מה חס הקב"ה על המצריים, הרי "ובאבד רשעים רנה" (משלי יא, י)?

אלא על פי הגמרא בסנהדרין (צה:): על הפסוק (מלכים ב' יט, לה) "וַיֵּצֵא מֶלֶךְ הַיּוֹד בְּמַחְנֵה אֲשׁוּר" (חיילות סנחריב), במה הפסוק? בשירה הפס, שגילה ה' אזנם ושמעו השירה של המלאכים, ומחמת זה מתו. כמו כן מובא שטביעת המצריים ביים היתה מידה כנגד מידה, לפי שהיו משליכים ילדי ישראל ליים, לפיכך טבעו ביים.

לפי זה מובן, הגמרא הנ"ל 'בקשו מלאכי השרת לומר שירה' פירוש, שרצו להמית את המצריים בשירה שלהם (כמו בסנחריב), לזה השיב להם הקב"ה "מעשה ידי טובעים ביים" - הרי המצריים היו נוהגים להטביע את מעשה ידי, דהיינו את ישראל ביים, אם כך מהראוי הוא להמיתם במידה כנגד מידה שמדדו הם, ולהטביעם ביים "ואתם רוצים לומר שירה" ולהמיתם בזה, ע"י השירה. [חנוכת התורה]

כיצד נאמרה השירה?

רבי נחמיה אומר: רוח הקודש שרתה על ישראל, והיו אומרים שירה כבני אדם שהן קורין את שמע. רבי עקיבא אומר: כבני אדם שהן קוראין את ההלל. רבי אליעזר בן תדאי אומר: משה היה פותח בדברים תחילה "אֲשִׁירָה לַה'" וישראל עונגין אחריו וגומרין עמו: "אֲשִׁירָה לַה" כִּי גָאָה גָאָה סוּס וְרָכְבוּ רָמָה בְּיָם". משה היה פותח ואומר: "עֲזִי וְזַמְרַת יְיָ", וישראל עונגין אחריו וגומרין עמו: "וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה". משה היה פותח ואומר: "ה' אִישׁ מִלְחָמָה", וישראל עונגין אחריו וגומרין עמו: "ה' אִישׁ מִלְחָמָה, ה' שָׁמַר".

בשבת שקוראים בתורה פרשת בשלח נקראת "שבת שירה", על שם שירת הים שאמרו בני ישראל לאחר קריעת ים סוף. מיום שברא הקב"ה את עולמו, לא היה אדם ששר לפניו הקב"ה שירה עריבה, עד שיצאו ישראל מים סוף ושרו לפניו קול אחד שירה עריבה, והיתה חביבה לפני הקב"ה, והאזין לשירתם הוא וכל פמלייתו, ולא עוד אלא שנקבעה שירה זו בתורה לעולמי עד. מה היא חביבותה של שירה זו, שכל דברי התורה - הקב"ה מדבר וישראל שומעים, ושירה זו - ישראל דיברו והקב"ה וכל פמלייתו מאזינים למוצא פיהם. כי באותה שעה נתרוממו נפשות ישראל למדרגה עליונה שאין למעלה הימנה, ונעשו ליבותיהם מעיינות שופעים תורה וקול דיבורם כקול ש-ד-י.

ואומר האור ה'חיים הקדוש': באותה שעה הגיעו בני ישראל לדרגה של יראת הרוממות.

ולא עוד אלא שקדמה תורה זו שנבעה מתוכם, לתורה ששמעו מפי הגבורה בהר סיני, וכל כך למה? לפי שבכוח השירה הזאת שאמרו "אז", נטעו שירה ושמחה בלב כל זרע ישראל עד סוף כל הדורות, ובכל עת שהם נושעים מאויביהם ומתרווחים מצרותיהם, ירון לבם שיר ושבח לאל-מושיעם. וכן כתוב בשירה זו: "וַיֹּאמְרוּ - לְאֹמֵר", כלומר, השירה הזו שאמרו אז, פעלה "לְאֹמֵר" בכל הדורות - ששירה זו אמרו מתוך שלמות האמונה ולא מתוך התפעלות הנפש למראה הנסים והנפלאות, כי ההתפעלות עוברת, אבל אמונה נקבעת בלב וקיימת לעד. ולא אמרו ישראל שירה, עד שנתאמת בליבם שכל מה שעבר עליהם מהשעבוד והעוני, וכל מה שעתידי לעבור עליהם עוד מן הניסיון והצרור - הכל מחסד ה' עליהם מעולם ועד עולם, ואין לישראל שמחה ואין להם חיים, אלא באמונה שהם מאמינים בה'. ואף בדברי השירה הזאת נאמר: "וַיֹּאמְרֵנוּ בְּה' וּבְמִשְׁחָה עֲבָדוֹ - אֲזַיְשִׁיר" - ששירה זו שאמרו על הים, נאמרה בעתה ובזמנה, שידעו ישראל לכוון השעה הנכונה שכל צבאות השמים נתמלאו שירה ורינה למלכם, וכל ברואי מטה הודו לה' ואמרו כולם: "כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים" (יה, יא), וכשהיה כבוד מלכותו מלא כל העולם, פתחו ישראל פיהם ואמרו שירה, שנאמר: "אֲזַיְשִׁיר", 'אז' - ולא קודם לכן; 'אז' - ולא לאחר מכן.

אילו אחרו שירתם - לא היה כל היקום עונה אחריהם בשיר, שכבר עבר רישומו של המאורע; אילו הקדימו ואמרו שירה מיד ביציאתם ממצרים - היו אומרים להם: הודו לפרעה כי הוא שלחכם לחפשי, והרי הוא וסוסו ורכבו וכל תקפו בהווייתם, ואתם נבוכים במדבר; עכשיו שכל סוס ורכב פרעה ופרשיו וחילו טובעו ביים סוף - לאותה שעה נאה השירה: "אֲשִׁירָה לַה" כִּי גָאָה גָאָה - סוּס וְרָכְבוּ רָמָה בְּיָם; ה' מִלֶּךְ לְעֹלָם וְעַד!" ולא היתה בריה בעולם ששרה להקב"ה שירה נאה מזו. על כן חביבה שירה זו על ישראל והם משתעשעים בה ואומרים אותה בכל יום ויום.

וכשקוראים אותה בציבור, שומעים הקהל בעמידה בניגון נאה ובשמחה גדולה, ועושים כבוד לשבת זו ומעטרים אותה בשם 'שבת שירה'.

שַׁבַּת הַיּוֹם לָהּ" (טז, כה) - 'מתנה טובה יש

לי בבית גנזי ושבט שמה'

באחת משיחותיו בנושא שבת קודשנו, התייחס הגר"ח זוננפלד זצ"ל, למהותה ולמשמעותה של אותה מתנה גנוזה אשר שבת שמה. כי בהתבוננות מעמיקה בדברי חז"ל, נגלה שכל הנושא של קדושת השבת, הוא עדיין לרבים וטובים בבחינת מתנה "גנוזה" שעדיין לא נתגלה טיבה ומהותה. כדי לגלות את האור הגנוז שבשבת קודשנו, עלינו להתבונן היטב בעומק סוגיא זו. הגמרא (ביצה טו:) אומרת: "אמר שמואל, זכור את יום השבת לקדשו, זְכַרְהוּ מאחר שבא להשכיחו", ופירש"י, אין זכירה אלא בדבר המשתכח.

ביאור עניין זכירת השבת, כי אף על פי שהשבת היא לכאורה אחת מהמצוות הזכורות ביותר, כל זה ביחס לקיום המעשי הפשוט של שמירת שבת. מאידך גיסא, בנוגע להכרת וידיעת מהותה הפנימית של השבת, וקיומה באופן המרומם והנעלה, היא אולי אחת המצוות השכוחות ביותר. על זה נאמר, "זכור את יום השבת לקדשו" - זְכַרְהוּ מאחר שבא להשכיחו, אותה הגדרה, אנו מוצאים גם בהמשך אותה סוגיא: "אמר הקב"ה למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבט שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיע אותם".

ואף על פי שהשבת היא דבר העתיד להתגלות, מתן שכרה לא עתיד להתגלות. לכן נצטווה משה לך והודיעם, וזהו שנאמר 'לדעת, כי אני ה' מקדשם'. כלומר, השבת עצמה היא אמנם דבר הגלוי לכל, אך ידיעת רוממותה קדושתה ושפעת התענוג העילאי של השבת, היא דבר שלא עתיד להתגלות.

על זה נאמר (יחזקאל כ, יב): "לְדַעַת, כִּי אֲנִי ה' מְקַדְּשִׁים", ופירשו במכילתא, שידעו ישראל שהשבת היא מעין עולם הבא. ביאור הדברים, לפי מה שנאמר במדרש (אותיות דר"ע אות א'), שבשעת מתן תורה אמרו ישראל לפני הקב"ה, איזה מקח טוב אתה נותן לנו אם נשמור תורתך? משיב להם הקב"ה: זה העולם הבא. משיבים ישראל: ריבוננו של עולם, הראנו דוגמא של עולם הבא, משיב להם הקב"ה, זה השבת. כאן גילו לנו חז"ל, את העוצמה הנפלאה והרוממה של שבת קדשנו, שהרי אמרו חז"ל יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה. וידוע מה שביאר רבי שמחה זיסל מקלם, ששעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, שווה יותר מכל התענוגות של ששת אלפי שנות קיום העולם הזה, וכדי לתת לעם ישראל, כאן בעולם הזה דוגמא מוחשית של שכר העולם הבא, גילה הקב"ה לישראל, שבשבת קודש ישנה אפשרות להרגיש את אותו תענוג עילאי, שהוא מעין עולם הבא. ואם תאמר, היתכן להרגיש כאן בעולם הזה, את תענוגי העולם הבא? מבואר כאן, שהשבת היא מציאות עילאית שלא מעלמא הדין (מהעולם הזה)! והרי זה כאילו נעתק חלק מגן עדן לעולם הזה.

זו המשמעות המופלאה של המתנה הגנוזה מבית גנזיו של הקב"ה, שהורידה אלינו מגנזי מרומים. וכתב הגאון מוילנא בביאורו לישעיהו (פ"א יג"ד), כאשר הקיסר ביקש מרבי יהושע בן חנניה שיתן לו מהתבלין ששמו שבת, א"ל: אין הכוונה מועלת, אלא למשמרים השבת כדת וכדין. שרק מי ששומר את השבת בכל פרטיה ודקדוקיה, יכול לזכות להרגיש את הטעם שהוא מעין עולם הבא.

יחד עם זאת כדי לשמור שבת בדקדוקיה, חייבים ללמוד באופן קבוע הלכות שבת.

וה"עירות דבש" כתב: כל מי שאינו בקי בהלכות שבת, בוודאי שהוא יכשל ח"ו בחילול שבת, או מדרבנן או מדאורייתא. כללו של דבר: ככל שישתדל האדם לזכות במתנה הטובה, כן יזכה ה' ליהנות מנועם קדושת השבת בעולם הזה, וליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולם הבא.

[מתוך ספר "לקח טוב"]

ליציאת מצרים היו שתי מטרות, האחת לתת לבני ישראל את התורה [בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה] (שמות ג, יב), השניה לתת להם את ארץ ישראל [וְהִבַּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ] (שמות ו, ח).

והנה, היה חילוק בין ב' המתנות הללו בצורת קבלתם ע"י בני ישראל, בעוד שאת התורה קבלו ישראל בידיים פתוחות, ומיד בצאתם ממצרים התחילו לספור חמישים יום בצפייה לקבלתה, וקראו בכל לב - 'נעשה ונשמע' בלא לבדוק ולחקור מה כתוב בה, הרי שלגבי ארץ ישראל ביקשו תחילה לברר מה טיבה קודם שיקבלוה, ואמרו נשלחה אנשים לפנינו ויתורו לנו את הארץ הטובה היא אם רעה וכו'.

ונראה, שהחילוק הזה בין צורת קבלת התורה לצורת קבלת ארץ ישראל, הוא שהביא לחילוק בתוקף וחוזק הקבלה עצמה - התורה שקיבלוה בני ישראל בלא היסוס וחקירה, נמסרה להם בשלמות, וכל אחד מ ישראל קיבל חלק הגון משלו לחדש חידושי תורה, ולהשיג השגות נפלאות.

ואילו ארץ ישראל שלא 'חטפוה' מיד, אלא היססו וחקרו ובדקו תחילה, הרי שעד היום - לאחר אלפי שנים - לא קיבלנוה בשלמות, אלא פרקים פרקים, בין גלות לגלות, ורק חלקים מסויימים ממנה, ועדיין לא זכינו מעולם לקבלה כולה בשלמות, ואף בדור האחרון.

יש ללמוד מזה, שכאשר אדם זוכה להתעוררות והתרוממות יש לו 'לחטוף' מיד ההתחזקות למעשה, ולא להשתהות בהיסוס ובחשבונות, כי אז יכול להפסיד הרבה מן המעלות שיוכל להשיג אם יקבל הטובה על עצמו בלא שיהוי.

להחלטה הגמורה לעשות רצון ה' במסירות נפש בלא פקפוקים ותהיות כפי שהיה בקריעת ים סוף עם נחשון בן עמינדב, יש כוח עצום לחולל ניסים ונפלאות, וכפי שמובא במסכת יומא (לה). שניקנור מסר נפשו על השער השני, והיה מוכן שישליכוהו לים עם השער ולא להרפות ידיו ממנו, ומיד נח הים מזעפו, הרי לנו מה גדול הכח של גמירות דעת למסור נפשו לה', שיכול להשקיט את סערת הים.

בספר 'חמד שלמה' (לרש"י פרידמן אב"ד טענקא עמ' רכט ששמע מעשה זה מאביו כמה פעמים) מובא סיפור בעניין מסירות נפש: בעת שהיה נרו של ה'חתם סופר' זורח על ראש כל בני אונגארן, אירע כי בקהל פעזינג גייר הרב שם גר צדק אחד, ואחר המילה לא נפסק הדם מזובו, והיו לגר ייסורים קשים ומרים, וגם היה בסכנה גדולה, ולא היה באפשרות לקרוא לרופא כי שמה היה חק שאסור לגייר שום נכרי בלי רשות הממשלה, ולרב שם לא היה לו רשות מהממשלה, והיה פחד גדול לכל היהודים הסמוכים ליישוב הנ"ל שאם ימות הגר צדק ויתוודע הדבר שלא יתהווה מזה סכנה לכל היהודים היושבים בערים הללו, נסע הרב דפעזינג 'חתם סופר', ואמר הגאון שאין שום עצה רק שהוא והגר יקחו עגלה ויסעו לנהר דונא ושניהם יפלו לנהר על קידוש השם, הרב והגר שמעו והסכימו לעצה זו, ובהיותם כבר באמצע הדרך סמוך לנהר פגע בהם איש זקן אחד ושאל אותם, היכן הם נוסעים כאן והלא כאן הוא סכנה מחמת הנהר השטוף וסוער, ולרוב ההפצרות סיפרו לו עצת הגאון ז"ל, וענה להם הלה, כי בשביל זה אינם צריכים לעשות מעשה זו בעצמם, כי הוא מוהל מומחה ויש לו עפר שזורקים על מקום המילה ויפסוק הדם והייסורים שיש לו מחמת המילה, וכן עשה ותיכף נתרפא הגר, ורצו לקחת את הזקן על העגלה ונעלם מתחת ידיהם והבינו כי הוא היה מלאך הברית אליהו הנביא זכור לטוב.

ובבואם לבית הגאון ה'חתם סופר' לספר לו הנס, שאל ממנו הרב הנ"ל למה היה צריך לצוות להם לילך ולהשליך עצמם לנהר דונא, הלא את אליהו זכור לטוב היה יכול לשלוח ישר לביתם, מיד אמר ה'חתם סופר': וכי בלי מסירת נפש אתה רוצה את אליהו הנביא, זה אי אפשר, רק אחרי שמסר נפשו על קידוש השם אפשר להשפיע את אליהו הנביא זכור לטוב. ע"כ. הרי לנו כמה גדול כוחה של מסירות נפש לשמוע לדבר ה' בלא היסוסים.

[מתוך שמחת שלמה 167]

השירה - מחילת עוונות

אמר רבי סימון, לא כל מי שהוא רוצה לומר שירה אומר, אלא כל שנעשה לו נס ואומר שירה, בידוע שמוחלין לו עוונותיו ונעשה כבריה חדשה. ישראל כשנעשה להם נס אמרו שירה, שנאמר: 'אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְמַחְלוּ כָל עוֹוֹנוֹתֵיהֶם, שֵׁנֵאמַר: 'וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף' - מלמד שהסיע מהן חטאיהן שחטאו על ים סוף.

וכתב ה"מגן אברהם": האומר שירת הים בשמחה, וידמה בדעתו כאילו אותו היום הוא עצמו עובר בים, מוחלין לו על כל עוונותיו (משנה ברורה). אמר רבי עקיבא: בשעה שאמרו ישראל 'אז ישיר', לבש הקב"ה חלוק של תפארת שהיו חקוקין עליו כל 'אז' שבתורה: 'אז תשמח בתולה' (ירמיה לא); 'אז ידלג כאיל פסח' (ישעיה לה, ו); 'אז תפקחנה עיני עוברים' (שם ה'); 'אז ידבר יהושע' (יהושע י, יב); 'אז תראי ונהרת' (ישעיה ס, ה). וכיון שחטאו, חזר וקרעו שנאמר (איכה ב, ז): 'בַּצַּע אֶמְרָתוֹ'. ועתיד הקב"ה להחזירו, שנאמר (תהלים קכו, ב): 'אֲזַי יִמְלֵא שְׂחוֹק פִּינוֹ'.

כיצד אמרו ישראל שירה? עולל מוטל על כרס אמו, ותינוק יונק מאמו, כיון שראו שכינה, עולל הגביה צווארו ותינוק הפסיק לינוק ואמרו (טו, ו): 'זֶה אֱ-לֵי וְאֶנְהוּ'... ואפילו עוברין שבמעיי אמן אמרו שירה על הים.

"צָלְלוּ פְּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אֲדִירִים" (טו, א)

מה ארע עם פרעה לאחר קריעת הים?

בפרקי דרבי אליעזר (מג מובא): "רבי נחוניא בן הקנה אומר: תדע לך כח התשובה, בא וראה מפרעה מלך מצרים, שמרד בצור עליון הרבה מאד, שנאמר (שמות ה, ב): "מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקִלְוֹ", ובאותו לשון שחטא - בו עשה תשובה, שנאמר (שם טו, יא): "מִי כְמִכָּה בְּאֵלֶם ה'", והצילו הקב"ה מבין המתים לספר כח גבורתו. ומנין שהעמידו, שנאמר (שם ט, טז): "וְאוֹלָם בְּעֵבֹר זֹאת הָעֵמֶדֶתִיךָ". והלך ומלך בנינוה, והיו אנשי בנינוה כותבים כתבי עמל (פירוש: שטרות מזוייפים), וגוזלים איש מרעהו, ועשו מעשי זימה ומעשים רעים. וכששלח הקב"ה ליונה הנביא להינבא עליה להחריבה, שמע פרעה, עמד מכסאו, קרע בגדיו, וילבש שק ואפר, והכריז בכל עמו שיצומו כולם ג' ימים, וכל שאינו עושה כך - ישרף באש". מבואר מכאן שפרעה הלך לבנינוה, ומלך שם. ובמדרש 'שכל טוב' (כאן) איתא שמלאך העלה את פרעה מהים, והוליכו לבנינוה כדי שיספר כוחו וגבורתו של הקב"ה, ויתכבד שמו יתברך בעולם. וב'מדרש ויושע' (ד"ה מי כמוד) מובא: כשאמרו ישראל שירה לפני הקב"ה, שמע אותה פרעה כשהיה מטורף בים, ונשא אצבעו לשמים, ואמר: "מאמין אני בך שאתה הצדיק ואני ועמי הרשעים, ואין אלוה בעולם אלא אתה". באותה שעה ירד גבריאל והטיל על צווארו שלשלת של ברזל, וא"ל: רשע, אתמול אמרת "מי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקִלְוֹ", ועכשיו אתה אומר "ה' הצדיק"?! מיד הורידו למצולות ים, ועכבו שם 50 יום, וציערו כדי שיכיר נפלאותיו של הקב"ה, ואח"כ העלהו מהים והמליכו על בנינוה. ועדיין פרעה חי ועומד בפתחו של גיהנם, וכשנכנסין מלכי אומות העולם, מיד מודיע להם גבורותיו של הקב"ה, ואומר להם: 'שוטים שבעולם, מפני מה לא למדתם ממני דעת, שהרי אני כפרתי בהקב"ה, לכן שלח בי 10 מכות, ואף טבעני בים ועכבני שם 50 יום, ואח"כ העלני מהים, ולבסוף האמנתי בו בעל כורחי'. לכן שרו ישראל זאת השירה, ואמרו כולם יחד "מִי כְמִכָּה בְּאֵלֶם ה'..." מאידך, כתב ה"שפתי כהן" (פרשת כי תצא): אחר שְׁמַלְךָ פרעה על בנינוה, וניבא יונה על בנינוה, עשה פרעה תשובה ונתגייר, ועליו ציוותה התורה (דברים נג, ח): "לֹא תִתְעַב מִצְרִי כִּי גֵר הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם - לֹא יֵאָדָר מִתְעַבְבֵי בְּעֵינֶיךָ פְּרַעֲהַיִם הַמִּצְרִי, כִּי גֵר - כִּבְרַת נִתְגַּיֵר וְעָשָׂה תְּשׁוּבָה. לִכֵּן כָּתִיב 'מִצְרַיִם לְשׁוֹן יְחִיד, רִמַּז עַל פְּרַעֲהַיִם' [אוצר פלאות התורה]

"אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה

הַזֹּאת לַה' וַיֹּאמְרוּ לְאֹמְרֵי הַשִּׁירָה לַה' (טו, א)

כתב הזוהר - אמר רבי שמעון: בשעה שהיו ישראל עומדים על הים ואמרו שירה, נגלה עליהם הקב"ה עם צבאותיו ופמליותיו, בשביל שידעו את מלכם שעשה להם כל הנסים האלה והגבורות, וכל אחד ידע וראה מה שלא ידעו ולא ראו שאר נביאי העולם. שמא תאמר, שלא ידעו ולא נתדבקו בחכמה העליונה? - מהשירה הזאת תראה, שכולם בחכמה עליונה ראו וידעו דברים, שאם לא כן איך אמרו כולם דברים אחדים, שלא שינו אלה מאלה בכל דברי השירה, ומה שאמר זה אמר זה, ולא הקדים תיבה זו לפני זו, אלא כולם במשקל אחד, ורוח הקודש בפיו של כל אחד ואחד, ודברי שירתם נאמרו כולם כאילו יצאו מפה אחד. ואפילו עֲבָרִים שבמעיי אימם אמרו שירה כולם כאחד, וראו מה שלא ראה יחזקאל הנביא (במעשה מרכבה).

על כורחך אתה אומר, שהיו כולם רואים כאילו ראו עין בעין. וכשסיימו שירתם, נתבשמו נפשותיהם והשתוקקו לראות ולהביט עוד, ולא רצו לנסוע משם מרוב שהשתוקקו. באותה שעה אמר משה להקב"ה: בניך, מרוב שהם משתוקקים לחזות (באור פניך) אינם רוצים לנסוע מהים! מה עשה הקב"ה - כיסה את כבודו, והיה נגלה ואינו נגלה. אמר להם משה לישראל כמה פעמים לנסוע משם - ולא רצו (שהיו מציצים באספקלריא שאינה מאירה) עד שנראה להם זיו כבודו של הקב"ה (השוכן) במדבר.

אותה שעה, מרוב שהיו חפצים ותאבים לראות, הסיע אותם משה. ועל זה כתוב (טו, כב): "וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר" - מדבר שרצו לחזות בו הדר כבוד המלך, ונקרא 'מדבר שור' מדבר החזיון.

השירה - מעין עולם הבא

אמרו חכמים: איזהו בן עולם הבא, כל האומר פרק שירה בכל יום. צא ולמד - כל היקום מלא שירה לבוראו, וכל בריה ובריה שרה שירתה ליוצרה.

הכלב שהוא רעב תמיד, אומר שירה, מזמין את הכל לשיר עמו ואומר: 'בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה נְבִרְכָה לְפָנָי ה' עֲשֵׂנוּ'.

נמלה זו שכל ימיה ששה חדשים, אומרת שירה בכל יום, מה היא אומרת - 'נִתֵּן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר - כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד'. והאדם, שמא הוא חסר מכל הבריות? איה היא שירתו שהוא משורר לפני אלוקי חסדו? אלא שנותן כל מעייניו בעולם הבא שהוא חסד ואינו רואה את כל החסדים שסובבים אותו, רואה את החסרות ואינו רואה את היתרות.

ברם, כשנפקחות עיניו וידוע שאינו יחיד ולא עזוב בעולם, וזוכר כי עיני ה' אלוקיו עליו מראשית יצירתו עד סוף אחריתו, או אז, מתמלא לבו שירה. אותה שעה, עולם הבא הוא ודאי, שכן דבוק הוא ביוצרו ובוראו מעולם ועד עולם.

עתה הגע בנפשך כל עם סגולה, כולם יחד, עם אהובים, בשעה שנפקחו עיניהם וראו מעשי ה' הגדולים עמהם, וגבורותיו אין קץ, ואהבתו אליהם בלי גבול, פצחו בשירה שיצאה מתוך לב ונפש - שמא יכול אתה למצוא בעולם הזה, מעין עולם הבא גדול מזה? ואין לך כשירה הזאת הכנה טובה לקבלת התורה. שאין אדם יכול לקבל עליו עול מלכות שמים שלמה ועול תורה, אלא אם משכח מלבו תחילה מחסוריו מעולם הזה שאינם חסרים לו. ואין לך יפה מהשירה הבוקעת מהלב, עדות נאמנה שאין לפניו מחסור, ולא חמדה ולא תשוקה אלא זה בלבד - הדיבוק באלוקי אמת - "אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאֵה גָאֵה; ה' יִמְלֵךְ לְעֹלָם וָעֶד"!

היהודי שהתעשר בזכות קניית פירות ט"ו

בשבת - סיפור

סיפר מ"ר הגר"י אדלשטיין זצ"ל מעשה שהיה ביהודי שנקלע לרגל עסקיו בערב ט"ו בשבת אל העיר פריז. מכיוון שעמד לחזור באותו יום לארץ ישראל, התעכב בשוק הפירות המקומי וקנה פירות נדירים ומיוחדים על מנת להביאם עמו לסעודת ט"ו בשבת בארץ ישראל. מוכר הפירות בפריז היה יהודי, והתפלא על מה ולמה רוכש הלקוח היהודי פירות רבים ויקרים כל כך, משנענה שמטרת הקניה היא לכבוד ט"ו בשבת, התרגש מאד, ואמר לו: בוא ואספר לך מעשה שהיה עם סבי, שזכה בעשירות גדולה בזכות פירות ט"ו בשבת.

ומעשה שהיה כך היה: סבי הזדמן לעיר מוסקבה לרגל ענייניו. היה זה בט"ו בשבת, וכמנהג ישראל קדושים פנה לשוק כדי לרכוש פירות, התעכב באחד הדוכנים וקנה פירות רבים. היתה זו תחילת העונה של הפירות, ומחירים הרקיע שחקים. סבי לא שת לבו למאומה, והעמיס בסלו עוד ועוד פירות ממינים וסוגים שונים. בעל החנות התפלא על היהודי המוזר הלוקח פירות 'ללא חשבון', והרשה לעצמו להביע את פליאתו בפניו, והוסיף לו שאפילו הוא, כבעל החנות, אינו מרשה לעצמו לטעום מפירות אלו. סבי השיב לו, כי הוא קונה את הפירות רק לכבוד מנהג המצוה שנהגו בו בני ישראל, לכבד בהם את ט"ו בשבת. מששמע בעל החנות כך, ביקש ממנו שייכנס עימו לרגע לחדר צדדי. בהיותם מאחרי הפרגוד, הראה לו פטיש שבאמצעותו הוא חותך ומפצח את הפירות. 'האם הינך יודע מה אני מחזיק בתוך הפטיש הזה?' - שאל המוכר את סבי, ובתוך כך פתח את קת הפטיש, והנה היא מלאה במטבעות זהב... 'מטבעות אלו', אמר מוכר הפירות ליהודי המוסקבאי, 'הן כל החסכוניות שחסכתי לעצמי במשך כל השנים, ואני שומר על כספי כעל בבת-עיני, ואינני מבזבז אותן. ואתה מוציא בשביל מנהג סכום כסף גדול כל כך?!'... סבי שמר את הדברים בלבו...

שנים חלפו, והוא נקלע שוב למוסקבה והגיע לאיזור השוק. כבר מרחוק ראה התקהלות אנשים. משהתקרב למקום, נוכח לראות שההתגודדות היא סביב אותה חנות פירות בה קנה שנים רבות קודם לכן את הפירות לכבוד ט"ו בשבת. כששאל לפשר ההתקהלות, נענה שבעל החנות מת אתמול בפתאומיות, ובניו מוכרים את תכולת החנות במכירה פומבית. נכנס היהודי לחנות ושאל האם יש להם פטיש למכירה... הבנים, שמצאו את הפטיש מושלך בפינה צדדית, גיחכו ואמרו לו: פטיש זה ישן נושן הוא, ואין מה לעשות בו, אם הנך מעוניין בו - אתה יכול ליטלו חינם אין כסף... סבי לקח את הפטיש והתעשר הון רב מתכולתו היקרה, ושנתוודע אליה רק בזכות הקפדתו על מנהג אכילת פירות ט"ו בשבת.

מעשה זה מביא הגר"י זילברשטיין שליט"א, ודן לגביו בשאלה: האם באופן שבעל החנות היה יהודי, היה היהודי רשאי ליטול את הפטיש, מבלי ליידע את היורשים על האוצר הטמון בו. בתשובתו הוא מעלה, שאכן אסור היה לו לעשות זאת, כיון שחל עליו חיוב השבת אבידה, אלא אם כן היורשים הם בגדר 'אפיקורסים' שלא חל לגביהם חיוב השבת אבידה, שאז יכול הוא לקחת את האוצר, אולם אל לו להשתמש בו, אלא יפקידו ביד איש נאמן או בבנק עד שישובו הם או צאציהם בתשובה, וכמבואר בגמרא מסכת בבא מציעא (כ"ה:) וכן נפסק בשו"ע (ח"מ סימן רס סעי' א).

[ע"פ גיליון פניני חשוקי חמד - ט"ו בשבת תשע"ח]

ט"ו בשבת

ט"ו בשבת, אף שנקרא 'ראש השנה', אין בו דיני יום טוב לא לעניין איסור מלאכה, ולא לעניין מאכל ומשתה, ולא לעניין הזכרת המאורע בתפילה, אבל יש בו שינוי משאר הימים - שאין אומרים בו 'תחנון' במנחה שלפניו, ואין מתענים בו, ואין אומרים בו צידוק הדין, רק לתלמיד חכם בפניו. וכן חתן ביום חופתו אינו מתענה בט"ו בשבת.

שני עניינים נאמרו בשבחו של יום:

א. לפי שיש בראש השנה (לאילן) זה מעניין שבח ארץ ישראל, כי ביום זה מתחדש כח האדמה שבארץ ישראל להניב תנובתה ולהוציא פירותיה ולהראות שבחה, ורוב שבחה של ארץ ישראל בפירות. כן נאמר (דברים ה, ח): "אֲרֶץ חֲטָה וְשֹׁעֲרָה וְגִפְן וְיִתְאֲנֶה וְרִמּוֹן אֲרֶץ זֵית שָׁמֶן וְדָבָשׁ". הרי שבח ארץ ישראל בשני מיני דגן וחמשה מיני פירות האילן, שדבש האמור כאן - דבש תמרים הוא, שאדמת ארץ ישראל מחדשת בו כוחותיה להוציא שמנה ודבשה. יום של שמחה הוא לישראל, וכשישראל אוכלים מפירות הארץ ונהנים מטובם, הרי הם מברכים עליה תחילה וסוף למי שהנחילם ארץ חמדה זו, ומתפללים שיחדש נעוריה מקדם, וככל אשר הבטיח לאבותיהם אברהם, יצחק ויעקב, ככתוב בפרשה שמדברת בשבח ארץ ישראל (דברים ח, י): "וְאֶכְלֶתָ וְשִׂבַּעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ".

ב. ראש השנה לאילן הוא גם שעת תפילה - כך היא מידתו של הקב"ה, שבכל תחילת הצמיחה של כל אחד מברואיו הוא סוקר את כל העתיד עד סוף כל מעשיו, והוא זמן הדין, ואז עת תפילה היא לבקש על הצלחתו. זאת ועוד: התורה ממשילה את האדם לעץ השדה, הרי שיום זה מעין יום הדין הוא, גם לאדם שנמשל כעץ, וזהו אופייה של אומה זו, של ישראל, שהם שמחים ביום של דין יצא הדין כאשר יצא, ובלבד שיראו הכל שיש דין ויש דיין. ומפני שישראל אוהבים דין ושמחים בו, לכן הם יוצאים זכאים בדין.

בברכת התורה

רוז ברינה

"לְאִדָּם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה **להצלחה:** אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב בן פאולה **זיווג הגון** - זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: זהבה בת הודיה: גלית בת חת מרים קוק בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה פיבי בת חביבה בן חמו: שושנה בת שדרה רחל בת נמרה: חת בת לינה: מורית בת רחל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

אמונה פשוטה

רבינו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, נשאל פעם בפרשת בשלח על ידי איש אחד, משכיל מלומד וחוקר ידוע, שמצא בכתבי יון העתיקים, שאחת בכמה מצוות שנים מתרחשת בעולם 'תופעת טבע', הנוצרת מחמת מפגש נדיר שבגרמי שמים בהתקרבות בין השמש והירח, וגורמת לרוח סערה עזה מאד בתוך הים [צונאמי]. עד שבכוחם של רוחות עזות הללו [הוריקן] לבקוע את הים. מחמת גלי הצונאמי הענקיים עוברים את גבול הים ונכנסים אל היבשה, ומאיך נפתחים מן הצד השני רצועות יבשה בתוך הים. - ואם

כן הקשה אותו משכיל בפני הבעל שם טוב, מה כל הגדלות והשבח שמאריכה התורה בפרשת בשלח ביד החזקה שבקיעת ים סוף, זלמא ידע משה בחכמתו הגדולה מתופעת טבע זו...

אמר לו הבעל שם טוב, וענה לכסיל כאיולתו: אף אם לו יהי כדברך, הרי עצם המציאות שהסתובב הכל בסביבות מופלאות שיגיעו ישראל במונסתם בדיוק אצל שפת הים בשעה המדויקת של בקיעת הים, הקורה - לפי דברך - אחת בהרבה מאות בשנים. יינסו מצד אחד שבתוך הים שהתייבש לפי שעה בדיוק עבורם, יעברו בו בנינוחות בין כל הרוחות העזות, מחנה עצום של שישים ריבוא אנשים נשים וטף עם כל אשר להם, אחד לא נחסר. ומאיך בדיוק יתיך לאחר מכן כשנכנסו מצרים אחריהם אל תוך הים חזרו עליהם כל גלי הצונאמי להטביעם, וצילו כעופרת במים אדירים, לא נשאר בהם עד אחד! הרי כל זה הוא נס גדול ועצום. - כן ענה לו הבעל שם טוב הקדוש, להניח את דעתו לפי שאלתו.

אולם מיד אחר צאתו, פנה הבעל שם טוב אל תלמידיו ודיבר בפניהם, להאיר את עיניהם בהבנת פסוקי פרשת בשלח דידן. דעו לכם, פתח הצדיק ואמר, שזה האיש החוקר בחקירותיו המשוונות לא יועילו לו כל תשובות שבעולם! ומה שענה לו הוא רק על פי איולת שאלתו, כדכתיב: (משלי כו, ה) "ענה כסיל כאיולת". אבל העיקר הוא להאמין באמונה פשוטה ותמימה בדברי תורתנו הקדושה, ומי שאינו רוצה להאמין תמיד ימצאו לו הייצר תירוצים שונים וחוקירות שונות, ועל כל תשובה שיקבל ימצא פירכא כל דהו.

האמונה חדורה ומושרשת ונטועה עמוק בעצם נשמת איש ישראל, בשורש נקודת חיותו, למעלה מן הדעת והשכל. וירושה היא לנו האמונה מאבותינו שעמדו על הר סיני, וראו ושמעו "אנכי ה' אלקיך" (שמות כ, ב), [עיי' רמב"ם פ"ח מהל' יסוה"ת ה'א], ומרביתנו הקדושים דור אחר דור, עד אברהם אבינו עליו השלום ראש המאמינים. ואם כן מטבעה הפשוט של הנשמה, להאמין בה' אלקינו ובתורתו הקדושה, שהיא בעצמותה חלק מעצמות אור אין סוף ברוך הוא, חלק אלקי ממעל, כטבעו הפשוט של הגוף לצמוח למים.

ולפיכך אדם הבונה את אמונתו רק על פי שכל והגיון אנושי טועה הוא, שאם יסוד אמונתו נבנית רק על ראיות והוכחות שכליות, מהרה יוכל לטעות בהם.

ומהאי טעמא, לא נכון מאוד מה שמצוי בזמנינו מרצים מחזירים בתשובה שבאים רק בדרך זו של הוכחות וראיות על קיום הבורא, ואמיתת תורתנו, ובונים יסודות האמונה רק על אדני "הוכחות חותכות" וכיצא, ולפעמים אף נכנסים לויכוחים שונים בהו. - ולא זו הדרך הנכון, אלא צריך לעורר את לבנם בעיקר באהבה וקרבה, והשפעת הרבה קדושה ויראה תורה ודעת, וממילא יידלק תניצץ שבקרבתם. ולהניח לאמונה הטהורה שבנשמותיהם לצרוץ ולצאת מעצמה, ויתן להסתייע בזה ממה שהבריאה כולה זועקת ומעידה על בוראה, כד"א (ישעיה מ, כו) "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". אבל לא רק בחקירות שונות וכדומה, לכפות ולהכריח עליהם את האמונה, טרם שהגיע זמנה להתגלות.

כי בותכיס לב כל איש מישראל כבר טמונה וגנונה האמונה בנקודה פנימית קודש קדשים, הנשמרת בזמן שתרחה מכל משמר, על ידי שומר עמו ישראל בעצמו. כידוע מספרים הקדושים שבנקודה זו אין מגיע שום פגם ושום טומאה חוהמא. ומהה שורש קיימא לן (סנהדרין מד.) ישראל אף על פי שחטא ישראל הוא, כי גם אם יתרחק הרבה מאוד וירבה לפשוט חלילה, תמיד תישאר זו הנקודה בשלמות קדושתה, אלא

שגנונות ונחבאת עמוק עמוק, הסתר בתוך הסתר, ומכוסה בכתמי חלאת העוונות. חוהמת התאוה והשקץ שהחזיר האדם בליבו, מחשיכים ומכסים מאד זו הנקודה.

אבל בבוא העת ישרצה השם יתברך באיזה דרך שהוא, או מחמת גורמים שונים המשברים ליבו של אדם, ומקורים כל המסכים הנוראים הללו, ומסירים הכיסויים. - אז מגלה האדם לפתע אור גדול צח ומצוחצח בליבו ובנשמתו, אשר במהרה יכול כשילך ויצעד בדרך הישר, להפוך עצמו לבריה חדשה ואיש אחר לגמרי.

וַיִּרְאוּ הָעָם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וּבַמִּשָּׁה עֲבַדוּ (ד, לא)

ואנו אין לנו אלא לעורר לב העם, לדבר אל ליבם ולקרובם לאביהם שבשמים, עד שמעצמה תתעורר השלהבת שבליבם. חו הדרך הישרה והנכונה בקירוב אחינו בני ישראל, כזוגמת הארת המנורה הטהורה, שיעקר עבודתה בהטבת הדשן ובהעלאתה עד שתאה שלהבת עולה מאליה בנשמות ישראל קדושים, וד"ק היטב.

[מתוך שיחה לפני המחזירים בתשובה]

< - >

בתקופה השואה בימי הרס עולם, היה דם יהודי הפקר רחמנא ליצלו, כל חייל נאצי פשוט שרק החזיק רובה בידו היה ביכולתו להרוג יהודים כאוות נפשו האכזרית, ללא שום סיבה, באין פוצה פה ומצפץף כידוע. באחד ממצעדי הניצחון, שערכו הנאציים ברוב פאר, כדרכם בכל מקום שכבשו, שנכנסו אל העיר פלוגות פלוגות בתהלוכה מסודרת ובמועל יד, ותיכף עם תום הטקס והצרמוניה הגדולה התפזרו החיילים חיש בכל רחבי העיר, להשלים את השתלטותם על העיר.

והנה ברחוב צדדי וקטן, הבחין אחד החיילים יהודי הממהר אל מחבוא המרתף שהוכן מבעוד מועד. שנאתו היוקדת הנובעת מן ההלכה היהודית של "עשוי שונא ליעקב", בערה בו, והוא צרח עליו בקול מאים, תוך שהוא מכוון את נשקו כנגדו: "האלט!" [עצור].

היהודי המסתכן נאלץ להוותר ללמד דוה: לפקודתו של החייל, מי אתה? צעק החייל ברוב כעס וחזמה, מה שמ? ומה מעשך כאן? - לאחר חקירה קצרה וצולבת, סינן בחמת זעם אל היהודי: דע לך, שמעכשיו שכבשו את העיר אנחנו כאן הבעלי בתים! ועליכם היהודונים לציית במאת האחוזים לכל פקדה! שכן חייכם שלכם נתונים בידינו! - גם אתה, הוסיף הגרמני כשהוא מנפץ בנשקו הדרוך, חייך נתונים כעת בידי! ויכולני להמיתך בידיה פשוטה כאן ועכשיו!

היהודי, שהיה אמנם איש פשוט, אבל חדור באמונה פשוטה ותמימה, לא היה מסוגל לשמוע את דברי הנאצה הללו. הוא אור אומץ ואמר לו לחייל הנבער: טעות בידך! אתה מצד עצמך אינך יכול לעולל כלום! ורק ברצון השם יתברך נעשה ונפעל הכל, ואין אתה כי אם שליח ההשגחה העליונה, כגרוץ ביד החוצב!

החייל הגוי עמד נדהם לנוכח עזות רוחו של היהודי, הוא התרגז מאוד מתשובתו של האיש. יתיך תפס את נשקו והצמידו לרקתו של היהודי, וצווח עליו בקול גדול: מה אמרת? חייך לא נתונים בידי? הנה אוכיח לך! בלחיצה קטנה אחת על קנה הרובה הגדול שבידי, אגמור את חייך כאן ועכשיו!

אבל היהודי החזק לא נבהל, ועונה שוב בתום לבבו ובאמונה פשוטה יוקדת: אם השם לא ירצה בכך, לא תוכל לעשות לי כלום! החייל העצבני החל לאבד את עשתנותו, ובו ברגע החליט להוכיח ליהודי הזה מי כאן בעל הבית! ברם, יושב בשמים ישחק! והנה ברגע אחרון ממש צץ לו לפתע פתאום באותו רחוב, אל מול פניו של החייל, מפקד נאצי גדול ורם דרג, מוקף בשומרי ראש, ובפלוגת קצינים עם דרגות קצונה שונות המוצמדות לדש בגדיהם. וכראותו את המחזה של החייל המתנכל אל היהודי כך באמצע הרחוב, לא מצא חן בעיניו. והוא שאג לעבר החייל: וואס איז דאס? על מה עצרת כאן את היהודי הזה?

החייל נבהל על נפשו, הוא הזדקר על עומדו הצדיע למפקד הנעלה, והסביר שהיהודי הזה התנכל אליו באמצע הרחוב והתחפץ כנגדו! עזוב את היהודי! פקד עליו המפקד, וחזור מהרה אל פלוגתך! לא כל חייל פשוט יעשה כאן דין לעצמו! אתה אינך בעל הבית!!! ומכאן ואילך תפעל אך ורק על פי הפקודות הברורות!

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'קדושים בכל יום יהללוך'

סיפר מורינו הרב שליט"א: "בחור שנפל לדייטא תחתונה בענייני הקדושה נשלח אלי לשיחה לראות כיצד ניתן להשפיע עליו להשיבו למוטב מדרכיו העקלקלות.

הבחור הגיע ומתברר שאינו מבין אידיש וגם לשון הקודש אינו דובר כי אם אנגלית... ובשפת האנגלית איני שולט ועתה אין איש שיכול לשמש כמתורגמן ובפרט בימי הקורונה שאין אנשים מסתובבים בביתי לא ידעתי כיצד לתקשר עמו. לפתע דפיקות בדלת, היה שזה קרוב משפחה שלי שהגיעה ללא כל התראה מוקדמת וביקש לשוחח עמי בעניין בהול, התברר שהיהודי שהיה צריך אותי בדחיפות ידע שהוא בן בית אצלי ושילם לו מונית הלוך ושוב מעיר אחרת כדי שיספיק לשאול שאלה דחופה שהיה זקוק להכרעה מהירה.

אותו קרוב משפחה הדובר אנגלית הרוטה שימש כמתורגמן בינינו ורק כשסיים התפנינו לשאלה שלשמה הגיע קרובי אך לא לפני שהדגשתי בפניהם את 'טיב ההשגחה' עד כמה הכל מדויק ומושגח שאחת הסיבות שלמד אנגלית בעברו היה כדי לתרגם עתה את השיחה לבחור הזה שישב אצלי.

כשהבחור הלך לדרכו סיפר לי קרוב משפחתי שגם לו היה סיפור עם ענייני קדושה וכך סיפר: "הגעתי עם מכשיר פלאפון לאדם ירא שמים על מנת להציג בפניו עבודה שעשיתי, הוא שאל אותי אם זה מכשיר כשר, השבתי בשלילה והסברתי לו שזה מכשיר שאני משתמש בו רק בחו"ל בנסיעות שלי. לא נחה דעתו וביקש ממני במייד להפעיל סינון על המכשיר ללא כל דיחוי. לא יכולתי לסרב ועל המקום התקשרתי לחברת סינון והזמנתי סינון עבור המכשיר.

באותו רגע שסיימתי את השיחה להתקנת הסינון קיבלתי טלפון מיהודי שהתעניין לשכור דירה בבעלותי. שעמדה להשכרה מעל חצי שנה ולמחרת כאשר הסינון נכנס לפעולה באותו רגע בדיוק סגר אתי חוזה טוב שלא פיללתי לקבל מרוב יאוש".

.....

המעונין לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

מאוצרות הפרשה

שהן עמדו על שפת ים סוף עוד בטרם התחולל הנס וכלי שירה היו בידיהן. ומדוע אותן נשים החזיקו כלי שיר בידיהן? כי הן האמינו בכל מאודן שהקב"ה יעשה נס לבני ישראל. וזו הייתה גדולתן, שליבן היה ספוג בביטחון ואמונה בה' יתברך, וגם באותה שעה קשה, כאשר בני ישראל היו מצויים במלכות מוות, שהרי המצרים עמדו מאחוריהם והם היו מוקפים משני צידיהם במדבר הגדול והנורא, ומול עיניהם היה ים סוף עומד כחומה זקופה, למרות כל זאת אותן הנשים אווזות כלי נגינה ושיר בידיהן בתוך התופת הנוראה הזו, והן עומדות הכן להודות ולשורר על הניסים שהקב"ה עתיד לעשות לישראל. ומהן נלמד לא להתייאש לעולם ותמיד לצפות לישועת ה'!

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך (טו,כו)

אדם שזוכה להבריא ממחלה קשה מלא תודה לבורא עולם שרפא אותו, וכל חייו הוא מודה על הבריאות שנתנה לו במתנה מן השמים. תחושת ההודיה הזו אינו חלקו של אדם בריא, אשר כל מערכות גופו עובדות כתקן, ומעולם לא חש את עצמו נזקק לשרותי רפואה כלשהם. בענין זה עורר המשגיח רבי ירוחם ליוואוויץ זצ"ל את בני הישיבה במיר, כפי שמסופר בספר "לעבדו בלבב שלם" אודות רבי זיידל אפשטיין זצ"ל, אשר זכה לקירבה מיוחדת מן המשגיח, והיה עד לשיחה זו בזמן קיץ שבו נסע ללמוד מעט בישיבת מיר: בתקופה זו לקה אחד מבני הישיבה בסתימת מעים חריפה, והרופאים המקומיים לא הצליחו למצוא לו רפואה. הבחור העבר בדחיפות לורשא, שם החליטו גדולי הרופאים על נתוח חרום להצלת חייו. נתוח באותם ימים לא היה ענין פשוט כלל וכלל – וישיבת מיר, שעודכנה במצב המדאיג, ערכה תפילות רבות לרפואתו. כשהסתים הנתוח, בחסדי שמים, בהצלחה, שלח הבחור טלגרמה מבית החולים, ובה שלש מלים: "ב"ה הנתוח הצליח", והמסר הקצר הזה גרם לפרץ התרגשות עז בישיבה. באותו שבוע, בשיחתו השבועית, קם רבי ירוחם והרעיש את היכל הישיבה בטענה חריפה: מדוע איננו מרגישים בכל פעם שהמעים עובדים כהרגלם את הרגשת ההודאה והכרת הטוב לקב"ה? הלא לכאורה, צריכים היינו להרגיש בדיוק כמותו, ולשלוח לבורא עולם 'טלגרמה': "הנתוח הצליח... תודה לך, רבונו של עולם!". (ומתוך האור)

בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק (יז,ט)

מפרש רש"י: "גיבורים ויראי חטא, שתהא זכותן מסייעתן. שתי תמיהות עולות מדברי רש"י: האחת – כיצד אפשר לדעת מי הם ייראי חטא, והרי האדם יראה רק לעיניו? השנייה – גם אם צריך יראי חטא שתהא זכותן מסייעתן, מה צורך יש בגיבורים, כאשר כל הניצחון במלחמה הוא בדרך נס? בספר "הר צבי" מביא בשם ר' ישראל שינקר, כי שאלה אחת מתורצת בחברתה: חז"ל במסכת יומא (עה). אומרים, כי לצדיקים, חולים וחלשים, היה המן יורד על פתח ביתם. נמצא, כי מי שיירד המן על פתח ביתו, לא תמיד ניתן היה לדעת האם היה זה מחמת היותו צדיק, או בגלל היותו חולה וחלוש. אך הגיבורים שהמן ירד לפתחם, אות הוא כי הם צדיקים, שהרי בודאי אינם חולים או חלשים. אך הגיבורים שהמן ירד לפתחם, אות הוא כי הם צדיקים, שהרי בודאי אינם חולים או חלשים. אמור מעתה, כי רק אצל הגיבורים ניתן היה לדעת האם הם ייראי חטא, לכן אמר משה ליהושע שיבחר "גיבורים" אשר המן יורד על פתח בתיהם, ואשר על כורחך הם גם "יראי חטא שתהא זכותן מסייעתן". (להתעדן באהבתך)

ויבקעו המים (יד, כא)

הגמרא בסוטה ב. אומרת, קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף. ובגמ' פסחים קי"ח. איתא קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. והקשה הרה"ק מרוזין זי"ע, מה ההשוואה בין קריעת ים סוף לישועות הנ"ל. ותיירץ דכשבאו בני ישראל לים סוף ואמר הקב"ה לים להיבקע, מיד רצה הים להיבקע, דהרי תנאי היתנה עמו הקב"ה קודם שנברא שיבקע כשיבאו בני ישראל, אמנם כשהכין הים עצמו להיבקע, הוא חיפש את בני ישראל אמנם לא מצאם... הוא ראה עובדי עבודה זרה, וכדאמרו ז"ל שהיה קיטרוג הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, הוצרכו לומר לו מן השמים, שלא כן הוא, אלא אינם עובדי עבודה זרה כי אם בני ישראל הקדושים, ומה שנראה לך עובדי ע"ז אינו אלא מפני שנתלכלכו בהיותם במצרים, ומיד נבקע הים.

וביאר הרה"ק מרוזין זי"ע דכן הוא עם הזיווג והפרנסה של האדם, דאדם העומד ומתפלל בראשית השנה ומתחנן להקב"ה שישלח לו את ישועתו, ואומר תהלים ולא מדבר בשעת התפילה ולא מדבר לשון הרע ורכילות ונזהר בכל דיבוריו וכו', מיד פוסקים לו מן שמיא פרנסה לרוב, זיווג הגון וכדו', אמנם כשמגיע באמצע השנה והישועה רוצה לבוא, הישועה מחפשת את האדם ולא מוצאת אותו, כיון דהישועה מכירה את האדם שלא מדבר בשעת התפילה וכו' ואילו הישועה רואה אחד שמדבר באמצע התפילה וכו', אשר על כן צריך מן שמיא לומר לישועה שזה אותו אדם... וזה השווה ביניהם שקשה כקריעת ים סוף.

ויסר את אופן מרכבותיו וינהגו בכבודות (יד, כה)

שואל ה"פענח רוא", מדוע כתוב אופן בלשון יחיד, ולא אופני מרכבותיו, הרי לכל מרכבה ישנם יותר מגלגל אחד. והתירוץ, שאם היה הקב"ה מוריד את כל הגלגלים, לא היתה הרגשה של טלטול, והמרכבות היו מחליקות על המים. אבל כשגלגל אחד בלבד הוסר, העגלות התחילו לקפץ עם יושביהן וגרמו להם ייסורים גדולים.

ה' ימלוך לעולם ועד (טו, יח) בתהילים (קמז) כתוב אותם מילים בשינוי הסדר, ימלוך ה' לעולם. והטעם י"ל שמצד הדין יש לומר כמו בתהילים, מטעם שאמרו בנדרים שאסור לומר לה' קרבן שמא ימות לאחר שאומר לה' ויצא שאמר ש"ש לבטלה, לכן י"ל קרבן לה'. והנה בקריעת ים סוף אמרו חז"ל שפסקה זוהמתן וזוהרו להיות כאדם הראשון קודם החטא והיו צריכים להיות לעולם ולא חששו ממיתה, ורק בחטא העגל חזרו למות. ולכן כאן בים סוף אמרו ה' ימלוך שזה יותר מובחר, משא"כ אחרי חטא העגל שחזר הזוהמה הוכרח דוד לכתוב ימלוך ה'.

(קדשת לוי)

ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת (טו, כ)

התורה הקדושה מגלה לנו שלאחר שהתרחש נס קריעת ים סוף יצאה מרים עם תוף בידה, וגם שאר הנשים יצאו עימה בתופים שבידיהן, ויחד הן שרו ושווררו שירי תהילה והלל לקב"ה על רוב חסדיו ונפלאותיו. אך הבה ונשאל: וכי זו חכמה לשיר לקב"ה לאחר הנס?! ומה גדולה ומעלה יש בכך?! תשובה נפלאה לכך מצאנו בדברי קודשו של רבינו הבן איש חי זצ"ל (בספר ועוד יוסף חי - דרשות) שהסביר: אכן אין זו חוכמה לשורר ולהודות לה' בשעה שרואים ניסים מתרחשים מול העיניים, כי מי לא ישיר ויודה לה' בעת כזאת?! ולא על דבר זה באה התורה לשבח את אותן נשים. אלא מעלתן וגדולתן הייתה בכך

רק בכח התורה!

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוָה בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הַלָּחִם בְּעִמְלֶק מִחֵר אֲנֹכִי נֹצֵב עַל רֹאשׁ הַגְּבָעָה וּמִטָּה הַאֲלֹהִים בְּיָדֵי (י"ז, ט') לכאורה עלינו להבין: מדוע הטיל משה רבינו את מלחמת עמלק דוקא על יהושע בן נון תלמידו, נער אשר לא ימיש מתוך האהלה? כלום לא היה מתאים יותר אילו הוטלה משימה זו על אחד מאנשי החיל שבין בני ישראל, אשר כישוריו לבטח היו הולמים את שדה הקרב יותר מאשר כישוריו של הנער אשר מעודו לא עזב את בית המדרש?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: בעת מלחמת העולם, התדפקה על דלת ביתו של הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', אשה שהציגה את עצמה כאחייניתו של הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל, וסיפרה כי בכוונתה לצאת כעת ולחצות את הגבול שבין פולין לרוסיה, מסע הכרוך בסכנת נפשות של ממש. "מבקשת אני את ברכתו של הרב לך שהכל יעבור בשלום!" אמרה האישה, והגר"י אברמסקי האציל לה מברכתו. לאחר מכן, פנה הגר"י אל האשה, ובקש ממנה בקשה משלו. הוא סיפר, כי ברצונו להעביר את כתב היד של ספרו: 'חזון יחזקאל' – לווילנא, ובקש אם תואיל לקבל על עצמה את המשימה. ואכן, האשה הסכימה ברצון: היא לקחה את כתב היד בדחילו ורחימו, והבטיחה לעשות כל שביכלתה בכדי להביאו בשלום לווילנא.

כך יצאה האשה לדרכה עם חבורה של כשלושים איש, כאשר את הדפים היקרים היא מסתירה באמצעות תחבולה מחוכמת: היא תפרה דף לדף כך שנוצר מעין סדין ארוך, אותו כרכה מסביב לגופה. דא עקא, שבדרכם – התגלו בני החבורה על ידי חיילים רוסים, אשר לא היססו ופתחו ביריות לעברם. מיודעתנו, נמלטה אל תוך גורן תבואה סמוך, שעמד בפאתי אחד הכפרים, אולם החיילים הבחינו בה, ומיהרו לדלוק אחריה, תוך שהם מקיפים את הגורן בכלבים מאולפים, אשר מאומנים היו בזיהוי ריחם של בני אדם.

אולם ראה זה פלא: הכלבים עמדו סביב הגורן ורחרחו, אולם לא הצליחו לזהות את עקבותיה של האשה! כך, היתה היא הניצולה היחידה מאותה תקרית, בעוד כל שאר בני החבורה מוצאים את מותם בידם של החיילים הרוסים! כאשר הגיעה האשה לווילנא, מיהרה למסור את כתב ידו של הגר"י אברמסקי לידיו של הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, תוך שהיא מספרת לו את כל המוצאות אותה בדרך. לשמע סיפורה – נענה רבי חיים עוזר ואמר: "מה הפלא בכך שהכלבים לא הצליחו לגלותך? הלא בעת שהיית מוקפת בכתביו של הגר"י אברמסקי – הפכת לחלק מספר התורה ממש, ובתורה – הרשעים אינם יכולים לפגוע לרעה!"

הרי לנו, כי ידי עשוי אינן יכולות לפגוע בתורה הקדושה, ואף לא במי שמוסר את נפשו למענה! ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של בעל ה'אור החיים' הקדוש, שהיה אומר כך: אמנם, ניתן היה למצוא בקרב ישראל לוחמים דגולים יותר מיהושע בן נון. אולם משה רבינו ידע היטב כי הסיבה בגינה יצא עמלק להלחם בישראל – הינה בשל רפיון ידיהם מן התורה, ומשכך הבין, כי דוקא יהושע, נער לא ימיש מתוך האוהל – הוא זה שיוכל לעמוד כנגדם בהצלחה הרבה ביותר! שכן כנגד זכות התורה, ובפרט כנגד זכות של מסירות נפש לתורה – עמלק לא יוכל לעמוד! ואמנם, על אותו רעיון עצמו, יכולים אנו ללמוד מתוך המעשה הבא, אותו סיפר רבינו בעל ה'קהילות יעקב' זצ"ל, אשר שמעו מפיו של ה'חזון איש' בעצמו. וכך סיפר:

היה זה בתקופת מלחמת העולם הראשונה, כאשר שהה ה'חזון איש' במינסק. באחד הימים – הוא יצא לטייל ברחוב, ולפתע חסמו אנשי צבא את הרחוב משני עבריו, תוך שהם ניגשים לבדוק את ניירותיהם של כל האנשים ששהו ברחוב באותה שעה. ל'חזון איש' לא היו כל מסמכים רשמיים, ובמצב המלחמה ששרר באותה תקופה – היתה זו סכנה של ממש! אולם ה'חזון איש', לא התרגש... הוא המשיך בדרכו כאילו לא אירע מאומה, וחלף על פני מחסומי הצבא – מבלי שאיש הבחין בו כלל! בדיעבד, הסביר ה'חזון איש', כי לא חשש כלל, משום שבאותם ימים הוא סיים ללמוד את מסכת עירובין בעיון... "הייתי בטוח, שעם מסכת עירובין - אוכל לחצות את המחסומים בשלום!" התבטא.

הרי לנו כי אמנם, בכח התורה – ניתן להתגבר על הגויים, שכן במי שלומד תורה, ובפרט במי שלומד במסירות נפש – אין להם שליטה כלל!

(ללמדך - שמות" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

חולה סכרת שאכל עוגה מתוקה

שאלה: חולה סכרת שלא יכול למנוע עצמו מלאכול עוגה עם קרם (שזה מאוד לא בריא בשבילו ואסור לו לאוכלו), האם מברך עליו ברכה ראשונה וברכה אחרונה?

תשובה: איתא בשו"ע (ס' קצ"ו א') אם אכל מאכל איסור אפילו אם אסור רק מדרבנן אין מברכין עליו לא בתחילה ולא בסוף, ע"י שם. משום בוצע בירך נאץ ה' (משנ"ב ס"ק ג'), ולפ"ז האוכל מאכל המסוכן לבריאותו, אסור לו לברך עליו משום שעובר עבירה באכילתו, שהרי כתוב 'וחי בהם' (שו"ת מהר"ם שיק או"ח ס' ר"ס). אולם חולה סכרת האוכל עוגה המזיקה לבריאותו, יברך ברכה ראשונה ולא אחרונה, משום דמסתבר שהפירור הראשון שאוכל אינו מסכנו, ואין איסור באכילתו, ורק לענין ברכה אחרונה, שבאה על אכילת כזית, לא יברך משום שעבר איסור באכילתו ("חשוקי חמד" ברכות ל"ו. בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל).

חידה שבועית

אני בעל מקצוע מקבל תשלום רק שהוא מכריח את הלקוח לשלם. מי אני?

תשובה לחידה פר"ש: זבחיה י"ה. אבות י"ב. **תשובה לחידה:** אבהם אמר אם היה לי כובע ירוק על הראש או יצחק (נניח) היה יכול להגיע בקלות למסקנה שיש לו כובע אדום על הראש ולצאת כי אחות למה יעקב מציע? אם יצחק לא יצא כנראה שגם לי יש ובע אדם על הראש.

מלכה: אוריאל וסנשטון נ"י

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת אליאב לאירוסי הבת משפחות נפתלי כהן – יצחק שוורץ להולדת הבת הנכדה משפחות רביץ לנשואי הבן הנכד משפחות סמוטני – פויפר להולדת הבן הנכד משפחות רוטנר-בנעט להולדת הבן-הנכד-הנין משפחות שלמה מרקוס להולדת הבת הנכדה **גני הדב:** משפחות הרב פופוביץ לאירוסי הבן הנכד משפחת שמואל לוי לאירוסי הבן משפחת בוטרמן לאירוסי הבת משפחת לוינשטיין לאירוסי הבת

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

פתח תקוה. קצב של עיר, לב של מושבה

היחידה לחינוך חרדי ותרבות מורשת ישראל רמי גרינברג, ראש העיר

מפראהבישט

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום מפראהבישט ז"ע ויעו"כ

סגולת הצדיק משטפנשט ז"ע א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] **ז"ע, אמר: מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט ז"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.**

הנהגות ירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

גליון 16 פרשת בשלח תשפ"א ליל שישי

תורת שלום

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים

שמעתי בשם הרב הקדוש החסיד מוה' שר שלום זלה"ה, שאמר על מאמר רבותינו זכרונם לברכה (ברכות יז: וכן תענית כד:): 'כל העולם לא ניזון אלא בשביל חנינא בני', היינו כי רבים המה התלמידי חכמים שיש בדור, אך התלמיד חכם כזה שיהיה הוא המשביר בר לכל הארץ, ויהיה העולם ניזון בשבילו, זהו מי שיועד שאינו ראוי לשום דבר, וכל מה שהוא נותן לו הוא רק מתנת חנם וחנינא ורב חסדא. (התעודות התפלה, אות כ)

צינונים והערות

ע"י הכנעה הצדיק משפיע שפע רב לכל העולם

גימטרי' כ"ו, ואותיות ז"ו הם גימטרי' אח"ד שהוא באחדות גמור עם הכנסת ישראל. וזהו שישד הפייטן 'טל תן לרצות ארצך' מה שאנו מבקשין מהבורא ברוך הוא וברוך שמו שיתן את הט"ל, הוא סוד אותיות יה"ו במילוי אלפ"ן כזה, יו"ד ה"א וא"ו עולה מנין ט"ל, וזה יהיה לרצות ארצך, היינו השכינה הקדושה בחינת ה' תתאה, שתתייחד ותתחבר עם יה"ו. 'קומם עיר בה חפצך בטל' היינו שעל ידי ט"ל יקים הקב"ה את העיר הקדושה, סוד הקמת השכינה מעפרא. וזהו גם כן מה שישד הפייטן 'בשמך טל אטלה', היינו שמשם טל נעשה טל מיוחד עם ה' אחרונה. והנה כשהטל הזה יורד ומתחבר עם הכנסת ישראל, אז יש להם לישראל בחינת מוחין גדלות. ואיתא בזהר הקד' שהטל הזה יורד ג' פעמים ביום מרישא דעתיקא לרישא דזעיר ומשם לחקל תפוחין קדישין. והנה בכל פעם מהג' פעמים שהוא יורד ומתחבר עם הכנסת ישראל סוד ה' תתאה, ונעשה מזה שם מ"ה הקדוש, ג' שמות מ"ה הוא מספר שם ע"ב ושם ס"ג, שהם בחינת מוחין גדלות שיש להם לישראל. עכ"ל.

'לבית אבות' ר"ל שיכניע עצמו בזה שלא יתגאה ביחוס אבותיו אם הוא ממשפחה מיוחסת, רק יחשוב שזה הוא סיוע לו לעבודת הבורא שזכותם עומדת לו ולזרעו, אבל לא להנאת עצמו ולגאותו. או כלך לדרך זה 'לבית אבות' פירוש שתמיד ידאג ויחשוב מתי אגיע למקום אבותי שאהיה צדיק כמותם, "שה לבית" פירוש מידת הכנעה זו יכניס תמיד לביתו, דהיינו בקרבו יוכיח עצמו תמיד. או פירושו "שה לבית אבות", שלפעמים אדם מתגאה ע"י הדרגת והנהגת ביתו, שיש לו בנים ועושר וכבוד, ע"ז מזהיר הכתוב להכניע עצמו גם בזה, שלא להחזיק עצמו במעלה יתירה ע"י זה. עכ"ל.

נתבאר בדבריו הקדושים כי הצדיק אשר חפצו להשפיע השפעות גדולות בבני חיי ומזוני, צריך להכניע את עצמו ולהיות שפל בעיניו, ועל ידי זה וכל להשפיע כל טוב לעולם

כתב בספח"ק **נועם אלימלך** (פר' בא ד"ה א"י דברו אל בני ישראל) נראה לי דהתורה הקדושה רמזה לנו בזה דרכי השם לעבודתו, דאיתא "בעשרה מאמרות נברא העולם כו' וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימים את העולם ככו", דהיינו שהצדיק הוא יסוד עולם, ונותן השפעות אל העשרה מאמרות ע"י מעשיו הקדושים שהוא הולך ומתגבר בכל יום בעבודת הבורא, וכל מה שהצדיק מחדש עצמו אל הקדושה יתירה בכל פעם, אזי הוא מחדש השפעות יתירות אל העולמות בכל פעם, וזהו מדותיו של הקב"ה כמ"ש "ובטובו מחדש כו' מעשה בראשית", ר"ל שבכל יום מחדש השפעות במעשה בראשית דהיינו בהעולמות. וזהו "בעשור", ר"ל בעשרה מאמרות הנ"ל, "לחודש", ר"ל שהצדיק מחדש עצמו בקדושה יתירה כנ"ל, וע"י זה הוא מחדש במאמרות הנ"ל השפעות גדולות, ויקחו להם איש שה"ה פירוש לזה האיש הצדיק הרוצה להשפיע כנ"ל, להחזיק עצמו במידת הכנעה שהוא מרומו במלת "שה" כמ"ש (דבימו ג' ז:): "שה פזורה ישראל" פירוש זה אשר בשם ישראל יכונה, שהוא צדיק גמור, צריך להיות מוכנע ושפל בעיניו כשה, ועוד שתהא נשמתו פזורה בכל הענינים הנוגעים לדבר ה'. וכלשון הזה מצינו בספר חובת הלבבות שאמר חכם אחד "השם יצילני מפיוור נפש", פירוש אדם שיש לו נכסים במקומות הרבה, נמצא נפשו פזורה בכל המקומות שנכסיו שם לחשוב ולדאוג עליהם כמאמר התנא "מרבם נכסים מרבה דאגה", כמו כן הפירוש כאן "שה פזורה", דהיינו כנ"ל, שיהא מוכנע ושפל בעיניו ונפשו פזורה בכל אופנים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים בגופו ונפשו ומומו כדומה, אז בשם ישראל יכונה והרי הוא צדיק גמור.

וזהו הפירוש הפסוק "וכל פטר חמור תפדה בשה", פירוש מי שרוצה לפטור את עצמו מחומרות, יפדה את עצמו בשה, דהיינו מוכנע ושפל בעיני עצמו כנ"ל, וזה יועיל לו שיהיה פטור מכל מיני חומרות, ואז יוכל להשפיע לישראל את שלש אלה: 'בני חיי ומזוני'... נחזור לענינינו, ויקחו להם איש שה", ר"ל הצדיק שנקרא "איש" שרוצה להשפיע כנ"ל, צריך ליקח לעצמו להחזיק במידת הכנעה שהוא מרומו במלת שה, כמ"ש שה פזורה ישראל כדרך שפירשתי לעיל,

הספא קדישא מרחיין
בני הרה"ק רבי שלום מפראהבישט
בן הרה"ק רבי אברהם המלאך
בן הרה"ק המגיד הנודע ממפראהבישט

דרכי הנהגתו של רבינו מפראהבישט זי"ע בגינוני עשירות

בדרך וירדו הגשמים ונצטער ע"י ההשפעה או הרגיש בעצמו שהגשמים לא היו גשמי נדבה וברכה שהרי ידע על פי בת קול שהוא השביל והצנור של ההשפעה, ולזה תמה ואמר מה זאת ואיך אפשר שיהיו גשמי ברכה וכולי עלמא בנחת הלא חנינא בצער ואין בכחי להמשיך שפע לשמחם ולעשות להם נחת, וע"י אמירתו ותמיהתו באמת פסק מיטרא. אבל כשבא לביתו ומצא את עצמו בנחת תמה להיפך כלומר איך כ"ע בצער ואני בנחת וכשהצנור בנחת מדוע לא תרד ההשפעה כדרכה לשמח את הבריות. ולכן אתא מיטרא גשמי ברכה לשמחם. עד כאן לשון קדשו.

נמצינו למדים מדבריו הקדושים את הדרך אשר הנחיל לזרעו אחריו, כי הצדיק הוא המשפיע השפע לכל העולם, אמנם אם יהיה הצדיק שרוי בצער לא יוכל להשפיע שפע לעולם.

ומה שאמר שהצדיק הוא השביל והצנור אשר בו הולך השפע ונשפע לעולם, נראה שהוא הטעם להנהגתו של רבינו זי"ע, כיון שעל ידי שיתנהג הצדיק בהרחבה גדולה יוכל להשפיע שפע רב והרחבה לכל באי עולם.

וכמו שסיפר בדברות קדשו הרה"ק רבי יצחק מהוסיאטין זי"ע (שיח יצחק, י' אלול תשכ"ג), על אחד מצדיקי אותו הדור שלא ירד לסוף דעתו של זקינו מרן הס"ק מרז"ו זי"ע למה הוא מתנהג בגינוני המלכות, ושאלו הלא בגמרא איתא 'כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דיו בקב חרובים וכו'. והשיב לו הס"ק מרז"ו זי"ע, אדרבא משם ראייה שצדיק הדור צריך להתנהג בהרחבה. דנהה לפרנסה יג' לשונות בלשון הקודש: מזון, פרנסה, וכלכלה, וכל אחד פירושו פרנסה בהרחבה יותר מחבירו. 'מזון' הוא המדרגה הפחותה, כי מזון פירושו בצמצום, רק אכילה ושתייה כדי חייו, ופרנסה פירושו גם שאר כל צרכיו כבגדים וכלים, וכלכלה הוא עוד יותר מזה. וזהו פירוש הגמרא 'כל העולם ניזון' פירוש מקבל שפע בצמצום, ולמה זה, 'שביל חנינא בני' שבי - היינו דרך, פירוש דרכו של חנינא בני גורמת לכך, שמסתפק במועט ודי לו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת, ומחמת זה כל העולם ניזון גם הוא בדחקות, כי העולם מתנהג כפי הנהגת צדיק הדור, מה שאין כן אם הצדיק מתנהג בהרחבה, אזי הוא גורם גם כן שפע רב והרחבה לכל העולם. עכ"ל. (וראה בספר נבטת ישראל דף י"א ע"א

שהביא דברים אלו בשניו קצת).

ובזה נתבאר באופן אחר דרכי הנהגתו של רבינו זי"ע באופן אחר, וכמו שכתב ר' רבים המה התלמידי חכמים שיש בדור, אך התלמיד חכם כזה שיהיה הוא המשביר בר לכל הארץ' כי הוא צריך להשפיע לכל העולם על ידי שיהיה צנור המשפיע לעולם בתן ובחסד ורחמים, על ידי שהצדיק מתנהג בהרחבה ובהוא ממשך הרחבה ושפע רב לכל העולם.

ראיה לזה מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים וכו'.

סגולה לבנים

על פי מה דאיתא בכתבי האר"י הק"י ז"ל ששמחה היא סגולה לבנים, והנה שרה אמנו ע"ה ידעה כי היא חשוכת בנים כדמסיק קרא האף אמנם אלד ואני זקנתי, ומהאי טעמא לקחה לעצמה הסגולה הנ"ל לצחוק ולשמוח וכו'.

(פאר ישראל, ברוח, פר' וירא)

באה בהשגחה עלינו, והבן. עכ"ל. וזהו שאמר רבינו זי"ע שהצדיק אשר משפיע לעולם הוא זה שידוע שכל מה שנותן לו הקדוש ברוך הוא הוא בבחינת 'חנינא ורב חסדא' לשון חן וחסד.

נתיב לא ידעו עיט

לאחר נישואיו, החל הרבי ר' שלום להתנהג בדרך נעלה וכמוסה משלו, טמירה ונעלמת מעיני כל חי, אשר הותירה תהיות לא מעטות בקרב חסידי חותנו-זקינו רבי נחום, השוכנים בפראהבישט. רבי שלום לבש בגדי מלכות, עטה הוד והדר, שעון זהב על חזהו וכלי כסף בכיסיו ועל שולחנו, והוא עצמו, שוהה בחורשות וביערות שמוחוץ לעיר שעות רבות בכל יום. משלחות של חסידים נכנסו אל רבי נחום, וסחו לו ברטט ובחלחלה, על דרכו המוזהר של החתן החדש אשר לך לנכדתו.

הואיל והכיר רבי נחום בחסידיו, כי כל כוונתם לשם שמים, היטה אוזן קשבת לדבריהם, והזמין את החתן הצעיר לשיחת הדרכה במשעולי התורה, העבודה והחסידות. בהדרת קודש ובהכונה גמורה, האזין רבי שלום לדברי סבו הגדול והקדוש, ולא ניסה להצטדק כמלוא נימה. רק שמסיים רבי נחום את תוכחתו המגולה והאיך בנכדו להשיב על דבריו, נענה רבי שלום והשיב במילים סדורות ומדודות את אשר עם לבבו:

"אפתח במשל" - פתח רבי שלום ואמר - "מעשה בתרנגולת, אשר דגרה בלא-יודעין על ביצי ברוזה. כאשר בקעו האפרוחים ויצאו לאור עולם, לא הבחינה בהם התרנגולת בשום דבר שונה ומוזר. ויהי היום, כאשר גדלו קימעה, יצאה עמם התרנגולת לטיול על שפת הנהר. והנה, לפתע פתאום, מבחינה היא לחרדתה העצומה, כי אפרוחיה מזנקים אל תוך מי הנהר ומתחילים לשוט על פניהם להנאתם. הרימה התרנגולת את קולה בבחלה, והתריעה באפרוחים לשוב מיד אל היבשה, פן יטבעו במי הנהר ללא תקנה. השיבו לה האפרוחים: "אל תיראי, אמא, והסירי מלבך דאגת! איננו יראים מן המים, שכן מסוגלים אנו לשוט על פניהם בבטחה!"

"אילו היה העולם יודע" - סיים רבי שלום את משאו השגאי - "עד כמה איננו מסוגלים לשאת ולסבל את העולם-הזה, היו מטילים עלינו ומעטרים אותנו בשעוני זהב מכל עבר, למען נוכל לשאת קצת את העולם-הזה ולהתקיים בו!" - - -

הואיל ושמע רבי נחום תשובה זו ויצאת מפי חתנו, אישתומם ריגעא חדא ואמר:

"מכאן ואילך, אינני בודק עוד אחריו! לך לך בדרךך כאשר תרצה ונהג לך במנהגך כאשר תחפוץ!"

(בנין שלמה; כרם ישראל; דברים ערבים)

וכמו שהצנור אינו נהנה במה שעובר עליו כן הצדיק אין רצונו וחפצו כי אם להשפיע לכל באי עולם. וזהו הבת קול 'כל העולם ניזון בשביל' פירוש בצנור שעושה 'חנינא בני', והוא כמו השביל וצנור שאין חפץ בטובת עצמו ומסתפק במיעוט ודי לו בקב חרובין וכו', ודפח"ח. ולפי זה ניחא גם מה שיש לדקדק שאמרו אמר חנינא בצער וכן חנינא בנחת ולא נאמר בלשון תפלה שהתפלל. אכן פירוש הענין כאשר הלך

עוד נראה על פי מאמרו זה של רבינו, שבה נתבאר דרכו ותהלכותיו של אותו צדיק, אשר הנהיג עצמו בגינוני עשירות, וזאת היתה חק לו ולורעו אחריו, הלא כמה אדמו"ר הס"ק מרז"ו זי"ע ובניו הקדושים זי"ע, שהנהיגו עצמם בדרך המלכות בעשירות מופלגת.

דהנה כתב בספר בן פורת יוסף (פר' וחי דף פ ע"ד) לפרש בשם מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הקד' זי"ע כי חנינא בני עשה שביל וצנור להמשיך שפע בעולם, וזה שאמר כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, ודברי פי חכם כן. והוסיף על זה הרה"ק מפולנא זי"ע בזה הלשון: ולי נראה לא מלבד שעשה שביל וצנור וכו', אלא שהוא עצמו נקרא שביל וצנור שהשפע עובר על ידו, בסוד "ברכות לראש צדיק" (משל' י) וכו'.

וראה בספר אור תורה מהרה"ק המגיד הגדול מבעזריטש זי"ע (פר' בחקותי, ד"ה אם בחקותי) שביאר מאמרו ז"ל, שעל ידי הנהגת הצדיק הוא משפיע שפע לכל העולם, וזה לשון קדשו: נמצא שהיה ר' חנינא בן דוסא הצניור המשפיע שפעו לכל העולם, וזהו לשון שביל חנינא בני, שהוא לשון דרך מעבר כשביל זה שהוא מעבר לכל, כן היה הוא מעבר להשפעת העולם. וכך אמר כל העולם בנחת, פירוש כי הנחת בא להם על ידי השפעתו, ואיך תהיה ההשפעה אם אני בצער לא יהיה הנחת שלם, אולי ח"ו לא יהיו גשמי ברכה מחמת צער שלי. ואף שאמרו שהיה די לו בקב חרובין, אם כן כל ימיו היה בצער דוחק מונונות, זה לא קשה, שלא אמרו שלא היה מצוי לו כי אם קב חרובין, רק אמרו שהיה די לו בקב חרובין, כי מדת הצדיקים שהיו מספיקין עצמם במועט ולא היה להם צער כלל מחמת זה, וכו'. ע"כ.

וכעין זה כתב הרה"ק המגיד מקאזניץ זי"ע (עבודת ישראל, מס' נתינת) בזה הלשון: ר' חנינא בן דוסא הוה קאזיל באורחא אתא מיטרא, אמר כולי עלמא בנחת וחנינא בצער פסק מיטרא, כי אתא לביתיה אמר כולי עלמא בצער וחנינא בנחת אתא מיטרא. והוא תמוה בשלמא מאי שאמר שנית בביתו ניחא כדרך הצדיקים שדרכם להתפלל עבור כללות ישראל ולמסור נפשם ומאודם להצטער בעצמם כשהם רואים נפשם בטובה וכללות ישראל בצער, אבל מה שאמר רבי חנינא בן דוסא בהיותו על הדרך וירדו גשמי ברכה, לכאורה אין זה משנת חסידים לעכב ההשפעה עבור צער עצמו, בפרט רבי חנינא בן דוסא שהיה די לו בקב חרובין ולא הסתכל מימיו על עצמו. ונראה לבאר ע"פ דברי הריב"ש ז"ל שאמר פירוש הגמרא 'יצאה בת קול ואמרה כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת', דהצדיק הוא כמו שביל וצנור הממשיך נוזלים כן הוא ע"י מעשיו הקדושים ממשיך השפעות טובות לעולם,

שמחה סגולה לפרנסה

על ידי השמחה נברא ומתעורר המלאך הממונה על הפרנסה (הת"ך) הרמוז בפסוק והיית אך שמח ס"ת חת"ך.

בשם הרה"ק מו"ר ר' ברוך זצ"ל סגולה לפרנסה להיות בשמחה ולא בעצבות, ואמר סימן על זה והיית אך שמח (דברים טו, טו) ס"ת אותיות חת"ך שהוא שם של פרנסה היוצא מס"ת פסוק (תהלים קמה, טו) פותח את ידך, ומפסוק נותן לחם לכל בשר (שם קלו, כה). (בוצינא דנהורא עולם הוא אות י)

<< המשך מעמוד 1

'ותן שמה מלא העומר מן' רצה לומר מן החיות מתלבש בתוך הכלי שהוא הצננת. וכן היום יש גם כן קריעת ים סוף ואחר כך בא המן, כי בכל יום אנו אומרים שירת הים, וצריך לצייר בדעתו כאלו אומר השירה על הים כבאותו פעם, ונעשה

ברכוני לשלום

סגולות נפלאות לשבת שמחה ולחיוזוק הסגולה "שכל המזכיר בליל ישישי את זכות רבינו שלום הגדול יזכה לשבת שמחה".

שמחה סגולה ללידת בנים

שמעתי שאמר הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא ז"ל בשם הרב הצדיק רבי פנחס ז"ל מקאריץ כי שמחה היא סגולה לעקרה שתלד בנים ויש

באמת למעלה בחינת קריעת ים סוף כנודע כשאומר ככוונה שלימה כאמור בוזהר הקדוש מזה, ואחר כך מקבל החיות כאמור כל אחד לפי בחינתו. לכן כתב השולחן ערוך (או"ח סי' א סעי' ה) טוב לומר פרשת המן בכל יום למען ידע כי פרנסתו

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר **שבת אורה**

שַׁבַּת אֹרֶה

בשלה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

כמה יהודים באו לפני הסבא מנובהרודוק, וביקשו ממנו שיתפלל עבור קרוב משפחתם, שהיה חולה. נענה הסבא ואמר: "לכו לישבה", וביקשו משני בחורים אחרים לומר "אמן יהא שמה רבא" עם כוונה שלימה, ובזה יזכה החולה להחלמה מהירה. הם לא האמינו שדבר כל כך פשוט יכול להחזיר את החיים לקרוב משפחתם, וביקשו והפצירו מהסבא לברך אותם. אמר: "אתם לא מאמינים למילים של חז"ל שהם הבטיחו שיאמן יהא שמה רבא מציל מגזירה רעה? תיקחו את המילים שלהם ברצינות, והקרוב שלכם יתפא" (המאורות הגדולים)

אנשים שנוהגים לקפל הטלית והתפילין ולהניח בתיקם בעת אמירת קדיש, לא יפה הם עושים, שמאוד יש לכוין בעניית "אמן יהא שמה רבא" והוא במדרגה גבוהה יותר מ"קדושה" ובודאי לא גרע משאר ברכות דרבנן, שאסור לעשות אפילו תשמיש קל. (ממשנה ברורה סימן כה, ס"ק נ)

רבי חיים פרידלנדר זצ"ל שבשנותיו האחרונות סבל מהמחלה הנוראה, כתב תוך כדי מחלתו מכתב לחולה אחר במחלה: "כל מצב שהאדם נמצא בו ניתן לו משמים לנצלו לעבודת הבורא. גם מצב של מחלה ויסורים וחולשת הגוף, ניתן לאדם כדי שיעבוד את בורא מתוך מיצרים ומגבלות כאלו. חיווק קטן בתפילה ואמונה וביטחון במצב זה, נחשב בשמים כמעשה גדול ועצום... בעיקר צריך להתחזק באמונה וביטחון שהכול משמים ובזכות הביטחון יסלק הקב"ה את היסורים שניתנו כדי שהאדם יתנסה בביטחון".

חסידותם של החסידים הראשונים היתה ששהו שעה שלימה, אבל לשהות מעט לפני ואחרי התפילה, היא הלכה לדורות! כמה זה "מעט"? חמש דקות יהיה הרבה. השהיה לפני התפילה דקה אחת ממש, וישב בשקט על מקומו, מרוכז בעצמו ובתפילה שהוא עומד להתפלל, יראה נפלאות איד דקה זו עשויה להשפיע על כל תפילתו. אנחנו רדופים מאד מקצב החיים המודרניים שהכל צריך להיעשות במהירות. באוכל ובשיחת רעים אנו מאריכים למדי... אבל בתפילת שחרית אנו לחוצים. כל אחד ממנהר לעבודתו זה בכה וזה בכה וביקושי רב אנו יכולים להתרגל בתפילה מתונה, ואפילו דקה אחת יקרה לנו. לכן אפילו דקה זו של שהיה לפני התפילה עולה לנו במאמץ ומאבק, אבל אין לוותר עליה!" (רבי שלמה וולבה זצ"ל-עלי שור)

וכך אמר רבי אביגדור מילר זצ"ל (ארה"ב) באחד משיעוריו: "כי הנה כשירגיש האדם שמישהו מביט עליו ממילא ינהוג באופן יותר רצוי. שהרי טבע האדם הוא שאפילו כשבן אדם פשוט מביט עליו כבר נוהג אחרת. פעם ישבתי באוטובוס וממולי ישבה ילדה קטנה, גויה, והביטה עלי, מיד בלי משים הישרתי אופן ישיבתי, שזהו טבע. וזהו ההרגשה שצריך שיהיה אודות הסתכלות בה. וידוע המעשה עם הגאון מוילנא שנסע פעם עם בעל עגלה שהאכיל לבהמתו משדה של גוי, וצעק הגאון רבי אליהו מוילנא לעברו "מען קוקט, מען קוקט" (מסתכלים, מסתכלים) והלה נרתע ורץ בפקוד, ואז הביט אנה ואנה ולא ראה שום איש, ופנה אל הגר"א בתמהון, והגר"א הצביע למעלה. והרגשה זו אנו חייבים לקנות. והאמת היא שהרגשה כזו כבר מושרשת בקרבנו, שנשמת ישראל מרגשת בטבעה כל הכרת מלכותו יתברך, אבל עלינו מוטל העבודה לעורר ולהוציא מקרבנו הרגשה זו ולכן, נשתדל בעצה זו, שכל פעם שמוכיח בתפילה "מלך", יחשוב שה' מביט עליו, לכל הפחות עשר פעמים בכל יום יעשה כן. ועוד, בהליכתו ברחוב, למשך חצי אורך הרחוב יצייר בדעתו שה' מסתכל עליו בחסד וברחמים. (שערי אורה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויקח שש מאות רכב בחור: באחת מאגרותיו של המהר"ם שיף, מצוי סיום הכולל פסוק מפרשת בשלה, הערוך בצורת חידה: "ויקח שש מאות רכב(נותר) בחור". לאחר נסיונות מייגעים פוענחה חידה מבריקה זו בדרך הבאה: "ויקח שש" - כשאתה לוקח(מפחית) מספר שש, מאות "רכב" - מאותיות " רכב", שהם בנימטריה 222, נותר"בחור" נותר בידינו 216, מספר העולה לגימטריה של"בחור"...(פרפראות לתורה)

וברוח אפיך נערמו מים נצבו כמו גד נזלים קפאו תהמת בלב ים: וברוח אפיך, על ידי שנפחת רוח במים, נערמו מים, נכנסה חכמה במים, כמו שתרגם אונקלוס "חכמו מיא", נעשו גם הם חכמים, ונצבו כמו גד נזלים, קפאו תהמות בלב ים. ואז "אמר אויב ארדוף אשיג", כי בתחילה היה פרעה במורא ופחד מפני מי הים, אבל עתה כשראה כי "קפאו תהמות", כבר היה בטוח ואמר "ארדוף אשיג", כי ראה שהדרך טובה מאד. וזו היתה ה"חכמה" של הים, כי על ידי זה התפתה פרעה ונכנס, ואז "כסמו ים". (סללי אורות בשם הנ"א)

אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל תמלאמו נפשי אריק חרבי תודישמו ידי: מובא בספר אור ישרים: רבינו הש"ך ז"ל בעת שאכל מזונות אצל חותנו הגביר, פעם אחת בא אליו חמו וחמותו ביום השוק ואמרו לחתנם הש"ך ז"ל - קח שק עם מעות ולך על השוק ותקנה סחורה מה שידמך לך, ונראה אם יש לך הצלחה במעשי ידיים בעולם הזה. שמע להם הש"ך והלך על השוק, ונודמנה לו מציאה גדולה שקנה סחורה בזול, ואח"כ מכרה ועשו רוח גדול. ושמוח מאוד שראו שיש לו הצלחה גם בזה. שוב הגיע יום השוק אחד, ובאו ג"כ להש"ך שילך על השוק לסחור, והתיישב הש"ך ואמר את הפסוק: אָמַר אויב - זה השטן, אָרְדָּף - את האברך הזה ההוגה בתורה, עד שאכן אָשִׁיג אֲחַלֵּק שְׁלָל - אוציאו למסחר ואתן לו רווח גדול עד שיסחור זמן מרובה מרוב רווחיו וישכח תלמודו, תמלאמו נפשי - כשאמלא תאוותי, ואהיה מובטח בו שלא יוכל לחזור ללימודיו מחמת שכחתם, אזי תודישמו ידי - אקח ממנו אף את המעות גם כן, ויהיה ריק מכאן ומכאן, ואחר שאמר זאת הש"ך לחמו וחמותו חזר לתלמודו ולא רצה ללכת לסחור יותר. (אלף כתב ח"א)

ותען להם מרים שירו לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים: שמעתי דבר נפלא, מרים אמרה לנשים שירו לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים מהו המיוחד שמרים לקחה פסוק זה לאומרה לנשים, אלא אמרה להם אף על פי שתכלית יציאת מצרים היה לקבלת התורה, ואשה פטורה בזה, בכל זאת בגלל שאתם תסייעו לבעליכם, עליכם לצאת במחול, כמו שהעונש היה לא רק "לדרכבו" למצרי, אלא גם לסוס, אע"פ שלכאורה מגיע עונש רק לרכב ולא לסוס, אלא מכיון שהסוס סייע לרכב, נענש גם כן, הרי שהמסייע יש בו ממש, ולכן נשי ישראל צאינה במחול. וזהו שכתוב בשיר השירים) לְסַסְתִּי בְרַכְבֵּי פְרָעָה דְמִיתִיד רַעֲיָתִי" (בית ומנוחה)

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא. רבי שמעון שוואב זצ"ל התארה פעם לשבת בבית החפץ חיים. וכך שמע ממנו אותו ליל שבת בנוכחות ציבור רב שהתקבץ לתוך חדרו: חז"ל אומרים שכל אדם היה יכול לטעום במן טעם כל מאכל שחפץ בו, וכפי שכיון בזמן אכילתו. ומה אם לא חשב כלל, ולא כיון לשום טעם שבעולם, איזה טעם היה אז למן? - שאל החפץ חיים, והשיב - "בהעדר מחשבה, אין כל טעם!" שכן מן הוא דבר רוחני, וכל דבר רוחני אין לו מקום ללא מחשבה. מה יכול להיות יותר טעים מאשר קטע גמרא - המשיך החפץ חיים במתק לשונו, תוך שהוא מנשק קצות אצבעותיו, להמחשה - זה כל כך מתוק ועדב! ואף על פי כן, בהעדר מחשבה הדברים אין להם טעם כלל... כך יהיה גם לעתיד לבא כשנוכה לביאת המשיח, בב"א. מי שחשב על משיח וחיכה וציפה לבואו, יטעם טעם משיח כשיבוא, ומי שלא ציפה לבואו לא ידגיש בו שום טעם כשיבוא. (פנינים משולחן נבוה)

סיפור מההפטרה

לבי לְחֻקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמְתַּנְדְּבִים בְּעַם בְּרַכּוֹ הַיַּמְעֵשָׂה שֶׁהִתְרַחַש לִפְנֵי כִּי 80 שנה. באמריקה התגוררה משפחת שטראוס הידועה כמשפחה עשירה אילי ההון המפורסמים, והיו תורמים רבות למפעלים וישובים שהוקמו בארץ ישראל ובה הביעו את זיקתם לארץ הקודש. מר נתן שטראוס הנדבן תרם כסף רב לבניית העיר נתניה ואכן היא נקראת על שמו עד עצם היום הזה. תרומותיהם של שני האחים יועדו בעיקר למפעלים של אישים שלא היו שומרי תורה ומצוות. להקמת מתנסים אצטדיונים בריכות שחיה ועוד. בשלב מסוים החליטו ראשי הישוב הישן בירושלים לנסות את מזלם ופנו אל האחים שטראוס שיתרמו לאחזקת מפעלי חסד בירושלים של הימים ההם. ראשי הישוב החרדי הישן תיארו בפניהם את המצב הכלכלי הקשה של תושבי העיר בכלל ועניי ירושלים בפרט, ובשלב ראשוני ביקשו מהאחים הנדיבים לתרום לבנייתו ולהחזקתו של בית התבשיל שבו יאכלו עניי ירושלים וישביעו את רעבוונם. התיאור הקודר שינסם עניי שהגיעו עד פת לחם ומרוב רעב צפר עורם על בשרם נגע ללבו הרוחם של מר נתן, בעוד שאחיו סלד מהעניין ואף הביע את סירובו להשתתף במצוה חשובה זו ולא היה מוכן להקצות מכספו למטרה נעלה זו. כיון שכך שיגר מר נתן שטראוס את התרומה רק מכיסו הפרטי וביקש להתערבן בהתקדמות העניינים ולהזמין לחנוכת הבית בסיום המלאכה כדי שיוכל להשתתף ולעמוד מקרוב במעשי ידיו להתפאר. לאחר מספר חודשים בס"ד הסתיימה הבניה והכל עמד על מקומו בשלום, בישרו למר נתן על גמר הבניה של בית התבשיל שנבנה מתרומותו ונדיבות לבו והודיעו לו על מועד חנוכת הבית ברוב פאר והדר במעמד רבנים ואישים חשובים, וסביב השולחנות יסבו עניי ירושלים. לנסיעה זו הצטרף גם אחיו של מר נתן לפי בקשתו. בהגיעם ארצה נסעו שני האחים לירושלים, וכשהגיעו לבית התבשיל וראו את מאות העניי שיושבים סביב שולחנות ערוכים וסועדים את לבם בשמחה, הגיבו בצורה מנוגדת. מר נתן שטראוס שתרם מהונו את האירוע הזה התרגש עד מאוד מהמעמד המרשים שמכספו נתן לדל והביע סיפוק ושבועות רצון גדולה מכך שכספו שימש למטרה נעלה זו. ואילו האח השני שלא היה מוכן לתרום כשראה את עוניי של אנשי ירושלים, לא די שלא השתתף בצערם וסבלם אלא אדרבה הביע שאט נפש אל מול המחזה שנגלה לנגד עיניו ולא הצליח להסתיר את סלידתו מעניי ירושלים. בסיום האירוע ליוו המארחים את האחים בצאתם מבית התבשיל, מעד מר נתן במדרגות נפל ארצה נחבט ושבר את קרסולו. מארחיו הבהילוהו לבית החולים לקבל טיפול, ושם התברר שיש שבר בקרסול בצורה קשה והוא לא יוכל לדרוך על כף רגלו מספר ימים עד שיאחה השבר ולכן הוא יצטרך להתאשפז בבית החולים במשך כמה ימים. כשהגיע אחיו לבקר בבית החולים וראה אותו נתון בגבס ושוכב על המיטה ומתפתל מכאבים, שחק ואמר בנימה של לעג: נו, אז זו התמורה שקיבלת על התרומה לבית התבשיל הירושלמי? מר נתן שטראוס שמע את דברי השחק והלעג מפי אחיו ששמח לאידו אך לא הגיב. מכיון שהמתין להם עסקים כלכליים באמריקה החליט האח השני לחזור לחו"ל ולא להמתין עד שאחיו יחלים ממכתו. הוא עלה על האניה הראשונה שהודמנה בדרכו, האוניה הפליגה ועזבה את הנמל וכעבור כמה קילומטרים שהרחיקה מחופי הארץ חישה האוניה להישר. אנשי הצוות ניסו להתגבר אך לא עלתה בידם והאוניה טבעה במצולות ים. האח שסירב לתרום ואף לעג לאחיו שכביכול משלך כספו לטמיון קיפח את חייו באסון הנורא, ורק אז התברר שהשי"ת מסובב כל הסיבות רצה להציל את נפש התורם, גלגל את העניינים בצורה כזו שמר נתן ימער וישבור רגלו ויתעכב בארץ הקודש ובה תנצל נפשו מדרת שחת, ויספן לבנים.

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: שמעתי מרופא שעלה מדרום אפריקה, ולמד שם את המקצוע של ריפוי על ידי מסו. הפרופסור שלימדו היה גוי זקן, שידע תנ"ך, לקראת עלייתו לארץ ישראל, ביקש להיפרד ממלמדו הרופא, נכנס למשרדו, והודיע לו, כי החליט לנסוע למזרח התיכון לארץ ישראל, ושם כיהודי יטפל ביהודים. הביט עליו הרופא בשמחה, ואמר: אני שמח שאתה עושה צעדים חכמים, תסע לשלום, ובוודאי תהיה לך שם פרנסה מכובדת, כי ראיתי בתנ"ך, שהיהודים הם "עם קשה עורף" אז הם זקוקים להרבה מסזים... זו ההבנה של גויים בתורה. (להגיד)

"עניו של טעם"

טעם שאין מברכים ברכה אחרונה על הריח. משום שזה הנאה מועטת שהרי הוא נפסק מיד, ודומה למאכל שנתעכל במעי-שכבר אי אפשר לברך ברכה אחרונה. [רש"י נידה דף נ"ב]. (טעמי המנהגים)

"מפי כתבם"

הבריאה כולה הנה "מתמיד" בעבודתה, אפילו עשבים מוציאים שרשיהם עמוק באדמה הלחה, והיניקה עולה למעלה למעלה עד צמרת האילן והוא מוציא פירותיו, והעץ אומר שירה בשמחה ובאושר שממלא תפקידו החשוב הנועד לו מן הקב"ה בן כל נברא ישורר לו שירתו בכל יום כפי מצבו המוכן לו. רק האדם שבשבילו הכל נברא לדאבוננו פניו אינם שמחים, אינו אומר שירה, הוא שר שירת יגון נאנח ונאנק למה ומדוע? הטעם הוא שאינו משריש שרשיו בתורה הקדושה - לו היה מתמיד בתורה הקדושה היה האדם פורח ומלבלב שר ומזמר שירה, לו היה דבר בהשי"ת ומתעסק בדברי הנביאים וחז"ל אז היה מאושר. רק מפני שאין לו התמדה בלמודו, גם כשיושב אל הספר נרדם, מפהק, יש לו מפריעים שונים, בכל רגע הוא מפסיק מתלמודו. כשזוקחים גרעין בארץ וכל שעה היינו זוקחים אותו מן הארץ ומפסיקים יניקתו וגדולו, האם היה מצמיח משהו? כמובן שלא. בן גם התורה על מנת שתשפיע על דמותו של האדם כחות נפשו ומידותיו, מוכרח שיהא מתמיד בלימודו בלי הפסקות ובלו הפרעות או אז יתגדל מן התורה האדם השלם. לא לא זו הדרך! יהודי יקר, כשאתה לוקח ספר לידך, כמו נדר תעשה, שעניך לא תמוש מן הספר עד זמן קבוע, באם תכשל ותפסיק תלמודך, תקנוס עצמך במשהו, כדי שבפעם אחרת תזוהר. כל העולם מקנאים במתמיד, כולם משוררים אודות המתמיד, אבל רק מעטים מבינים איך להעשות מתמיד למעשה. גלמד משונאינו הגדול, מיצר הרע. אלפי שנים הוא עומד על משמרתו לתכלית דבר אחד. להסיח את האדם. ודוד באמונה ובהתמדה עצומה. המתמיד הוא נזר הבריאה. הוא האדם המאושר בעולם. בטלה היא השונא הגדול של האדם, שלאט לאט מאבדת צלם אלוקים מן האדם. (רבי נחום פרוצוביץ זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן נער שנוולד כמה ימים לפני חבירו יהיה גדול ממנו בכמה ימים?

תשובה: באופן המבואר (בשור"ע א"ח סימן נ"ה סעיף י') דהיינו אם נולד נער בשנה מעוברת בכ"ט לחודש אדר הראשון ונער שני נולד באחד לחודש אדר השני ושנת 13 שבו נעשה "בר מצוה" היא שנה לא מעוברת, זה שנוולד בכ"ט לחודש אדר הראשון איננו גדול עד יום כ"ט לחודש אדר וזה הנולד אחריו באחד לחודש אדר השני כיון שהגיע יום אחד לחודש אדר נעשה גדול בן 13 שנה... (שערי שלום)

מפתחמי אור'יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

האמת כבדה, על כן נושאה מעטים. (כתר חוכמה)
איזה חכם היודע העת לדבר, עם מי לדבר, ומה לדבר. (חזון נחום)
החכם שומר עצמו מאוהביו. יותר ממה שישמור עצמו מאויביו. (דרכי החיים)

נאה דורש

מתוך הגדה של פסח החדשה מאוצרותיו של הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בַּמִּצְרַיִם

המפְרָשִׁים שואלים, מדוע חלק הקב"ה את יציאת מצרים לשני חלקים - חלק ראשון של המכות בתוך מצרים, וחלק שני על הים. מדוע לא היה די שהקב"ה יגמר את הכל בבית אחת, בלי כל הספור של קריעת ים סוף?

רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל מישב ישוב שיש בו הרבה מוסר השכל:

ישנם אנשים שדבוקים ביצר הרע. הם אינם מסגלים להתגבר על עצמם. עם אנשים כאלו, אומר **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל, צריך ללכת שלב אחר שלב. אומרים להם: אינכם מסגלים להתנתק מהתאווה לגמרי? מקבל עלינו. אבל הבה תנסו להתנתק לתקופת זמן קצרה, של כמה ימים. גם זה שווה הרבה מאד.

בני ישראל במצרים היו אדוקים בעבודה זרה, אחוזים בה בכל כחם. עד כדי כך שמדת הדין אמרה: "הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה" - "עבדו עבודה זרה" אין כתיב כאן, אלא "עובדי עבודה זרה", לשון הווה. למרות שראו עשר מכות פלאיות,

עדין המשיך היצר הרע לבלבל אותם, והם נשארו דבוקים בו. ביציאת מצרים הצליחו בני ישראל להתנתק מהעבודה זרה, אולם היה זה לפרק זמן קצר של שלשה ימים: "כי חג ה' לנו". משל למה הדבר דומה, לכל אלו שאומרים: 'בחדש אלו ובשערת ימי תשובה אני יכול לתפס את עצמי', אבל אחר כך, בחדש חשוון, היצר הרע אומר לו כפיכך: 'תן לחיות'... בני ישראל היו מוכנים לעזב את העבודה זרה לשלשה ימים, אבל לא לעזב אותה לגמרי. הקב"ה הצריך להעמיד אותם בפני נסיון נוסף, נסיון גדול של אמונה. משום כך הוביל אותם למקום ש"סגר עליהם המדבר", מצרים מאחוריהם, ים גועש לפניהם, וחיית רעות מצדיהם. בני ישראל עומדים בפני נסיון גדול: זו תורה זו שכרה? הרי מסרנו את נפשנו ועזבנו את העבודה זרה שכה היינו אדוקים בה, מסרנו את נפשנו על דם פסח ועל דם מילה, בדמיון חיי, ועתה יבואו המצרים ויהרגו אותנו... מה קורה כאן? מדוע מגיע לנו שהקב"ה סגר עלינו את המדבר?

הקב"ה אמר להם: אתם אשמים! לא עזבתם לגמרי את העבודה זרה! הסכמתם לעזב אותה לפרק זמן קצר של שלשה ימים בלבד. או אז, הקב"ה פתח להם שערי שמים ואמר להם: אם תחיו עמי באמונה שלמה, תראו נסים גלויים, עד שכל אחד מכם יוכל להחיות באצבעו ולומר: "זה א-לי ואניוהו".

למרות כל הנסים שראו על הים, קריעתו ל"ב שבילים, עצי פרות שגדלים בתוך המים וכו', עדין היו מהססים ואומרים: "שמא כשם שעלינו מן הים מצד זה - כך המצרים, עלו מן הים מצד אחר"... עד כדי כך הם היו משעבדים לטמאת מצרים.

היו אומר: ביציאתם ממצרים הם עלו במדרגה, אולם עדין היו רחוקים מהדרגה העליונה שבסלם האמונה. הקב"ה מצדו היה יכול לגמר את הכל במצרים, אולם הוא לא עשה זאת, משום שישראל היו אדוקים עדין בעבודה זרה. לכן היה צריך בשביעי של פסח ובנסים של קריעת ים סוף,

להכניסם לנסיון באמונה, כדי שיתחזקו בה. מצוה גוררת מצוה, ושלב אחרי שלב הם התחזקו באמונה, עד שהגיעו ל"ויאמינו בה" ובמשה עבדו" - אמונה בה', ובנוסף לזה גם אמונת חכמים.

כעת הם נשירים ללכת במדבר ולחסות תחת כנפי השכינה, בנסים ובנפלאות, לא יום ולא יומים, אלא ארבעים שנה של אמונה שלמה ומחלטת בה' יתברך.

מוסר השכל: האדם הוא זה שגורם לעצמו את הבעיות, כאשר הוא פוסח על שני הסעפים - גם עובד את הקב"ה וגם עובד עבודה זרה, ובכך מביא על עצמו את הפחדים ואת הצרות. הקב"ה מצדו יכול היה להושיעו מזמן, אלא מאי? האדם אוהו את משוגותיו בידי, ומתקשה להתנתק מהן. עברותיו הן שממישות עליו את כל הבא עליו.

*

אספר ספור מזועזע, שספר רבי יהושע ליברמן שליט"א, ר"מ בישיבת חכמי לובלין. ספור שיבהיר כיצד אדם גורם לעצמו, בחטאים שבדי, צרות צרורות:

היה זוג חסידים בארצות הברית, שנולד להם בסיעתא דשמיא, ובנסי נסים, בן ראשון. התינוק היה יפה תאר ויפה מראה. אבל היתה לו בעיה: היה נודף ממנו ריח רע כריח הנודף ממת, בר מיני שלא נדע מצרות. ריחו של אדם שמרקיב הוא הריח הרע ביותר שיש, גרוע יותר מריח של נבלת בהמה.

הרופאים בדקו אולי יש לו מחלת עור, אולי פצע או נמק, אך לא מצאו כלום. עשו לו צלומים והדמיות, אך לא נמצא שום ממצא. זלפו עליו כל מיני סוגים של בשמים אך הריח הנורא לא פסק. בוששה נוראה!

אביו נגש לרבי שלו כשהוא שבור ורצון, וספר לו שהרופאים הגדולים ביותר הרימו ידיים. הם לא שמעו על כזאת מחלה. השיב לו הרבי: "זהו בודאי משהו פלאי. אני לא יודע מה לעשות. תסעו עם התינוק לבני ברק, לפוסק הדור **רבי שמואל הלוי ואזנה**, ותשאלו אותו מה לעשות. מה שהוא פוסק - כך פוסקים בשמים. סעו אליו וקבלו ממנו עצה".

הם עלו מיד על מטוס, הוא אשתו והתינוק, טסו לארץ והגיעו לרב ואזנה. הרב החל לשאל אותו עליו ועל משפחתו: "איך קראת לתינוק?".

אמר לו את השם.

"על שם מי?"

"על שם סבא שלי".

"מדוע נתת לתינוק שם על שם סבא שלך, ולא על שם סבא של אשתך?", שאל אותו הרב ואזנה. "הנהג אצל האשכנזים הוא לתת שם ראשון על שם הצד של האשה!".

"אם יש משג בעולם של אדם רע ומשחת, זה חמיו! אמר הלה. "אלו עולות וצרות הוא עושה לנו, ממש יורד לחיינו אני לא מסגל לראות אותו ולדבר אתו. בשום אופן לא אתן שם לבני הראשון על שם משפחתו! נתתי שם על שם סבא שלי שהיה צדיק".

אמר לו הרב ואזנר: "דע לך! כשיש מחלוקת - בשמים זה סרחון! אתה רוצה שהילד שלך יריח טוב? כעת, מהבית שלי, תתקשר לארצות הברית ותבקש סליחה ומחילה מחמיה, על כך שפגעתי בו, ותגיד לו שבבית שלי מוסיפים עכשיו שם לילד על שם מי שהוא בוחר".

האיש לא שאל שאלות. הוא היה פקח דיו לא לנסות להתנכח. כמה שהיה הדבר קשה לו - התקשר לחמיו, שכמעט התעלף כששמע את חתנו בטלפון.

"אני מבקש ממך סליחה ומחילה על כך שלא נתתי שם לפי רצונך", בקש החתן מחותנו, והוסיף: "אני נמצא כעת בביתו של הרב ואזנר, ובזה הרגע אנחנו מוסיפים לילד שם על שמו של מי שאתה רוצה".

"הייתי רוצה מאד לקרא לו על שם אבא שלי", אמר חמיו הנרגש. ואכן, בביתו של הרב ואזנר הוסיפו לילד שם נוסף על שם אבי חמיו, וכבר בטיסה חזור לארצות הברית הסתלק הריח הרע מהתינוק.

אדם מתהלך ושואל שאלות: 'רבוננו של עולם! אני לומד תורה, מקיים מצוות, למה קרה לי ככה וככה?'. דע לך! אתה הוא זה שעושה את הכל לעצמך, לא הקב"ה עשה לך!

קריעת ים סוף פרטית

על הכתוב (תהלים ע"ד, יג) "אתה פוררת בעזף ים", מובא ב"אבות דרבי נתן", שכל יהודי זכה לקריעת ים סוף פרטית, והיה לו שביל משלו.

שואל רבי זלמן סורוצקין זצ"ל: לשם מה היה צריך בזה? למה לא מספיקה קריעת ים סוף אחת גדולה לכלם?

ומבאר על פי יסוד גדול שנוגע לכל אחד הלכה למעשה: כשהחלו לקפץ למים, התחילו אנשים לומר: באמת הים לא היה צריך להבקע. הרי בכינו, פחדנו, ולא האמנו שהוא יבקע. לא מגיע לנו, אפוא, שהוא יבקע. ומדוע הוא נבקע? משום שיש בינינו את שבט בנימין, שהם צדיקים, ובשבילם הוא נבקע.

בא הקב"ה ואמר לכל שבט ושבט, ולפי "אבות דרבי נתן" לכל יהודי ויהודי: אתה אף לפני זמן קצר היית מיאש, העדפת מות מחיים. אם עכשיו אתה מקבל על עצמך מסירות נפש - תקבל קריעת ים סוף פרטית. לא בזכות מישהו אחר, אלא בזכות מסירות הנפש שלך.

וזה מלמד אותנו שכלל יהודי יש כחות גדולים, שלעתים הוא אינו מודע להם כלל, למסור את הנפש לכבוד שמים. אם אכן הוא מנצל את הכחות האלו - יכול הוא לזכות לנשים גדולים, מיחדים לו.

הים ראה וינס

מה ראה הים שהוא נס?

אומר ה"ילקוט שמעוני" (תהלים קי"ד): "ראה ארונו של יוסף יורד לים, אמר הקב"ה, ינוס מפני הנס, שנאמר ויעזב בגדו בידה וינס ויצא החוצה".

בשעה שאשת פוטיפר נסתה להכשיל את יוסף הצדיק, עזב יוסף את בגדו בידה, ונס מפניה. בזכות יוסף הצדיק, שננס וברח מהעברה, קרע הקב"ה את ים סוף לכלל ישראל, והתקיים "נס הים מפני הנס".

בספר "צור המור", לרבי אברהם סבע זצ"ל, שהיה ממגורשי ספרד, מובא מדרש שאינו ידוע בימינו. המדרש מספר, שבעת שראה יוסף הצדיק את השכנה הנוראה שאליה נקלע, שעמדה אשת פוטיפר להכשיל אותו בעברה החמורה, ולא

היה יכול לעמד מולה, נס יוסף הצדיק אל הנילוס, וחשב למסור נפשו על קדוש השם, ולהטביע עצמו בתוך הנילוס. זהו "וינס" - שננס יוסף הצדיק אל הנילוס, להפיל עצמו לתוכו ולמות, כדי להנצל מהעברה.

לאחר שראתה אשת פוטיפר שננס יוסף מן הבית, התחילה לצעק והעליה עליו עליה. תפסו את יוסף וכלאוהו בבית האסורים.

ממשיך "צור המור" ומבאר פלאי פלאים: למה זכו בני ישראל לקריעת ים סוף? יוסף הצדיק נס ועמד לקפץ אל היאור מתוך מסירות נפש. בני ישראל למדו מיוסף הצדיק, וקפצו אל המים במסירות נפש, מתוך אמונה ובטחון בה'. בזכות זה עשה להם הקב"ה את כל הנסים, וגלה להם את כל גלווי השכינה האדירים שהיו בקריעת ים סוף.

אין קץ לשכרו של אדם שבנרח מעברה, ומוכן למסור נפש בשביל זה!

שמעתי ספור שארע לפני כמה עשרות שנים. בחור ישיבה אחד מירושלים התנסה בנסיון מאד מאד נורא, ועמד בנסיון בגבורה. הבחור ברח, והגיע לישיבה כשכלו שבור ורצוף מעצם העבודה שהיה בכלל בנסיון כזה, ושהיתה לו איזושהי מחשבה, חס ושלום, לפול ולחטא.

מיד כשראה אותו רבו, שהיה אחד מגדולי ירושלים באותם ימים, קם הרב לכבודו ואמר לו: "כשנכנסת לבית המדרש ראיתי נר מעל ראשך!".

אותו בחור היה שבור ורצוף מאחר שהגיע לידי נסיון, וכמעט שנכשל, אבל האמת היתה שמעין עמוד של אש עמד מעל ראשו: מי שננס ובנרח בכל כחו מעברה, זכותו גדולה ועצומה.

ושמע צרינו בתוכו

בשירת הים נאמר (שמות ט"ו, א): "סוס ורכבו רמה בים". שואל ה"שבט מוסר": מדוע הטביע הקב"ה גם את הסוסים? שטיביע רק את המצרים, והסוסים ישארו לישראל לשלל. הסוסים המצריים היו הסוסים השובים והחזקים ביותר בעולם, ויחד עם כל בנות הים, שישארו לבני ישראל גם הסוסים והם יוכלו לרכב עליהם במדבר! ללא ספק תהיה להם הקלה עצומה לרכב על סוסים במקום ללכת רגלי.

ומישיב, שהמצרים, שהיו מכשפים, הפכו את עצמם לסוסים. לכן הקב"ה אמר "סוס ורכבו", גם מי שנמצא בתוך סוס, ויטבע.

אבל עדין קשה, למה טבעו כל הסוסים? שטיבעו רק אותם סוסים שהפכו להיות סוסים על ידי כשוף ולמעשה בתוכם "מתחבא" מצרי!

נראה לי שהתשובה לשאלה היא: כשבני ישראל הלכו ברגל, במדבר הצחיח, וכמו שהתורה מתארת אותו (דברים ח, טו): "המוליכך במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים", הם הרגישו תלות מחלשת בקב"ה, הם היו עם השכינה. משום כך זכו לענני כבוד שישיעו אותם, יישרו להם את הדרך, וכבסו ויגהצו להם את הבגדים. אם הם היו רוכבים על סוסים אבירים, לא היה להם קשה ללכת, הם לא היו מרגישים את העלויות והירידות, ולא היו מבקשים ענני כבוד. הקב"ה הטביע את הסוסים המצריים, כדי לתת לבני ישראל משהו הרבה יותר נעלה מאשר סוסים.

זהו הלמוד שעלינו ללמד מספור יציאת מצרים: להודות לקב"ה גם על הקשי, על המרוה. להאמין שהקשי הזה יצמיח טובה. אף אחד לא יכול לדעת מה נחסף ממנו רק בגלל שעמד בנסיון והתגבר על קשי, או צער, שעבר עליו.

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של מרן הרבי הקדוש השרף מקוצק, הרה"ק רבי מנחם מנדל בן רבי יהודה אריה לייביש זצוק"ל, נלב"ע כ"ב שבט תר"ט

הגאון האדיר בדורו מרן רבי יהושע מקוטנא זצוק"ל אמר כי כוחה של חסידות קוצק היתה בכך שהרבי מקוצק קשר את החסידות עם דף גמרא...

בין חסידיו קוצק נמצאו הרבה רבנים, למדנים, ואברכים מופלגים בתורה, והרבי היה משוחח עמם בפלפול והלכה. הלמדנים האלה ידעו כי בבואם לקוצק עליהם להביא באמתחתם חידוש משלהם. "כלום חידשת משהו?", היה תמיד שואל הרבי לכל בן תורה שביקר אצלו.

לימים לקח הרבי כחתן לבתו את הבחור העילוי אברהם בנו של הרב מביאלא, שנתפרסם לימים כהרבי הקדוש בעל האבני נזר מסוכטשוב זצוק"ל. הרבי מקוצק שבע נחת מחתנו זה ללא שיעור, והדריכו הרבה בלימוד. בעת חתונתו, ניגשה הרבנית מקוצק אל בעלה הרבי הקדוש לאחר החופה ובירכה אותו במזל טוב, ואיחלה לו שיזכו להשיג חתן כזה גם עבור בתם השנייה. נענה הרבי מקוצק ואמר: "זכי יש בעולם עוד אחד כמוהו? אלמלי היה עוד אחד כמוהו אפילו מאחורי הרי אררט, כבר הייתי מושכו לכאן בשערות ראשו..."

לימים סיפר הרבי בעל האבני נזר, שכל מי שהיה נכנס אל חותנו הרבי מקוצק היתה נופלת עליו אימה גדולה. "אפילו אני, שהייתי חתנו וראיתי אותו תכופות, כל פעם שראיתי אותו היה שער ראשי סומר מפחד..."

פעם הזכיר אצלו תלמידו רבי פיבל מגריצא איזה ענין כספי, ומיד כששמע זאת הרבי מקוצק, הגיב בסלידה: "זְעֵלְטוּ! פֻּעַי! [כסף? פוי!]. לימים העיד רבי פיבל על עצמו שמאז ששמע את זעקת הרבי, נכנסה בו סלידה לכסף, עד שהוא אינו מסוגל להסתכל על צורת מטבע כלל...

במה החיה מרן הנתיבות שלום מסלונים את מרן האמרי חיים מויזניץ

נכדו כ"ק מרן אדמו"ר מסלונים שליט"א. כששמע אביו מרן בעל הנתיבות שלום זצוק"ל שהרבי מויזניץ נמצא אצל בנו, מיהר והגיע גם הוא לבית בנו לבדך ולהתברך אצל הרבי הקדוש.

בתוך שיחת קדשו סיפר האמרי חיים וכך אמר: היום קמתי בהחלטה לנסוע למירון אל רבי שמעון, אולם בני שיחי התחננו וביקשו שלא אסע מחמת בריאותי, ואכן ויתרתי על הנסיעה למירון, אך אמרתי פטור בלא כלום אי אפשר, ולכן באתי לכותל המערבי...

כשראה הרבי הנתיבות שלום באיזו סערת נפש דיבר הרבי האמרי חיים על השפסיד את הנסיעה לרבי שמעון, נענה ואמר: מחותן יקר! הרי הגמרא אומרת בפסחים "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בפניו ושלל בפניו", עכשיו יש לכם הזדמנות להיות אצל רבי שמעון באופן כזה לסמוך עליו שלא בפניו...

הרבי האמרי חיים שמע את ההברקה, הוא נהנה מאוד, וכעבור זמן מה נענה אף הוא ואמר: בזוה"ק כתוב על הפסוק "את פני האדון" - דא רבי שמעון. אצל רבי שמעון נמצאים תמיד בפניו, ולא קיים אצלו שלא בפניו...

(מתוך הפתיחה לשיעור, דף ב"ג)

אהבת ה' בשלימות

השבוע למדנו בדרך היומית (דף ס"ד ע"א) במשנה: "מעולם לא הגיעה כת שלישית לאהבתי כי ישמע ה' מפני שעמה מועטין".

אמר על כך הרבי מקאצק זצוק"ל, שהכוונה היא שלא הגיעו לאהבת ה', שכן אם היו מגיעים לאהבת ה' מושלמת הרי לא היו ממתנינים עד כת שלישית אלא היו מזדרזים והיו באים בכת ראשונה...

מעלת אמירת שירת הים

איתא בזוה"ק (ח"ב דף נ"ד ע"ב) [בתרגום ללה"ק]: 'יאמרו לאמר' לדורי דורות, שלא תִּשְׁכַּח מהם לעולם, שכל מי שזוכה לומר שירה זו בעולם הזה, זוכה לאמרה בעולם הבא, וזכה לשבח בה בימות המשיח בעת שכנסת ישראל תשמח עם הקב"ה וכו'.

וראה מה שפירש באור החיים הקדוש על הפסוק 'אז ישיר', לבאר למה נאמר 'ישיר' לשון עתיד, כי רמז בזה שהיא מצוה לאומרה תמיד, ולכן קבעוה לומר בתפלת שחרית בפסוקי דזמרה.

וכתב מורנו הרב חיד"א בספרו צפורן שמיר: "הפליגו בזוהר הקדוש באמירת שירת הים וסודה אחר פסוקי דזמרה, שהוא עילוי מאוד ונחת רוח לשכינת עוזינו (עי' זוה"ק ח"ב דף קל"א ע"ב), ועל כן צריך לאומרה בשמחה רבה ובענינה. ויציייר בדעתו כאילו עומד ביבשה בתוך הים, והמצרים נטבעים והוא ניצול. והוא סגולה לכפרת עונותיו כידוע".

ובספר דברי אמת [להרה"ק החוזה מלובלין זצוק"ל] כתב לפרש המשנה (שבת פרק ה' משנה א') "כל בעלי השרי יוצאין בשרי ונמשכין בשרי ומוזין עליהם וכו'", והיינו שכל אלו שאומרים את השירה להשם יתברך, יוצאים על ידי השירה מכל רעה ח"ו, ונמשכים אליו יתברך ע"י השירה, ומוזין עליו - מלשון מזונות, שזוכה לפרנסה בהרחבה.

חיזוק עצום בנסינות החיים

בשעת הכנת השיעור מצאתי סיפור נורא שיכול לתת לנו הרבה מאוד חיזוק בלימוד ההייליגע תורה.

המלוח מלכה האחרון בשיבת חכמי לובלין, בעת פרוץ המלחמה הנוראה רח"ל. המתח והפחד מהמצב מורגש באויר. גאון ישראל מרן רבי מנחם זמבא זצוק"ל הי"ד עומד ומדבר בפני תלמידי הישיבה. הוא דיבר דברים חוצבי להבות אש, ובתוך דבריו הוא הזכיר את הפסוק בפרשת שמות "וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים". אומר על כך זוה"ק: וימררו את חייהם בעבודה קשה - דא קושיא, בחומר - דא קל וחומר, ובלבנים - בליבון הלכה.

"מה זוה"ק בא להגיד לנו כאן?", שאל רבי מנחם זמבא, "מה הוא בא לחדש לנו?". וכך הסביר הגאון הנודע: זוהר בא לומר לנו באיזה כח יכול האדם להתחזק במצב של "וימררו את חייהם בעבודה קשה". אדם עובר בחייו נסיונות שונים, אחד עובר קשיים בפרנסה, השני עם ילדים, השלישי עם שלום בית, הרביעי עם רפואה, כל אחד מתמודד פה בעולם הזה. איך אפשר להתחזק? אומר זוה"ק: בעבודה קשה דא קושיא, בחומר דא קל וחומר, בלבנים זה ליבון הלכתא. רק בכח של יגיעה בההייליגע תורה, רק כך אפשר לעבור את כל הקשיים... כמובן שווארט זה נתן להם הרבה מאוד חיזוק לבחורי הישיבה הקדושה. (מתוך הפתיחה לשיעור, דף מ"ד)

רק בכח של יגיעה בההייליגע תורה, אפשר לעבור את כל הקשיים

המבט אומר את הכל

למדנו בדרך היומית (בסוף דף ב"ג): "יָדַר עוֹלָא, חֲזָא בִּיהַ בְּרַבָּה בַר בַּר חֲנַה בְּשִׁשֹּׁתָא". פירושו: החזיר עולא את פניו והסתכל בו ברבה בר בר חנה בפינים זועפות.

כשהכנתי את השיעור, חזרתי עשרות שנים אחורה לימי הילדות. אחד האנשים היותר תבינים במדברנה הוא הרב שלמה ברנדווין שליט"א, מזכה הרבים בכשרות ובעוד נושאים חשובים. אבא זצ"ל היה גר בני ברק, ולפעמים היה מגיע בקיץ לשבת קודש לירושלים, ואז הלכנו להתפלל בשטיבל במדברנה (ברחוב עזרא פינת דוד חזן). כשרבי שלמה היה פוגש את אבא היה מזמין אותו שיעלה אליו לקידוש. אני כמובן התליתי לאבא, ויחד עלינו לביתו לקידוש. אני נכנס פנימה, ונהיה לי טוב בעיניים, אני רואה לפני צלחת גדושה עם חתיכות מילון עסיסי, דבר שמאוד אהבתי מגיל קטן. אבא זצ"ל עושה קידוש, ומיד התחלתי להסתער על המילון. בסך הכל הייתי ילד קטן, וגם רעב אחרי תפילה ארוכה... ואז אבא הפנה אלי מבט, שלא אשכח אותו לעולם! אבא לא הרים את קולו, הוא אפילו לא דיבר מילה, הספיק לי רק המבט שלו ללמוד את הלכות דרך ארץ... (מתוך הפתיחה לשיעור, דף ב"ג)

לסמוך על רבי שמעון שלא בפניו

בדרך היומית (דף ג"א ע"ב) למדנו לשון בגמרא: "כדאי הוא רבי שמעון בן יוחי לסמוך עליו בפניו ושלל בפניו".

נספר סיפור שסיפר שלוחא דרבנן הרה"ר ר' מנחם אליעזר מחס שליט"א, שהוא תמיד בבחינת מעיין המתגבר של סיפורי צדיקים.

בסוף שנת תש"ל, כשכ"ק מרן הרבי האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל נסע לירושלים לכותל המערבי, הביע את רצונו ללכת משם לביקור אצל

התורה הקדושה אומרת בפרשת ויחי (מ"ט פסוק כ'): "מֵאֲשֶׁר שְׁמָנָה לְחֶמְדוֹ וְהָיָה יָתֵן מִעֲדֵנֵי מִלְּךָ". ובספר הקדוש מדרש תלפיות מביא דבר נפלא בשם מרן האריז"ל, שאשר בן יעקב היה עוסק בתורה ובמשנה יותר מאחיו. ולאחר פטירתו של אדם, אחרי מאה ועשרים, שדנים אותו לגיהנום, מנסה אדם לקרוא לכל שבט ושבט שיציל אותו ממש, לראובן, לשמעון, ללוי, אך אין קול ואין עונה. אך כשהוא קורא לאשר בן יעקב, עונה לו אשר: קראת מימך משנה? אם הוא עונה לו הן, הוא מוציא אותו מגיהנום בזכות המשנה. וזהו שאומר הפסוק "מֵאֲשֶׁר שְׁמָנָה לְחֶמְדוֹ", **שמנה** אותיות משנה. בשביל שהוא קרא משנה, מציל אותו מגיהנום. ואז כשהוא מציל אותו מגיהנום, הוא מביא אותו גם לגן עדן. וזהו "הוא יתן מעדני מלך", הוא מביא לו מעדני מלך, דהיינו תענוגי גן עדן של מעלה. וכעין זה כותב מרן החיד"א, שאשר בן יעקב עומד בפתח גיהנום וכל מי שהוא יודע משנה הוא מצילו, וזהו "מֵאֲשֶׁר שְׁמָנָה לְחֶמְדוֹ", שמנה אותיות משנה.

וחשבתי להוסיף על זה בחמלת ה' עלי ובייעצת דשמיא, "והוא יתן מעדני מלך", מלך זהו מלך מלכי המלכים הקב"ה. אשר בן יעקב מביא מעדנים לבורא עולם. ומה הם המעדנים לבורא עולם? הוא לוקח את הילדים של בורא עולם ומוציא אותם מגיהנום לגן עדן בזכות המשנה. האם יש לאבא שבשמים מעדן יותר גדול מזה, שהילדים שלו בנים אהובים לבורא עולם נמצאים בגן עדן? זה המעדני מלך הכי גדולים.

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

שאלה: עסקנו בדף היומי (דף נ"ג ע"ב) בדיני ברכת בורא מאורי האש במוצאי שבת, ורצינו לשאול, א' האם נשים גם כן מברכות בורא מאורי האש, הן כשיוצאות מאחר המבדיל והן כשמבדילות בעצמן? ב' כשיש כמה אנשים שיוצאים מהמבדיל וכל אחד מברך לעצמו בורא מאורי האש [או בורא מיני בשמים] האם אחד מותר לו לענות אמן באמצע הבדלה על ברכת חבריו?

תשובה שהתקבלה מאת מרן הגאון הגדול הרבנים הרב יחיאל מיכל שטרן שליט"א

רבה של שכונת עזרת תורה בירושלים, אשר חיבר כמאה ספרים, ביניהם: כשרות ארבעת המינים, ספר השבת, אוצר הידיעות, מקומות הקדושים, בית ומנוחה, ועוד לכבוד הרה"ג רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

העלון 'מתיקות' הוא כשמו האמיתי, שרבים מתמתקים בקריאת העלון, ויתן השי"ת שתמשיך להפיץ תורת ה' במתיקות. ברצוני לעורר שמנין אברהם ישעיהו קובלסקי עולה כמנין 'מתיקות' [עם הכולל].

באחרונים דנו אם ברכת הנר היא מצוה שהזמן גרמא, שאם היא ברכת שבח או לזכר בעלמא, אזי היא מצוה שנקבע זמנה למוצאי שבת והוי זמן גרמא ונשים פטורות, אך אם ברכת הנר הינה ברכת הנהיגין, י"ל שמוצאי שבת אינו הזמן שנקבע למצוה, אלא שהמצוה היא בשעה שנהנה וחז"ל קבעו שהנהנה מתמשכת כל השבוע ונפסקת בשבת, ולכן בפועל תחילת הנהגה כל מוצאי שבת וממילא בכהאי גוונא לא הוי זמן גרמא.

המשנה ברורה בס' רצ"ו סובר שגם לדעת הפוסקים דאשה חייבת בהבדלה מ"מ אינה חייבת בברכת הנר. ועיי"ש בביאור הלכה דברכת הנר נתקן על בריאת האור במוצאי שבת ואינה שייכת כלל לשבת והיא זמן גרמא מנ"ל דחייבת בברכה זו.

ומכאן זה כתב בשמירת שבת כהלכתה (פרק ס"ב הערה צ"ח) דלפי הביאור הלכה הנ"ל אי אפשר לאשה לברך על הנר. וכן בלוח לארץ ישראל במוצאי שבת שובה מובא שאשה לא תברך בעצמה ברכת מאורי האש.

וכבר העירו, דכל המדקדק בלשונו יראה שהביאור הלכה דן אם אשה חייבת בברכת מאורי האש ומצדד למסקנה דאשה אינה חייבת, אולם אם רצונה לברך למה לא תוכל לברך. וכן כתב האגרות משה (ח"מ ח"ב סי' מ"ז) והקצות השולחן (סי' צו).

ויתכן ג"כ במה שכתב שאינן חייבות דנפק"מ שאיש שיצא ידי חובתו לא יברך בורא מאורי האש עבור אשה, וככל מצות עשה שהזמן גרמא שנשים רשאיות לברך אך אין מברכים עבורן.

וראה גם בסוגיא דידן (פסחים נד, א) שרבי חזר וסידרן להבדלה ובורא מאורי האש על הכוס כדי להוציא בניו ובני ביתו, ולריטב"א ועוד ראשונים אשתו בכלל בני ביתו, ומשמע שנשים חייבות גם בבורא מאורי האש. וכן יכולה לענות אמן על ברכת מאורי האש.

מקולמוסם של הקוראים

כי הדרך להסיר אולת מלב נער הוא על ידי נפשו קשורה בנפשו, כאשר נקשרים באהבת נפש לנער, ממילא מוסרת האולת שלב הנער.

ושמעתי בשם כ"ק האדמו"ר הבית ישראל מגור זצוקל"ה, על דברי הפסוק "ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה", שיש כאן הבטחה של הקב"ה, שמי שמוציא את הנופלים לזולל, שיש לו את הכוח לברך ממש כפי של הקב"ה. והנה כולנו מחפשים סגולות לישועות, לברך ולהתברך. וצרכי עמינו מרובים, והסגולה היא תחת ידינו, כי עיקר מצוקת הנערים הנושרים היא התחושה שאין אוהבים אותם, וכל יהודי באשר הוא יכול לתקן את הרגשתם באהבתו אותם, בזה שיחייך אליהם, ובעיקר שיחזק בליבו את אהבתו אליהם, ובזה יתקיים בו "כפי תהיה".

ובמסכת יבמות במעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור הגדול וכו' אמר להם: לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא דבר שהצדיק מתעסק בו, יכשל בו וזרעו? וזו אף היא סגולה עבור מי שמגלה אהבתו לאותם נשמות טועות ועוסק בלקרבם אל ליבו שלא יכשלו וזרעו אחריה, אמן כן יהי רצון.

והנני מברככם שיפוצו מעינותיכם חוצה ותזכו להגדיל תורה ולהאדירה,

אשר יחיאל קסל, רב כפר הנוער 'זוהרים'

לכבוד הרה"ח והמפורסם מזכה הרבים, ורבים מעון השיב, **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

בהכרת תודה על אשר עורר כבודו את העניין החשוב והנצרך, בפרט בדורנו, אשר הוא דור הכי אחרון, ונשמות רבות משוטטות ברחובות עיר, ונופלות עד שאול תחתית ירחם ה'. וכבודו עורר את העניין שכל אחד ואחד באהבת ה' ועמו, יכול להציל נערים מרדת שחת בחיור ואהבה.

יש בנותן טעם לפרסם, את דברי הבעל הטורים באותה פרשה, על הפסוק "ועתה כבאי אל עבדך אבי והנער איננו אתנו ונפשו קשורה בנפשו". אומר הבעל הטורים: "קשורה ב' במסורה, הכא, ואידך אולת קשורה בלב נער. שהוא נער ואף אם לקח הגביע הוא מפני אולתו הקשורה בו. א"נ מפני שאולתו קשורה בו, צריך שתהא נפשו קשורה בנפשו של אביו כדי לחנכו".

ופירוש דברי הבעל הטורים הוא, שהתורה מרמזת לנו בכך שהמילה 'קשורה' כתובה פעמיים במסורה,

מאוצרות הפרשה

רבינו בעל הש"ך ז"ל לאחר נישואיו היה אוכל מזונתו בבית חותנו הגביר. יום אחד בא אליו חמוי ואמר לו: "הא לך צרור כסף, חתני היקר, לך לשוק ותקנה שם סחורה, וכך תתחיל לסחור גם אתה ולא תצטרך לשולחנם של אחרים". לקח הש"ך את הכסף ויצא אל השוק. לאחר שבדק את השוק פה ושם, מצא סחורה מוצלחת, קנה אותה בזול והרוויח סכום יפה. כשראה זאת חותנו שמח מאוד בהצלחתו, והש"ך חזר לחלמדו.

עבר זמן מה ושוב הגיע חותנו לבקש שיצא אל השוק לסחור. התיישב הש"ך בדעתו ואמר כך: **אמר אויב** - זה השטן, **ארדוף אשיג** - את האברך להוציא אותו לשוק, **אחלק שלל** - אסובב שהוא ריווחי הרבה כסף עד שיהיה שקוע כולו בעולם הזה, וכן **תמלאמו נפשי** - אצליח לקחת אותו אלי ולהוציא אותו מבית המדרש, ולבסוף **תורישמו ידי** - אקח ממנו שוב את הכסף והוא יסאר עיני, ויהיה קרח מכאן ומכאן... ויותר לא הסכים בעל הש"ך לצאת לשוק לסחור, וכן זכה כל עם ישראל לאורו של פירוש הש"ך על השלחן ערוך.

נקודה למחשבה:

המשנה אומרת במסכת פאה (פרק ח' משנה ט'): "**וכל מי שאינו לא חיגר ולא סומא ולא פיסח ועושה עצמו כאחד מהם, אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם**". אמר על כך מרן הרבי הקדוש הרב רבי זושא זצוק"ל, שלפי זה הוא הדין אם אדם אינו צדיק והוא עושה עצמו כאחד הצדיקים, כלומר שהוא נוהג בהנהגות קדושות ומחמיר על עצמו כאחד הצדיקים, בודאי לא ימות מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם!

שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:53

יציאת השבת: 17:45

רבינו תם: 18:19

ע"פ אופק תל אביב
יז' בעבט התשפ"א

טוב לחסות בה'

721

19 חתונות - ס חובות

בשלח התשפ"א

עם ישראל עומד מול ים סוף, המום וחסר ישע. האם הוציאנו ה' כדי להורגנו חלילה, כאן במדבר מול ים סוף כשמאחורינו המצרים? עד שלפתע קורא דבר פלא, עליו אומרת התורה: "וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה במצרים" (שמות יד, לא).

מהי אותה יד שראו ישראל בשעה כה קשה? מהי אותה יד שהביאה להם את הישועה? ... אומרים רבותינו ז"ל כי עוד לפני שנים רבות, כשגזר פרעה להשליך את כל הבן הילוד ליאור, יצאה בתיה - בתו של פרעה עם חברותיה והגיעו אל שפת הנהר. תוכניתן היתה לשבת בנחת עם שירים וקצת כיבוד. עד שלפתע תפס את העין של בתיה דבר שמשך אותה עד למאד. היא ראתה כדור סגור אשר שט בתוך התיבה. היא מבינה שזו תיבה עם תינוק, ומתקרבת לכיוון המים. "מה את עושה?", שואלות אותה

החברות, "הרי התיבה רחוקה מכאן מרחק של כמה קילומטרים, בווי נמשיך לשבת ולשמוח". אך בתיה אומרת לעצמה: 'נכון שאינני יכולה להגיע לתיבה, אך אני רוצה אותה. אז לפחות אשלח את היד אליה'.

והיא אכן עושה זאת. היא שולחת את ידה, לקול צחוקן של חברותיה, ולפתע ידה השתרבבה למרחקים והיא מביאה את התיבה עד אליה.

עם ישראל עמד מול הים חסר אונים, עד שראו את היד. איזו יד? אותה יד של בתיה בת פרעה, שלמרות שלא יכלה לעשות כלום, אך היא הראתה לקב"ה:

לשלוח יד אני יכולה - את זה אעשה. וכל השאר בידך'. עם ישראל אמר: 'לעבור את הים אי אפשר. אבל להיכנס למים - אנו יכולים!... אז את זה נעשה, כל השאר זה רק בידי ה' יתברך!'

שהאדם יודע כי הכל זה מעשה ידיו של הקב"ה שעושה הכל לבדו, אך עליו - היהודי הקטן להראות שאני רוצה ומוכן לעשות משהו קטן בשבילי. (מאת האב"ד החשוב, דורש טוב לעמו - רבי מרדכי בעל תפילה שליט"א).

מספר ר' יעקב לוסטיגמן הי"ד: "אין כמעט אדם ירושלמי שלא מכיר את רבי נחום הכהן שליט"א, יהודי יקר, ירא שמיים ובעל אמונה ותפילה. רבי נחום מרתק בדרשותיו המחזקות את כל שומעיו, כשהוא משפיע על כולם שמחה ויראת שמיים. לזה הוא אומר מילה טובה, את השני הוא מושך לריקוד קטן כדי לשמחו, עם השלישי הוא מנהל שיחה רצינית ומעמיקה, ולרביעי הוא מייעץ בענייני העולם הזה והעולם הבא כאחד. כך מתנהלים חיו של רבי נחום מלאים בשמחה ואמונה המשפיעה על כל סובביו.

אך הדבר המיוחד והמרתק שיש לרבי נחום היא העובדה כי הוא זכה לחתן את כל-19 ילדיו, בלא לקחת אף הלוואה מכל גמ"ח, ומעולם לא פנה לשדכנים או לאנשים כדי למצוא חתן או כלה לילדיו - בכל מצב הוא בטח רק בה' והתפלל אליו מעומק הלב כהשתדלות היחידה. ואם חשבתם שהוא עשיר גדול או ממומן ע"י אנשים אמידים - אתם טועים לחלוטין, רבי נחום עובד את ה' ולומד תורה, וכי אינו נושא שום משרה באופן רשמי ואינו מנהל מוסד מסוים. כל חייו הוא עוסק בתורה וחסד ונושא חיוך מלא באמונה בכל המצבים. 'הבבא נחום' - מכנים אותו יודעיו ומכיריו.

"כיצד זכית להגיע למצב שאתה מחתן את כל ילדיך בנחת ואושר, ללא לקיחת שום הלוואה, ואף לא השתמשת באף שדכן שימצא שידוך לבנך או בתך?", שאלתי את רבי נחום. הבה ושמעו את דבריו המאלפים: - ההמשך בעמוד 3-

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית שירה בת פנינה וב"ב. רחל ובעלה וב"ב וצאציהם. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ירון שמעון בן שושנה, חן בת דליה רבקה וב"ב. אביגיל בת קארין.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת:

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. אהובה בת טובה. יפה בת ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. יהודה בן יחיא גריידי סאלם. יצחק ז'אק בן שמחה. עזרא בן פרחת. מנשה בן יקות. משה שלום בן אברהם. מרים בת אסתר.

העלון

מוקדש לע"נ ר' אליעזר בן אסתר.

ולאיש היקר משה חרזי בן רותי רוזי המפיץ האהוב ת.נ.צ.ב.ה

- המשך מעמוד 1 -

רבי נחום עונה ואומר: "אנו נמצאים כעת בפרשת 'בשלח', בה אנחנו לומדים על קריעת ים סוף. כבר לימדונו חז"ל כי 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף', וכן 'קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף' - פרנסה ושידוכים, שני דברים שציווה אותי מורי ורבי הגאון רבי אליה רוט זצוק"ל (שמשו של הצדיק הקדוש ר' שלומק'ה מזוועה'ל זיע"א) שלא לזוז מהם כל ימי חייו: האחד - 'לעולם, אל תבקש הלוואה מאחרים. אם אתה צריך כסף, תפנה לקדוש ברוך הוא. תדבר איתו, תסביר לו שאתה צריך כסף, והוא כבר ימצא את הדרך לשלוח לך. אתה אל תדאג ואל תנסה לעזור לקב"ה על ידי לקיחת הלוואות". הוא ממש הזהיר אותי על זה בתוקף רב. ודבר שני שאמר לי ר' אליה זצ"ל - "אל תפנה אף פעם לשדכנים. כשיגיע הזמן שתצטרך לחתן את הילדים - תפנה לקדוש ברוך הוא, תתפלל לפניו מכל הלב, מתוך אמונה שלימה וידיעה מוחלטת שהכל שלו והוא מנהל את הכל - ואז הוא כבר יעשה את השאר. אתה אל תתערב לו בעניינים שלו ואל תנסה לעזור לו. בכל פעם שיגיע זמנו של הילד להתחתן - גש לכותל המערבי, פתח ספר תהילים ותתחיל להתפלל אליו".

(כמובן שאין זו הוראה לעם לנהוג כך, וכי כך חיזק אותי ר' אליה כתלמיד הדבוק ברבו). אך כאן אסור להתבלבל. שר' אליה אמר לי להתפלל, הוא לא התכוון לפתוח את הסידור ולהתחיל מיד לבקש בקשות. זה לא עובד ככה. בוא נתאר לעצמנו אבא שחיתן את ילדיו, ויום אחד מגיע אליו הבן הנשוי ואומר לו: "אבא אני צריך 200 שקל לשלם ארנונה".

פעם ראשונה הוא נותן לו, פעם שנייה הוא נותן, אבל אחרי כמה פעמים שהבן שלו כל הזמן בא ומבקש, ונוקב בסכומים, ואף דורש לקבל כסף לחשמל, למים, לגז, לשכירות ולתשלום הרב קו באוטובוס, כשהוא רק מבקש ולא מודה לו על כך - האבא מתישהוא יעצור את זה. וזאת בעיקר כי הוא שכח לעשות דבר אחד קטן: לומר תודה. "תודה אבא שהבאת לי מאתיים שקלים לארנונה, אני מאוד מעריך את זה וממש מלא הכרת הטוב על מה שעשית למעני אבא, גם הפעם וגם במשך כל ימי חיי, אני כל כולי מלא הערכה, ואני מבקש ממך שתיתן לי

גם 500 שקל לתשלום חשבון חשמל". אם הילד הנשוי יבקש כך, זה כבר נשמע אחרת. זאת כבר בקשה שתיענה בחיוב, אם לאבא יש אפשרות. ואם אין לו אפשרות, הוא יתאמץ כדי לסייע לבנו. כעת, נעצור ונשאל: וכי להקדוש ברוך הוא חסר משהו? 'לי הכסף ולי הזהב'. וכי יש לו בעיה לתת לנו מיליון שקל לכל אחד כל יום?... חסרים לו דולרים שם באוצר מתנת חינוך שלו?... הוא יכול לתת ולתת בלי סוף. אלא שאנו צריכים לעשות רק שני דברים: להודות על העבר ולבקש על העתיד. ואכן רבותיי, אני מעיד על עצמי כי שמעתי בקולו של ר' אליה זצ"ל, ועשיתי זאת מכל הלב באמונה שלימה - וזכיתי לחתן 19 ילדים בלי עיין הרע, כשמעולם לא פניתי לשדכנים ומעולם לא לווייתי כספים משום גמ"ח בעולם. למה? כי הוא הזהיר אותי בתוקף:

אל תלווה מאף אחד כסף, פשוט תתפלל לקדוש ברוך הוא ותקבל כל מה שאתה צריך. הסוד העצום הזה התגלה בקריעת ים סוף. כי מזונותיו של אדם זיווגו של אדם כלל לא קשים לה, שהרי הכל שלו. קשה להביא אותם לאדם כי הוא מנסה לפתור זאת בעצמו: הוא חושב שהוא מוצא את זוגו, והוא זה שקובע כמה ישתכר בחודש (וה' נמצא בצד ורק עוזר), ולא מאמין שרק ה' מנהל את העולם ועושה את הכל לבדו. אנשים שואלים אותי איך אני חי בשמחה ואושר, וחינתני 19 ילדים בלי חובות ובלי התקפי הלב.

התשובה היא כי כל מה שצריך זה רק אמונה. אך ורק אמונה. עם אמונה אפשר להגיע לכל מקום בלי שום קושי. רק צריך להאמין ולהתפלל לבורא כל עולמים באופן מושלם...

"אתם יודעים מה?" ממשיך רבי נחום, "ר' אליה רוט לא רק אמר לי להתנהג ככה, הוא עצמו היה חי ככה בדרגה מופלאה של אמונה תמימה וטהורה. בואו ואספר לכם דבר מופלא (שאינו ללומדו לכל אחד, והכל תלוי בדרגת האמונה והביטחון בה' שהגיעה אליה האדם): "אני זוכר שפעם, כשלמדתי בישיבת מיר, ראיתי את ר' אליה רוט הולך ברחוב, ובידיו שני סלים.

תמיד כשהייתי רואה אותו ברחוב, הייתי ניגש אליו ומלווה אותו בדרכו. כך לא גזלתי מזמנו, ומצד שני הייתי מרוויח ושומע ממנו סיפורים מופלאים ודברי הדרכה, מוסר וחסידות, שנאמרו על ידו בספונטניות.

שאלתי אותו: "ר' אליה, להיכן אתם צועדים עם הסלים הללו?". והוא השיב: "לקנות פירות וירקות לכבוד שבת קודש".

נו... ר' אליה הולך לעשות קניות ואני לא אתלווה אליו?.

כמובן שמיד נצמדתי אליו וליוויתי אותו... -ההמשך בעמוד 4 -

אמר לי רבי אליה: "לעולם, אל תבקש הלוואה מאחרים. אם אתה צריך כסף, תפנה לקדוש ברוך הוא. תדבר איתו, תסביר לו שאתה צריך כסף ותאמין בלב שלם שרק הוא יכול לעזור לך, ואז הוא כבר ימצא את הדרך לשלוח לך. אתה אל תדאג ואל תנסה לעזור לקב"ה על ידי לקיחת הלוואות".

19 חתונות - חובות

ישקף & נאCoif

– המשך מעמוד 3 –

הלכתי עם הרב לירקן, כשכל הדרך הוא מספר לי סיפורי חיזוק, מתובלים בהדרכות קדושות, והכל תוך כדי שהוא מממש עגבניות וסוקר את המלפפונים בעין בוחנת.

הוא מסיים לבחור את הירקות, ניגש לירקן ששוקל לו את הפירות ועושה את החשבון, ולבסוף אף נוקב בסכום לתשלום. לא אשכח את אותו מעמד. ר' אליה שומע את הסכום, מרים את עינו כלפי מעלה וממלמל חרישית תפילה. מיד הבנתי כי בעצם אין לו כסף לשלם.

מהר מיהרתי להוציא מכיסי כסף של צדקה שהיה ברשותי (מפני שאז הופקדתי על כספי הצדקה בבית הכנסת), ושילמתי לו עבורו הקנייה בשמחה רבה.

"זה מכספי הצדקה כבוד הרב, זה לא מכיסי", הרגעתי אותו, אך הוא הודה לי ברוגע גמור ואמר כי זה צדקה טובה לעזור ליהודי מבוגר בירקות לכבוד שבת. בסיום עזרתי לו לסחוב את הסלים לבית, כשהוא הודה לי שעשיתי עימו צדקה גדולה, ומיד המשיך לדבר איתי בדברי חיזוק וסיפורים, כאילו לא קרה כלום.

השתוממתי עד למאדו. אמרתי לו: "ר' אליה, אני מבקש סליחה על השאלה, אבל אני רוצה שתגידו לי במחילה מכבודכם, הרי אתם הלכתם לקנות ירקות עוד לפני שראיתם אותי, לא ידעתם שאני אבוא ואשלם עליכם, למה הלכתם לירקן אם לא היה לכם כסף לשלם?", שאלתי בסקרנות.

כל כך התפעלתי מתשובתו – ר' אליה הסתכל עלי במבט מתפלא ביותר ואמר: "ומי שלח אותך ללוות אותי? – הרי התפללתי אליו לפני כן

מכל הלב, והאמנתי שרק הוא שזן ומפרנס אותי, וממנו כל מאכלי".

ואז הוא המשיך ואמר לי: "מה, נראה לך שסתם יצאת לרחובה של עיר ופגשת אותי? – הקדוש ברוך הוא שלח אותך עם הכסף של הצדקה שבכיסך כדי לשלם על הפירות והירקות שאני צריך לשבת. אני צריך כסף? אני צריך סייעתא דשמיא. יצאתי מהבית עם הסלים והתפללתי לקב"ה שישלח לי מלאך טוב שיסייע, ובטחתי בו שכך הוא יעשה, וכמו

שאתה רואה גם הפעם לא התאכזבתי". כך היה מהלך חייו.

ממשיך הרב נחום ומספר: "ואם דיברתי על רבי אליה רוט, אני חייב לספר עוד סיפור שהוא סיפר לי בעצמו, שאירע לו עם הצדיק רבי שלומק'ה מזוועה של זיע"א. ומעשה שהיה כך היה. כידוע שרבי שלומק'ה נהג להשיב תשובות לשואלים אותו בכל עניין שהוא, על ידי טבילה במקווה. הוא היה מקבל שאלות, ורק אחר טבילה במקווה טהרה היה משיב תשובות. הוא היה קורא לזה 'יישוב', והיה מיישב את דעתו במקווה כביכול.

רבי אליה היה עומד עם רשימה של שאלות טרם הגעתו למקווה, ורבי שלומק'ה היה נכנס למקווה ומתפלל שם על הזקוקים לכך, ויוצא עם תשובות. זו היתה דרכו בקודש וישנם עשרות סיפורי ישועות שראו אנשים בכך.

פעם אחת אירע מקרה חמור מאוד. בעוד רבי שלומק'ה טובל ופועל ישועות, עמד שם יהודי שהחל ללגלג על הצדיק בקולי קולות ובגסות: "הוא מוריד את הראש בתוך המים, ומרחף לו בשמים". כשיצא רבי שלמה מהמקווה, ביקש מהשמש שיברר מה שמו וכתובתו של היהודי הזה.

"קצת נבהלתי", סיפר לי ר' אליה, "אבל מיד הבנתי שהרבי לא מקפיד עליו, מפני שאני יודע כמה עניו הרבי שאינו מקפיד כלל. ביררתי את השם והכתובת והעברתי לרבי.

אחר זמן מה נעלם הרבי ולא אמר לאן. לקראת ערב הוא שב, כשבידו שני תרמילים, מלאים במטבעות כסף.

שאלתי את הרבי היכן היה, והוא אמר לי שהלך לקבץ מעות עבור אותו יהודי שצחק עליו במקווה: "כי אדם שצוחק כך על אחרים, עושה את זה כי רע לו, כי לא טוב לו. אם הוא היה שבע ומאושר, לא היה חסר לו כלום, והוא לא היה משקיע זמן ומרץ בלגלוג על אחרים".

הרבי ציווה עליי להביא ליהודי את הכסף. שהגעתי אליו הוא החוויר כסיד ואמר: "כעת ידעתי שרבי שלמה איש קדוש, שאכן מצבי הכלכלי רע ומר, וכדי להרגיש טוב, אני צוחק על הסובבים".

רבותיי זה רבי שלומק'ה הקדוש ותלמידו רבי אליה שלימד אותי איך להאמין בה' בכל מצב, שרק הוא מושל בכל.

חיתנתי 19 ילדים באושר בלי שום הלוואה מגמ"ח, ובלי שום עזרה משדכן, וראיתי בכל פעם מחדש כיצד ה' מנהל את העולם ומסדר לי את הכל.

זו הסיבה שהביא ה' עשר מכות, ולא הסתפק במכה אחת, להראות שכוחו וגבורתו מלא עולם.

(מתוך ראיון בעלון 'לקראת שבת')

לתגובות: 052-7 15 1858
רחוב טעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
daniel777achiel@gmail.com

לע"נ סעדיה בן רבי אברהם ושולמית רדעי
לרפ"ע ניסים חיים רפאל בן לעיפה, ערה חיה רפאלה בת רחל ולע"נ הרב אברהם סיעובן בן אירן, עלמה בן לעיפה, גלילי הנחן בן כוכבה, אברהם בן לעיפה ועל בת שולמית ת.ג.צ.ג.ה.

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן וילט, יונה בת יהודית, זיווג הגון: מזל בת תמר, לע"נ: סבתא מונירה בת שרה, בוריס בן ברכה, אסתר אסתר בת מלכה.

גמ"ח תחפויות

לגברים, נשים וילדים, בבית מפסחת 'זאיד' בימים עני, רביעי, ומוצ"ש, בין השעות 20:00 - 22:00. לפירוטים 053-3139866

ראינו ישועות גדולות בזכות קו הצניעות: 054-5235585

חידה
כיצד יתכן שאדם לא יברך על מאכל ברכה ראשונה (זאינו טפל), אך חייב בברכה אחרונה?
ט'אחטט עדט טעטא טעטא טעטא טעטא
ט'אחטט טעטא טעטא טעטא טעטא טעטא
ט'אחטט טעטא טעטא טעטא טעטא טעטא

להתשיך להתפלל בבית

עלון בנושא חיזוק איסור הדיבור בשעת התפילה וקריאת התורה

ארוך הקודש בפניהם"ד הגדול "תפילה למושה" לעלוב בשיכון ה' בבני ברק, עליו נפתחו לבקשת הרבי מלעלוב זי"ע המילים: "שתיקה יפה בשעת התפילה"

גלין י"ב

שבת 2 תשפ"א

ה' ילחם לכם - ואתם תחרישון בשעת התפילה

לו הרה"ק ה"בית ישראל" את הדברים הנ"ל ושיחזק את העולם בענין זה.

הגרי"ל האלשטוק שליט"א בעל ה"שלמי יהודה"

ואתם תחרישון

ובאמת, אשר בעת השואה האיומה, היה לפלא גדול בעיני העולם שומרי התורה, אשר הצורר ימ"ש הכרית רח"ל כשליש מהעם היהודי של אשכנז במדינות אירופה הי"ד, ובחסדי ה' אשר גם הוסיר לנו לפליטה. ואילו למדינות יהדות ספרד לא הצליח הצורר לבצע את זממו ולא שלט עליהם, ואמר אז כ"ק האדמו"ר מגור זי"ע בעל ה"אמרי אמת": שעמדה להם ליהדות ספרד להנצל מן הגזירה, בזכות ששמרו מאוד על קדושת בתי הכנסת ולא היו משיחין בשעת התפילה. ורמז לזה שאמרו בספה"ק, על הפסוק (שמות יד. יד): "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", אימתי ה' ילחם לכם, בזמן שאתם תחרישון", שאין אתם משיחין בשעת התפילה, ואז אתם מובטחים שה' ילחם לכם.

ספר כבוד בית ה', עמ' רכה

מזקני החסידים, שהיה רגיל בשליחותו להזהיר את המתפללים שלא ישיחו בתפילה. הראה לו את הפירוש הזה כתוב מפורש בקונטרס "מורא מקדש" שבספר רב ייבי, והוסיף, שיפרסם את הדבר בין קהל המתפללים.

כ"ק מרן אדמו"ר ה"בית ישראל"

מגור זי"ע, פאר ישראל ח"א

כ"כ בזמן מלחמת יו"כ, נקרא אל הקו"פ הרה"ח ר' שלמה גרינפלד ז"ל (שעסק רבות בנושא מורא מקדש כידוע), ואמר

כ"ק מרן הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זי"ע ולצידו בנו הרה"ק בעל ה"בית ישראל" מגור זי"ע

נגאלין ונושעין מכל צרה ומצוקה

כשישראל במצב של מלחמה וסכנה אין דרכנו כדרך אומות העולם ללחום בכלי זין, רק ד' ילחם לכם. ומה הקב"ה מבקש מכם, ואתם תחרישון בבתי כנסיות בשעת התפילה וקריאת התורה. ולו היה הכלל ישראל נזהרין בזה כבר היינו נגאלין ונושעין מכל צרה ומצוקה.

מקדש ד', לרבינו יוסף די אוזידה תלמיד בעל מדרש שמואל

כי ה' נלחם להם

ועיין בספר דרך משה זה לשונו: ונראה לי דרך הלצה, לרמוז בפסוק: ה' ילחם לכם-נגד השטן-ואתם תחרישון, רוצה לומר אם אין אתם מדברים בבית הכנסת, וק"ל.

קונטרס "מורא מקדש" (הרה"ק רבי ייבי מאוסטרהא זי"ע) אות י"ז

ה' ילחם לכם

והיה אומר תכופות: "ד' ילחם ואתם תחרישון". אם תחרישו בעת התפילה, ד' ילחם לכם בזכות זו, בימי מאורעות קשים קרא הרבי לר' יוסף קונסס ז"ל,

זכור: עדיף להתפלל ביחידות בבית אפילו ביו"כ, מאשר לבא לבית הכנסת ויודע שידבר בשעת התפילה.

שיחה אסורה בשעה שהציבור מתפללים, מאדון עולם עד קדיש אחרון, גם למי שלא מתפלל אז

מערכת
ומקדשי תיראו

← 0733-47-5575 →

עינייני מורא מקדש תורה תפילה ועבודת ה' בלה"ק ובאידיש

מספרי המגיד

מטבע הדברים, מקום כזה יושבים בו לא רק לאכול אלא לעשות דברים נוספים, כיוון שהבטן אינה רעבה מצטלל המוח פלאים ואפשר לחשוב על עניינים נוספים המצויים ברומו של עולם, לכן חלק ממארכי שבת יושבים ומתכננים כל מיני דברים, עסקאות מניבות רווחים נחתמות במקום דבר יומו ביומו, שועי ארץ המה חלק בלתי נפרד מיושבי הקרנות המכובדים, אך לא רק הם, עיתונאים שמחפשים סנסציות וסקופים אף הם חלק מהיושבים, כאן ניתן להמציא או לסנכרן פרשיות. ואי אפשר בלי יוצרי המהומות, לא מעט פוליטיקאים מכל המפלגות הלא חרדיות שהיו קיימות באותם ימים קנו להם שביתה במקום, יושבים היו בשעות לא שעות ומתכננים את מהלמיהם ותכניהם בקואליציה או באופוזיציה.

באותם ימים עדיין לא הייתה פוליטיקה כה עניפה ומסוכסכת, אך היו והיו, צריכים המה מקום מסודר היכן לסדרם, כאן הוא המקום, התכנים של היום נארגים הרחק מאוזן שומעת, רק בחדרי חדרים יכולים לשבת ולתכנן את הנכלולים שיעסיקו ויזינו את ענפי התקשורת לכמה ימים, גם בימים עברו יצרי האדם לא היו שונים משל היום, אלא שפחות בלטו, וכשצריכים לטוות את הפרשיות היכן המקום? מסעדת האחים אמסלי שימשה את המקום בה נטוו פרשיות שונות לא תמיד לטובה.

אחד האורחים הקבועים של המסעדה היה אביב שונטי צעיר הדור שהיה יצור צבעוני ומעניין, הוא אהב להתחכך עם שועי ארץ ועם כל מיני חברה שעדיף לאניני הדעת שלא לדעת מה מעשיהם. ליזו ישיבה קצינה צעירה מצבא קבע, הוא ישב איתה לשיחה ארוכה מאוד, מדי פעם הזמין מאכל עבירו ועבור הקצינה, בטבעו היה קמצן גדול ולא מפרגן לאחרים סעודות דשנות, אך היום חש שהתוכנית חשובה מאוד ושווה השקעה, הוא תגמל אותה ביד רחבה עוד קודם התוצאות, הוא נתן לה תכנית שלימה לבצע אותה בזמן הקרוב.

המתלבט הנצחי:

במסגרת אירוסיהם נפגשו מולי פלד (שמוליק אייזנבאך-לשעבר הרעול) ולינור הר מלך כל אימת שהתאפשר להם במסגרת הצבא, מולי ניהל את השיחה לפי מה שנראה לו, הוא כמעט תמיד קבע את סדר העניינים במפגש, למרות שלניור הייתה טיפוס דומיננטי מאוד, לפתע השתנתה מאוד, היא נתנה לו להיות כניור ראשון, בשל ההערכה עמוקה שהייתה לה כלפיו, היו לו הרבה דברים מה לשוחח עליהם, בטבעו הוא אדם מלא תוכן, רגע אחד לא משעמם אותו.

החיסרון הגדול שלו היה, כשהיה מדבר היה ניצב במרכז ולא מסתכל לצדדים, כך היה בעת שהרצה לפני קציני צבא על תוכניות אסטרטגיות, הוא סיגל לעצמו תכונה לא נאה, לא להביט לקהל כדי שלא לקבל פחד קהל, זה גרם לבעיית קשר עם כלתו, הוא לא שם לב לכלתו שלחוצה מאוד ממנו באחרונה, היא רצתה לשמוע ממנו משהו שונה לחלוטין, היא ניסתה לרמוז לו בעדינות שהם כבר מאורסים חודשים רבים ועדיין אין להם תאריך יעד לקביעת נישואין, מפעם לפעם היא ניסתה להשחיל את הנושא בין השיטין, אבל הוא החליק בקלילות, כאילו זה נושא צדדי לחלוטין שלא ניתן לתת עליו את הדעת במיוחד, לינור הייתה מאוכזבת מהיחס הפשוט שלו, עד כדי פגיעות.

היחס שלו גרם לה להיות שבורה עד מאוד, למסתכל מבחוץ לא ניכר הדבר כי היא נזהרה מאוד לא לשדר זאת בחוץ, היא הייתה קמה מדי בוקר השכם, אבל זה לא היה כבעבר ששמחה מאוד לקום בבקר השכם, פעמים קרני השמש עוד לא הפציעו והיא חיכתה לבקר ולציפורי השיר שיעירו אותה, עתה היא קמה רק בגלל שחייבת לקום, כחיילת בצבא קבע לא הייתה יכולה לחמוק ממטלות יומיות, אם לא כן, הייתה ממשיכה לנום שנתה, כשאין חשק לשום דבר, לשם מה צריכים לקום בבקר השכם?

היא עצמה לא יכולה להניח את האצבע מה מעיק עליה, היא לא קלטה עדיין שהיא בדיכאון, היא אבל חשה שכבר אין לה את המצבר העיקרי שלה "שמחת החיים" כפי שהיה לה עד עתה, שמחת החיים שלה הייתה מיוחדת, היא גרמה לה להמון חיוניות, שפע אנרגיות וחיוכים ואמרות שנונות לרוב. היה נעים להיות איתה ביחד, זה הקנה לה שם של אישיות מרתקת מאוד, לפתע כבה המנוע, היא ניסתה להקשיב לתחושות הלב, כמעט אף פעם לא טעתה בכך, היא הבינה שזה קשור למולי שמתחמק ממנה.

כאבה כסס בעומק נפשה, היא לא הצליחה להבין מה קרה לו לפתע, הייתה ביניהם מערכת הבנה בריאה וטובה כבר כמה שנים טובות, בפרט באחרונה, הם התארסו לפני כמה חודשים, היא הייתה מרוצה מאוד מהחלטתה וכבר רצתה להגיע לתחנה הסופית, הקמת הבית בפועל, אך בכל פעם יש לו סיפור חדש שגורם לדחיה אין סופית זה כבר גורם לתהיות.

היא חשה שמולי בזמן האחרון אינו משוחרר כבעבר, כאילו הוא מפחד מלהינשא לה, היא לא הצליחה להבין על מה ולמה הוא נרתע ממנה, יש להם קשר כל כך טוב ומלא הבנה, הם ישבו על כל פרט ופרט של החיים המשותפים וסגרו את כל הפרצות, הם ידעו איפה קווי המכשול, גם עליהם ישבו ודנו חודשים רבים, עד שתפרו "מסגרת סטטוס קוו" שימנע אי הבנות.

היא הבטיחה למולי (ואצלה זה קדוש) שהיא לא תפגע בשמירת הדת שלו, אם הוא רוצה כשרות אין מניעה מצדה, יכול הוא להכשיר את המטבח הביתי, היא לא תבשל מאכלי טריפה בבית, לצורך זה יש לה יחידת דיור שיבנה בצד הבית בקרוב, יהיה שם מטבח קטן וחמוד, היא תוכל להכין את כל הבישולים האהובים עליה, אבל בבית מולי יהיה האחראי הבלעדי למטבח, הוא יודע לבשל עוד יותר טוב ממנה, הוא כבר הוכיח לה את כשרונו הקולינרי והיא התרשמה מכך. כך גם לגבי שמירת השבת, גם לזה יש את יחידת הדיוור, כשתרצה תהיה שם בשבת כמה שתרצה, בלי שאיש יעמוד לה על הראש, מולי לא ידרוך במקום כל השבת, בבית לא יהיו חילולי שבת, היא הבטיחה לו שלא תחלל שבת לעיני הילדים, כדי שלא יגדלו כחילונים לכל דבר מכוח ההרגל.

הם ישלחו את הילדים לחינוך במסגרת ממלכתית דתית, כדי שיהיו לילדים מושגים של דת וכשיגדלו יוכלו לבחור לעצמם באיזו מסגרת ירצו לחיות, היא לא תכוף את דעתה עליהם, הם יהיו רשאים לבחור לעצמם איזו מסגרת תהיה ראויה להם, כך לגבי כל פרט,

מספורי המגיד

היא לא תקנה פירות וירקות בשר ודגים, מעולם לא נכנסה לחנויות של דתיים ולא מבינה מה כשר ומה לא, עבודה כל מה שטעים טוב, הוא יקנה את האוכל מחנות ששם יש משגיח כשרות אדוק והדוק, הכל מסוכם וסגור.

אם הכל כל כך טוב למה כשהיא מתחילה לדבר איתנו על תאריך סופי לחתונה, לפתע הוא מקבל רגליים קרות, בכל פגישה יש לו סיפור אחר בנוי טוב, שכלה קונה את הסיפורים, אבל לבה ממאן להאמין שזו האמת היחידה. זה גרם לה שתהיה יושבת הרבה בחדרה חמוצת פנים ולא תרצה לפגוש אנשים.

המשבר האחרון היה במפגש האחרון, היא סיפרה לו בהתלהבות על התוכנית שנסגרה לשפץ את דירת הוריה מהמסד עד הטפחות, היא רצתה להכניס אותו לתמונה מה בדיוק היא מתכננת להיזי ואיך לרהט את הדירה, אבל הוא נראה אדיש קמעה, הוא הנהגן והגיב בהתאם בנימוס, אבל ממש לא יצא מגדרו, אפילו השותפה לחדר שרי לוי שאינה החברה הטובה שלה שמחה עם תוכנית השיפוץ מאד והראתה לה התעניינות מרבית, ואילו מולי ארוסה הגיב בקרירות כאילו זה נוגע לאדם זר לחלוטין.

השיחה האחרונה שברה את לבה, אין לה את הכוחות יותר, אחיה אורי דחק בה להתחיל בשיפוץ, הוא הבטיח לה סיוע נדיב מאד, יש לו שני חברים שיפוצניקים בעלי ניסיון וידע רב בתחום שמוכנים תמורת מחיר מוחל להפוך לה את כל הבית לדירת פאר, הם גם יבנו לה את יחידת הדיור בצד הבית שתהיה תוספת שתתחבר אבל לא תצטוך לשום קשר עם דירת האם, הם ביקשו לפגוש אותה בשבוע האחרון כדי לחתום על העסקה ולהתחיל במלאכה.

ברגע האחרון חשה רגלים קרות וביטלה את המפגש, למה להתחיל להפוך את הבית כשאין היא יודעת מתי הם נישאים בפועל, לא היה אכפת לה שיקבע זמן אפילו יהיה בעוד שנה שנתיים, היא לא ממהרת, היא עדיין צעירה מאד, אלמלי אחיה לא הייתה חושבת להינשא לפני גיל 30 כמו חברותיה המשכילות שאין להן כאלו תוכניות בטווח העשרים, הן הולכות ללמוד באוניברסיטה ושום דבר לא בוער להן, אבל אחיה אורי לא פוסק מלדאוג לה שתקים כבר את הבית ושיהיה מבוסס, רק אחרי כן תוכל ללמוד כאוות נפשה, עם הכשרונות המצוינים שלה תוכל להספיק הרבה גם במסגרות עצמאיות, יש הרבה לימודים אקדמאים במסגרת אקסטרינית והיא זיקקטית במיוחד ויכולה ללמוד כמעט ללא יד מכוונת, יש דרכים לסדר תארים אקדמאים רבים כדי שתוכל להתקדם בהתאם ותוכל לקבל משרה נאותה בשירות האזרחי (היא לא ידעה שאורי פחד מאד שמולי יתחרט בסוף).

היא שוכנעה ונכנסה לטראנס ההכנות, אך כשבאה לשתף את ארוסה היקר הוא ריחף ולא חי את השמחה איתה ביחד, הוא הראה עניין בנימוסיות אבל לא היה להוט כמוה, החושים העדינים שלה הזהירו אותה לא להעמיק את הרגשות שלה פן תיכווה עמוקות. היא רצתה מענה ברור ממנו, מתי יתחתנו, כדי שתוכל להתארגן בהתאם, אבל הוא חמק כרגיל באלגנטיות.

היא הלכה כעושה לחדרה לאחר הפגישה והחליטה להסתגר ליום יומיים בחדר, רק לצרכים מינימליים תצא אך לא מעבר לכך, היא תסביר לכולם כי היא תשושה מאד כך ייחוו לנפשה, היא גמרה אומר כגמול שתדחה את כל הפגישות הבאות עמו, כל פעם שישוחח איתה וינסה לקבוע פגישה, תתחמק ממנו בטענה שהיא עייפה מאד, כך יבין שלכל מטבע יש שני צדדים.

דפיקה עדינה נשמעה על הדלת, בתחילה התעלמה לחלוטין, היא רצתה להיות עם עצמה, אבל מי שדפק בנחרצות היה מעוניין מאד להיכנס ולא התחשב עם הסירוב, מבעד הדלת נשמעה חברתה הדס מתחננת בפניה: ליני (לינור) יקרה, תפתחי לי את הדלת אני רוצה לדבר איתך, אני מתגעגעת אליך מאד פלייזזזזזזזזז.

לינור נמצאת בדילמה, להדס היא לא יכולה לסרב, היא חברתה בלב ונפש מאז הן, אך תסרב לה?

היא פתחה את הדלת, אך לא לרווחה והתנצלה כי היא עייפה מאד וחשבה כל הזמן ללכת לישון מוקדם, הדס הבטיחה לה שלא תשהה זמן רב, היא באה לפטפט עמה מעט אחרי שלא דיברה עמה שבע, היא מתגעגעת אליה מאד, לכן באה כדי לברר על שלומה.

לינור נעצרה והתלבטה בינה לבין עצמה, האם לומר להדס: כעת אני לא יכולה, תביני אותי, אין לי כוח לדבר עם אף אדם, כולל עמי עצמי. או אולי להפך, אולי כדאי שתחשוף בפניה את המועקה שבתוכה יש לה הרבה שכל, היא יכולה לתת לה עצה הוגנת, שכלה אמר לה שעדיף לא לאגור את החששות והפחדים בתוך לבה, זה מדי מכביד עליה, כדאי לשתף חברה בלב ונפש גם אם לא תתן לה כיון, אבל המועקה כבר תתנגד החוצה ולא תכביד על לבה.

הדס שנמצאה בחוץ כשהדלת חצי פתוחה ראתה את ההתלבטות של לינור, אם לדבר עמה אם לטרוק עליה את הדלת, נעלבה קשות, לראשונה חשה כזו התנהגות מסויגת מצד חברה טובה כל כך.

"לינור, עד כדי כך?! אני לא מאמינה שאת עושה לי את זה, אם אני מפריעה לך אני מוכנה ללכת".

לינור חשה איך דמעות עומדות בעיניה, היא לא רצתה לפגוע בחברה כה טובה, אבל יש לכל אדם איזו פינה פנימית שקשה לו לחשוף אותה בפני אחרים.

הדס בחושיה המחודדים הבינה שכדאי לה להפנות פנים וללכת, כדי שלינור תישבר מאד, היא תחוש שהעליבה את החברה הכי טובה שלה ותבוא אחרי כן לרצות אותה, וזה טוב מאד. היא פנתה ללכת במהירות, מראה את עלבונה בצורה בולטת מאד.

לינור חשה שעשתה מעשה לא נכון ורצה לפייס את הדס, היא לא יכולה לפגוע באחת החברות הטובות ביותר שיש לה, היא חשבה לה מאד, די לה שהסתכסכה עם מינרת שהייתה חברה טובה מאד ובשל איזה רגע אחד של אי הבנה נפרדה החבילה עד עתה, להפסיד עוד חברה בתוך חצי שנה לא טוב, זה יכול להקנות לה תדמית של בחורה גאוותנית שבוטטת בחברות הטובות ביותר שלה, זו תדמית מסוכנת שיכולה להזיק לה מאד.

מספורי המגיד

"הדס אל תלכי, יש משהו שמעיק על לבי זה שובר אותי מאד, לכן אני כל כך מסוגרת בתוכי, אבל... אולי אשתף אותך בו, את מבינה, חשתי איזו עצבות עצומה בשל משהו שמדי רובץ לי על הלב, התביישתי עד עתה להוציא את זה החוצה, אין לי את מי לשתף בצער שלי, לכן הייתי מאד מכונסת בעצמי, אבל עכשיו אני חושבת שאולי כדאי לשתף אותך בסיפור".

היא לא הבחינה אך זיק שובב מהיר עובר בעיניה של הדס, היא החזירה את ראשה ולא שיחקה את הנעלבת קשה כפי שחשבה.
"יושר של מאפיונר":

הנריקו סאן ברצלונה האירופאי היה אמור לדווח למיסטר איקס על הצלחתו, מיסטר איקס משלם טוב אבל מבקש קבלות על העבודה, כל עובד צריך לתת פירוט מלא על מה שעשה, הוא צריך גם לרשום את הדברים במזויק, יש למיסטר את האמצעים כדי לברר את האמת, שמועות עקשניות עברו במחנה, שלא אחד שניסה לעבוד עליו נמצא בתעלת ביוב עם שושנה יפה על מצחו, איש לא ראה וגם לא ידע מי הוציא את הגזר דין לפועל ואם בכלל הדברים אמת, אבל השמועות על כך הלכו מפה לאוזן זה גרם לפחד עצום מפניו, איש לא ניסה לעבוד עליו כולל הנריקו, כעת היה עליו לדווח למיסטר איקס על הישגיו.

הוא סיכם עם מיסטר איקס להיפגש בסמטה צדדית ליד רח' המסגר, לאחר שיביא את הקורבן למחנה צבאי, הוא פגש אותו בשעה מאוחרת למדי כשהסמטה החשוכה ריקה מאדם, ליד הבדקה של אלפונסו הצולע, הוא עדין אותו על חלקו במבצע, הוא הוסיף לו כי האיש שהיה אמור להיות לא הגיע, במקומו היה בחור צעיר, הוא לא רצה לגשת אולי זו מלכודת, אבל מוריס האחראי אותת לו לאחר יותר מחצי שעה לקחת את הצעיר, הוא ניגש אל הצעיר, הלה שיתף פעולה, אך לפתע גילה לראות כי נצמד להם זנב ברנש בשנות ה-40 הוא נראה סוחר נדל"ן לבוש אירופאית, הפרופיל שלו לא תאם את האובייקט המבוקש.

"למרות שהלה ניסה להסתיר את עצמו בצורה די טובה, הוא השתדל ללכת במדרכה השניה, שמר על מרחק מתאים והתערבב בין אנשים, פה ושם הציץ בחלונות ראוה, בקיצור הוא לא שוטה גמור, בתור עוקב מתחיל ניתן לתת לו את הציין 8 אבל את עיני הנשר של הנריקו אי אפשר להטעות, חחח לא כולם יודעים שהנריקו הוא אדם מתוחכם מאד, הוא רואה היטב את האמצעים המגוחכים של הזנב להסתיר את המעקב, בפרט בשדות, אין ספק שהוא שייך לצעיר.

"יש לי הרגשה שעוד תשמעו ממנו או מהם, אותו אובייקט שהיה אמור להיפגש איתי כנראה ערמומי מאד, הוא לא נפל כפתי בתרגיל של בנג' הטווס המנופח, הוא שלח אדם צעיר במקומו, אבל הצמיד לו עוד אדם שיעקוב אחריהם ולאחר מיכן יעדן את משלחו, מה אתה אומר, יש להזהיר את בנג' שיתכונן לבאות?"

מיסטר איקס צחק בגסות: "זה לא העסק שלי, מצדי שיאכל את הכובע שלו, לי חשוב דבר אחד, שישלם לי בזמן את כל הכסף, אין לי חשק לאכול את מנות הצנע של השר ד"ר דוב יוסף הרשע שמרעיב את תושבי הארץ.

רק רגע, בהרהור שני נראה לי שאדדובה ככל שבנג' יסתבך עם השטויות שלו כן ירוח לי, אני צריך פציינטיים שיש להם בעיות מסובכות מאד, כך אני יכול לחלוב אותם ולהבטיח לי אוכל לשנות הצנע, יש לי אשה וחמישה ילדים שצריכים לאכול ולא למות בחורפת רעב.

"להודיע לבנג' על המעקב או לא?" שאל הנריקו בזהירות.

"תודיע לו, הוא כבר יבקש ממני לעשות בירור מי היה העוקב, אל דאגה, אני אמצוץ אותו עד העצם. בעצם הדבר מגיע לו, הוא סאדיסט מרושע שנהנה להרע, בשביל זה הוא מוכן להשקיע כסף רב, הוא שיעבד לי את המשכורת של כל השנה חחח, בשביל לגרום לקצין מצליח בושות ולהרוס לו את הקריירה, אם כך הוא מושחת אמיתי, לשעבד משכורות רק בשביל להרע?! אמרתי לעצמי: אם הוא מוכן בקלות להתפטר מהמשכורת בשביל רק להרע לזולת, הבה אעזור לו בזה חחח.

אני לא כזה מושחת, כל מה שאני עושה זה בשביל לפרנס את המשפחה שלי, זו חובתי כבעל וכאבא, כל אחד יש לו איזה עיסוק כדי להביא לבית לחם כדי לשובע. אני לא יכול להיות מנקה רחובות מלצר חנווני דיג או חקלאי מקצועות זולים מד, גם בנקאות ועו"ד אינם התחום שלי, מה לעשות אני לא בנוי לכך, אז אני עובד במקצוע שאני מבין בו.

יש לי הצלחה נאה ואתה יודע למה? בגלל שאני נוהג ב"יושר" ועומד בדיבור, מעולם לא רימתי בעסקים, אם לא הצלחתי בתפקידי החזרתי את הכל עד לפרוטה האחרונה, בשביל זה השם אלברט פרדמן "מותג בעולם האפרפר"

לכן אני מזהיר אותך, הנריקו דיגון רקק, לא להתחכם ולא לעשות תרגילים, רק יושר עסקי ואז תשרה הברכה בעמלך".

~~~~~

לקבל מייל זה נא ליצור קשר במייל w0533194197@gmail.com חנוך חיים וינשטוק נ"י

בשל בעיות בשליחה בכתובת הקודמת העברתי את שליחת הגיליון דרך דיוור מיוחד.

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

{ אז נדברו }

פרשת בשלח תשפ"א | גליון מספר 499 | לסדר: "וישע ד' את ישראל"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והארות:

a8447168@gmail.com

העיסקה המשתלמת ביותר לימים אלו... מומלץ בחום...

יש וורט נפלא ואקטואלי לימים אלו שמובא ב"מכתב סופר..." במכת בכורות הקב"ה ציווה את עם ישראל "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר", אומר המכתב סופר: עם ישראל היו צריכים זכויות בשביל להינצל... מה עשה הקב"ה??? העמיד אותם בניסיון קשה!!! מה היה הניסיון??? הקב"ה עשה הרבה הרבה עקשען במצרים... צעקה גדולה במצרים.. אין בית אשר אין שם מת... איזה סירנות.. רימוני הלם... מכבי אש... יסמניקי"ם... אל תשאל... פרעה בפיג'מה באמצע הלילה... יש בחוץ מסיבת עיתונאים... כל התקשורת... אתה מפסיד... בא... הזירה בוערת... ולא!!!! לעם ישראל יש ציוויו "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר", עם ישראל נשארים בפנים בגבורה ולא יוצאים החוצה לראות את העקשען... נו... אתה מבין את הניסיון???

אווה... מי כמונו מבינים עד כמה זה קשה... והוא מסיים שם שהניסיון הזה יהיה גם לעתיד לבא... הוי הוי הוי... כמה שאנחנו פוגשים את זה היום... יש עקשען... יש מכות... משטרות... הסתה... קורונה. חבל על הזמן... זה רץ ברשת... אתה חייב לראות... אתה מפסיד... אבל לא!!! אני לא יוצא החוצה... נכון שזה מעניין... ויותר ממה שזה מעניין זה גם כואב ומכעיס... אם הייתי יכול להועיל הייתי פועל... אבל אם אני לא יכול להועיל... אני לא יוצא מפתח ביתי...

בינינו... כעת יש אוירה עכורה... מסייתים נגדנו... מדברים נגדנו... ו... זה לא מוסיף מצב רוח!!!!

אבל בא נעשה עיסקה כזו... הרי בימים אלו יש שני דברים מאוד קשים:

יש המון המון חולים במצב קשה!!! ויש המון המון הסתה!!! ומקובלנו מרבינו הרמ"ק שמי שמקבל ביזיונות באהבה יש לו כח לפעול ישועות... בא נעשה עיסקה... במקום לקחת ללב את כל ההסתה ולהתקשקש עם זה... בא נהיה הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עושים מאהבה רצון ה' ושמחים שאנחנו זוכים להיות נרדפים ונתפסים על דברי תורה... ואת הזכות הזו נקדיש לכל חולי הקורונה... שתזרח להם שמש צדקה ומרפא בכנפיה... כן... השמש הזו של "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו" שמובטח לנעלבים ואינם עולבים... את השמש הזו נקדיש לכל חולי עמך בית ישראל... שכעת ועכשיו יבקע כשחר אורם וארוכתם מהרה תצמח...

מה דעתך??? בינינו לבין עצמנו... אין לנו הרבה ברירה... אנחנו נמצאים בתקופה מידי רצינית בשביל לרדת לרמה של התקשורת וההסתה והמשטרה... זה... זה לא לרמה שלנו... אנחנו לא מצפים מהם שיבינו את זה... אבל אנחנו אמורים להיות אנשים בוגרים... וכשהעולם שרוי בצער ויש כ"כ הרבה אסונות וכ"כ הרבה חולים... אין לנו את הלוקוס לשים אותם בצד ולהיגרר לגחמות של התקשורת... אז בא נעשה עסקת חבילה!! נצרף את שתי הסוגיות ביחד... אתם התקשורת... אתם תמשיכו לדבר... תמשיכו להסית... תמשיכו להגיד כל מה שאתם רוצים... אנחנו פה בשביל לשמוע אתכם... לשתוק... לא לענות... ואולי ירחם כבושי פנים שומעים חרפתם ואינם משיבים ועונים, נצחו מקוים ולישעו נשענים כי לא כלו רחמיו בכיליון אולי יחוס עם עני ואביון אולי ירחם... אין כתוב על אנשי נינווה?? "ויקראו אל אלוקים בחזקה"!!! מה זה בחזקה?? אמרו: רבש"ע: עלוב ושאינו עלוב, מי נדחה מפני מי??? זה נקרא לקרא אל ה' **בחזקה**!!! ואנחנו צריכים את החזקה הזו... אנחנו כמעט ממלאים כעת שנה תמימה של צוק העיתים... שנה שלימה של מגיפה שהורגת בנו חללים... זה מצדיק אחת ולתמיד קריאה אל ה' ולא סתם אלא בחזקה... אז הנה... יש לנו כעת הזדמנות להיות עלובים ולקרא לה' מהמקום העלוב הזה... רבש"ע: עלוב ושאינו עלוב מי נדחה מפני מי... אנה ה'... לאחר שהראית עמך קשה... לאחר שהשקית את העולם יין תרעלה... אנה ה'... למען יחלצנו ידיך הושיעה מינך וענני ותגיד למלאך המשחית הרף.

בנביא עמוס (ז.) מובא שתי גזירות קשות שהקב"ה גוזר על עם ישראל... ואת שניהם... את שתי הגזרות האלו הצליח עמוס הנביא לבטל אותם לגמרי!!! אין?? עמוס אומר ארבע מילים:

ואומר ה' אלוקים, סלחו נא, מי יקום יעקב, כי קטון הוא!!! וז"ל המצודות: כי מי יקום את יעקב לעמוד על עמדו לכלכלו כרעב כי הוא קטן ואין בו כח ויכולת לכלכל את עממו למטא די ספקו **וכל העכו"ם שונאים אותו וכל יאצו לכלכלו וימות א"כ כרעב**

ומיד!!! מיד מתבטלת הגזירה... מיד כתוב **"ציום ה' על זאת, לא תהיה, אמר ה'!!** ושוב מיד אח"כ מגיעה גזירה אחרת... שתבא אש ותשרוף כל חלקה טובה... ושוב מגיע עמוס הנביא ובאותו מטבע לשון... **ואומר ה' אלוקים, זדל נא, מי יקום יעקב, כי קטון הוא,** ושוב מיד ה' מקבל את תפילתו של עמוס... ואומר: **ציום ה' על זאת, גם היא לא תהיה אמר ה'!!**

כתוב כאן שכשמגיעים לקב"ה בהכנעה... בקטנות... בעלבון... זה מעמד שיכול לבטל כל גזירות רעות!!!! (מי יודע... סו"ס "מעלה עמוס" וקבר עמוס הנביא זה ממקום מול הבית של אותו איש מנוקדים שמחרף כעת מערכות אלוקים חיים... סימנא בעלמא...) אז הנה!!! בשביל זה אנחנו טיפ טיפה עלובים... אם זה בשביל לעורר רחמי שמים ולהשיב חרון אפו מעמו מארצו מעירו ומנחלתו... כמדומני שזה שווה!!!

בא ניקח את עצמנו לידיים... נישא לבבנו אל כפים אל קל בשמים... כל מי שיבא אלינו ויתחיל לפטפט כנגדנו ולהתקשקש עם הפוליטיקה המדינית והפנים חרדית... נעשה לו סימן שאנחנו באמצע... באמצע להתפלל על אחינו... אנחנו באמצע דברים קצת יותר חשובים... יותר מטרידים... תסכים איתי...

להשתתפות בהוצאות

הגליון:

בנק:

חשבון 705284

בנק פאג"י

סניף 187

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

מה ההבדל בין התלונות של "בשלח" לתלונות של "שלח"???

מיד לאחר קריעת ים סוף עם ישראל מתחילים להתלונן!!! רוצים לשתות... רוצים לאכול... עכשיו: עד כמה שאני יודע... להתלונן זה דבר לא טוב!! כל חטא המרגלים היה חטא של תלונה... אבל!!! דווקא פה יש משהו מעניין... רש"י מדגיש שהתלונה שעם ישראל התלוננו שהם רוצים לחם... זו תלונה כהוגן!!! צדקתם בתלונה שלכם... ולכן את הלחם ה' יתן לכם בבוקר... בשעה נוחה... ובדרך חיבה טל מלמעלה ומלמטה כמנוח בקופסא... כי באמת מגיע לכם... בקשתם כהוגן... (לעומת זאת הבשר שבקשתם שלא כהוגן יגיע לכם בשעה לא נוחה)

וזה מאוד תמוה: וכי יש כזה מושג תלונה-- הגונה?? יש תלונות מוצדקות? אני יודע שלהתלונן זה אף פעם לא גישה... אתה רוצה?? תבקש... תתחנן... מקסימום תתבע לדין תורה... אבל להתלונן זה... זו נרגנות!!! נרגנות זה מסונף לכת לשון הרע בשערי תשובה...

והתשובה היא כך:

נכון! להתלונן זה אף פעם לא טוב... אין תלונה הגונה... רק מה?? סו"ס במשך החיים אנחנו מוצאים את עצמנו בשני צידי המתנס... כשהייתי ילד- אני הייתי המתלונן... וכעת התחלפו היוצרות... הילד שלי הוא המתלונן- והתלונות מופנות כלפי... בשביל זה יש לנו **שלח** ו**בשלח** כשהייתי בחור והתלוננת... יום אחד הגעתי לפרשת **שלח** ושם כבר קבלתי על הראש ולמדתי שאסור להתלונן... בסדר... הבנתי... התבגרתי... אני כבר יודע שלהתלונן זה דבר גרוע ותמיד זה גרוע... זהו... אני כבר לא מתלונן (הלוואי...) אבל חכה!!! כעת פתאום התחלפו היוצרות... פתאום הילד שלי התחיל להתלונן עלי... מה עושים עכשיו??

כעת!! מהעבר השני של המתנס... כאן הגענו לפרשת **בשלח** בפרשת בשלח התורה מלמדת אותנו איך לגשת לתלונות שמופנות כלפינו... כאן... בשלב הזה של פרשת בשלח... הקב"ה לא מגיע בטענות לעם ישראל... מדובר בתינוק שרק הרגע נולד... הוא לפני גיל בר מצוה... אנחנו עדיין לפני מתן תורה... כעת לא כ"כ מענישים את עם ישראל על התלונות... רק מה כן?? כאן הקב"ה פונה למשה ואהרן שעומדים כעת מהעבר השני של המתנס ומלמד אותנו לדורות איך לקבל תלונות... איך להתמודד מול תלונות... כאן הקב"ה מלמד אותנו ראש גדול לדעת להבחין בין שתי תלונות מסוגים שונים... יש תלונה הגונה ששווה התייחסות... ויש תלונה לא הגונה שצריך לדחות אותה... (שוב: ביחס למתלונן עצמו... להתלונן זה תמיד דבר שלילי... אבל ביחס אלי... המבוגר שאלי מפנים את התלונה... אני יכול להבחין בין תלונה לתלונה)

מה הכוונה?? מתי באמת התלונה היא הגונה ומוצדקת ומתי לא??

ובכן: יצא לי לשוחח עם יהודי בעל חסד גדול וגבאי צדקה מופלג... הוא אמר לי: היות ואני עושה הרבה טובות לאנשים אז כידוע... יש את הכלל: אם אתה עושה טובה למישהו תן לו אבן קטנה ביד... כי אם עשית לו טובה... יום אחד הוא עוד יזרוק עליך אבנים... לכן מומלץ לצייד אותו כבר עכשיו עם אבן קטנה... שלפחות לא תהיה גדולה... כן... לצערנו ככה זה!!! יש אנשים שכל שנתעשה להם יותר טובות ככה הם יותר יתלוננו עליך ויאיימו אותך...

עכשיו: למה זה ככה?? זה לא הנושא שלנו היום... כי שוב... בפרשת בשלח לא מדברים על אלו שמתלוננים... (זה שייך לפרשת בהעלותך שלח) כעת אנחנו מתמקדים באלו שסופגים את התלונות... שזה באמת לא פשוט... אתה יכול להיות בעל חסד ולעשות טובות לאנשים והם אח"כ מקללים אותך ומתלוננים עליך ורואים כך את האויב הכי גדול... וזה נורא!!!

זה מתסכל ברמות בלתי נתפסות!!!! ויש הרבה בעלי חסד שביום בהיר אחד פרשו!!! הם לא עמדו בזה... כשאתה עושה טובה לבן אדם ואתה מקבל כתף סוררת וכפיות טובה... זה... זה בלתי נסבל!!! אז זהו!!! שאותו בעל חסד אמר לי מה נותן לו כח לא להישבר מזה... הוא טען לי כך: באמת בהתחלה זה היה מאוד שובר אותי... מגיע אלי בן אדם ששברתי את הראש והפכתי את העולם איך לעזור לו... ב"ה הצלחתי... ובמקום יהדות לי הוא מתלונן עלי... **אבל!!! פתאום קלטתי ש... ש... רגע... רגע... בעצם למה הוא מתלונן דווקא עלי?? בעצם מה הוא רוצה ממני... ש... שילך אליך... למה הוא מגיע אלי ולא אליך???**

נו... למה באמת הוא מגיע אלי?? כי כנראה שבאמת יש לו מצוקה... ו... והוא מבין שאני הכתובת!! הוא מבין שאני יכול לעזור לו!!! זאת אומרת: הוא אמנם מתלונן... הוא צועק... אבל באותה מידה אפשר לקבל את זה כמחמאה... זה אתה!!! אתה יכול לעזור לי!!!

העיניים שלי נשואות אליך... טען לי אותו בעל חסד: למדתי לקרא את הצליל... כשאני שומע בן אדם שמתלונן עלי שאני לא עוזר לי מספיק... למדתי לשמוע פה ילד שבוכה לאמא בתובענות באמצע הלילה... מה הוא אומר בבכי שלו?? את אמא שלי!! קומי הרגע מהמיטה!!! אמא לוקחת ללב שהילד שלה בוכה בתובענות?? ממש לא... למה לא?? כי היא שומעת בתובענות שלו קריאה צודקת ואמיתית: גברת... את לא סתם עוד איזה זודה נחמדה מהרחוב... את אמא שלי... אז קדימה... אני צריך עזרה... ואתה אמא מודה באשמה... אני עומדת מאחורי זה!!! אני אמא שלך... אתה צודק... פנית לכתובת הנכונה...

אז זהו!!! על אותו משקל כאן: כשעם ישראל פונים למשה רבינו בתלונה: אנחנו רעבים... אז אמנם לא בסדר שזה מגיע בצורה של תלונה... אבל סו"ס יש פה יהודי שנמצא במצוקה!!! והוא פונה למשה רבינו ממקום של הכרה ש... שה' הוא הכתובת לעזור לי...

אז גם אם זה הגיע ממקום של תלונה וזה לא בסדר... **אבל יש פה תלונה הגונה!!!** הוא בסה"כ צריך משהו והוא פנה לכתובת הנכונה... מה תרצה... שהוא ישתחוה לפסל מיכה שיצא איתו ממצרים ועליו הוא יתלונן?? זו לא סתירה משה רבינו נוף בעם ישראל שהם מתלוננים כי לא צריך להתלונן... אפשר לבקש יפה... אבל ביחס למשה רבינו עצמו... הקב"ה מכין אותו... לא נורא... אם הם מתלוננים עליך... זה רק סימן שהם יודעים את הכתובת הנכונה... מי יתן והיה לבבם זה להם... שתמיד יזכרו שזו הכתובת הנכונה...

את המסר הזה בריא מאוד להחדיר לראש!!! זה מאוד מרפא את הרגעים הקשים האלו... מהיום תכניס לראש: אם עשית טובה למישהו והוא כעת מגיע ועסוק בלהתלונן למה אתה לא נותן לו עוד... הוא כאילו שכח מה עשית לו עד כה... אז יש לך טעות!!! נדמה לך שהוא שכח... אם הוא היה שוכח הוא היה מגיע אלי ולא אליך... אם הוא מגיע אליך סימן שהוא זוכר יותר מידי טוב שאתה היית מלאך החסד שלו... ולכן הוא חוזר אליך... אז זה שחסר לו טאקט והוא לא יודע לדבר יפה... זו לא סתירה שאתה יכול לפרש את זה כמחמאה... קח את זה למקום של תלונה הגונה!! כן... ה' כנראה זיכה אותי להיות הבנק שלי... הוא שולח דרכי חסד והטבה לברייתיי... והיהודי הזה בא לתבוע... זכה בי... להפנים זאת!!!

לאור ימי השובבי"ם, ניתן לקנות את הספר **"וימאן" העוסק בעניינים הקשורים לימי השובבי"ם ונותן כח ותעצומות להתמודד בענייני קדושה ושמירת העניינים**

ניתן לקנות במוקדי ההפצה של גיליון זה ובישיבות הקדושות,

לברור הנקודה הקרובה אליך: 0527683095

ניתן לקנות באותם מוקדים גם את הספרים אהבתי ו- ואהבת.

"סוסינתא אבל לפניך..."

אני לא יודע אם הדור הצעיר בכלל יודע שהיה פעם כזה רכב... אבל זה היה ה"סוברו אברכים" המקורי... אבל היה כזה סטיקר מאחורי הרכב ש... נכון... אמנם זה סוסינתא... אבל היא לפניך!! מה שנכון נכון...

כלפי מה הדברים אמורים??

יש פסוק בשיר השירים: "לסוסינתא ברכבי פרעה דימיתך רעיתך", אומר הנפש החיים דבר נורא: "...רואה לומר כמו כסוסינתא פרעה שהיה הפך מנהגו של עולם שהרכב מנהיג לסוס ואילו כפרעה וחילו הסוס מנהיג את רוכבו כן דימיתך והמשלתיך רעיתי על זה האופן ממך, שאף שאני רוכב ערכות עם כל זה כניכול את מנהיגה אותי על ידי מעשיך, שעניין התחכמותי כניכול להעולמות הוא רק כפי התעוררות מעשיך לאן נוטים" עכ"ל

אומר הקב"ה לאברך כולל: כן... אתה סוסינתא... אתה כבר שבעינים מרגיש סמרטוט... ביביסטר על הילדים ומסתובב איתם הלך חזור... ואתה מרגיש סוסינתא...

אבל תדע לך שאתה לפני!!! אתה המוביל!!

אם גזרה חכמתו יתברך שאתה כעת בשבועות אלו תאלץ ללמוד פחות ובמקום זה תהיה עסוק בלדת לזה טושים לצעיר... ולהרגיע את זה... ולהכין לזה סנוויץ... ולזה שוקו... הרי אנחנו לא הזמנו את זה...

מי הזמין את זה?? הרבש"ע!!! כנראה שיש צורך בזה בהנהגת העולמות... כנראה כעת צריך תגבורת של רחום וחנן וארך אפיים ורב חסד ואמת... והיות ואתה הסוסינתא... הקב"ה שם אותך מקדימה שאתה תנהיג את כל ההשפעה... לכן אתה כעת צריך להיות בעמדה של רחמים!! בעמדה של הכלה וסבלנות אין קץ על כל המשתמע בזה... ולפעמים יוצאים לך קרנים... ו... ואתה בכל זאת נושך שפתים וממשיך הלאה... כן!!! כן יכבשו רחמי יתברך... ואפילו אם חלילה יוצאים קרנים ויש קורונה בעולם... הרי הסוסינתא שלפניו יתברך!!! הסוסינתא הזו המשיכה לסחוב... המשיכה להתנהל לאיטה לרגל המלאכה ולרגל הילדים... ואז התעוררות המעשים שלנו יעוררו רחמי שמים שהקב"ה ירחם על ברייתיי... אפילו שאנחנו לא ראוים...

כן!! הדברים הם לא פשוטים... הם לא כמו שאנחנו רואים אותם... אם אברך כולל צריך בימים אלו לנטוש את הדף גמ' ולהיות ביביסטר... זה לא ביבי... זה גם לא הקורונה... כשיש לך עסק עם אל תקרי בניך אלא "בוניק"!!!! שום דבר שם הוא לא במקרה... בהנדסת בנין כל דבר מחושב על המילימטר... אם כך היה צריך לעשות בשבועיים האחרונים כנראה שיש פה משימה מסוימת... יש פה איזה הנהגה מסוימת בשמים שיכולה להתעורר גם בצורה הזו... למבינים בלבד...

ווי ווי ווי... המילה הראשונה של "ויהי" בשלח...

פרשת השבוע מתחילה עם המילים: **ויהי!** בשלח פרעה... המדרש רבה מאוד מאריך לבאר את המילה הראשונה הזו... המדרש אומר שויהי מלשון וי ויי... אוי וי... מה קרה?? אל תשאל... רחמנות על פרעה...

פרעה כבר מכיר את עם ישראל שנים ע"ג שנים... כבר מאתיים ועשר שנים הוא מכיר אותם... והוא לא שם עליהם שקל... השפיל אותם... זלזל בהם... התייחס אליהם כמו חומר בניה... הכניס אותם בתוך היציקת בטון... זרק אותם ליאור ורחץ בדם שלהם... והנה!!! בדיוק ברגע האחרון... בשניה האחרונה!!! ברגע שעם ישראל יוצאים ממצרים ועושים לו שלום שלום... בדיוק אז הקב"ה בבת אחת פוקח את העיניים של פרעה והוא מגלה לתדהמתו עם מי היה לו עסק... מי זה עם ישראל...

כך היו ישראל במצרים גל של כרורות... כיון שיאלו נעשו פרדס רימונים שנא': 'שלחין פרדס רימונים', נעשו כנפן היין שנא': 'גפן ממצרים תסיע', נעשו שורות שורות, ראוכלן שמעון וזוי ויהודה... נטע בה כל מיני בשמים שנא'... נטע בה תפוחים... ולא עוד אלא שקמה עשירים היו בהם כמה חכמים, כמה בעלי אומנויות... פרעה ראה אותם שורות שורות, כהנים לויים וישראלים, דגלים דגלים... אותה שעה התחיל קורא ווי ווי... התחיל קורא ואמר: אוי לו לאותו האיש שכך הוציא מתחת ידו לכן נאמר "ויהי בשלח פרעה". אוי... חבל שאין מקום ביריעה להעתיק את כל האריכות של המדרש... מומלץ לעיין שם... מה שבטוח... בשביל פרעה הרגעים של יציאת מצרים היו רגעים של תדהמה מוחלטת!!! תחשוב... סו"ס עם ישראל היו בני מיעוטים שמפוזרים להם בכל קצוות מצרים... פה אחד שם אחד... חמור טוב... מה כבר יכול להיות... והנה פתאום כשהגיע יציאת מצרים... הקב"ה בבת אחת אסף את כל עם ישראל למקום אחד... מה שנקרא "להצטלם עם החתן..." בטח... חסד נעורייך אהבת כלולתיך... פתאום פרעה פותח עיניים והוא רואה איך שלכל יהודי יש את התפקיד היחודי שלו בהנהגת היחוד!!! איך שלכל יהודי יש את הנשיקה המיוחדת והאישית שהוא קיבל מה' באותו יום. בקיצור: "נמשלו ככוכבים!" בבת אחת הקב"ה מראה לפרעה איזה אוצר בלום היה לו בידיים עד הרגע הזה... ו... רק כשהם יוצאים!! רק אז פרעה מגלה את מה הוא הולך כעת להפסיד... ויהי... וי... מה שפרעה הפסיד...

ממצרים... וכעת מתגלה לפנינו עולם שלם!!! בשבריר שניה שהאדם עובר מעולם השקר לעולם האמת... ברגע אחד הכל מתבהר... ברגע אחד הכל נהיה מובן... נשמה לא צריכה שתי שניות בשביל לקלוט את התמונה... (זה סוג הדברים שאנחנו לא מסוגלים להבין אותם... בתוך מאסרי הגוף יש זמן... אורך זמן להבין... אצל נשמה זה לא עובד ככה... הכל מובן ברגע!! וגם אצל פרעה... ברגע שה' עבר בארץ מצרים בגילוי שכניה... גם פרעה מסוגל לקרא את כל המפה ברגע אחד ולקלוט את כל היקף המשמעות של מה שקורה כאן...) ובאותה שניה שהאדם אומר שלום לעולם... בבת אחת הוא קולט איזה אוצרות אינסופיים התגלגלו לו עד רגע זה בין הרגלים... פתאום הוא מבין איזה אינסוף הוא הפעל בכל שבריר שניה של שמירת עיניים ועמידה בניסיונות דורנו... פתאום הוא מבין מה הוא עשה בכל רגע שהוא לא!!! לא _____ (למה שאני אפרט... כאן כל אחד יכול למלא לפי הניסיונות הפרטי שלו... כל אחד וה' ישב אדם **ולא עשה עבירה**" שלו... שאתה בעצמך לא מעלה על דעתך מה אתה עושה פה... אתה רק יודע שיש לך פיתוי שפל שהיית רוצה ולא!!! האם יש לך את העיניים לראות איזה מכרה זהב זה בעולם האמת... את זה רואים רק ב"יציאת" מצרים של הנשמה) פתאום אתה מגלה כמה יקרה היתה כל מילה תורה ותפילה שיצאה מהפה שלך... פתאום אתה מגלה מי אתה... איזה גדול אתה!! בעולם האמת כבר לא רואים אנשים לפי מדדים של גובה ומשקל וצבע פנים וסרולוגי... כשהנשמה יוצאת מהמצרים שלה... היא רואה את כל הבני אדם שסביבה באור אחר!!! היא רואה נשמות... היא קולטת ברגע אחד עם מי היה לי עסק... בקיצור: הכל נהיה מובן באותו רגע...

ואז מגיע הרגע הקשה ביותר!!! הרגע של פרעה שהתחיל צווח ווי...

זה לשונו: "בעת שמוכיחין את האדם מביתו לקברו אז תפקחנה כל חושי ורואה מה שלל היה יכול לראות בעת חיותו. ומראים לו עונשי גהינם ותענוגי גן עדן ורואה איך כילה ימיו בהבל וכל כספו וזהבו אשר עמל עליהם הס ללכניס ולחוחים בעיניו. כי בגללם קנה לנפשו עונשי גהינם וגם הפסיד תענוגי הגן עדן, וכמה שעות בכל ימי חייו הלכו לכטלה אשר בכל שעה יכל להרוויח תענוגי גן עדן בתענוגים נפלאים, ומחמת גודל התשוקה שהוא רוצה להתעדן שם מוכן הוא להיענש בעונשים קשים ומרים ולכזב אח"כ לתענוגי הג'ע. ואין ככה אדם ללזין גודל שכרה ליבו וחרטתו. ואם היה לאדם בעולם הזה אחד מאלף אלפים חלק מהלעזר שיש לו שם בעוה"ב, היה מוכרח למות מחמת שלל היה יכול לסכול גודל הלעזר. ואומר שם הגאון: שזה הצער היותר גדול של הנשמה עוד יותר מכל יסורי הגהינם!!! אגב: זה הפשט בגמ' יומא (כ): שאומרת שברגע שהנשמה יוצאת מהגוף... קולה נשמע מסוף העולם ועד סופו!!! מה הכוונה?? הרגע הזה של ה"ויהי בשלח"!!! שדווקא ברגע שהנשמה מעבירה מבט חטוף אחרון על העולם בדיוק ברגע הזה היא מבינה מה היא יכלה לעשות בכל ה-210 שנים שהיא היתה פה... זו כזו יציאת נשמה (תרתי משמע) ש... שקולה נשמע מסוף העולם ועד סופו...

בקיצור: הפרעה הזה שצועק ויי... זה כל אחד ואחד מאיתנו... כשמגיע הרגע שויהי בשלח!!! התחיל

פרעה צווח ווי... אוי ווי מה הפסדת...

ואגב: הרי מי אומר את זה?? הגאון מוילנא... נו... האם גם נשמתו של הגאון מוילנא צעקה ווי ביציאת מצרים שלה??? **לא!!!** מאיפה אנחנו יודעים שלא?? כי כולנו מכירים את המעשה המפורסם שזה בדיוק מה שהגאון בכה ברגעים האחרונים לפני שהוא הסתלק מן העולם... הוא בכה על מצות יציאת שבכמה קופיקות אפשר לרכוש אותה ולזכות לנצח נצחים... מי שיודע להגיד ווי ווי כשהוא עוד כאן בעולם הזה... הוא כבר לא צריך להגיד ווי ווי מה הפסדת כשהוא בעולם האמת...

אם פרעה היה מבין עניין ויודע להגיד ווי ווי כשעם ישראל היו עדיין בתוך מצרים הוא לא היה צריך להגיד אוי ווי בויהי בשלח!!!

זה בדיוק המסר שלנו לפרעה שבתוכנו!!! פרעה שלי... פעם הבאה... אל תזכר מאוחר... אל תחכה ליציאת מצרים שאז תקלוט מה אתה מפסיד... תזכור כבר עכשיו!!! והחי יתן אל לבו... נפשי נפשי: אל תזכרי למרוט את שערות ראשך ביציאת מצרים של הנשמה... כעת!!! כעת תתפסי את עצמך לידים... כעת תתחילי לזעוק ווי ווי... על כל עשר דקות של בזבז זמן מול קוי נייעס וכל מיני ראינות של מידע הקורונה או בחירות... על כל בזבז של עשר דקות בחיים... כבר אז תצווח ווי!!!

המסר הזה הוא אמת!!! אמת צרופה וטהורה!!! בא ניקח את זה לעצמות!!! נפנים את זה... ונבין שיש לנו מה להפסיד!!! יש לנו מה להפסיד!!! יש לנו מה להפסיד!!! לא להיות פרעה שקולט עניין ברגע שאחר... לנצל את הזמן... לנצל את האפשרות שיש לנו לצבור עוד תורה ומעשים טובים... עוד מצוות... עוד עמידה בניסיונות...

עד כאן דברנו על "ווי ווי... בעיקר מהזוית של בזבז זמן... שפרעה האישי שלי הולך לאכול את הלב על כל דקה שהוא בזבז על שטויות... **אבל כעת נחזור לפרעה המקורי**... פרעה המקורי זלזל בעם ישראל... הוא לא העריך אותם... וביום שאחרי הוא קלט עם מי היה לו עסק!!! וגם בזה יש לנו הרבה הרבה עבודה!!! לא רק זמן צריך להעריך... צריך גם להעריך את כל היהודים שמסתובבים בד' אמות שלי... שאותם פרעה לא העריך... **ו... ו... ואני???** פרעה זרק אותם ליאור... **ואני???** פרעה עשה מהם חומר בניה והכניס אותם בבנין... **ואני מצדידי???**

האם אני יותר טוב מפרעה בנקודה הזו??? **אאאפס... לא יודע...**

אני אתן לך דוגמא: יש לי אח שהוא חינוך מיוחד... מטבע הדברים הוא כזה שקט ובודד ומסכן... אין לו מה לספר... והוא לא מעניין...

ומאז שפרעה עומד לי מול העיניים עם הפיג'מה וצועק ווי ווי... מאז כל פעם שאני פוגש את אח שלי הזה אני חושב לעצמי: רגע רגע... הרי יש לו נשמה שבטח היא הרבה יותר מתוקנת ומרוממת מהנשמה

ותכל'ס... כל הסגר הזה והאשה שיוצאת לעבוד או עובדת מהבית... והילדים על הראש והוא כל הזמן צריך להתרוצץ ולהתקשקש איתם והוא מרגיש כזה סמרטוט.. והוא לא מעלה על דעתו שכשהוא הולך ברחוב כל עליונים ותחתונים מזדעזעים מולו ומצביעים ואומרים: הנה הדמות שלו מוכרת לנו מהמרכבה... זה ממש יעקב אבינו כפשוטו... שמתנהל לאיטו לרגל המלאכה ולרגל הילדים... אותו אברך לא מעלה על דעתו שדווקא בימים הקשים האלו הוא עושה את העבודת ה' הכי נשגבה בעולם... מה? **מה שצריך!** זה יעקב אבינו!!! יעקב אבינו הוא מצד אחד הבחיר שבאבות ומצד שני הכי קל להתחקות אחריו... למה??? כי יעקב אבינו לא עושה משהו מוגדר ומסוים! יעקב אבינו בסה"כ עושה מה שצריך!!! כל פעם לפי העניין... יעקב אבינו הוא עמוד התורה!!! ש... שמה זה אומר תורה??? זה אומר שכל בוקר יעקב אבינו קם ומסתכל ימינה ושמאלה ושואל את השולחן ערוך מה כעת צריך לעשות!!! זה נקרא תורה!!! וכשאדם ככה חי... אז מהלך כאן ספר תורה חי שעליונים ותחתונים צייתין ליה זה יעקב אבינו בעצמו... וכידוע: לעשות מה שצריך זה ממש ממש לא מרשים... כי יום אחד צריך ללבוש מסיכה... ויום אחד צריך לעשות חיסון... ויום אחד צריך לשמור על הילדים. ויום אחד ב"ה אפשר לשבת וללמוד בלי הפרעה. ויום אחד צריך לשתוק ולשתוק ולהבליג... ויום אחד צריך לשלוח פקס לעשיו... ויום אחד צריך לקבל אישור מלבן... והמכנה המשותף בין כל הרשימה הזו שמי שעושה מה שצריך הוא עמוד התורה!! ובפרט בשבועות אלו עם הסגר שכמעט א"א להיכנס לשום נושא... אלא כל רגע צריך שוב לשאול את התורה... כן... מה עכשיו צריך לעשות... כעת אף אחד לא יכול לדעת מה המעלה העצומה של מי שחי ככה... חוץ מכמה אבנים שהוא בדיוק דורך עליהם ורק להם יש רשות לדעת את הסוד הגדול איזה זכות נוראה יש להם שעליהם יניח צדיק ראשו!!!

יום יבא ופרעה יתחיל לצעוק וי... הפרעה הזו הזו אני בעצמי... כשאני פתאום אקבל את העיניים לראות מה עשיתי בכל הימים האפורים האלו... שה' רצה שאעשה מה שצריך!!! ואמרתיו אוף... שוב מסיכה... שוב סגר... ופתאום אני מגלה איזה תיקון ופעולה נעשתה בשמים מכל הדברים המסתוריים האלו שנדרש מאיתנו לעשות... כשאני אבין מה עשיתי בתקופת האלו אני אצווה וי... אולי לא וי כמו פרעה... כי סו"ס עשיתי... אבל עכ"פ וי ממקום של סליחה... ה' סליחה שהתלוננתי... סליחה שלא הבנתי מה פעלתי בכל מה שעשיתי... אם הייתי יודע לא הייתי מתלונן...

מי שיצחק וי וי עכשיו בתוך מצרים... לא יצטרך לומר את זה ב-בשלח...

שהתמונה הזו לא נכונה!!! תשכח מזה!!!

ולמה? מסיבה פשוטה: אי אפשר לעמוד עם שנים עשר אלף איש מאחורי דלת בשקט!! זה... זה לא שייך... זה לא עובד!!! אם היו שם 12.000 איש מאחורי הדלת... אשתו של ר"ע היתה קולטת ש"מישהו" עומד שם מאחורי הדלת... אין ממצב שלא... למה??? ככה!!! מי שפעם היה באירוע שיש בו 12000 איש מבין מה אני מדבר... ציבור כזה גדול זה לא משהו שאפשר להעמיד אותו מאחורי דלת בשקט ולהקשיב... נו... חבל על הזמן... לא יכול להיות... נקודה... ואתה מבין את זה...

אבל!!! מה כן יכול להיות??? מה לגמרי לגמרי יכול להיות???

יכול להיות שאתה!!! הישיבוה' יורד כעת לפנימייה לאחר יום שלם של שטייג... ובזה"ק כתוב שמגייעים איתך רבבות רבבות של מלאכים... לא שנים עשר אלף אלא הרבה יותר... וכרוז עובר לפניך: פנו מקום לצורת המלך!!! ותכל'ס בשטח... באותה שעה בפנימייה אף אחד לא סופר אותך... אף אחד לא מתפעל ממה שעשית היום... ואף אחד לא רואה נר שדלוק מעליך עד השמים... כן... קח את זה בחשבון... יתכן שתוך כדי שכל פמליא של מעלה מזדעזעת ממך... יתכן שבאותו רגע ממש יש בחור אחר בישיבה שכולו רוח וצלצולים והוא יותר מרשים ממך וכולם יותר מעריכים אותו ומכבדים אותו... וקח בחשבון שגם יגיע השווער הפראייער שיחטוף אותו לפניך (ויכניס אותו לכלוב מזהב...) וזה לא סותר בכלל!!! ויהי רגעים קשים שאתה תתקשה להבין את זה... וזה באמת קשה... מה... עד כדי כך אנחנו נמצאים במחבואים??? ש... שאין שום תיאום עמדות בין הערכה העצומה שאבא שבשמים מעריך אותי בשמים לבין מה שרואים פה על פני השטח??? אבל כן!!! שתבין: זו לא פשלה... כי זה... זה הרי כל הסיפור... זה הרי כל התרגיל... בתוך מצרים פרעה לא מעלה על דעתו את מי הוא זורק ביאור... ורק ביציאת מצרים הוא פתאום קולט!! היציאת מצרים הזו עוד בא תבא... סוף הכבוד לבא ואז פרעה יצחק ווי ווי... כל מיני כאלו שלא ידעו להעריך אותך ולא ספרו אותך פתאום יעמדו משתוממים מאיפה הוא צמח... וזה יקרה!! וזה לא יארך 210 שנים... זה קורה!!! כיון דנטב נבט...

אגב: אני יכול להגיד לך מידיעה... אחד ממקורות הראשיים של הוצאת שם רע על תלמידי חכמים... **זה החברים שלהם מהעבר!!!** דברתי עם איזה פרצוף אחד שהתחיל לדבר סרה בתלמיד חכם אחד גדול... והוא מספר לי... הוא?? הרב הזה... מי הוא בכלל... אני מכיר אותו... הוא היה כככה איתי בישיבה... הוא אפילו רצה ללמוד איתי חברותא כמה פעמים ו... ולא הסכמתי... עוד אחד... נו... אין זה נשמע לך?? הוא כמעט הצליח לשכנע אותי... תקשיב... יש פה חבר... אחד שהכיר את אותו גדול מקרוב... הוא יודע מה שהוא מדבר... אבל תוך כדי השיחה... אני פתאום שם לב שיש פה צליל... **צליל של פרעה!!!** צליל של "ויהי בשלח פרעה..." צליל של בן אדם מתוסכל שלא מסוגל לעכל איך יכול להיות שאותו ת"ח היה איתי באותו ספסל... ולא ספרתי אותו ולא שמתי עליו שקל... והנה אני נשארתי במצרים והוא **יצא יצא** תלמיד חכם... אתה מבין את התסכול הזה? אתה מבין לבד שמסביב כל ת"ח יש את מעגל של כמה פרעונים מתוסכלים שזועקים ווי ווי... וכשהווי ווי הזה מגיע ממקום של חוסר פרגון אז מה הפלא שמאחורי כל תלמיד חכם יש לך את הקופה של שרצים האלו שמרכלים על העבר שלו... קח בחשבון!!! לפחות תבין על מה זה יושב...

שלי... וההרואיה שלנשמה שלי יש עוד הרבה מה לעשות... ואילו הנשמה שלו צריכה הרבה פחות לתקן... עכשיו: אם היו לי העיניים של האר"י הקדוש והייתי יודע איזו נשמה עומדת לפני כעת הרי הייתי כולו נרתע לאחורי ומזדעזע ורץ לפניו ומכבד אותו... אז מה... אני מחכה להיות פרעה... אני מחכה שכשאגיע לגיל 120... אני פתאום אגלה מי היה האח שלי הזה ואני אתחיל להגיד ווי ווי... מי עמד לצדי ולא התייחסתי אליו בכבוד הראוי... אני לא מחכה ל"ויהי בשלח פרעה..." אני רוצה להיות החכם שמבין עניין בזמן!!! שידוע לתת את הערך הנכון כשזה רלוונטי!!! וזו עבודה!!! כמובן שזה מילים יפות... לבצע את זה בפועל זה עוד סיפור... וככה זה בכל דבר בחיים שלנו כיהודים...

צריך להכניס לראש ולזכור כל הזמן שאנחנו נמצאים בעיצומו של משחק מחבואים מאוד רציני!! זה לא משחק מחבואים של ילדים... זה מחבואים מאוד יסודי... וזה כל הטריק והתרגיל כאן בעולם הזה...

יש מושג בעולם היהודי שנקרא "אליהו הנביא..." ממתי שהייתי ילד הכניסו לי בראש שאם אתה רואה איזה בן אדם מסכן שהולך ברחוב... אל תמהר לצחוק עליו... לך תדע... אולי זה אליהו הנביא... כן... כולנו גדלנו על הסיפורים האלו... על אנשים שמאוד מאוד השתוקקו לגילוי אליהו... ותכל'ס כשאליהו הנביא הגיע... הם עשו לו "פתח אליהו" וזרקו אותו מהחלון... **מה טמון בכל הסיפורים האלו?** זה סיפורים מובהקים נוסח ידישקייט!!! כי אנחנו כיהודים מוכרחים תמיד לזכור ולשנן שהדברים הם לא כמות שהם נראים על פני השטח... אתה יכול לעמוד מול יהודי הכי פשוט ותכל'ס... מדובר בנשמה גבוהה מאוד... אתה יכול להרגיש כעת עם המצב רוח הכי בטטה והכי ירוד... וזה לא סתירה שברגע זה יש רעש גדול בשמים ממה שהיית רוצה לעשות כעת בשביל לרומם את המצב רוח ואתה לא עושה... (שישאר בינינו... אף אחד לא צריך להבין על מה אנחנו מדברים) זה שאתה לא באאורות... זה לא מפריע כעת בשמים לפעול גדולות ונצורות... וזה המסר שטמון בגילוי אליהו האלו... אדוני היקר... תבין שאנחנו פה במחבואים... תזכור ותשנן לעצמך כל הזמן שבעבודת ה' הדברים הם אף פעם לא כמו שאתה רואה אותם... אליהו הנביא יכול להיראות לך השלמזל הגדול ביותר... והרגעים הגדולים ביותר יכולים להיראות לך הרגעים הכי סמרטוטיים... ואם אתה באמת מרגיש לא שווה... יתכן שאתה בעצמך אליהו הנביא...

רק בתור המחשה קטנה... עד כמה הדברים הם לא כמו שאנחנו רואים:

ראיתי פעם ספר של ילדים על רבי עקיבא שהגיע הביתה אחרי 12 שנה ונעמד מאחורי הדלת... יש שם ציור שרואים שם את רבי עקיבא עומד מאחורי הדלת יחד עם 12.000 תלמידים... וכככולם... כל ה-12.000 תלמידים עומדים שם מאחורי הדלת בשקט בשקט... ש... ש... ש... לא תדע שהוא מאחורי הדלת... ורבי עקיבא מקשיב... **אז זהו!!! שאני מודיע לך חגיגת**

סוף שנה מתקרב... לסיים את כל הדוחות...

גלגלי המערכת מתחילים את כל הדימוס... כעת אין רגע אחד פנוי בסנהדרין כ"ג של העיירה שלנו... הנחש למה?? מתחילים להתקרב לסוף שנה יהודית!!! עוד חודש וחצי א' בניסן... עד אז צריך לסגור את כל התיקים... בר"ח אדר יתכן שתגיע לכאן פיקוח וביקורת חיצונית של שבת הלוי מטעם לשכת הגזית עם גיבוי מהמלך לבדוק מה מתקדם עם כל התיקים והדיונים של השנה האחרונה שצריך לסיים אותם ואי אפשר יותר לדחות אותם עד שנה הבאה... הנה... בשבוע האחרון הגיעו פה שני גיסיים לקבל מלכות בבית דין על עבירה ישנה משנה שעברה... מה קרה?? לפני כמעט שנה היה קרבן פסח... ויש פה משפחה מסועפת שמקריבים מידי שנה קרבן פסח משותף... ר' יענקל היה השנה מוכבד בשחיטת הפסח... והנה... הוא כבר הגיע לשחוט לשם אוכלו ולשם מניו... ואז נישג אליו אחד מהגיסיים והודיע לו בשקט... שמדיעה אישית... הגייס השלישי המשותף שלנו ר' יצחק... אני יודע שהוא לא היה כ"כ בעניינים בבדיקת חמץ... הוא עשה את זה חפיי... וגם אחרי בדיקת חמץ ש"מה שמשייר יניחנו בצניעא" הוא לא עשה עסק... והערתי לו שזה לא בסדר הזהרתי אותו והוא לא התייחס... (אני דן אותו לכף זכות... הוא פשוט היה מידי מוטריד מאיזה ספק מום שהתפתח אצל הבכור שהוא טרח והביא עד ירושלים... ולכן הוא לא היה פנוי לשום דבר אחר...) ותכל'ס אני כמעט בטוח שיש לו חמץ בבית... והוא משום נעלב שאני אומר לו את זה... לא מוכן לשמוע... נו... אנחנו עומדים כעת בבית המקדש... המוני אנשים!!! אני כבר עומד עם הסכין שחיתה... ואותו גיסי מגיע אלי עם כזה מידע... תגיד לי: מה אני הולך עכשיו לעשות עם המידע הזה?? מה... אני אעשה הפגנה... אעצור את הכל... וללכת עכשיו לברר מה קורה עם הגייס של ר' יצחק... לבנותיים תסיים הכת הראשונה וגם הכת השניה... ואנחנו נקריב עם הכת השלישית- העצלנית... איזה ביזיונות... אמרתי לו: תקשיבו... לא יודע... אני לא מקבל את הלשה"ר הזה על הגייס שלי... אני סומך עליו שהכל בסדר וכל טוב... ושחטתי את הפסח!!! ויהי בחצי הלילה... והגייס שלנו הנחמד מגלה לחרדתו כמה כזיתים מוכבדים בתוך רשותו... וכל המשפחה על הרגלים...

גם אני וגם הוא... שנינו עברנו על לאו שיש בו מעשה... שנינו קבלנו התראה... ושנינו חייבים מלקות... ר' יצחק לוקה על "בל יראה ובל ימצא" ואילו ר' יענקל לוקה על "לא תשחט על חמץ דם זבחי" ואכן!!! בשבוע האחרון- כעת בחודש שבט... שני הגייסיים הגיעו לסגור את הפינה ולספוג את הארבעים... אבל יש לציין שהגייס ר' יענקל כמעט התחנן בבית דין שכולם ידעו על איזה "מחדל" הוא לוקה... סו"ס יש הבדל כגול בין מחדל של "בל יראה ובל ימצא" למחדל של "לא תשחט על חמץ דם זבחי" וכמובן שהיו אנשים שהתבלבלו ביניהם (כ... כמו שהגמ' ביזאא אומרת: למה הדבר דומה לשתי נשים שלקו בבית דין אחת קלקלה ואחת אכלה פני שביעיית אמרה להן אותה שאכלה פני שביעיית בבקשה מכם הודיעו על מה היא לוקה שלא יאמרו על מה שזו לוקה זו לוקה)

אגב: לרבים השאלים והמתעניינים מה מצב הייחסים בין שני הגייסיים לאחר האי נעיומות של המלקות??

יש לציין שלאחר מעמד המלקות שני הגייסיים הכאובים נפלו אחד על צווארי השני והתחבקו... ובאותו מעמד הם הבהירו חגיגית שגם השנה הם הולכים להימנות יחד על קרבן פסח...

עכ"פ תחשוב שיש עוד עשרות אם לא מאות מקרים כאלו שהצטברו במשך השנה האחרון לשולחן הסנהדרין ויש דברים שיש נטיה לכולם לדחות אותם... וזהו!!! עד א' בניסן צריך לבצע את כל הפסקים... בפרט שהשנה זו שנת קורונה ויש אינספור דיני תורת על דינא דגרמי וגרמא... (ומה תגיד על כמה מקרים של גנבות שיש עדים שמעידים שראו אותו אבל תכל'ס היה לו מסיכה... והוא מכחיש שזה לא היה הוא...) ויש גם דברים משמחים... סו"ס בשנה האחרונה היו פה כמה וכמה יהודים שחייבים!!! חייבים קרבן תודה מדאורייתא ומדרבנן... אנשים שממש "הגיעו עד שערי מוות" ויזעקו אל ה' בצר להם ממצוקתיהם וישעים... ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם" ומכל מיני שיקולים של ברב עם הם עדיין מתעכבים ולא עלו לירושלים להקריב קרבן תודה... סו"ס הם רוצים שכל השטיבל ישותף בהודאה הגדולה ועוד תרי מינייהו רבנן... וכל פעם שהם כבר כמעט רצו לעלות... תמיד התברר פתאום שיש עוד מישהו שעוד שניה מסיים "עם זה" וצריך לחכות לו... בקיצור... אתה מכיר את זה... אבל תכל'ס!!! בבית דין יש קלטר מיוחד של "חייבי עולות ושלמים ממשכנים אותם"!!! יש רשימה של כל היולדות שחייבות עולות וילדת... וכל אסירי התודה שחייבים קרבן תודה... ובימים אלו שלוחי ב"ד התחילו לנשוף בעורף... באיום אחרון לקראת נטילת משכון... זהו!!! מתנצלים... התארץ הקרוב לעליה לירושלים כבר לא יכול להידחות יותר... אל תשכח שבחודש אדר שבער היינו בעיצומו של סגר הרמטטי... ויש הרבה הרבה יהודים שהפרישו מחצית השקל ולא הספיקו להביא אותו לירושלים... בימים אלו מתארגנים לסיים סופית את הגביה של התקליו עתיקין... בשביל להיות פנויים לקראת א' אדר לגביה של השקלים החדשים...

--- השבוע היה ט"ו בשבט... ובשנה הזו במיוחד היום הזה נקבע ליום העניות העולמי!!! כן... ביום הזה ר' חצקל התנסה בבית הכנסת יחד עם כל עניי ישראל לעצרת תפילה וזעקה... כן... ט"ו בשבט הזה הוא יום מאוד גורלי בשביל ר' חצקל... אל תשכח שבט"ו בשבט הזה התחילה השנה הששית של האילנות שהיא שנת מעשר עני!!! שהמשמעות היא שאם ה' יברך את האילנות בשנה הזו... הולכת להיות תקופת רווחה מאוד נחוצה לר' חצקל... זה מרווח נשימה שמאוד יכול לעזור לו לצאת ממעגל העוני ולחזור לתלם... בפרט!!! בפרט כשמדובר בשנה הששית... ש... שבשנה הבאה זה שמיטה שאז אין לקט שכחה ופאה, אין פרט ועוללות... כי בשמיטה השדה היא הפקר... והיא הפקר לכולם!!! כך שהמעשר עני בשנה זו הוא הכנסה ממש קריטית בשבילנו... ור' חצקל עמד בתפילה וזעק: ה'!!! תרחם עלינו... אני לא רוצה לצאת שנה הבאה לעמון ומזאב... אל תצריך אותי לצאת מארץ ישראל... כן... חכמים תקנו שבעמון ומזאב ובמצרים יפרישו מעשר עני אפילו בשנה השביעית!!! כדי שהעניים יוכלו לסמוך על זה... ר' חצקל נזכר בשמיטה הקודמת... איך שהתרוצצו וכיתתנו את רגלנו עד ארץ עמון ומזאב בשביל לקבל אשטיקל מעשר עני... ובמסע הבא נסענו למצרים... אנה ה'... ויהי נכסי מוצלחים וקרובים לעיר!!! תעזור שלא נצטרך לכתת את רגלינו לשם... תפילת העניים לבטח עלתה לשמים... תפילה לעני כי יעטוף... פנה אל תפילת הערער ולא בזה את תפילתם... למחרת!!! נקישות בדלת של ר' חצקל... מי שם??? משלחת של נציגים מטעם לשכת הגזית!!! אוה... איזה פחד... כמה זכיתי... כן... אני יודע שהגעתי לכאן בשביל למשכן את חייבי עולות ושלמים... אבל מה אתם רוצים ממני... אני כבר הקרבתי הכל... לא!!! לא באנו למשכן אותך... באנו להציע לך משרה... בחודש אדר הקרוב מתחיל עונת הקציר של השעורים... ואנחנו כבר כעת צריכים להיערך לקראת קרבן העומר של שנה הבאה!!! בטח... כן... בשנת השמיטה הבעל"ט כל שדות א"י יהיו מושבתות חוץ משה אחת!!! שדה שממנה מביאים קרבן העומר... שאנחנו כבר עכשיו בשעת הקציר צריכים לדאוג באלגנטיות שיפלו גרגרים על הקרקע כדי שבשנה הבאה זה יגדל מעצמו כספחים... ואנחנו רוצים שאתה תהיה המסונה על השדה... וכמובן: שומרי ספחים בשביעית נוטלים שכרם מתרומת הלשכה!!! אכן פנה ה' אל תפילת הערער...

האם החיסונים זו בשורה טובה??

בימים אלו יש בשורה טובה שנקראת חיסונים... וה' יעזור שאכן עסק זה יהיה לנו לרפואה... כעת יש פה מבוכה: סו"ס אנחנו יהודים... וכשהתחילה הקורונה וזה מאוד לא היה נחמד לנו... נזכרנו שאנחנו יהודים ויהודי מקבל באהבה... אם ה' רוצה שיהיה קורונה או אנחנו איתו! נראה שזה מה שצריך להיות... כמובן שמתפללים שאף אחד לא יחלה... ומי שכבר חולה כ"ש שמתפללים... אבל עצם קיומה של הקורונה בעולם... כאן אפשר לקבל את זה בשמחה... כי אם ה' רוצה את זה... או אנחנו איתו!!! והנה... פתאום הגיע החיסון... והוא הביא איתו בשורה מאוד משמחת... מי יתן ואכן והוא יביא מזור ותרופה לכל חולי עמך ישראל והמגיפה תהיה מאחורינו... וכעת פתאום מתעוררת מבוכה: אם עד עכשיו הייתי צריכים לקבל בשמחה ובאהבה את קיומה של הקורונה... אז איך אנחנו אמורים להתייחס עכשיו לחיסון?? האם מותר לשמוח שהגיע סו"ס החיסון?? איך מסדרים את שתי המחשבות האלו ביחד...?.. בא נשאל את זה אחרת: הרי מקובל שאין עוד מלכודות!!! ואם יש קורונה... אז הקב"ה הביא אותה לעולם!!! ואם הקב"ה הביא את זה... סימן שהקב"ה רוצה שזה יהיה... אם ה' רצה שזה יהיה... אז זה צריך להיות!!! איזה היתר יש לי לעקוף את רצון ה' וללכת בכלל להתחסן...??

זו כמובן שאלה מאוד מאוד כללית... ביחס לכל תחום בחיים... ותכל'ס... כולנו כעת לקראת חיסון... וצריך להבין את זה!!!

אז זה כמובן סוגיה רחבה... אבל במילה אחת העניין הוא כזה:

ברמת העקרין מי שבאמת באמת חי שאין עוד מלכודות... הרי הוא מגיע למידת ההשתוות שזה אומר שאין שום הבדל בין טוב לרע... היות והכל ממנו יתברך והכל מוביל לטוב... אז מה זה משנה אם מישהו נולד או נפטר... מה זה משנה אם הניתוח הצליח או שהחולה מת... מה זה משנה אם נהיה הכי גרוע או הכי טוב... שניהם אותם דבר!!! אדם שמגיע למידת ההשתוות אמור לכאורה לרקוד משמחה בלוייה הכי טרדנית... ותכל'ס לא!!!! ע"פ הלכה זו לא ההנהגה... אדרבה... צריך לקרוע... צריך להתאבל... למה?? כי יש ציווי מיוחד בתורה שנקרא: ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע ובחרת בחיים!!! מה כתוב בציווי הזה?? אומר הקב"ה: הכל ממנו... גם טוב וגם רע... נתתי לפניך את החיים ואת המוות... את הטוב ואת הרע... אבל בכל זאת אני מצווה אותך להיות נורמלי!!! ותבחר בחיים!!! סו"ס טבע אדם נורמלי זה לרצות להתהלך בארצות החיים... אז תרצה את החיים... טבע של אדם נורמלי זה לשמוח כשנעים לו ולסבול כשכואב לו אז אני מבקש ממך להיות נורמלי ולקחת אקמול כשכואב...

כן... כתוב בגמ' שחייב אדם ללמוד את בנו אומנות... מניין?? שנאמר: ובחרת בחיים!!! מה זה קשור?? הענין הוא: שאני באותה מידה יכול לא ללמוד את בני אומנות ומה שיהיה יהיה... נו... מה יכול להיות?? יהיה גרוע?? אז יהיה גרוע... מה שה' עושה זה הכי טוב... אז זהו שלא!!! ובחרת בחיים!!! ה' רוצה שאני אבחר בנורמה של העולם ומה שאכן בעולם הזה נחשב טוב... זה מה שאני צריך לבחור... ולכן הוא הדין הכא: כשה' רצה קורונה היינו צריכים לשמוח כמה שיש... אם ה' רוצה קורונה ולא מאפשר לנו בחירה אחרת או אנחנו איתו... אבל כשהייתה אפשרות של חיסון אנחנו צריכים לבחור בחיים ולשמוח שהנה... יש חיסון... וב"ה אפשר לחזור לחיים... אין לנו רשות לאהוב את הרע... אסור לנו!!! אחד מהנכדים של שם קראו לו "חצר מוות" שכל היום היה יושב ומחכה למוות... והוא צודק... למעשה הרי החיים והמוות שניהם בידיים של ה'... אבל אנחנו לא!!! אנחנו צריכים לאהוב את החיים... לאהוב שטוב... לאהוב שנעים ונחמד... ולא לאהוב שיש רע... אסור להיות מזויכסטים... ובחרת בחיים!!!

לא נפסיק את השמוזה

פרשיות: בשלח - יתרו

דבר הצורך:

אבל כשיתרו שמע על קריעת ים סוף חשב שזהו! הגאולה השלימה הגיעה לעם ישראל ואין מקבלים גרים לימות המשיח. ולכן הצטער צער גדול איך הוא שמע ליצר הרע ולא התגייר, והנה הוא שומע בינתיים על מלחמת עמלק וכאשר ירום ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק. אמר יתרו אם עמלק גובר קצת על ישראל זה סימן שזה לא הגאולה הסופית ומיד רץ להתגייר ולעשות תשובה. ומה שאנו לומדים מזה כמובן זה לא לדחות את השעה ואם אתה יכול עכשיו לעשות תשובה תעשה אל תגיד אחר כך כי אנחנו היום ממש בפתח הגאולה השלימה ושלא נמצא את עצמינו בלי גאולה ח"ו. ויהי רצון שלא ידח ממנו נדח וכל ישראל יזכו לגאולה השלימה אמן כן יהי רצון.

וַיִּשְׁמַע יְתֵרוֹ כֹּהֵן מִדֵּין בְּמִצְרָיִם זֶהְיָן מַעֲשֵׂה (יח-א')

פירש רש"י ששמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק ע"כ. יש לשאול וכי קריעת ים סוף לבד זה לא מספיק והרי כל המים שבעולם נבקעו וכל שבט ושבט היה לו שביל מיוחד כמו שנאמר הגוזר ים סוף לגזרים. ואם כן מה הוסיפה מלחמת עמלק שלולא היא יתרו לא היה מתגייר? אלא יתרו תמיד רצה לקום ולעשות מעשה עם עצמו ולהתגייר רק שהיצר הרע היה אומר לו עוד מעט יש זמן הרי אתה במעמד גבוה מאוד אתה כהן מדין תחכה לפנסיה וכדומה.

את life ומאור הצורך: מאיר פנחסי הי"ו

הדבר תורה לעילוי נשמת: טורן בת רחים וזוהרה. אורה בת יוכבד. ע"ה (להקדשות: 058-323-4941)

בדיחות

- (1) יהודי מטייל בחוף על שפת נהר ולפתע הוא רואה ילד שותה מהמים, ישר הוא רץ ומתחיל לצעוק: "זה מים רעילים, אסור לשתות מהם". וכשהוא מגיע לילד מסתובב אליו ואומר לו שו? (מה-בערבית) אז אומר לו היהודי: "שום דבר שיהיה לך לבריאות....."
- (2) בבית הספר רוצים ש.... נקום בבוקר כמו תרנגולים. נסחב תיקים כמו חמורים. נהיה חרוצים כמו נמלים. נעתיק מהלוח כמו קופים. נהיה בשקט כמו דגים. ואז מתלוננים שאנחנו מתנהגים כמו חיות.....
- (3) אישה נכנסת בהיסטריה הביתה וצועקת לבעלה: "תפטר מיד את הנהג שלנו הוא נוהג כמו משוגע אני חושבת שהוא ניסה להרוג אותי" בעלה הביא לה כוס מים ואחרי שנרגעה אמר: "יקירת הנהג שלנו בחור טוב בואי ניתן לו עוד צ'אנס....."
- (4) איש אחד שנסע במחלקה הראשונה ברכבת הוציא סיגריה והתחיל לעשן להנאתו. "סלה לי אדוני", העיר לו אחד הנוסעים, "זה קרון שלא מעשנים". "אני יודע", השיב והמשיך לעשן. השני מתעצבן, יצא מהקרון וחזר כשהוא מלווה בכרטיסן. "אסור לעשן פה", אמר לו הכרטיסן, "האדון הזה אומר שהוא כבר העיר לך על זה". הוא כיבה את הסיגריה שלו, הביט לרגע באדון ואמר לכרטיסן, "לאדון הזה אין שום זכות להעיר לי. יש לו כרטיס למחלקה השלישית והוא יושב כאן". הכרטיסן בדק את הכרטיס של השני וסילק אותו בבושת פנים. בתחנה, כששניהם יורדים, שואל האדון שסולק מהקרון: "איך ידעת שאני לא מהמחלקה הראשונה?" השיב לו: "כי הכרטיס שלך בצבץ מהכיס וראיתי שהוא בדיוק כמו הכרטיס שלי....."
- (5) שני חברים שלא התראו הרבה שנים נפגשים בביתו של אחד מהם. אחד מהם בשם גיל הפך להיות עשיר מאוד ורצה להשווץ על ידידו משכבר הימים ואמר לו הבית שלך מאוד נאה אבל אצלי, אם אני עולה על החמור שלי בבוקר עם הזריחה בצד אחד של הבית אני לא מספיק להגיע לצד השני לפני השקיעה. אז החבר שלו אמר לו: "וואלה גם לי היה חמור שהלך כל כך לאט מכרתי אותו....."

בדיחות מהפרשה

פרשת בשלה

(1) מספרים העולם בדרך מליצה שפעם הגיע איזה עם הארץ לאחת הישיבות ושאל מדוע לא מדליקין בחלב של נחום שאומרת המשנה בפרק במה מדליקין ולא בחלב נחום. ניסו התלמידים להסביר לו שכוונת המשנה ולא בחלב. נקודה. ונחום המדי אומר וכו', אבל הוא לא הסכים לדבריהם ולא קיבל, עד שבא אחד התלמידים ואמר לו שאלה גדולה שאלת והתשובה ידועה. כיון שנחום היה לו בית חרושת לחלב במצרים והוא עשה הרבה כסף. והנה הגיע זמן הגאולה בא משה רבינו לנחום ואמר לו תסגור את בית החרושת יוצאים ממצרים, אבל נחום לא הסכים ומשה רבינו גזר לא לקנות יותר מהחלב של נחום לכן המשנה אמרה ולא בחלב נחום. ומי אמר שנחום לא יצא אולי בסוף הוא יצא עם בני ישראל? אמר לו זה כתוב מפורש ויהי בשלה פרעה את העם ולא נחום!.....

(2) מנין שדרך ארץ קדמה לתורה?

התורה ניתנה בפרשת יתרו ואילו דרך ארץ כתוב כבר בפרשת בשלה: "ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלישתים."

(3) בהוראת גדולי הדור: כל בעלי הפלאפונים מתבקשים; בכניסה לבית המדרש להעביר את הפלאפון למצב של "ידמו כאבן" ובדיעבד אפשר "יאחזמו רעד" אבל בשום אופן לא להגיע ל"אז ישיר" כי אם "שמעו עמים – ירגזון"...

פרשת יתרו

(1) למה יתרו היה צריך שבע שמות? (רש"י יח, א) כיוון שהיה לו שבע בנות. לקח גמ"ח כדי לחתן את הבת הראשונה וכשרצה לקחת גמ"ח לחתן את בתו השניה הוצרך לבוא לגמ"ח עם שם חדש וחוזר חלילה.

בשורה משמחת!!!

יצא לאור חוברת הבדיחות שכולם ציפו לזה 'לא נפסיק את השמחה 2'. ניתן להשיג בירושלים {אזור גאולה} ברחוב: רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב (מחיר לחוברת 10 ₪. בחוברת יש כ- 240 בדיחות מצחיקות 32 עמודים A5).

להזמנות חייגו: 058-323-49-41. הכמות מוגבלת.

העלון בחסות: נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת לפרסום בעלון: 058-323-49-41

<u>כל תיקוני הבית</u> צבע, חשמל, דודי שמש. 0533145576	<u>חשולנ'ט הביתי</u> בכל ליל שישי מתקימת מכירה של השולנ'ט הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב <u>מנת טשולנ'ט 22 ₪.</u> 0548-437-050	<u>קלף לסופרי סת"ם</u> כל הגדלים, קלף שליל, מכל היצרנים. במחירי היכרות 051-251-5573	השכרת אופניים חשמליים ורגילות. קורקינט חשמלי. אצלינו יש גם תיקונים, ומכירת חלקי אופניים חשמליים + רגילים. 0548-520-351 0527-625-454

ואלה יעמדו על הברכה: משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית.

ניתן להשיג את העלון:

1. במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com.
  2. באתר לדעת נט.
  3. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.
  4. בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכ"ס מוסאיוף בשעה: 13:00.
  5. עד פתח הבית על ידי שליח (בתשלום סימלי).
- להשתתפות בהוצאת העלון חייגו: 058-32-34-941

שבת יז שבט התשפ"א

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:56	17:48	18:23
16:53	17:45	18:19
16:53	17:44	18:19
16:56	17:48	18:22

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

פרשת בשלח

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

הבריאה נועדה להשפעות של כל יחיד ויחיד ואל לאדם לזלזל בכך

לומר שלום גם למי אינו משיב שלום שח זקן אחד שיח' שבהיותו צעיר, היה אחד כזה שהתקשה להשיב שלום לכל אחד ואף שרבנו **בן ציון אבא שאול** זצ"ל קדמו לשלום לא היה משיב לו שלום, ובלא טעם! ורבנו יום יום היה אומר לו שלום, וכשנשאל רבנו, אדם זה שאתה אומר לו שלום **אינו משיב** לך שלום, מדוע אתה רודף לומר לו שלום?
לא ענה תשובה, סתם ולא פירש והמשיך באמירת שלום, עד שביום מן הימים אחר חודשים ארוכים מאוד, נשבר, **והיה לאוהבו** של רבנו זצ"ל.

כל הרודף אחר העולם הזה, רודף להשיג דבר שאינו נמצא כלל

בהקדמת אגלי טל כתב "עיקר מצוות לימוד התורה להיות שש ושמה ומתענג בלימודו" וכבר קדמו אחד מהראשונים "עיקר הצוויו הוא כדי ליצר האמת ולהתענג וליהנות במדע לשמח לבבו ושיכלו וכו'
שעיקר מצוותו היא ההנאה ותענוג כמה שהסיג והבין בלימודו"
כבר כתב באור החיים "ואין טוב אלא **תורה** שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות וערבות טוב תורה היו משתגעין ומתלהטין אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא העולם כסף וזהב למאומה".

נשמת האדם אינה סובלת מצב של העדר, של ויקנות.

באן לספר לגאון רבי יהודה **צדקה** זצ"ל כי מישוה מדבר בו סרה.
השיב הרב: "מחול לו, גם על מה שדבר עלי בעבר גם על מה שידבר עלי מכאן והלאה,
הגני מחול לו כבר מעכשיו..." ולא התעניין כלל מי הוא המדבר ומה היו דבריו...

מצא דרך לעולם לאחרים - זה יוסיף משמעות לחייו

על הפני יהושע זצ"ל מסופר שמחמת דבוקתו בתורה לא הרגיש בנעשה סביבו ותעיד עובדה הבאה ביום חורף היה **קור חזק** שלא באו התלמידים לשיעור, ישב הפנ"י מעוטר בטלית ובתפילין מהתפילה ולמד
בחצות היום כשזרחה מעט השמש והוחם מעט הקור בוא תלמידיו לביהכ"ס ומצאוהו מעוטר ויושב כפוף על הספר בעומק העין "**חוקט מודבק בקרח** אל השולחן" וישאל אותם למה לא באו וסיפרו לו מהקור הנורא בראותו **שוקטו נידבק בקרח** אמר "שמע מינה שהקור גדול - ולא הרגיש בזה עד עתה".

אם זכית לקום בבוקר וְעַלְמַת מוֹתֵהּ הִנֵּי גְדוּלַּהּ בְּעוֹלָם, הַשָּׂאֵר זֶה בְּנוֹס"ס

יהיה מה שיהיה חייבים לעשות זאת- שדרך ההתגדלות היא בעקשנות

בגדי שבת של אדמו"ר **הבבא סאלי** זצ"ל היו כולם לבנים, מכף רגל ועד ראש, שלא כבגדי החול שלו, שהעליונים שבהם, היו בדרך כלל שחורים ואפורים. האדמו"ר הקפיד על לבוש, שיהיה כמו בזמן אבותינו,
והיו לו שמונה עשרה בגדים, כמו שמוזכר בגמרא בשבת, פרק כל כתיבי דף ק"כ ע"ה. רבי יוסי מפרט שם את **שמונה עשר הבגדים**, שנהגו ללבוש, שכללו את האיצטלא דרבנן, מחשיא, קמיוז, חגורות וסודר לכסות את הראש, וכו',
האדמו"ר הקפיד תמיד על בגדיו שלא **תשתנה צורתם**, גם בעלותו ארצה, מקום בו סגנון הלבוש היה שונה לחלוטין.

עשיר מופלג ירד מנכסיו והתרושש. לא יצאו ימים אחדים עד שכל ידידיו הפנו לו עורף והשאירוהו בודד לנפשו. נאנח ואמר במר ליבו: **מכאן ראיה** למאן דאמר: "איוב לא היה ולא נברא אלא משל היה".
כי איך יתכן במציאות, שאדם אשר ירד מנכסיו ואיבד את כל רכושו, **עדיין נשאר** לו שלושה אוהבים...

עסק התורה היתה לחם חוקו בשביל רבי **מאיר גראסמן** זצ"ל הוא היה לומד הרבה בכל יום. ואף הלך לישון בלילה עם גמרא ביד. הוא היה קדוש וטהור.
באנגליה ראיתי- סיפר מקורבו- כי הוא **לא נשכח בלילה במיטה** כלל, אלא יושב עם גמרא שרוע למחצה ולומד עד שהוא נרדם, עם הגרטל והכובע העליון.

נקודה לפהשפה
מישהו סיפר לכם כבר שמעבודה אף אחד עדיין לא התעשר? היה היה פעם **חייט** שנהג לעבוד מבית לבית ולקבל עליו עבודות תפירה למינהם לרוע מזלו היו לו רגלים מכוערות כף רגל שטוחה ועקומה וקרסוליים גדולים ועבים. ומכריו נהגו לקרוא לו בכינוי לגלגני "מיסטר עב-קרסול" באותם הימים כאשר היה מגיע בעל המקצוע לבית מסוים נהוג היה לאסוף את כל השכנים והשכנות שיביאו לשם את כל התיקונים והעבודות שרצו שיבצע. וככה היה יושב שם כל היום ועובד. כאשר כל אלו שבאו למסור לו עבודה יושבים יחד איתו בבית המארח. וממתנינים לקבל את חפציהם המתוקנים. באחד מימי העבודה הארוכים הללו. כאשר ישב החייט אל שולחן העבודה ותפר זוג מכנסיים, **מתח את רגלו האחת** ושלח אותה קדימה. גופו כמעט התאבן מיישיבה ארוכה כל כך. והוא חש כי עליו לשנות את התנוחה. כשנתגלתה כף רגלו המכוערת.
פרצו כל הנוכחים בחדר בצחוק ולכל אחד מהם היה מה להעיר על צורתה. **החייט, נעלב למדי**. אמר להם: "אל תצחקו כל כך, כי בטחו שבחדר הזה יש כף רגל מכוערת אף יותר מזו!" כל האנשים החלו לבדוק זה את רגליו של זה וזו את רגליה של זו, ולא נראה היה להם שום מראה חריג אצל אף אחד מהם. "לא יתכן!" אמרה לו המארחת. "לא יכול להיות כף רגל מכוערת יותר מזו. זה המראה המחריד ביותר של כף רגל שראיתי בימי חיילי!" והחייט התעקש: "יתכן ועוד איך!
אני מוכן להתערב עם מי שרוצה שיש כאן, בחדר הזה, כף רגל מכוערת מזו, מי מוכן להתערב?" הסתבר שכולם היו מוכנים להתערב, כל כך בטוחים היו שלא קיימת כף רגל מכוערת מזו, ברור היה להם שינצחו בהתערבות, כל אחד מהנוכחים שם את מיטב כספו, שהצטברה ערימה מכובדת של כסף במרכז החדר משך החייט **את רגלו השנייה** מתחת לשולחן והציגה לראווה בפני כל הנוכחים. כולם נדהמו לראות שרגלו השנייה הייתה מגעילה עוד יותר מהראשונה ונאלצו להודות כי אכן הוא צדק והם הפסידו בהתערבות. החייט סיים את עבודתו גרף את כל כספי ההתערבות והלך לו לדרכו שהוא חושב בשמחה שנהג סוף סוף יצא לו גם משהוא טוב מרגליו המכוערות.
אדם נמצא בכל מיני מצבים בחיים. החכמה להפוך **כל דבר ליתרון** ולהתקדם קדימה (העורך)

הכמינו ז"ל אמרו: "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא". כלומר, השבת מביאה רפואה. זהו שרמזו הכתוב: "רק שבתו ייתן ורפא ירפא" – על-ידי שמירת שבת מגיעים ל"רפא ירפא" – באה רפואה לעולם. שני סוגים יש במחלות – יש **מחלות טבעיות**, הבאות כדרך מנהגו של עולם, ויש **מחלות על-טבעיות**, שאינן ממנהגו של עולם.

על הסוג השני נאמר (שמות טו, כו): "כל המחלה... לא אשים עליך" – הקב"ה מבטיח שמלכתחילה לא יביא עלינו את המחלות העל-טבעיות האלו. ואילו על הסוג הראשון נאמר: "החסירותי מחלה מקרבך". המחלות עלולות לבוא, אבל הקב"ה מבטיח שיסירן מאיתנו.

"כל המחלה אשר שמתי ב'אדמת' לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך".

הישועה הבאה ממתי ה' יתברך היא נצחית, מה-שאינ-כן ישועה הבאה על-ידי שליח. הקב"ה מודיע, שהואיל ו"אני ה' רופאך", הרפואה היא נצחית.

סולטן מצרים אמר לרמב"ם, רופא: כל מיני הנני בבריאות טובה, ולא ניתנה לי ההזדמנות לבחון את יכולתך ברפואה.

השיבו הרמב"ם: גדולתו של רופא **במניעת המחלה** היא יותר מברפואתה. כפי שנאמר אצל גדולי הרופאים, הקב"ה – "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך".

חומר דין שמים הוא נורא מאוד, שמחשב כל הסיבות הנולדות ע"י מעלת האדם

דכינא שפעם התבטא **החזו"א** ואמר-כמדומה בשם **הגר"ח מוולאז'ין** זצ"ל-שיתכן וגם הוא היה יכול לכתוב כאלה תשובות כמו הגרע"א אולם זולת ג' תיבות אותם כתב לפעמים הגרע"א בתשובותיו "**מכתבו קבלתי היום**" [או אתמול]. ומיד נתיישב לכתוב תשובה גאונית וערוכה כזו עוד בו ביום. זאת קצרה מהשגתי.

והוסיף החזו"א, **שהגרע"א** זכה לסייעתא דשמיא גדולה כזו משום גודל ענוותנותו ומידותיו הנאצלות.

העלון לרפואת והצלחת הדסה צביה בת אניגיל לזיווג רפאל אורן בן הדסה צביה זיווג הגון אנישלוס בן אורה

מבקש הכל פעם, לאחר ההבדלה, אמר הרה"ק רבי **פנחס מקוריץ** זיע"א: "היי רצון שתשוב העוורת?" השתאו התלמידים ולא הבינו מה כוונת הרבי. השבו, כי אולי סתרי תורה אמר כאן. שאל אחד התלמידים את הרבי בעצמו והשיב להם: "פשוטו כמשמעו, הרבנית נפלה למשכב **והעוורת עובה**, ואין מי שיסיק את התנור בית, וכשם שילד מבקש מאביו הכול-גם אגורה לקניית כעך, אף אני מבקש מד'..."

פעם ראה **הבעש"ט הקדוש** זיע"א כי גזרה קשה נגזרה על אחת מהעיריות היהודיות, גזרת כליה. נסה לבטל את הגזרה ונוכח לדעת בעולמות העליונים, שאין שום דרך לבטלה. בהיכל אחד שבעולם העליון ראה אור גדול ושאל לפרש הדבר.

ענו לו, וזהו **היכלו של יהודי כפרי**, המסיים בכל יום חמש פעמים את כל ספר התהלים. נסע הבעש"ט הקדוש אל הכפרי ושאלו: "האם תהיה מוכן לתת את כל העולם הבא שלך כדי להציל את היהודים מגזרה קשה?" השיב היהודי: "אם יש לי עוה"ב, אני מוסרו בלב שלם", ונתבטלה הגזרה.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ויהי בשלח פרעה את העם"

אומרים רבותינו: "דבר זה מסורת בידינו מאנשי כנסת הגדולה: כל מקום שנאמר "ויהי" אינו אלא לשון עזר. וכל מקום שנאמר "ויהי" הוא לשון שמחה". (מגילה י). אם כן, יש להבין אז מדוע נאמר בתחילת הפרשה "ויהי", שהוא לשון עזר? ארובה, פה היה עריך לומר "ויהי" שהוא לשון של שמחה? הרי עם ישראל שהיו עבדים בארץ מצרים, השתחררו מהעבדות ויצאו לחרות, ויש כאן שמחה גדולה, אז מדוע כאן נאמר לשון עזר "ויהי בשלח פרעה את העם"? יש מנארים: שהעזר הזה היה לפרעה ולא לישראל, "ויהי בשלח פרעה את העם", לפרעה עצמו היה העזר ששלח את בני ישראל, הוא עקק את ה"ויהי" וי... הרי פרעה לא הכיר את עונמתם של בני ישראל בהיותם בארצו, הוא נתן להם לעשות דברים פוטים ופשוטים ולא העריך את השכל היהודי, את הכישרים של האומה היהודית. הוא שם אותם כעבדים פשוטים נרעעים לבנות את פיתום ורעמסס ולהרוס אותם יום יום. זו היתה עבודת עם ישראל בארץ מצרים.

רבנו הזקן בעל התניא אמר לאחד מחסידיו, שעמד לקבל עליו משרת רבנות: עליך להשגיח ולהורות בכל הדינים וההנהגות שבארבעת חלקי השולחן-ערוך, בכל מקצועות החיים של אנשי הקהילה. וכוונת הקהילה וחסאיה, במידות טובות ורעות, ובהנהגות טובות ורעות - הכול תולים ברב העיר. עליו יביטו בשבע עיניים וממנו ילמדו להיטיב או להרע.

בחירת האדם אינה תלויה כלל במצב שבו הוא נמצא

ייצור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה. חוברות עליו נשמות

052-7656075

בית בירושלים

הרה"ק בעל ה"שומח משה" זיע"א לא הסיח את דעתו מן הגאולה השלימה אפילו לרגע אחד. בכל פעם, כשהיה שומע רעש מן הרחוב, היה שואל: נו, האם משיח בא?"

פעם בא אליו אחד מחסידיו והציע לו לרכוש בית. **נתכרכמו פניו** של הרבי מרוב צער והשיב לו: "וכי מדוע עלי לקנות בית בארץ נכר, הרי עוד מעט **יבוא המשיח** ואז אקנה לי בית בירושלים עיר הקודש!"

לא ליצור איזה דבר שיש ממנו הנאה, אפילו לאומה המוערת. אך כאשר ישראל יצאו מארץ מצרים, אז הכיר פרעה מה היתה גדולתה של האומה היהודית הזאת. איזה עם בעל כישרים, איזה עם בעל עוצמה, איזה עם בעל אחדות. "חבל שלא ניצלתו אותם כשהיו פה בארץ מצרים". אז "ויהי בשלח פרעה את העם", היה צער גדול לפרעה, כששלח את עם ישראל, אז העצר הוא של פרעה. עיניים להם ולא יראו!...

אבל ישנו ביאור יותר עמוק, "ויהי בשלח פרעה את העם", מה כוונת הפסוק? העצר הוא שיש מעם ישראל החושבים: "מי שלח אותנו?" "פרעה, פרעה גירש אותנו", וכמו שנאמר: "קומו צאו מתוך עמי גם אתם... ותחזקו מצרים לשלחם כי אמרו כולנו מתיים", אז לכאורה המחשבה היא: מי הוציא את בני ישראל מארץ מצרים?

הוא אומר, פרעה... הוא גירש אותם מארץ מצרים...וזהו ביאור הפסוק: "ויהי בשלח פרעה את העם" – שהעם חושבים שפרעה הוציא אותם... ולא מסתכלים ולא מתבוננים שיצאתם מארץ מצרים היתה על ידי רצון השם יתברך, ולא על ידי רצונו של פרעה, ולכן "ויהי" – לשון עזר:

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

כלב אחד החליט לטייל בעולם ונסע לספארי באפריקה. באחד מימי הטיול הוא הלך לאיבוד, ובדרך הוא ראה נמר שרץ לכיוונו כדי לטרוף אותו. הוא חשב מה לעשות, ראה על האדמה עצמות, התיישב לידן עם הגב לנמר, תפס עצם כפה, ושהנמר התקרב אמר בקול: "זה היה נמר ממש טעים, מעניין אם יש עוד כאלה נמרים טעימים באזור..." כששמע הנמר את הכלב, הוא עצר, הביט בו באימה וחשב לעצמו: "זה היה קרוב."

בא חסיד לפני הרה"ק רבי **מונח מנדל מרינוב** זיע"א ובקש שיתפלל עליו, שיתנהו הקב"ה את חנו לפני שר אחד, עד שיסכים להלוות לו כסף. השיב הרבי: **"לא אתפלל** שתקבל הלוואה מגוי", כי דבר זה הוא מן התוכחות שבתורה: 'הוא ילוך' אני יכול רק להתפלל **שלא תהיה** זקוק להלוואה בכלל...

בא יהודי אל הרה"ק רבי **ישראל מפשוטקוב** זיע"א בזעקה מרה: הפרופסור הורה כי על אשתו להנתח, ואם לא, לא תחיה יותר משלושה חדשים. אמר הרב: הרי איש לא הבטיח שאחיה שלוש ימים וכיצד מבטיח הרופא שלושה חודשים? התורה אמרה **ורפא ירפא** ואמרו חז"ל מ כאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. הרופא רשאי רק לרפא, אבל אין לו כל רשות לחרוץ דינים וליאש

האדם בכל עניינו הגשמיים הוא רק כשליח הממלא שליחות!

המשנה במסכת אבות (פרק ב' משנה א') מלמדת אותנו לחשב "הפסד מצווה כנגד שכרה, ושכר בירה כנגד הפסדה". מי שמבקש לעלות ולהתעלות, יחשב את המצוות ואת העבירות שלו יחסית לשכר **שהוא** יקבל עליהם, ולא יחסית למצוות ולעבירות **של חברו**.

הכלב הזה כמעט אכל אותי", אחר כך הסתובב והלך משם בזחילה. הקוף שישב על העץ מעל וראה הכל, החליט שזו הזדמנות טובה בשבילו לתפוס יחסים טובים עם הנמר. הוא רדף אחרי הנמר וסיפר לו שהכלב עשה ממנו צחוק.

הנמר התעצבן ואמר לקוף: "שב על הגב שלי ובוא תראה איך אני עושה מהכלב הזה קציצות!!!!" הכלב, שעוד לא הספיק להירגע, שוב ראה מרחוק את הנמר רץ לכיוונו עם הקוף על גבו. במקום לברוח, הכלב החליט שוב להתישב עם הגב כלפי תוקפיו. שניה לפני שהנמר הגיע אליו,

אמר הכלב בקול: "איפה הקוף העצלן הזה?! **נבר לפני חצי שעה ביקשתי ממנו שיביא עוד נמר**"

רשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולה, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד ורמים אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יוחאקל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה אילעזר בן רגינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי הרב יורם אברגיל, הרב יחזקאל אייר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה,

חסם יהודה בן חנה פתיא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

בעקבות החלטת הממשלה
לאפשר לבעלי דרכונים ירוקים ללכת לאירועים אלפי תימנים מסרבים לעשות את החיסון השני

איך מרגישות הרגליים שלי במשך כל החורף

רומא בתימן משתמש ברכבו בכדי לספק עזרה רפואית לעניים במהלך המגפה COVID-19 עצור אותי אם אתה זקוק להתייעצות כתוב על החלון האחורי של מכוניתו הוא מספק אבחון ומרשם לנוזקים בכל פעם שהוא נעצר בדרכים.

כשאתה מתעורר בבוקר אחר שישנות על כרית עם ריקאה

לאור הביקוש בקרוב חוברת צבעונית עלוני אבות ובנים
מס' 1-40

כתבה עוד חמישים שנה על דור שני לניצולי קורונה: מרואיין: תשמע, אצלנו בבית לא דיברו על הקורונה אבל זה תמיד היה נוכח, בשתיקות של אבא, בשטיפה כפייתית של הידיים. היו לילות שאבא היה מתעורר בבעתה וצועק 'שני מטר! זוז ממני! אמא דיברה על זה יותר, דיברה ובכתה.

אין כיפה אין אכיפה

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרנסה מן השמים ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים (יג, ז). בדרך מליצה מספרים ספור על הפסוק הזה: בני אשכנז הוגים את המלה "נחם" כמו "נחום" (קמץ א - או). גביר גדול רצה לחתן את בתו עם תלמיד חכם מפלג. הוא היה מוכן לתת לו משפחת גבוהה, מדי חדש בחדשו, ולדאג לכל צרכיו, למשך שנים רבות, ובלבד שחתנו יוכל לשקד על למוד התורה יומם ולילה. הוא פנה לראש הישיבה של אחת הישיבות המפורסמות, ובקש ממנו את הבחור הטוב ביותר בישיבה, בכשרונותיו ובהתמדתו.

אולם תנאי אחד התנה: שהחתן יצליח לענות על שאלה בתורה שהוא ישאל אותו... העשיר, שחשב את עצמו לתלמיד חכם, יודע ספר, פתח את המושנה במסכת שבת, והחל לקרא: "במה מדליקין ובמה אין מדליקין? אין מדליקין לא בלכש ולא בחסון ולא בכלה... ולא בחלב נחום". "אינני מבין", דפק העשיר על השלחן, "מה רע עשה נחום שלא מדליקים בחלב שלו?" הוא לא הצליח להבין את פשרם של גלי הצחוק שעוררה שאלתו... כל הנסיינות להסביר לו שלא כך קוראים את המושנה, ואחרי הפלים: "ולא בחלב" באה נקדה, ואחריה מתחילה פסקה חדשה: "נחום המדי אומר", עלו בתהוה... הוא נותר בקשתו: "מדוע לא מדליקים בחלב נחום"? מטשלא קבל תרוץ לקשתו, מהר לעזב את הישיבה, ופנה והלך לישיבה אחרת... גם שם חזר, פמובן, אותו התסריט...

ראש הישיבה הבין עם מי יש לו עסק, והביא לפניו בחור, שאמנם לא היה כשרוני במיוחד, אבל היה יודע "לתקשר" עם הבריות, ולהלך נגד רוחו של כל אחד ואחד... "התשובה פשוטה מאד", הסביר הבחור. "התורה אומרת: 'ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם' - נחום לא רצה לצאת ממצרים... ככל הנראה היה לו שם מפעל לחלב, והוא טען שהמפעל מתפקד היטב, מביא לו פרנסה בשפע, ובפרט במכת חשך העסקים פרחו... שמעו על כך החכמים ואמרו: 'נחום לא רוצה לצאת ממצרים! אם כך - אין מדליקין בחלב נחום'!... עיני העשיר אורו... סוף כל סוף נמצא תרוץ המתישב על לבו, סוף כל סוף נמצא החתן המיחיל לבתו... ואכן, החתנה נהגה ברב פאר והדר, והעשיר דאג לפרנסתם, ולכל צרכיהם, למשך שנים רבות...

על כגון זה נאמר (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה בעליה". הפרנסה מאת ה' היא, ברצותו מאריך וברצותו מקצר. יכול להיות עליו גדול שלא יזכה לשבת על שלחן שפוק, ודוקא מישהו עם כשרונות פחותים יזכה בו. הכל כפי שנגזר מלמעלה.

שבת שלום ומבורך!

טוב שיש בחירות רביעיות לפחות נקח את הילדים לראות בית ספר

ייצור דיסקים הדפסת עלונים עבודות גרפיקה, חוברות עליו נשמות
052-7656075

המוטציה הפולנית

כשמישהו נוגע לך בעורף עם היד הקרה שלו

יש!! גלידה!!
קרמלית
פילה
אה.. קציצות של סבתא

זהו מהמכשיר הזה שבדוק חום בכניסה לסופר. זה מוחק את היזכרון. הלכתי לקנות לחם וחלב. יצאתי עם 24 בירות.

קורא יקר!
פונים אנו אליך פנייה אישית! אנו מפעל הילדים "אהל פינחס" פועלים למעלה מעשור תהלים, אבות ובנים, טיולים, הצגות ועוד..

אך כעת בעקבות משבר הקורונה נחספנו לילדים אשר זקוקים לארוחה חמה וליחס חם.

אנחנו נדאג לפינה חמה אתה תדאג לארוחה

מזכר לצרכי מס לפי סעיף 46 בית כנסת "שמואל הנביא" דרך שמואל הנביא 28

להחזקת ארוחות:
052-7656075

60 ש"ח לחודש = 4 ארוחות
90 ש"ח לחודש = 6 ארוחות
אחזקת ילד לחודש 300 ש"ח

ילדים יקרים:
אבא בבירוד
לכו לאבא וויו

ילדים יקרים
אנא גם היא
בבירוד
לכו לאבא

למכירה איש שלג במצב טוב, היה בשימוש פעם אחת בלבד, מפורק - רק לבוא ולקחת. 100 שקלים (מיני).

מדפיסים בגדול...

הדפסות גדולות ושלטים ענקיים

בגרפומט ידפיסו עבורכם גם על קאפות, שמשוניות, קנוואסים, רולאפים, שלטים לאירועים מודעות גיליון, חצי גיליון ועוד

והכל כמובן בנוסף למחיר, האיכות והשירות שאתם רגילים לקבל בגרפומט

- משלוחים לכל חלקי העיר
- שירות מהיר במיוחד
- מחירים נוחים במיוחד
- כל סוגי ההדפסות וההפקות
- הדפסות באיכות גבוהה

רח' אהלי יוסף 5 (פינת בר אילן), ירושלים
g5337722@gmail.com 02-5337722

שעות פתיחה: ימים ראשון עד חמישי 10:00-19:00, ימי שישי וערבי חג 10:00-12:00